2021

Strategie rozvoje

mikroregionu Jilemnicko

2021 - 2027

Informace o průběhu zpracování a poděkování

Informace o projektu

Název zakázky:	**Strategie rozvoje mikroregionu Jilemnicko 2021 - 2027**
Název projektu:	„Efektivní veřejná správa mikroregionu Jilemnicko“
Číslo projektu:	CZ.03.4.74/0.0/0.0/17_080/0009850
Zadavatel:	Jilemnicko – svazek obcí
Zpracovatel:	Centrum evropského projektování a.s.
Datum zpracování:	duben 2019 – únor 2021

Autorský kolektiv

Zpracovatel:	Ing. Irena Janáková
Odborní garanti:	PhDr. Ing. Dagmar Ouhrabková, MBA
Pracovní skupina:	Jiří Sedláček, Bc. Zdeňka Haasová, Luboš Zimmermann, Ing. Tomáš Hájek

Zpracovatel touto cestou děkuje za ochotnou a aktivní spolupráci při zpracování dokumentu formou konzultací nebo poskytnutí materiálů Jaroslavu Mejsnarovi, starostovi obce Benecko, Jiřímu Ježkovi, starostovi obce Bukovina u Čisté, Ladislavu Jiřičkovi, starostovi obce Čistá u Horek, Františku Sedlákovi, starostovi obce Horka u Staré Paky, Luboši Zimmermannovi, starostovi obce Horní Branná, Ing. Miroslavu Kubátovi, starostovi města Jablonec nad Jizerou, Bc. Zdeňce Haasové, starostce obce Jestřabí v Krkonoších, Mgr. Vladimíru Richterovi, starostovi města Jilemnice a místopředsedovi Jilemnicka – svazku obcí, Jiřímu Sedláčkovi, starostovi obce Kruh, Zdeňce Noskové, starostce obce Levínská Olešnice, Leoši Mejvaldovi, starostovi obce Martinice v Krkonoších, Janě Holcové, starostce obce Mříčná, Haně Růžičkové, starostce obce Paseky nad Jizerou, Janu Jiřištovi, starostovi obce Peřimov, Ing. Tomáši Hájkovi, starostovi obce Poniklá, Ing. Petru Matyášovi, starostovi města Rokytnice nad Jizerou a předsedovi Jilemnicka – svazku obcí, Osvaldu Süssovi, starostovi obce Roztoky u Jilemnice, Mgr. Jiřímu Ulvrovi, starostovi obce Studenec, Josefu Dejmkovi, starostovi obce Svojek, Ing. Zbyňku Hrubcovi, starostovi obce Víchová nad Jizerou, Milanu Rychtrovi, starostovi obce Vítkovice a pracovníkům a zástupcům Jilemnicka – svazku obcí.

Průvodní slovo

Vážení,

dostává se k vám nová Strategie rozvoje mikroregionu Jilemnicko na období 2021 – 2027, která je základním koncepčním dokumentem Jilemnicka – svazku obcí. Tento dokument byl zpracován v rámci projektu„ Efektivní veřejná správa mikroregionu Jilemnicko“, číslo projektu CZ.03.4.74/0.0/0.0/17_080/0009850.

Strategické plánování je procesem dlouhodobým, systematickým a otevřeným. Proto byla i tato strategie vytvářena na základě vzájemné provázanosti a vyváženosti ekonomického, sociálního a environmentálního rozvoje území. Jsou v ní zakotveny principy trvale udržitelného rozvoje s důrazem na zachování zdrojů nacházejících se na tomto území, s ohledem k životnímu prostředí a historickým tradicím regionu. Nová strategie navrhuje dlouhodobé cíle a směry pro rozvoj Jilemnicka a bude sloužit pro koordinaci rozvojových aktivit obcí a ostatních subjektů v území. Je podkladem pro čerpání dotací na financování těchto aktivit a oporou pro prosazování předkládaných rozvojových záměrů. Kroky potřebné pro realizaci aktivit uvedených ve strategii jsou vázány především na iniciativu představitelů veřejné správy za účinné spolupráce dalších subjektů v území (podnikatelské subjekty, nestátní neziskové organizace, občanské iniciativy, zástupci státních institucí a orgánů a dalších institucí).

Reálnost, potřebnost a systematičnost strategie podtrhuje široká participace regionálních aktérů a také občanů obcí regionu v průběhu celého procesu její tvorby. Strategie vychází ze skutečných a identifikovaných potřeb regionu a představuje dohodu o budoucích směrech jeho rozvoje vyjádřených v dohodnuté vizi, globálním cíli, specifických cílech a opatřeních, které vedou k jejich naplnění. V rámci strategie by mělo docházet k trvalému a systematickému hodnocení změn a vstupních podmínek i dosažených výsledků.

Efektivní a úspěšný strategický plán je důležité chápat jako dohodu o budoucím rozvoji území. Má-li být skutečně zdařilým, je třeba jej nejen stále zdokonalovat, ale především naplňovat.

Vzhledem k tomu, že se na přípravě strategie významně spolupodíleli právě představitelé všech členských obcí, věříme, že se podaří vytvořenou strategii postupně realizovat a naplňovat tak stanovené cíle.

Ing. Petr Matyáš
předseda
Jilemnicko – svazek obcí

Mgr. Vladimír Richter
místopředseda
Jilemnicko – svazek obcí

Obsah

Informace o průběhu zpracování a poděkování 1
Průvodní slovo 2
Obsah 3
1 Úvod 7
1.1 Úvodní informace o dokumentu 7
1.2 Slovníček pojmů 9
Analytická část 11
2 Profil území mikroregionu 12
2.1 Historie a charakteristika mikroregionu 12
2.2 Základní údaje o mikroregionu 13
2.3 Administrativně – geografická pozice mikroregionu 13
2.4 Charakteristika území mikroregionu Jilemnicko 17
3 Lidské zdroje 20
3.1 Obyvatelstvo 20
3.1.1 Historie osídlení Jilemnicka 20
3.1.2 Počet obyvatel a zalidněnost území 20
3.1.3 Demografický vývoj 22
3.1.4 Přirozená měna obyvatel a migrace 27
3.1.5 Věková struktura obyvatelstva mikroregionu Jilemnicko 28
3.1.6 Obyvatelstvo podle pohlaví 32
3.1.7 Národnostní složení 32
3.1.8 Náboženská struktura 33
3.1.9 Vzdělanostní struktura 34
3.1.10 Rodina a domácnost 35
3.2 Bydlení, bytový fond, bytová výstavba 36
4 Ekonomika 43
4.1 Ekonomická aktivita obyvatel 43
4.2 Zaměstnanost a nezaměstnanost 44
4.3 Struktura nezaměstnanosti 46
4.4 Ekonomické subjekty v mikroregionu a pracovní uplatnění 49
4.5 Finanční zdroje mikroregionu – veřejná ekonomika 55

4.6 Brownfields a rozvojové plochy ... 56
5 Občanská vybavenost, služby a bezpečnost ... 59
5.1 Školství ... 59
5.2 Zdravotnictví ... 65
5.3 Sociální služby ... 66
5.4 Další služby v obcích ... 68
5.5 Bezpečnost ... 70
5.6 Požární a protipovodňová ochrana ... 75
6 Infrastruktura ... 76
6.1 Dopravní infrastruktura ... 77
6.1.1 Silniční doprava ... 77
6.1.2 Železniční doprava ... 80
6.1.3 Autobusová doprava ... 82
6.1.4 Ostatní doprava (letecká, vodní, lanová) ... 82
6.1.5 Parkování a dopravní dostupnost ... 82
6.1.6 Cyklistická a pěší doprava ... 83
6.2 Technická infrastruktura ... 84
6.2.1 Zásobování vodou a kanalizace ... 84
6.2.2 Zásobování energiemi a plynem ... 86
6.2.3 Další infrastruktura ... 89
7 Životní prostředí ... 91
7.1 Geomorfologie ... 91
7.2 Podnebí ... 92
7.3 Ovzduší ... 92
7.4 Voda ... 99
7.5 Půda ... 103
7.6 Nerostná ložiska a poddolovaná území ... 106
Příroda na Jilemnicku a chráněná území ... 108
7.7 Lesní pozemky ... 112
7.8 Nakládání s odpady ... 117
8 Zemědělství ... 120
8.1 Zemědělská půda ... 120
8.2 Zemědělské subjekty ... 122

9 Kultura, sport a tradice ... 123
9.1 Kulturní zařízení a spolková činnost ... 123
9.2 Kulturní památky ... 128
9.3 Muzea na Jilemnicku ... 135
9.4 Sportovní zařízení a sportovní akce ... 137
10 Cestovní ruch ... 139
10.1 Poloha a charakter území z hlediska cestovního ruchu ... 139
10.2 Infrastruktura cestovního ruchu ... 141
10.2.1 Ubytování a stravování ... 141
10.2.2 Atraktivity regionu ... 145
10.2.3 Cykloturistika ... 146
10.2.4 Pěší turistika a další letní aktivity ... 149
10.2.5 Zimní turistika a lyžování ... 152
10.2.6 Koupání a vodní sporty ... 154
10.2.7 Hipoturistika a agroturistika ... 155
11 Rozvojový potenciál ... 155
12 Vyhodnocení plnění dosavadního strategického plánu ... 156
12.1 Úvod ... 156
12.2 Rekapitulace dosavadních strategicky významných cílů uvedených v původní strategii ... 156
12.3 Plnění původní strategie ... 157
12.3.1 Doposud splněné nebo rozpracované strategické cíle a stručný popis plnění ... 157
12.3.2 Rekapitulace nenaplněných strategických cílů, které již nejsou prioritou mikroregionu ... 158
12.3.3 Cíle přesahující do dalšího období, které se nepodařilo zcela naplnit, ale jsou stále prioritou ... 158
12.3.4 Mikroregionem lobované strategické cíle, jejichž splnění je mimo působnost mikroregionu ... 158
12.3.5 Nové rozvojové záměry mikroregionu ... 158
13 Průzkum veřejnosti ... 159
14 Hlavní analytické závěry ... 159
15 SWOT analýza ... 160
15.1 Komentář k výsledkům SWOT analýzy ... 161

16 Východiska pro strategickou část 163
16.1 Rozvojové záměry jednotlivých obcí 163
16.2 Rozvojové záměry mikroregionu 189
Strategická část 190
17 Struktura strategické části 191
18 Vize a globální cíl 191
19 Prioritní oblasti a strategické cíle 193
19.1 Přehled – prioritní oblasti, opatření, specifické cíle a aktivity strategického plánu 196
Prioritní oblast 1 Podnikání 196
Prioritní oblast 2 Lidé 196
Prioritní oblast 3 Doprava, infrastruktura 197
Prioritní oblast 4 Příroda a krajina 198
Prioritní oblast 5 Cestovní ruch 199
Prioritní oblast 6 Efektivní veřejná správa 200
19.2 Vazba strategie na koncepce vyšších územních celků a dalších subjektů 206
20 Implementace 209
21 Závěr 211
22 Seznam obrázků 213
23 Seznam tabulek 213
24 Seznam grafů 216
25 Použité zdroje dat 217
26 Seznam zkratek 219

1 Úvod

1.1 Úvodní informace o dokumentu

Strategie rozvoje území Jilemnicka – svazku obcí pro období 2021 – 2027 vznikla jako jedna z aktivit realizace samostatného projektu „Efektivní veřejná správa mikroregionu Jilemnicko“. Hlavním cílem projektu je zvýšení kvality a efektivity procesů veřejné správy v regionu DSO Jilemnicko prostřednictvím posílení strategického řízení obcí v regionu a stabilního, profesionálního a kvalitního výkonu práce zaměstnanců úřadů, což povede ke zvýšení kvality života obyvatel regionu. Jedním z prostředků k dosažení tohoto cíle je pak nový standardizovaný strategický plán rozvoje DSO Jilemnicko, zahrnující požadavky na strategický rozvoj členských obcí, a to ve spolupráci s obyvateli. Nový strategický dokument tak není pouze vytvořením jednotného pohledu na dané území západních Krkonoš, ale především má sloužit pro práci samosprávných celků k zefektivnění procesů veřejné správy, ale i neziskových organizací, podnikatelských subjektů a odborných pracovníků.

Dokument navazuje na již existující rozvojovou strategii rozvoje mikroregionu Jilemnicko, která byla pod názvem „Propagace a rozvoj pohraničí ve spolupráci česko – polských obcí“ zpracována Ing. Radkou Paulů, dalšími zpracovateli a dobrovolnými aktéry v roce 2012, v rámci projektu financovaného z Operačního programu přeshraniční spolupráce CZ-PL 2007–2013, z Fondu mikroprojektů Euroregionu Nisa. Tento strategický dokument zahrnoval komplexní analýzu a návrhy rozvojových opatření pro všech 21 obcí, které v roce 2012 činily členskou základnu Jilemnicka – svazku obcí.

V současné době je však již tato strategie neaktuální, s ohledem na stále narůstající množství aktivit svazku, stále se rozvíjející úzká spolupráci obcí a rovněž stále významnější čerpání podpory z různých dotačních zdrojů. Proto bylo nutné zahájit práce na aktualizaci a rozšíření stávajícího rozvojového dokumentu, a to hned z několika důvodů:

- → zastaralá strategie rozvoje mikroregionu, která neodráží současné potřeby jednotlivých obcí ani DSO a má neadekvátní časovou platnost z pohledu změn v oblasti právních norem, potřeb regionu a možností financování dalšího rozvoje
- → neexistující, zastaralé (vytvořené před rokem 2010) nebo velmi provizorně vytvořené komplexní strategie rozvoje některých členských obcí DSO Jilemnicko, kdy obce nepracují s jasně definovanou vizí rozvoje obce i potřebami rozvoje regionu jako celku
- → absence podpory a časté neporozumění obyvatel jednotlivých obcí pro aktivity spojené s rozvojem obcí z důvodu nezapojení obyvatel do plánů rozvoje, do tvorby mise a vize obce
- → neznalost konkrétních potřeb obyvatel obcí v souvislosti s plány rozvoje

Jilemnicko - svazek obcí (dále jen DSO Jilemnicko, nebo DSO) je mikroregion, který v současné době sdružuje jednadvacet obcí západních Krkonoš a zejména jejich podhůří. Jeho členy jsou tři města a osmnáct obcí, jejichž společným cílem je řešení specifických problémů spádové oblasti Jilemnice, vyplývajících z přírodních, demografických a ekonomických svébytností regionu. DSO Jilemnicko každoročně společně realizuje významné rozvojové aktivity v mnoha zájmových oblastech. Jedná se o aktivity přeshraniční spolupráce, aktivity týkající se péče o životní prostředí v oblasti nakládání s odpady a dále zejména aktivity pro zajištění vzdělávání úředníků a volených zástupců v jimi vykonávaných odborných oblastech a přiblížení vybraných odborných znalostí od státní správy směrem k samosprávným úřadům. Díky jedné z těchto aktivit byla získána i finanční podpora na zpracování nového aktuálního rozvojového dokumentu, který bude odrážet současný stav a aktuální potřeby mikroregionu a zároveň bude představovat východisko pro plánování dalších aktivit v období let 2021 – 2027.

Obce v regionu se snaží neztratit stávající obyvatele, protože stále patří k chudším oblastem s omezenými možnostmi zaměstnání i občanské vybavenosti a rovněž podnikají kroky, aby naopak získaly obyvatele nové. Spokojenost obyvatel s kvalitou bydlení i služeb veřejné správy v obci je tedy pro ně zásadní. Obce na území DSO však většinou nedisponují koncepčními dokumenty, které by stanovily směr jejich vývoje na další období. Z tohoto důvodu není zajištěna kontinuita potřebných kroků při rozvoji obcí, není nastaveno další směřování rozvoje a investic do vybraných oblastí a také neexistuje analýza nákladů a dopadů přijatých opatření.

Nová upravená a rozšířená rozvojová strategie DSO bude vycházet z aktuálních potřeb členských obcí, bude v souladu s nadřazenými strategickými dokumenty veřejné správy a nastolí efektivní meziobecní spolupráci. Zároveň bude zahrnovat požadavky strategického rozvoje členských obcí a ponese jasnou vizi rozvoje daných obcí, což zajistí představitelům členských obcí jasný pohled na inovativní řešení, směřování budoucích nutných investic, získávání zdrojů pro ně a ujasní jejich dopady na rozvoj regionu. Nový strategický plán rozvoje DSO jako ucelená koncepce by měl pomoci členským obcím zajistit větší angažovanost a spokojenost místních obyvatel, protože ponese jasnou informaci o směřování DSO i jednotlivých obcí. Obyvatelé byli navíc do celého procesu strategického plánování aktivně zapojeni, čímž by se měl obnovit a upevnit pocit sounáležitosti obyvatel s územím, ve kterém žijí.

Práce na aktualizaci rozvojového dokumentu DSO započala se zahájením realizace projektu podpořeného z ESF, tj. v dubnu 2019. V první fázi bylo provedeno dotazníkové šetření mezi obyvateli jednotlivých členských obcí mikroregionu, vč. jejich volených zástupců. V srpnu 2019 proběhlo vyhodnocení dotazníků a stanovení prioritních cílů mikroregionu v rámci aktuálních potřeb členských obcí. Souběžně s dotazníkovým šetřením bylo zahájeno zpracování analytické části dokumentu ve spolupráci s členskými obcemi a pracovními skupinami. To probíhalo v období od dubna 2019 do konce ledna 2020. Proto všechna statistická data v analytické části jsou vztažena k datu **31. 12. 2018**. Připomínkování jednotlivými obcemi a dalšími subjekty probíhalo v průběhu února a března 2020. Zapracování jednotlivých připomínek obcí k analytické části dokumentu a vypracování SWOT analýzy, vč. jejího projednání proběhlo do konce dubna 2020. Zpracovatel vycházel především z aktuálně dostupných dat uváděných obcemi, Českým statistickým úřadem a jinými orgány (vše k 31. 12. 2018). Samotné stanovení jednotlivých rozvojových opatření mikroregionu a dílčích aktivit probíhalo v červnu 2019 až srpnu 2020. Na jednotlivé tematické oblasti dohlížela pracovní skupina, která byla nápomocna při zapracování připomínek od zástupců členských obcí a dozorovala komplexnost celé práce. Pracovní verze hotového dokumentu byla připravena v listopadu 2020. Finální verze dokumentu se všemi zapracovanými připomínkami byla předložena 18. prosince 2020 ke konečnému schválení valné hromadě DSO. Následně byla strategie a její priority představeny na veřejných zasedáních v jednotlivých obcích mikroregionu.

Strategie rozvoje území DSO je dlouhodobým strategickým rozvojovým dokumentem, který formuluje v horizontu 6 let přístup k rozvoji regionu nejen pro subjekt DSO, ale také pro orgány samosprávy a veřejné správy v regionu, obyvatele obcí a ostatní dotčené subjekty.

Obsahem samotného dokumentu je **analytická část,** která byla zpracována na základě veřejně dostupných dat a informací. Analýza současného stavu byla provedená na základě shromáždění dostupných podkladů od členských obcí, veřejných institucí, statistik, tematických analýz zájmových subjektů a veřejně dostupných údajů z webových portálů apod. Součástí analytických prací byl také terénní průzkum v obcích mikroregionu pomocí dotazníkového šetření, které proběhlo v celém řešeném území, za nezbytné součinnosti zástupců členských obcí. Došlo rovněž k projednání analytických závěrů se zástupci mikroregionu. Snahou bylo v analytické části uvést co nejaktuálnější data a v žádoucích případech pracovat i v časových řadách. V některých případech ale musela být použita i data starší např. některá data z ČSÚ, protože z jiných zdrojů nejsou data k dispozici. Zdroj dat

je vždy v konkrétním případě uveden. Zpracovatel neručí za správnost a aktuálnost informačních zdrojů.

Strategická část byla vypracována na základě výstupů z komplexní analýzy mikroregionu a na základě realizace předchozí Strategie rozvoje mikroregionu Jilemnicko z roku 2012. Ze získaných informací byla sestavena SWOT analýza – formulace silných a slabých stránek mikroregionu, jeho příležitostí a ohrožení. Nedílnými platformami pro stanovení strategie rozvoje mikroregionu byla nepřetržitě aktualizovaná databáze projektů, která v sobě odráží absorpční kapacitu regionu.

Strategie rozvoje mikroregionu Jilemnicko 2021 – 2027 byla zpracována v těsné spolupráci se zástupci mikroregionu a starosty jednotlivých obcí, což podtrhuje jeho legitimitu a systematičnost. Participace regionálních aktérů probíhala celým procesem tvorby od analytické části, sběru projektových záměrů až po nastavení vlastní strategie rozvoje. Díky jejich dobrovolné práci lze konstatovat, že tento program vychází ze skutečných a identifikovaných potřeb regionu. Výsledná strategie tak představuje konsenzus regionálních aktérů o budoucích směrech rozvoje mikroregionu, vyjádřený v dohodnuté vizi a prioritních cílech a naformulovaných opatřeních, vedoucích k naplnění struktury cílů. Setkání pracovních skupin k tvorbě této strategie se uskutečnila 15. května 2019, 6. června 2019, 22. ledna 2020, 28. května 2020, 27. srpna 2020 a 19. listopadu 2020, v sídle Jilemnicka – svazku obcí, Roztocká 500, Jilemnice.

Proces strategického plánování je proces dlouhodobý, soustavný a otevřený. Ve vytvořeném programu by mělo docházet k trvalému a systematickému hodnocení změn vstupních podmínek i dosažených výsledků. Úspěšný strategický plán je nutné chápat jako dohodu o budoucím rozvoji území. Má-li se stát opravdu zdařilým – je nutná nejen ochota přijmout tento dokument jako rozvojový plán území, ale neustále vynakládat úsilí ke zdokonalování a aktualizaci tak, aby nebyl pouze ideou, ale reálným a systematickým plánem v dlouhodobém horizontu.

1.2 Slovníček pojmů

Strategický plán rozvoje je koncepční dokument obsahující základní orientaci dlouhodobého rozvoje regionu.

SWOT analýza vystihuje vnitřní silné a slabé stránky regionu a vnější příležitosti a hrozby, ovlivňující rozvoj regionu v dlouhodobém horizontu.

Vize stručně popisuje ideální situaci cílového stavu v dlouhodobém horizontu.

Prioritní oblast představuje klíčovou oblast, kterou je potřeba řešit, aby došlo k naplnění vize a globálního cíle. Je vymezena vnitřně propojeným systémem cílů a opatření, jejichž řešení vede k naplnění vize.

Prioritní cíl vychází z globálního cíle a popisuje žádoucí stav, kterého je třeba dosáhnout v dané prioritní oblasti. Představuje základní směry rozvoje prioritní oblasti.

Opatření představují konkrétní úkoly/činnosti, které je třeba v krátkodobém horizontu uskutečnit, aby bylo dosaženo vytyčených cílů.

Mikroregion Jilemnicko, jedná se o dobrovolný svazek obcí „Mikroregion Jilemnicko – svazek obcí“. V textu je na některých místech oficiální název uváděn zkráceně.

Obrázek 1 – Ilustrační fotografie Jilemnicka

Analytická část

2 Profil území mikroregionu

2.1 Historie a charakteristika mikroregionu

Kořeny dnešního svazku sahají až do období po prvních svobodných volbách v roce 1990. V tomto čase vznikaly nové obce, většinou oddělením od stávajících střediskových obcí, a tím i nové obecní úřady. V drtivé většině stanuli v čele těchto úřadů starostové a starostky, kteří do té doby nebyli politicky ani jinak v obcích činní a v převážné většině ani neměli představu o fungování obce. Tyto teoretické nedostatky však byly nahrazeny zaujetím pro věc a touhou pozvednout úroveň právě té svojí obce. Zásadním problémem však bylo jak. Prostudování příslušných zákonů bylo prvním krokem, tím druhým bylo jejich uplatňování v praxi. A zde mnozí narazili na nejrůznější tvrdé překážky, ať už to byla rozsáhlá agenda a s ní spojená byrokracie, tak mnohdy nepříjemná a nevstřícná jednání s nejrůznějšími úředníky od ministerstev až po okres, na nejrůznější podnikatele, ale i na své občany, na sousedy. Nejrychlejší cestou k získání informací a zkušeností bylo jejich sdílení s ostatními kolegy, stejně „postiženými". A kde nejlépe realizovat takové výměnné „obchody" než v Jilemnici, přirozeném spádovém centru celé oblasti. K prvním schůzkám došlo z iniciativy tehdejší starostky Jilemnice Mgr. Jaroslavy Kunátové. Schůzky byly zaměřeny na řešení problémů spojených s fungováním obcí a jejich financováním. Postupně se však do popředí dostávala témata, která se týkala většiny obcí na Jilemnicku a na jejichž řešení neměly jednotlivé obce dostatek prostředků ani odborných znalostí. Nutností se rovněž ukázala potřeba zastupování všech obcí jedním zástupcem. Vstupem do EU se pak výrazně změnila dotační politika. Pro jednotlivé obce bylo čím dál obtížnější a složitější získat dotační peníze. Jedinou šancí tedy bylo vytvořit území se společnými zájmy – tzv. mikroregion a společně usilovat o získání finančních prostředků.

K tomu došlo v roce 1999, kdy zastupitelstva některých obcí rozhodla o založení „Sdružení obcí - Jilemnicko". K podepsání zakladatelské listiny osmnácti obcemi a jejich připojení k organizaci s názvem „Sdružení obcí Jilemnicko" došlo dne 22. 2. 2000. Na základě toho bylo vydáno Okresním úřadem Semily dne 18. 4. 2000 Rozhodnutí.

Nic ale není tak jednoduché, jak se na první pohled zdá, proto si změny zákonů vynutily transformaci „Sdružení obcí Jilemnicko" na „Jilemnicko – svazek obcí". K tomu došlo dne 4. 12. 2001. Rozhodnutí bylo vydané dne 28. 12. 2001. Zároveň bylo zadáno zpracování „Koncepce rozvoje mikroregionu Jilemnicko". Svazek převzal veškeré aktivity sdružení a pokračuje v činnosti i v současné době.

Postupně začaly k založenému mikroregionu přistupovat další obce. Až se k založenému mikroregionu připojily všechny obce v okolí Jilemnice, pro které město Jilemnice vykonává přenesenou působnost (celé stávající území SO ORP Jilemnice). Přitom docházelo v založeném mikroregionu k dalším změnám. Změna č. 1 a 2 - z důvodu přistoupení dalších obcí, změna 3 - 6 - doplnění stanov z důvodu rozšiřující se činnosti např. možnost zakládání společností, formální úprava členských příspěvků atd.

- Změna stanov č. 1 po přistoupení Jestřabí v Krkonoších ze dne 31. 10. 2003
- Změna stanov č. 2 po přistoupení Rokytnice nad Jizerou, Jablonce nad Jizerou a Pasek nad Jizerou ze dne 21. 2. 2008, registrace změn na KÚ LK dne 14. 3. 2008
- Změna stanov č. 3 schválena VH dne 20. 12. 2011, registrace změn na KÚ LK dne 7. 2. 2012
- Změna stanov č. 4 schválena VH dne 28. 2. 2013, registrace změn na KÚ LK dne 18. 3. 2013
- Změna stanov č. 5 schválena VH dne 25. 6. 2013, registrace změn na KÚ LK dne 24. 7. 2013
- Změna stanov č. 6 schválena VH dne 30. 3. 2015, registrace změn na KÚ LK dne 30. 4. 2015

V roce 2018 byly vypracovány úplně nové stanovy. Došlo k úplném přepracování a doplnění původních stanov, k zapracování legislativních změn, vznikla nová funkce ředitele a kontrolní komise, byla zrušena revizní komise, byla zapracována operativní možnost hlasování per rollam pro radu svazku a další úpravy.

- Nové stanovy byly schváleny VH dne 1. 7. 2018, registrace nových stanov na KÚ LK 25. 7. 2018

2.2 Základní údaje o mikroregionu

Tabulka 1 – Základní údaje o mikroregionu Jilemnicko – svazek obcí k 1. září 2020

Název organizace	Jilemnicko – svazek obcí
Právní forma	svazek obcí, právnická osoba
IČ	70 69 40 61
Bankovní spojení	3294602309/0800
Adresa	Masarykovo náměstí 82, 514 01 Jilemnice
Kancelář svazku	Roztocká 500, 541 01 Jilemnice
Předseda	Ing. Petr Matyáš
Místopředseda	Mgr. Vladimír Richter
Ředitelka	Ing. Radka Paulů, tel.: +420 605 759 389
Projektová manažerka	Ing. Štěpánka Machová, tel. +420 736 428 147
E-mail	jilemnicko@jilemnicko-so.cz
Webové stránky	www.jilemnicko-so.cz
Facebook	https://www.facebook.com/jilemnicko/
Logo	svazek obcí Jilemnicko

Zdroj: vlastní zpracování

2.3 Administrativně – geografická pozice mikroregionu

DSO Jilemnicko leží v Libereckém kraji, východně od krajského města. Liberecký kraj tvoří společně s Královéhradeckým a Pardubickým krajem jednotku NUTS II Severovýchod. Území mikroregionu má venkovský charakter typický pro obce krkonošského podhůří.

V mikroregionu Jilemnicko je sdruženo 21 členských územně samosprávných jednotek. Z těchto 21 územně samosprávných jednotek jich má 18 statut obce (Benecko, Bukovina u Čisté, Čistá u Horek, Horka u Staré Paky, Horní Branná, Jestřabí v Krkonoších, Kruh, Levínská Olešnice, Martinice

v Krkonoších, Mříčná, Paseky nad Jizeru, Peřimov, Poniklá, Roztoky u Jilemnice, Studenec, Svojek, Víchová nad Jizerou a Vítkovice) a tři jednotky mají statut města (Jablonec nad Jizerou, Jilemnice a Rokytnice nad Jizerou). Přirozeným spádovým centrem celého mikroregionu je město Jilemnice, které vykonává funkci obce s rozšířenou působností. Část správních agend pak připadá i na město Rokytnice nad Jizerou, které je pověřeným obecním úřadem se správní oblastí Jablonec nad Jizerou, Paseky nad Jizerou a Rokytnice nad Jizerou. Sídlem DSO je Jilemnice, jak je uvedeno výše v tabulce č. 1.

Tabulka 2 – Seznam členských obcí DSO a jejich samospráva (volební období 2019-2023)

Obec	Kód obce	ORP	Pověřený zástupce (starosta obce)	Počet členů zastupitelstva	Výkonný orgán	Funkce starosty	Funkce místostarosty
Benecko	576981	Jilemnice	Ing. Jaroslav Mejsnar	15	5 členná rada obce	uvolněná	neuvolněná
Bukovina u Čisté	577031	Jilemnice	Jiří Ježek	5	starosta	neuvolněná	neuvolněná
Čistá u Horek	577057	Jilemnice	Ladislav Jiřička	7	starosta	uvolněná	neuvolněná
Horka u Staré Paky	574201	Jilemnice	František Sedlák	7	starosta	neuvolněná	neuvolněná
Horní Branná	577120	Jilemnice	Luboš Zimmermann	11	starosta	uvolněná	neuvolněná
Jablonec nad Jizerou	**577162**	**Jilemnice**	**Ing. Miroslav Kubát**	**15**	**5 členná rada města**	**uvolněná**	**uvolněná**
Jestřabí v Krkonoších	577189	Jilemnice	Bc. Zdeňka Haasová	9	starosta	uvolněná	neuvolněná
Jilemnice	**577197**	**Jilemnice**	**Mgr. Vladimír Richter**	**17**	**5 členná rada města**	**uvolněná**	**uvolněná**
Kruh	577243	Jilemnice	Jiří Sedláček	7	starosta	uvolněná	neuvolněná
Levínská Olešnice	577375	Jilemnice	Zdeňka Nosková	7	starosta	uvolněná	neuvolněná
Martinice v Krkonoších	573418	Jilemnice	Leoš Mejvald	9	starosta	uvolněná	neuvolněná
Mříčná	577332	Jilemnice	Jana Holcová	7	starosta	neuvolněná	neuvolněná
Paseky nad Jizerou	547476	Jilemnice	Hana Růžičková	9	starosta	uvolněná	neuvolněná
Peřimov	577391	Jilemnice	Jan Jiřišta	7	starosta	neuvolněná	neuvolněná
Poniklá	577405	Jilemnice	Ing. Tomáš Hájek	15	5 členná rada obce	uvolněná	neuvolněná
Rokytnice nad Jizerou	**577456**	**Jilemnice**	**Ing. Petr Matyáš**	**15**	**5 členná rada města**	**uvolněná**	**uvolněná - 2x**
Roztoky u Jilemnice	577499	Jilemnice	Osvald Süss	9	starosta	uvolněná	neuvolněná
Studenec	577553	Jilemnice	Mgr. Jiří Ulvr	15	5 členná rada obce	uvolněná	uvolněná
Svojek	577561	Jilemnice	Josef Dejmek	7	starosta	neuvolněná	neuvolněná
Víchová nad Jizerou	577651	Jilemnice	Ing. Zbyněk Hrubec	9	starosta	uvolněná	neuvolněná
Vítkovice	577669	Jilemnice	Milan Rychtr	9	starosta	uvolněná	neuvolněná

Zdroj: Veřejná databáze a vlastní zpracování

Společným rysem členských obcí mikroregionu je skutečnost, že funkce místostarosty je v téměř všech obcích neuvolněná. Jen ve třech členských městech (Jablonec nad Jizerou, Jilemnice a Rokytnice nad

Jizerou) a v obci Studenec je funkce místostarosty uvolněná. V Rokytnici mají dokonce dva uvolněné místostarosty. Ve většině (16) členských obcí je funkce starosty uvolněná. V 5 obcích (Bukovina u Čisté, Horka u Staré Paky, Mříčná, Peřimov a Svojek) nejsou starostové pro výkon své funkce dlouhodobě uvolněni.

Co se týče výkonného orgánu, pouze v členským městech a dalších třech obcích (Benecko, Poniklá a Studenec) je ustavena rada obce. V ostatních členských obcích je výkonným orgánem starosta obce.

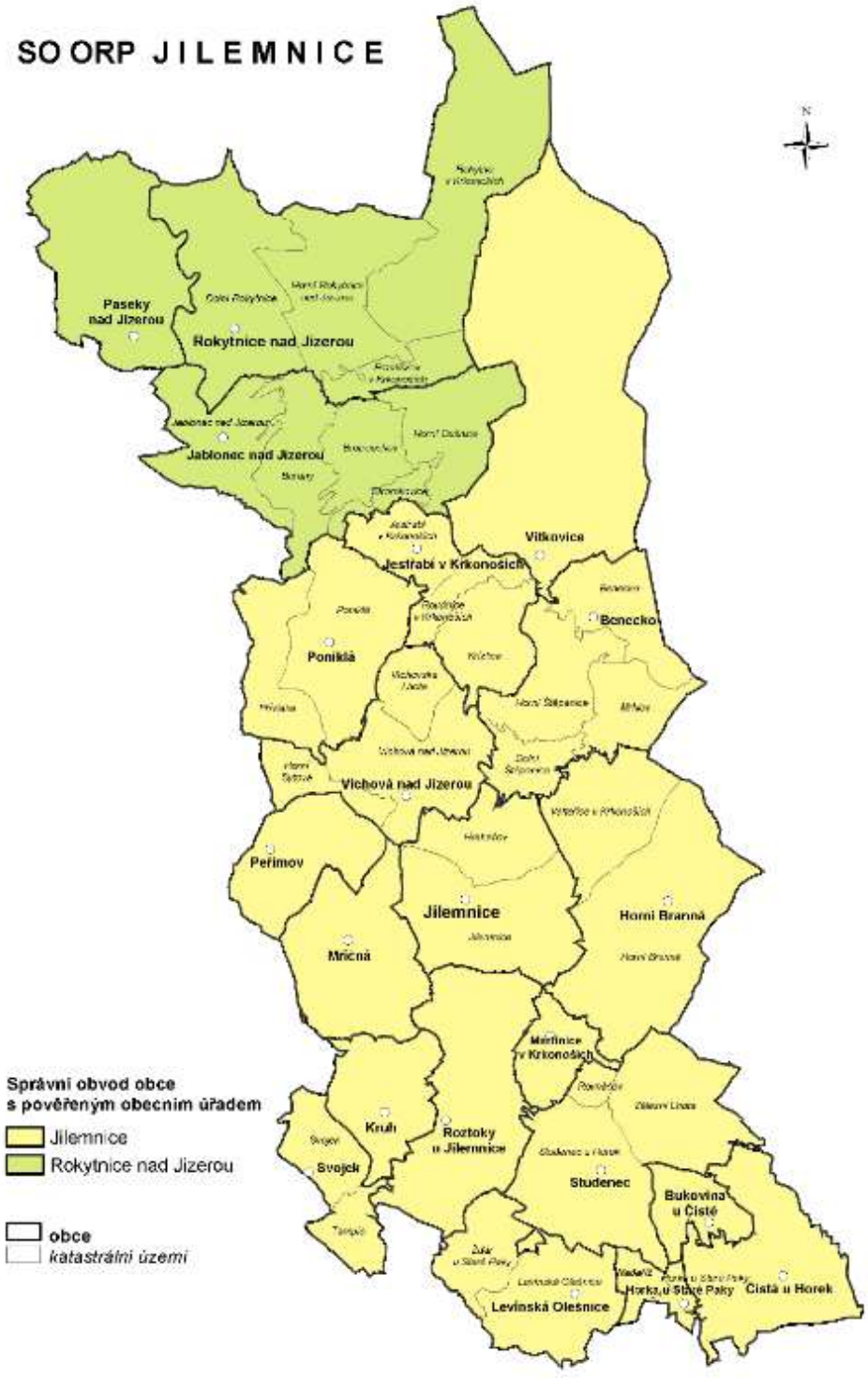

Obrázek 2 – Mapa SO ORP Jilemnice = mikroregion „Jilemnicko - svazek obcí“

2.4 Charakteristika území mikroregionu Jilemnicko

Mikroregion Jilemnicko – svazek obcí (dále uváděno zkráceně jen „mikroregion Jilemnicko“) kopíruje svými členskými obcemi území obce s rozšířenou působností Jilemnice (dále jen ORP Jilemnice). Jako celek leží ve východní části Libereckého kraje na území okresu Semily.

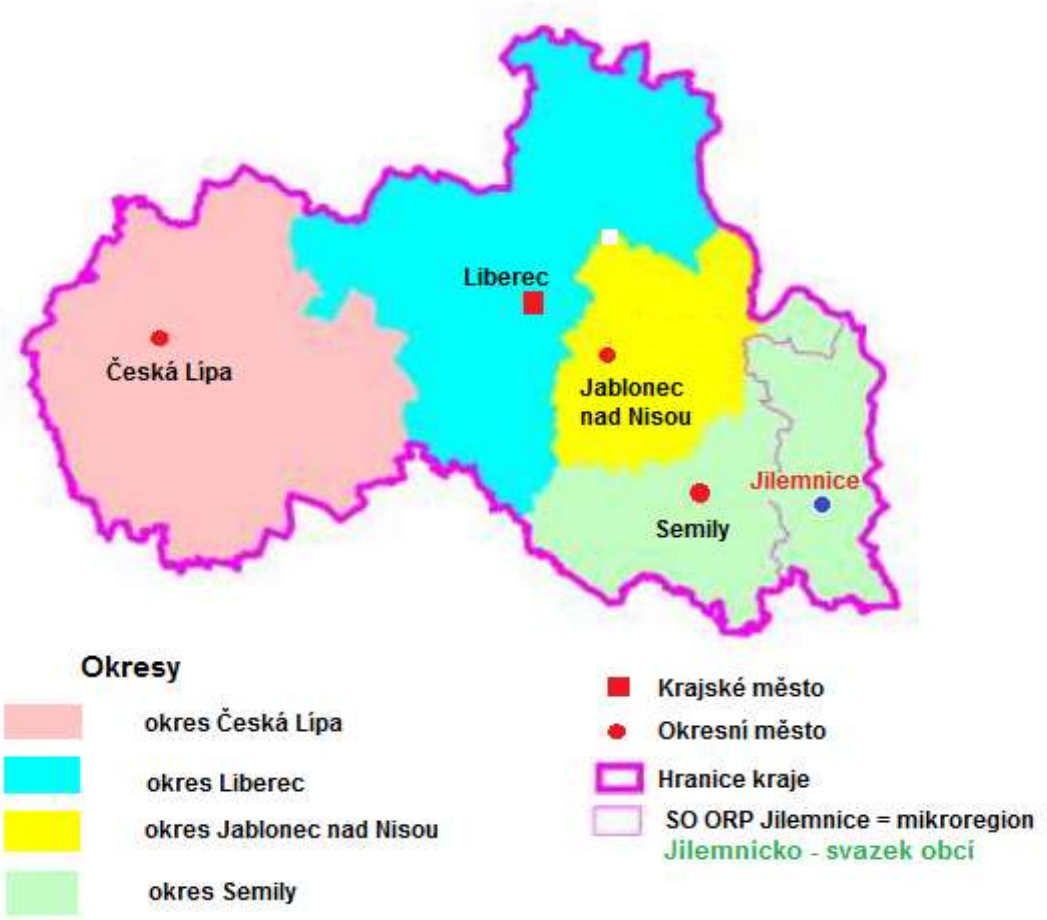

Obrázek 3 – Mapa Libereckého kraje s vymezením okresů a SO ORP Jilemnice

Území mikroregionu je vymezeno osmnácti obcemi a třemi městy: Benecko, Bukovina u Čisté, Čistá u Horek, Horka u Staré Paky, Horní Branná, **Jablonec nad Jizerou**, Jestřabí v Krkonoších, **Jilemnice**, Kruh, Levínská Olešnice, Martinice v Krkonoších, Mříčná, Paseky nad Jizeru, Peřimov, Poniklá, **Rokytnice nad Jizerou**, Roztoky u Jilemnice, Studenec, Svojek, Víchová nad Jizerou a Vítkovice.

Sousedními obcemi mikroregionu Jilemnicko jsou v rámci Libereckého kraje obce Bělá, Libštát, Košťálov, Háje nad Jizerou, Roprachtice, Vysoké nad Jizerou, Harrachov, Kořenov, Zlatá Olešnice a v rámci Královehradeckého kraje Špindlerův Mlýn, Vrchlabí, Dolní Branná, Horní Kalná, Dolní Kalná, Horní Olešnice, Borovnice, Pecka, Vidochov, Nová Paka, Stará Paka a dále na polské straně hranic Szklarska Poreba.

Celková rozloha mikroregionu činí **278,61** km² a představuje tak 8,8 % celkové výměry Libereckého kraje.

Některé obce jsou tvořeny z více místních částí, případně leží na více katastrálních územích. Celkem je to 56 místních částí a 43 katastrálních území. Městem s největším počtem místních částí je Jablonec nad Jizerou (11) a obec Benecko (8). Největší počet katastrálních území má město Jablonec nad Jizerou (5 kat. úz.) naopak devět obcí je tvořeno jen jedním katastrálním územím.

Tabulka 3 – Členské obce mikroregionu Jilemnicko a jejich území

Obec	Celková výměra v ha	Počet částí obce	Počet kat. území	Nadmořská výška (m n.m.)
Benecko	1 653	8	4	1010
Bukovina u Čisté	317	1	1	433
Čistá u Horek	1 053	1	1	422
Horka u Staré Paky	203	2	2	503
Horní Branná	2 086	2	2	459
Jablonec nad Jizerou	**2 233**	**11**	**5**	**450**
Jestřabí v Krkonoších	1 031	3	3	714
Jilemnice	**1 386**	**3**	**2**	**464**
Kruh	605	1	1	426
Levínská Olešnice	1 005	2	2	472
Martinice v Krkonoších	327	1	1	482
Mříčná	1 005	1	1	431
Paseky nad Jizerou	1 271	1	1	675
Peřimov	664	1	1	394
Poniklá	1 375	1	2	490
Rokytnice nad Jizerou	**3 694**	**7**	**4**	**520**
Roztoky u Jilemnice	1 304	1	1	428
Studenec	1 687	3	3	630
Svojek	538	2	2	427
Víchová nad Jizerou	1 230	3	3	411
Vítkovice	3 194	1	1	683
Celkem (Průměr – nadm. výška)	**27 861**	**56**	**43**	**507**

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Územně největší obcí mikroregionu je město Rokytnice nad Jizerou s celkovou rozlohou 3 694 ha a nejmenší pak Horka u Staré Paky s celkovou rozlohou 203 ha.

Na území Jilemnicka – svazku obcí se nenachází žádná dálnice ani rychlostní komunikace. Územím prochází dvě silnice I. třídy, a to silnice I/14 (Liberec – Tanvald – Jablonec n. Jiz. – Vrchlabí – Trutnov), která prochází územími obcí DSO Jilemnicko - Horní Branná, Jilemnice, Víchová nad Jizerou, Poniklá, Jablonec nad Jizerou a Rokytnice nad Jizerou) a silnice číslo I/16 (Slaný – Mladá Boleslav – Jičín – Trutnov), procházející územími obcí DSO Jilemnicko – Horka u Staré Paky a Čistá u Horek. Na území DSO jsou dále silnice II. a III. třídy.

Na celém území se nachází tři železniční tratě, z nichž pouze jedna v celé své délce (trať číslo 042 Martinice v Krkonoších – Rokytnice nad Jizerou). Přestože se jedná pouze o části, jsou z hlediska dopravy další dvě tratě významnější, neboť směřují z Trutnova do Chlumce nad Cidlinou (číslo 040) a z Liberce do Pardubic (číslo 030).

Přestože území mikroregionu je poměrně hornaté, je protkáno hustou sítí cyklotras. Na jeho území vedou tzv. Krkonošské cyklotrasy.

Z hlediska územního členění zaujímá území mikroregionu Jilemnicko východní část Libereckého kraje a sousedí se severozápadní částí kraje Královéhradeckého. Krajina mikroregionu je velice rozmanitá, na severovýchodě leží na jihovýchodním okraji Jizerských hor, na severu a severovýchodě přechází do horského pásma západních Krkonoš a směrem k jihu postupně přechází v Krkonošské podhůří.

Mikroregion je rovněž i hodně výškově členitý. Jeho členitost odpovídá charakteristikám pahorkatiny. Nejvyšším bodem mikroregionu je vrchol Kotel (1 435 m n. m.) Naopak v jižních částech mikroregionu se pohybuje nadmořská výška okolo 400 - 550 m n. m.

Oblast mikroregionu leží dle odborných publikací v provincii Česká vysočina, Krkonošsko-jesenická subprovincie, oblast Krkonošská, Jizerské hory, Krkonoše a Krkonošské podhůří. Hydrologicky náleží území mikroregionu Jilemnicko do povodí Labe. Středem území téměř celého mikroregionu Jilemnicka prochází řeka Jizera, která je největší řekou mikroregionu a je významným přítokem Labe.

Krajina mikroregionu a její ráz je poznamenána jejím historickým vývojem, zemědělskou činností a lesním hospodářstvím. Díky tvrdším podnebným podmínkám byla specificky uspořádána i struktura a architektura obcí. Většinou obcí mikroregionu prochází jedna hlavní komunikace, podél které je zastavěné území. Část obcí je charakteristická spíše roztroušenou zástavbou ve více místních částech, což je typické pro horské oblasti. V severní části mikroregionu se nacházejí velké plochy lesních porostů, v jižní části jsou zase velké plochy orné půdy.

DSO zasahuje částí svého území na západní straně do Krkonošského národního parku a CHKO Jizerské hory. Podíl tohoto chráněného území na celkové rozloze mikroregionu činí zhruba 50 %. Dále se zde nacházejí i další maloplošná chráněná území.

Historie území DSO sahá až do 14. století. Nejstarší písemné zmínky patří obcím Jilemnice (1350), Poniklá (1354), Mříčná (1356) a Horní Branná (1359). Nejmladší obcí jsou pak Horka u Staré Paky s první písemnou zmínkou z roku 1823.

V mikroregionu je relativně dobře dostupné základní školství (18 základních škol), avšak střední škola se na území mikroregionu nachází pouze jedna (Gymnázium, Střední odborná škola a Střední zdravotnická škola Jilemnice). Mateřských škol je na území mikroregionu také 18, jejich zřizovateli jsou převážně obce.

Zdravotní péče je na území mikroregionu relativně dobře dostupná. Ve městě Jilemnice se nachází všeobecná nemocnice. Některé obce pak stále drží provoz ambulancí zubních lékařů a praktických lékařů pro děti i dospělé.

K největším problémům mikroregionu Jilemnicko je málo rozvinutá výroba. Následkem toho je zde velký nedostatek pracovních příležitostí. Dojížďka za prací se pak týká většiny obyvatel regionu. Nejčastěji míří do Vrchlabí a Nové Paky. Část generelových jednotek (Poniklá, Roztoky u Jilemnice) je Libereckým krajem (Strategie Libereckého kraje 2021+) vymezena jako tzv. hospodářsky slabá oblast a část obcí je charakterizována v rámci Libereckého kraje jako hospodářsky podprůměrná. Na území mikroregionu se také nachází velké množství brownfields, což jsou plochy, které již neslouží ke svému původnímu účelu a chátrají. Naopak v okolí města Jilemnice jsou vymezeny také potenciální rozvojové plochy. Pozitivním faktorem pro region Jilemnicka je zcela jistě vysoký podíl cestovního ruchu. V regionu se nachází významná krkonošská turistická střediska vyhledávaná převážně v zimním období. Místní zajímavostí je rapidní nárůst počtu obyvatel v sezónním období, kteří využívají převážně objekty

individuální, ale i hromadné rekreace. Využití území se v zimní sezóně v horských oblastech zvyšuje až o 25 %.

3 Lidské zdroje

3.1 Obyvatelstvo

3.1.1 Historie osídlení Jilemnicka

Počátky trvalého osídlení Krkonoš můžeme hledat v 11. a 12. století, do té doby sloužila zdejší oblast jen pro přechodné pobývání. Souvislejší kolonizaci od druhé poloviny 13. století a počátku 14. století umožnil technický pokrok, poskytující člověku větší šance na přežití v tvrdých horských podmínkách. Na vzniku prvních obcí se aktivně podíleli páni z Valdštejna, kteří zde také založili první kamenný hrad ve Štěpanicích. Vznikající panství postupně obsáhlo téměř celé západní Krkonoše. Pro jeho potřeby bylo nezbytné zřídit tržní centrum, stalo se tak v údolí na průsečíku obchodních cest – dnešní Jilemnice.

Zpočátku spadala oblast Jilemnicka do správy panství štěpanického, později část do jilemnického, část do štěpanického, později branského. K opětovnému sjednocení došlo v roce 1701. Po roce 1848 byly zrušeny vrchnostenské úřady a nabízela se možnost zřídit v Jilemnici sídlo okresu, k čemuž nejprve nedošlo kvůli nedostatku vhodných prostor. V polovině 50. let 19. století se přece jen centrem politického okresu stala Jilemnice a byla jím s přerušením v období protektorátu do roku 1960, kdy byla oblast Jilemnicka přičleněna k okresu semilskému. Správním centrem se Jilemnice pro své okolí stala opětovně po zrušení funkce okresních úřadů od 1. 1. 2003.

Území DSO je v současné době složeno z 21 členských obcí, z toho jsou tři se statutem města (Rokytnice nad Jizerou, Jablonec nad Jizerou a Jilemnice). Svým rozsahem kopíruje DSO Jilemnicko území obce s rozšířenou působností Jilemnice.

V současné době zde trvale žije 5,0 % obyvatel Libereckého kraje na 43 katastrálních územích.

3.1.2 Počet obyvatel a zalidněnost území

K 31. 12. 2018 žilo na území mikroregionu Jilemnicko 22 105 obyvatel. Hustota obyvatel mikroregionu činí 79 obyvatel na km², čímž je Jilemnicko druhým nejméně zalidněným územím Libereckého kraje.

Tabulka 4 – Srovnání jednotlivých ORP v Libereckém kraji (k 31. 12. 2018)

	Počet obyvatel	Plocha území v km²	Zalidněnost	Podíl počtu obyvatel ORP k LK
Liberecký kraj	442 356	3163,39	140	100,0%
Česká Lípa	76 838	871,98	88	17,4%
Frýdlant	24 496	349,36	70	5,5%
Jablonec nad Nisou	56 094	142,31	394	12,7%
Jilemnice	22 105	278,6	79	5,0%
Liberec	144 878	578,4	250	32,8%
Nový Bor	26 297	200,88	131	5,9%
Semily	25 659	230,08	112	5,8%

Tanvald	20 460	190,61	107	4,6%
Turnov	33 347	247,13	135	7,5%
Železný Brod	12 182	74,06	164	2,8%

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Graf 1 – Podíl obyvatel SO ORP na celkovém počtu obyvatel Libereckého kraje (údaje k 31. 12. 2018)

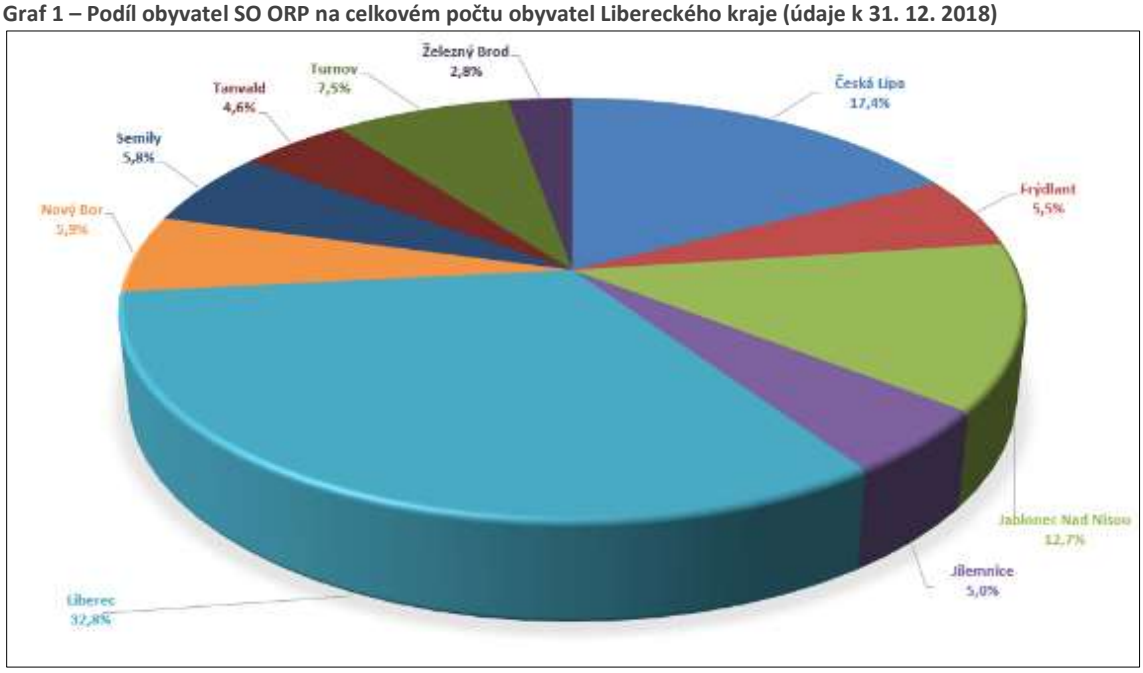

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Převážná většina obcí má nízkou zalidněnost území. To je způsobeno podhorským charakterem těchto obcí a jejich poměrně roztroušenou zástavbou. Nejlidnatějšími územně samosprávnými jednotkami v mikroregionu Jilemnicko jsou tři členská města. V nich žije celkem 43,7 % všech trvale žijících obyvatel. Dle počtu trvale žijících obyvatel je největší obcí mikroregionu město Jilemnice s celkovým počtem 5 391 obyvatel (tj. 24,39 %), druhou největší obcí je město Rokytnice nad Jizerou s 2 640 obyvateli (tj. 11,94 %). Nejmenší obcí je obec Svojek se 178 trvale žijícími obyvateli (údaje k 31. 12. 2018). Přestože území členských měst mikroregionu představuje celkově jen 26 % rozlohy jeho celého území, podle celkového počtu obyvatel mikroregionu jich však v těchto městech žije téměř polovina. Nejhustěji zalidněným územím je území města Jilemnice.

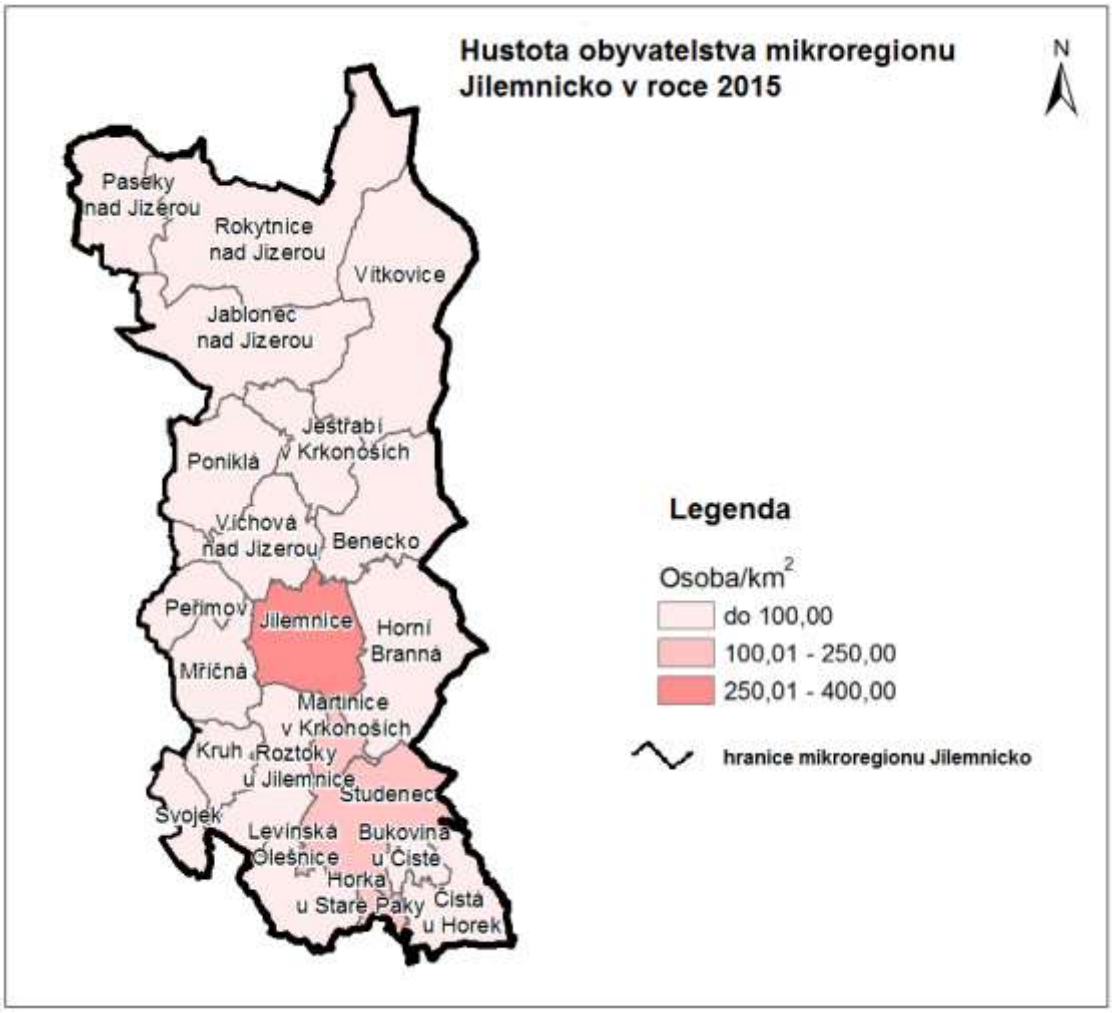

Obrázek 4 – Hustota zalidnění území mikroregionu Jilemnicko

V rámci mikroregionu můžeme roztřídit obce do několika kategorií:

Obce do 200 obyvatel: Svojek

Obce 201 - 500 obyvatel: Bukovina u Čisté, Horka u Staré Paky, Jestřabí v Krkonoších, Kruh, Levínská Olešnice, Paseky nad Jizerou, Peřimov a Vítkovice

Obce 501 - 1 000 obyvatel: Čistá u Horek, Martinice v Krkonoších, Mříčná a Víchová nad Jizerou

Obce 1 001 - 2 000 obyvatel: Benecko, Horní Branná, Jablonec nad Jizerou, Poniklá, Roztoky u Jilemnice a Studenec

Obce nad 2 000 obyvatel: Rokytnice nad Jizerou

Obce nad 5 000 obyvatel: Jilemnice

3.1.3 Demografický vývoj

Demografický vývoj počtu obyvatel obcí mikroregionu Jilemnicko má za posledních 20 let klesající tendenci a došlo tu k celkovému poklesu obyvatel o 1 153 osob, tj. o 5 %, přestože v některých obcích počet obyvatel narostl.

Tabulka 5 – Vývoj počtu obyvatel členských obcí mikroregionu Jilemnicko (vztaženo k 31. 12. 2018)

Obec	1998	2008	2014	2015	2016	2017	2018	Počet obyvatel (přírůstek/úbytek k/úbytek	Počet obyvatel (přírůstek/úbytek v %
Benecko	1164	1105	1113	1092	1086	1069	1 078	- 86	- 7,4
Bukovina u Čisté	172	192	207	210	214	213	214	42	24,4
Čistá u Horek	543	532	587	571	585	566	571	28	5,2
Horka u Staré Paky	264	250	260	259	247	249	249	- 15	- 5,7
Horní Branná	1748	1841	1873	1878	1873	1876	1 900	152	8,7
Jablonec nad Jizerou	**2013**	**1865**	**1714**	**1702**	**1707**	**1670**	**1 645**	**- 368**	**- 18,3**
Jestřabí v Krkonoších	224	239	242	243	239	239	243	19	8,5
Jilemnice	**5888**	**5682**	**5499**	**5515**	**5470**	**5410**	**5 391**	**- 497**	**- 8,4**
Kruh	530	480	478	476	477	480	483	- 47	- 8,9
Levínská Olešnice	402	359	364	355	361	365	364	- 38	- 9,5
Martinice v Krkonoších	574	586	598	608	612	607	611	37	6,4
Mříčná	478	494	550	558	566	581	578	100	20,9
Paseky nad Jizerou	266	248	244	244	252	251	249	- 17	- 6,4
Peřimov	183	219	234	242	254	257	269	86	47
Poniklá	1196	1206	1140	1139	1133	1125	1 112	- 84	- 7
Rokytnice nad Jizerou	**3469**	**3042**	**2790**	**2752**	**2713**	**2670**	**2 640**	**- 829**	**- 23,9**
Roztoky u Jilemnice	912	921	1001	1008	1023	1051	1 069	157	17,2
Studenec	1708	1830	1881	1897	1906	1920	1 923	215	12,6
Svojek	185	163	173	175	175	178	178	- 7	- 3,8
Víchová nad Jizerou	925	908	958	938	936	950	952	27	2,9
Vítkovice	414	409	432	411	410	391	386	- 28	- 6,8
Celkem	**23 258**	**22 571**	**22 338**	**22 273**	**22 239**	**22 118**	**22 105**	**- 1153**	**- 5**

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Graf 2 – Vývoj počtu obyvatel DSO Jilemnicko v období 1998 – 2018

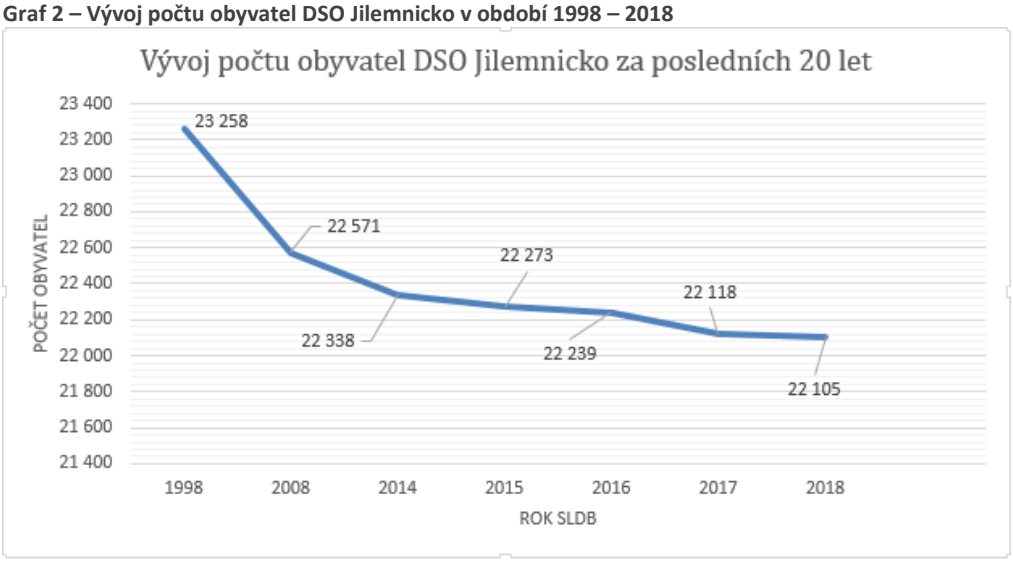

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Jak plyne z výše uvedené tabulky č. 5 a grafu č. 2, pokles počtu obyvatel za posledních 20 let je zaznamenám zhruba u poloviny obcí. Pro porovnání vývoje počtu obyvatel v obcích mikroregionu Jilemnicko byl proveden procentní výpočet vývoje počtu obyvatel v období 1998 – 2018. Nejvyšší hodnota úbytku byla zaznamenána ve městě Rokytnice nad Jizerou, kde došlo k poklesu celkového

počtu obyvatel od r. 1998 téměř o ¼ (přesně o 23,9 %) a v Jablonci nad Jizerou, kde byl zaznamenán pokles o 18,3 %. K velkému poklesu o téměř 9 – 10 % došlo ještě v Levínské Olešnici, Jilemnici a v obci Kruh. V ostatních obcích a městech, u kterých došlo k úbytku obyvatel, není tento pokles tak dramatický. Jedná se celkem o úbytek v rozmezí od 3,8 do 7,4 % .

Ve zhruba polovině obcí však došlo od roku 1998 k nárůstu počtu obyvatel, což je vývoj velmi příznivý, ale nedokáže vyrovnat celkový úbytek obyvatel v mikroregionu.

K nejvyššímu procentnímu nárůstu oproti výchozímu stavu v roce 1998, došlo v obci Peřimov, a to o 47 %. Dále k výraznému navýšení došlo ještě v obci Bukovina u Čisté o 24,4 % a v obci Mříčná o 20,9 %. U ostatních obcí je nárůst od 3 do 10 %.

Vývoj počtu obyvatel Jilemnicka kopíruje vývoj většiny venkovských oblastí České republiky. Důvodem je nejen nedostatek ekonomických příležitostí na venkově, ale mnohde také špatná dopravní dostupnost, menší možnosti výběru zdravotnických a sociálních služeb, méně snadný přístup ke vzdělávání spojený s dopravní dostupností, nižší nabídka možnosti kulturního a sportovního vyžití.

S klesajícím počtem obyvatel poklesla i hustota zalidnění mikroregionu na 1 km². V roce 1999 činila průměrná hustota zalidnění 88 obyvatel na 1 km², na konci roku 2010 činila 81 obyvatel na 1 km² a na konci roku 2018 již činila jen 79 obyvatel na 1 km².

Tabulka 6 – Hustota zalidnění území DSO Jilemnicko

Obec	Počet obyvatel k 31.12.2018	Rozloha	Hustota zalidnění na 1 km²
SO ORP Jilemnice	**22 105**	**27 857**	**79**
Benecko	1 078	1 652	65
Bukovina u Čisté	214	317	68
Čistá u Horek	571	1 053	54
Horka u Staré Paky	249	202	123
Horní Branná	1 900	2 087	91
Jablonec nad Jizerou	**1 645**	**2 232**	**74**
Jestřabí v Krkonoších	243	1 030	24
Jilemnice	**5 391**	**1 387**	**389**
Kruh	483	604	80
Levínská Olešnice	364	1 005	36
Martinice v Krkonoších	611	327	187
Mříčná	578	1 005	58
Paseky nad Jizerou	249	1 270	20
Peřimov	269	663	41
Poniklá	1 112	1 375	81
Rokytnice nad Jizerou	**2 640**	**3 696**	**71**
Roztoky u Jilemnice	1 069	1 303	82
Studenec	1 923	1 686	114
Svojek	178	538	33
Víchová nad Jizerou	952	1 229	77
Vítkovice	386	3 196	12

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Hustota zalidnění v jednotlivých obcích je velmi nevyrovnaná. Nejvíce obyvatel na 1 km² žije přirozeně v největším městě v Jilemnici a dále pak v obcích Martinice v Krkonoších, Horka u Staré Paky a Studenec. Nejméně obyvatel naopak má na 1 km² obec Vítkovice (12) a Paseky nad Jizerou (20), kde

se hodnota blíží hodnocení území jako extrémní venkovské oblasti s velmi řídkým osídlením. Důvodem je poloha obcí, neboť se nachází v nejsevernějších částech regionu v horském pásmu Krkonoš.

Genderově je obyvatelstvo obcí na území mikroregionu poměrně vyvážené. Podle níže uvedené tabulky č. 6 (data jsou k 31. 12. 2018) je počet mužů na území mikroregionu Jilemnicko trochu vyšší než počet žen. V některých obcích je tento poměr téměř vyrovnaný. Výrazně více mužů v poměru k počtu žen je v obcích Bukovina u Čisté, Jestřabí v Krkonoších, Mříčná, Martinice v Krkonoších, Vítkovice a ve městě Rokytnice nad Jizerou. Výrazně více žen je pak ve městech Jilemnice a Jablonec nad Jizerou a v obcích Roztoky u Jilemnice a Víchová nad Jizerou.

Věkovou strukturu obyvatel v členských obcích k 31. 12. 2018 znázorňuje rovněž tabulka č. 6. Průměrný věk obyvatelstva členských obcích je 42,9 let. V jednotlivých členských obcích se pak průměrný věk pohybuje v rozmezí od 40,8 do 45,7. Nejnižší věkový průměr v roce 2018 měli občané obce Peřimov, nejvyšší naopak občané města Jablonec nad Jizerou, což koresponduje s podílem nejmladší a nejstarší věkové kategorie na celkovém počtu obyvatel v těchto obcích.

Tabulka 7 – Aktuální věková struktura obyvatelstva obcí mikroregionu Jilemnicko a genderové rozlišení

Obec	Počet obyvatel k 31. 12. 2018						Průměrný věk
	Celkem	Muži	Ženy	0-14	15-64	65+	
Benecko	1 078	545	533	137	717	224	43,3
Bukovina u Čisté	214	121	93	31	149	34	41,4
Čistá u Horek	571	287	284	101	357	113	41,9
Horka u Staré Paky	249	131	118	45	148	56	42,4
Horní Branná	1 900	951	949	330	1 216	354	41,2
Jablonec nad Jizerou	**1 645**	**810**	**835**	**180**	**1 080**	**385**	**45,7**
Jestřabí v Krkonoších	243	130	113	33	155	55	44,5
Jilemnice	**5 391**	**2 639**	**2 752**	**843**	**3 423**	**1 125**	**43**
Kruh	483	248	235	78	279	126	45,3
Levínská Olešnice	364	184	180	52	237	75	42
Martinice v Krkonoších	611	314	297	94	410	107	41,3
Mříčná	578	311	267	98	378	102	40,4
Paseky nad Jizerou	249	126	123	27	168	54	45,1
Peřimov	269	140	129	56	165	48	38,9
Poniklá	1 112	558	554	141	710	261	44,5
Rokytnice nad Jizerou	**2 640**	**1 343**	**1 297**	**358**	**1 648**	**634**	**45,4**
Roztoky u Jilemnice	1 069	515	554	201	652	216	40,8
Studenec	1 923	954	969	371	1 168	384	40,9
Svojek	178	95	83	20	115	43	44,8
Víchová nad Jizerou	952	467	485	146	631	175	42,3
Vítkovice	386	203	183	49	257	80	45
Celkem	**22 105**	**11 072**	**11 033**	**3 391**	**14 063**	**4 651**	**42,9**

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

V posledních letech se na počtu obyvatel negativně odráží zejména nízká porodnost a s tím spojené postupné stárnutí stávajícího obyvatelstva a jeho úbytek v důsledku úmrtí z důvodu vysokého věku. Stárnutí obyvatelstva na území DSO Jilemicko a zvyšující se věkový průměr obyvatel v obcích jsou jasně patrné z níže uvedené tabulky č. 7 a z grafu č. 4. Toto je další z příčin postupného vylidňování území mikroregionu. V tabulce a grafu je tento vývoj zachycen v posledních 20 letech. Jen v obci Peřimov je vývoj opačný a věkový průměr obyvatel Peřimova se za posledních 20 let ne sice dramaticky, ale přesto plynule snižuje.

Tabulka 8 – Průměrný věk obyvatel obcí na území mikroregionu Jilemnicko (vztaženo k 31. 12. 2018)

Obec	1998	2008	2014	2015	2016	2017	2018
Benecko	38,6	41,2	41,7	41,9	42,4	43,1	43,3
Bukovina u Čisté	35,7	38	41,4	41,3	40,2	40,5	41,5
Čistá u Horek	39,1	42,4	41,2	41,9	41,1	42	41,9
Horka u Staré Paky	38,9	42	40,7	41,4	43,1	42,3	42,4
Horní Branná	37,6	39,2	40,5	40,6	41,2	41,3	41,2
Jablonec nad Jizerou	**37,8**	**41,1**	**43,9**	**44,2**	**44,7**	**45,5**	**45,7**
Jestřabí v Krkonoších	45	43	43,2	43,6	44,2	44,7	44,5
Jilemnice	**35,9**	**40**	**42**	**42**	**42,5**	**42,9**	**43**
Kruh	38,3	41,3	43,9	44,1	44,1	44	45,3
Levínská Olešnice	38,3	39,8	41,1	41,2	41,7	41,8	42
Martinice v Krkonoších	40,3	40,3	40,1	40,3	40,4	41,4	41,3
Mříčná	37,1	38,6	39,1	39,4	39,7	39,7	40,4
Paseky nad Jizerou	42,3	43,9	44	44,6	45,4	44,6	45,1
Peřimov	40,7	40,5	40,9	39,9	39,5	39	38,9
Poniklá	37,6	42,1	43,8	44,1	44,3	44,7	44,5
Rokytnice nad Jizerou	**40**	**42,5**	**44,4**	**44,9**	**45,4**	**45,3**	**45,4**
Roztoky u Jilemnice	38,4	39,1	40,5	40,8	41,1	41	40,8
Studenec	38,4	39,4	40,6	40,7	41	41	40,9
Svojek	39,5	40,1	41,8	43,2	43	43,9	44,8
Víchová nad Jizerou	35,4	39,1	40,2	41,2	41,8	41,8	42,3
Vítkovice	34,4	37,9	41,5	42,6	43,5	44,5	45
Průměrný věk	**38,5**	**40,5**	**41,7**	**42,1**	**42,4**	**42,6**	**42,9**

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Graf 3 – Vývoj průměrného věku obyvatel obcí mikroregionu Jilemnicko (k 31. 12. 2018)

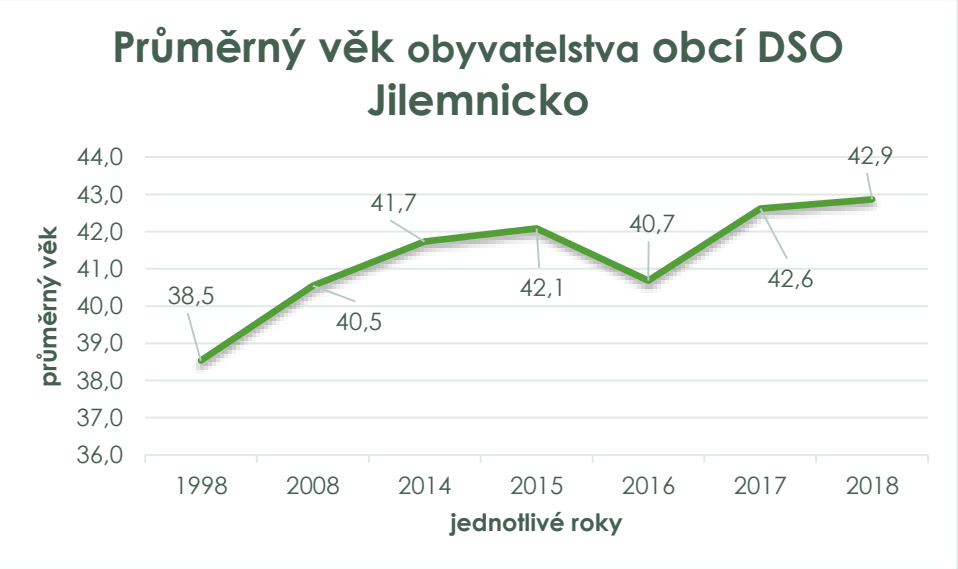

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

3.1.4 Přirozená měna obyvatel a migrace

Ke změně počtu obyvatel dochází přirozenou měnou a migrací. Mikroregion mezi roky 2008 a 2018 ztrácel obyvatele zejména vlivem migrace, jelikož počet odstěhovaných osob ve sledovaném období převyšoval počet osob, který se do obcí mikroregionu přistěhoval.

Tabulka 9 – Přírůstek/ úbytek obyvatelstva DSO Jilemnicko (vztaženo k 31. 12. daného roku)

SO ORP Jilemnice	přírůstek/ úbytek celkem	přírůstek/úbytek přirozený	přírůstek/ úbytek stěhováním
2008	-29	18	-47
2009	-29	26	-55
2010	10	10	0
2011	-49	5	-54
2012	-36	-22	-14
2013	-61	-39	-22
2014	-125	-18	-107
2015	-65	-17	-48
2016	-34	-5	-29
2017	-121	-40	-81
2018	-13	-15	2
Celkem	-552	-97	-455

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Graf 4 – Přirozený a migrační přírůstek v obcích DSO Jilemnicko v letech 2008 – 2018 (vztaženo k 31. 12. daného roku)

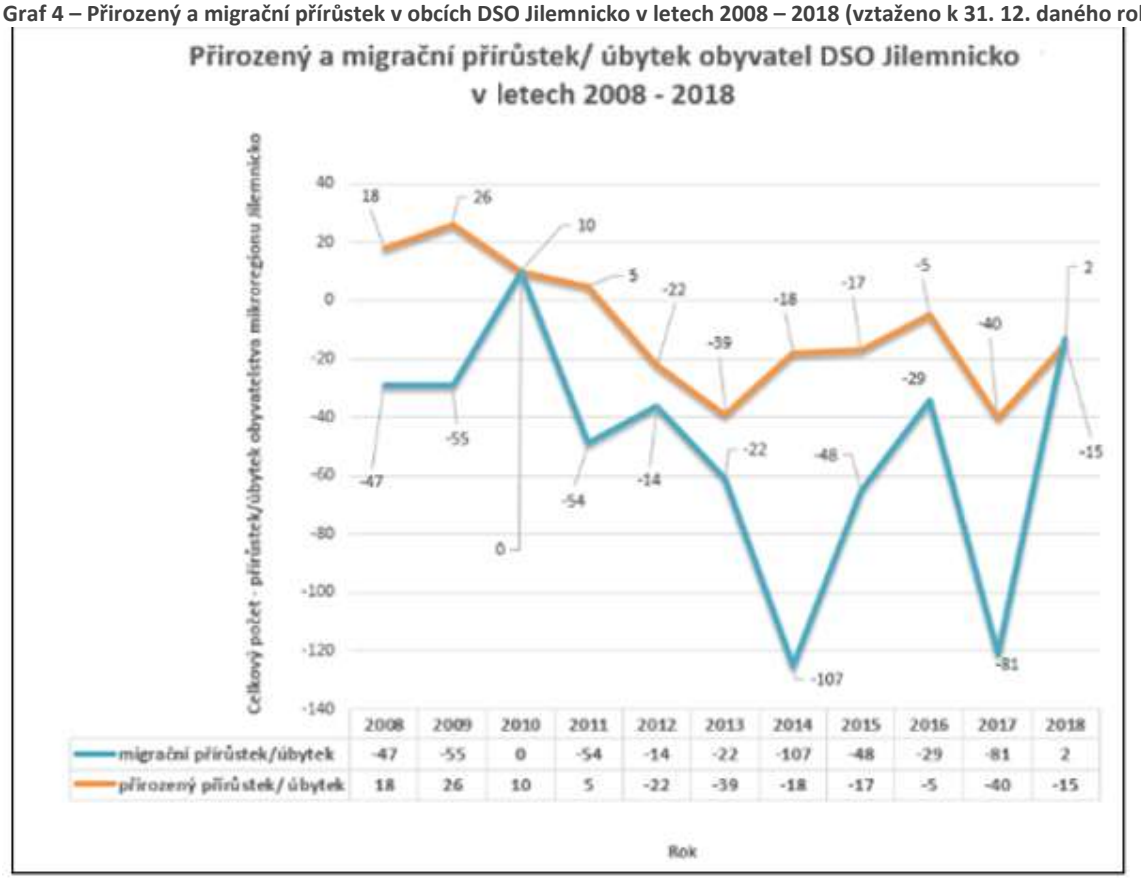

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Migrační úbytek mikroregionu činil celkem za posledních 10 let (2008 – 2018) 455 osob. K největšímu migračnímu úbytku obyvatel došlo v roce 2014. Hodnoty v ostatních letech jsou proti tomuto roku zhruba poloviční. Z hlediska migrace je situace v jednotlivých obcích značně rozdílná. Lidé se stěhují pryč z měst. Nejhůře je na tom největší město regionu Jilemnice. Do některých obcí, zejména v okolí Jilemnice se lidé naopak stěhují.

Z hlediska přirozené měny obyvatelstva je vidět, že obyvatelstvo mikroregionu stárne a vymírá. Od roku 2008 se postupně rodí méně dětí, než umírá obyvatel. Situace v jednotlivých obcích je z hlediska přirozené měny obyvatelstva značně rozdílná. Nejhůře je na tom město Rokytnice nad Jizerou, naopak přirozený přírůstek obyvatel je nejvyšší ve Studenci a Jilemnici.

Přehled o situaci v obcích z hlediska přírůstku/úbytku obyvatel přináší tabulka níže. Vyplývá z ní, že z hlediska migrace je situace příznivější spíše v menších obcích mikroregionu, zejména v okolí Jilemnice a v jižních částech mikroregionu.

Tabulka 10 – Přírůstek/úbytek obyvatelstva v jednotlivých obcích DSO Jilemnicko za posledních 20 let (od 1998 do 2018 – k 31.12.)

Obec	Celkem za obec		
	přírůstek/ úbytek celkem	přírůstek/ úbytek přirozený	přírůstek/ úbytek stěhováním
Benecko	-16	-17	-56
Bukovina u Čisté	99	8	21
Čistá u Horek	31	-4	35
Horka u Staré Paky	-3	-1	-2
Horní Branná	70	42	28
Jablonec nad Jizerou	**-207**	**-67**	**-140**
Jestřabí v Krkonoších	5	-18	23
Jilemnice	**-305**	**57**	**-362**
Kruh	11	17	-6
Levínská Olešnice	11	-3	14
Martinice v Krkonoších	33	-12	45
Mříčná	106	37	69
Paseky nad Jizerou	-1	-12	11
Peřimov	52	9	43
Poniklá	-84	-40	-44
Rokytnice nad Jizerou	**-469**	**-208**	**-261**
Roztoky u Jilemnice	111	35	76
Studenec	92	59	33
Svojek	11	-5	16
Víchová nad Jizerou	29	19	10
Vítkovice	-58	7	-65
Celkem	**-482**	**-97**	**-512**

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

3.1.5 Věková struktura obyvatelstva mikroregionu Jilemnicko

Z hlediska podílu jednotlivých věkových kategorií, tj. předproduktivní (0–14 let), produktivní (15–64 let) a postproduktivní skupiny obyvatel (více než 65 let) na celkovém počtu obyvatel, není situace v mikroregionu moc příznivá. K 31. 12. 2018 byl podíl obyvatel mikroregionu ve skupině 0 - 14 let nižší, než podíl této skupiny na obyvatelstvu kraje (DSO – 15,34 %, LK – 16,22 %), a zároveň byl podíl obyvatel ve skupině starších 65 let vyšší než na úrovni kraje (DSO – 21,04 %, LK – 19,89 %).

Podíl osob ve věkových kategoriích 0–14 let a více než 65 let mezi sledovanými lety 2008 – 2018 (pro zjednodušení uveden přehled po 5 letech) mírně narůstá. U kategorie 65+ však roste mnohem rychleji, než u věkové kategorie 0-14 let. Zatímco populace 0-14 let postupně narůstá cca o 0,5 %, tak podíl seniorů se zvyšuje v průběhu 5 let o více než 2,5 %. Z toho je patrné, že se sice rodí každoročně více dětí, ale populace v mikroregionu Jilemnicko poměrně rychle stárne.

Z grafu níže je zřejmé, že tím dochází ke snižování podílu osob v produktivním věku ve prospěch zbývajících věkových skupin, zejména skupiny seniorů na 65 let.

Graf 5 – Podíl věkových kategorií na celkovém počtu obyvatel k 31. 12. 2008, 2013 a 2018 (vztaženo k 31. 12. 2018)

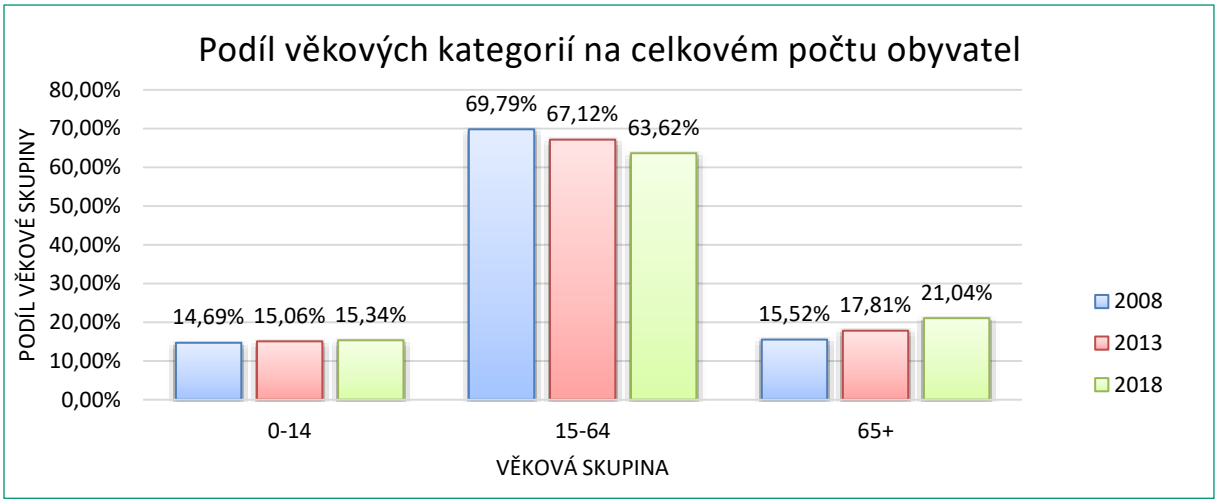

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Z pohledu věkové struktury obyvatelstva je situace v jednotlivých obcí mikroregionu značně rozdílná. Nejnepříznivější věková struktura obyvatelstva byla zjištěna v obci Paseky nad Jizerou, ve které činil podíl předproduktivní skupiny v r. 2008 (11,29 %), což je nejméně v celém mikroregionu a od roku 2008 se dále snižoval až na 10,84 % v r. 2018. Také v r. 2008 a 2013 byl podíl seniorů 65+ nejvyšší v mikroregionu. V této obci byl v r. 2008 zároveň zjištěn i nejvyšší průměrný věk obyvatel mikroregionu (43,9 let). Nepříznivý vývoj se v r. 2018 trochu zlepšil a nejvyšší podíl seniorů 65+ má v současnosti (r. 2018) obec Kruh, která tak Paseky nad Jizerou předstihla.

Tabulka 11 – Věkové charakteristiky obyvatelstva obcí DSO Jilemnicko k 31. 12. daného roku

Obec	Podíl věkové skupiny v %									Průměrný věk	
	0-14			15-64			65+				
	2008	2013	2018	2008	2013	2018	2008	2013	2018	2008	2018
Benecko	13,12%	14,07%	12,71%	69,86%	68,21%	66,51%	17,01%	17,72%	20,78%	41,2	43,3
Bukovina u Čisté	16,67%	13,17%	14,49%	70,31%	71,71%	69,63%	13,02%	15,12%	15,89%	38	41,4
Čistá u Horek	12,97%	15,48%	17,69%	68,98%	67,69%	62,52%	18,05%	16,84%	19,79%	42,4	41,9
Horka u Staré Paky	13,20%	18,05%	18,07%	68,80%	63,91%	59,44%	18,00%	18,05%	22,49%	42	42,4
Horní Branná	15,64%	16,47%	17,37%	69,91%	67,44%	64,00%	14,45%	16,09%	18,63%	39,2	41,2
Jablonec nad Jizerou	14,16%	12,41%	10,94%	70,67%	67,86%	65,65%	15,17%	19,73%	23,40%	**41,1**	**45,7**
Jestřabí v Krkonoších	14,64%	16,60%	13,58%	65,27%	63,90%	63,79%	20,08%	19,50%	22,63%	43	44,5
Jilemnice	14,45%	15,23%	15,64%	70,91%	67,51%	63,49%	14,64%	17,26%	20,87%	**40**	**43**
Kruh	13,33%	14,23%	16,15%	71,25%	66,24%	57,76%	15,42%	19,53%	26,09%	41,3	45,3
Levínská Olešnice	16,43%	14,05%	14,29%	69,08%	68,87%	65,11%	14,48%	17,08%	20,60%	39,8	42
Martinice v Krkonoších	15,53%	19,53%	15,38%	69,11%	65,44%	67,10%	15,36%	15,03%	17,51%	40,3	41,3
Mříčná	16,60%	16,79%	16,96%	72,06%	67,90%	65,40%	11,34%	15,31%	17,65%	38,6	40,4
Paseky nad Jizerou	11,29%	11,34%	10,84%	67,34%	67,61%	67,47%	21,37%	21,05%	21,69%	43,9	45,1
Peřimov	14,16%	14,53%	20,82%	69,41%	66,24%	61,34%	16,44%	19,23%	17,84%	40,5	38,9
Poniklá	12,69%	11,55%	12,68%	69,49%	67,98%	63,85%	17,83%	20,47%	23,47%	42,1	44,5
Rokytnice nad Jizerou	12,62%	12,79%	13,56%	69,89%	66,87%	62,42%	17,49%	20,34%	24,02%	**42,5**	**45,4**
Roztoky u Jilemnice	17,92%	16,33%	18,80%	68,08%	66,53%	60,99%	14,01%	17,13%	20,21%	39,1	40,8
Studenec	17,70%	18,85%	19,29%	66,83%	63,85%	60,74%	15,46%	17,30%	19,97%	39,4	40,9
Svojek	18,40%	13,77%	11,24%	68,10%	67,07%	64,61%	13,50%	19,16%	24,16%	40,1	44,8
Víchová nad Jizerou	15,97%	16,56%	15,34%	68,94%	67,71%	66,28%	15,09%	15,73%	18,38%	39,1	42,3
Vítkovice	17,85%	15,67%	12,69%	72,37%	70,51%	66,58%	9,78%	13,82%	20,73%	37,9	45
Celkem	**14,69%**	**15,06%**	**15,34%**	**69,79%**	**67,12%**	**63,62%**	**15,52%**	**17,81%**	**21,04%**	**40,5**	**42,9**

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Naproti tomu nejpříznivěji na tom byla v r. 2008 obec Svojek s podílem předproduktivní skupiny 18,4 %, kterou v r. 2013 předstihla obec Studenec a v r. 2018 má nejvyšší podíl předproduktivní skupiny obec Peřimov.

Nejnižší podíl produktivní skupiny obyvatel měla v r. 2008 obec Jestřabí v Krkonoších (65,27 %) a tento podíl v průběhu 10 let klesal. V r. 2013 pak měla nejnižší podíl produktivní skupiny obec Studenec (63,85 %) a tento podíl zde rovněž klesá a v současnosti (r. 2018) má nejnižší podíl produktivní skupiny obyvatel ze všech obcí mikroregionu obec Kruh (57,76 %), což jde ruku v ruce se současným nejvyšším podílem seniorů 65+ v celém mikroregionu. Nejvyšší podíl produktivní skupiny obyvatel v mikroregionu měla v r. 2008 obec Vítkovice, což se odvíjelo od nejnižšího podílu seniorů v regionu v r. 2008 a 2013. V r. 2013 až do současnosti má nejvyšší podíl produktivní skupiny obyvatel v mikroregionu obec Bukovina u Čisté, přestože tento podíl mírně klesá.

Nejnižší průměrný věk obyvatel (37,9) měla v r. 2008 obec Vítkovice a v současnosti (tj. k 31. 12. 2018) je to obec Peřimov (38,9). Nejvyšší průměrný věk obyvatel v současnosti (r. 2018) má město Jablonec nad Jizerou, spolu s prudce klesajícím podílem předproduktivní skupiny je tento trend poměrně alarmující. Ve městě od roku 2008 vzrostl podíl seniorů 65+ o 8,23 %, přičemž podíl předproduktivní skupiny obyvatel v průběhu 10 let poklesl o 3,21 %. Nejvyšší procentuální nárůst seniorů mají v průběhu 10 let obce Vítkovice (10,95 %), obec Kruh (nárůst o 10,67 %) a obec Svojek (nárůst o 10,66 %). Přitom Vítkovice měly v r. 2008 nejnižší podíl (jen 9,78 %) této skupiny obyvatel v mikroregionu.

V průměru v mikroregionu dochází k mírnému růstu podílu obyvatel v předproduktivním věku (celkem za 10 let o 0,65 %). Nejvíce je tento vývoj patrný v obcích Peřimov, Čistá u Horek a Horka u Staré Paky, kde podíl předproduktivní skupiny obyvatel v průběhu 10 let narostl od 6,66 % (Peřimov) do 4,72 % (Čistá u Horek). Ale proti tomu však v průběhu 10 let došlo v celém mikroregionu k prudkému nárůstu podílu seniorů 65+, a to za 10 let o 5,5 %. Přitom trvale klesá podíl produktivní skupiny obyvatel. Tento vývoj není příznivý, ale bohužel je tento trend patrný nejen v mikroregionu, ale v celém Libereckém kraji a i v ČR. Nejlépe je to patrné z grafu č. 5.

Dalším ukazatelem, popisujícím věkovou strukturu obyvatelstva, je index ekonomického zatížení, vyjadřující počet osob v ekonomicky neaktivním věku (0–14, 65+) na 100 osob v ekonomicky aktivním

věku, tj. ve věku 15–64 let. Průměrná míra ekonomického zatížení v celém mikroregionu činila k 31. 12. 2018 celkem 57,2 ekonomicky neaktivních osob na 100 ekonomicky aktivních osob. Tato míra je obecně poměrně vysoká a je vyšší než průměrné ekonomické zatížení v Libereckém kraji (56,53). Toto není překvapující, protože mikroregion Jilemnicko patří k ekonomicky slabším regionům kraje. Nejvyšší míra ekonomického zatížení je v obci Kruh (73,1), kterou následuje s mírným odstupem obec Horka u Staré Paky (68,2) a Studenec (64,6). Nejnižší ekonomické zatížení je v obcích Bukovina u Čisté (43,6), Paseky nad Jizerou (48,2) a Martinice v Krkonoších (49,0).

Hodnota indexu stáří, tj. počtu obyvatel ve věku nad 65 let na 100 osob ve věku nižším než 14 let, v mikroregionu je ve srovnání s dalšími územními celky Libereckého kraje čtvrtá nejvyšší, spolu s ORP Semily, a Turnov. Stejné srovnání je i u hodnoty indexu stáří mužské populace a u ženské populace je pátá nejvyšší.

Tabulka 12 – Hodnota indexu stáří na území Libereckého kraje

ORP	k 31.12.2018		
	celkem	muži	ženy
Liberecký kraj	122,6	101,3	145,1
Česká Lípa	107,9	89,8	126,8
Frýdlant	121,2	106	136,5
Jablonec nad Nisou	122,1	98,6	147,7
Jilemnice	137,2	115,4	160,2
Liberec	117,1	95,9	139,1
Nový Bor	140,4	117,9	163,6
Semily	137,2	111,1	165,6
Tanvald	144,7	119,8	170,2
Turnov	132,7	108,9	158,5
Železný Brod	140,2	119	161,5

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Věková struktura je tedy v mikroregionu méně příznivá než v dalších územních celcích Libereckého kraje. Toto lze přisuzovat poloze území a souvisejícímu stěhování zejména mladých rodin na území jiných ORP v kraji (Liberec, Jablonec nad Nisou).

Co se týče situace na úrovni obcí, nejpříznivější hodnota indexu stáří je v obci Peřimov (85,7), kterou s odstupem následují obec Horní Branná (107,3) a Bukovina u Čisté (109,7). V obci Peřimov je také nejnižší průměrný věk obyvatel (38,9 let). Naopak v obci Svojek je index stáří nejvyšší v mikroregionu (215). Co se týká indexu stáří podle pohlaví, je nejnižší index stáří mužů v obcích Bukovina u Čisté (71,4), kterou s malým odstupem následují obce Peřimov (73,3) a Čistá u Horek (79,4). Nejnižší index stáří žen na území mikroregionu je pak v obcích Peřimov (100) a Martinice v Krkonoších (108,2). Nejvyšší index stáří mužů v mikroregionu je v obci Vítkovice (244,4) a u žen v obci Poniklá (243,8).

Tabulka 13 – Hodnota indexu stáří v jednotlivých obcích na území DSO Jilemnicko

Obec	k 31.12.2018		
	celkem	muži	ženy
SO ORP Jilemnice	137,2	115,4	160,2
Benecko	163,5	142,9	185,1
Bukovina u Čisté	109,7	71,4	190
Čistá u Horek	111,9	79,4	165,8
Horka u Staré Paky	124,4	83,3	206,7
Horní Branná	107,3	87,5	127,8
Jablonec nad Jizerou	213,9	194	230,9
Jestřabí v Krkonoších	166,7	133,3	206,7
Jilemnice	133,5	116	150,2
Kruh	161,5	127,7	212,9
Levínská Olešnice	144,2	140,9	146,7
Martinice v Krkonoších	113,8	120	108,2
Mříčná	104,1	88,7	122,2
Paseky nad Jizerou	200	176,9	221,4
Peřimov	85,7	73,3	100
Poniklá	185,1	136,4	243,8
Rokytnice nad Jizerou	177,1	137,4	224,5
Roztoky u Jilemnice	107,5	88,3	127,6
Studenec	103,5	82	127,1
Svojek	215	230	200
Víchová nad Jizerou	119,9	119,7	120
Vítkovice	163,3	244,4	116,1

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

3.1.6 Obyvatelstvo podle pohlaví

Podíl žen v mikroregionu Jilemnicko se pohybuje okolo hranice 50 %, ale v průběhu 10 let mírně klesá, a to i v celé ČR a Libereckém kraji. V celé ČR i v Libereckém kraji žije v průměru více žen než mužů, v r. 2018 se však tento poměr v mikroregionu Jilemnicko obrátil a žije zde více mužů než žen. Konkrétně je to 50,09 % mužů a 49,91 % žen. V obcích však podíl žen v populaci mezi jednotlivými roky kolísá, nejvíce žen žije k 31. 12. 2018 v obci Roztoky u Jilemnice, kde se podíl žen k roku 2018 zvýšil oproti roku 2008 o 0,36 %. V r. 2018 to byla obec Víchová nad Jizerou (52,31 %), kde žilo nejvíce žen v mikroregionu. Nejméně žen (43,46 %) žije v obci Bukovina u Čisté. Jejich podíl od r. 2008 poklesl o 6,02 %, což je nejvíc v mikroregionu Jilemnicko. V r. 2008 žilo nejméně žen v mikroregionu Jilemnicko v obci Levínská Olešnice, ale právě v této obci od roku 2008 jejich podíl nejvíce stoupl (o 4,60 %). Mezi jednotlivými obcemi mikroregionu tedy existují v této charakteristice poměrně významné rozdíly.

3.1.7 Národnostní složení

Z hlediska národnostního složení lze mikroregion označit jako národnostně jednotný. Při Sčítání lidu, domů a bytů (dále jen SLDB) v roce 2011 (aktuálnější data nejsou k dispozici) uvedlo 97,8 % respondentů z těch, kteří svoji národnost uvedli, českou národnost. Jako další národnosti byly uvedeny moravská, slezská, slovenská, maďarská, německá, polská, ruská, ukrajinská, vietnamská a romská. Druhou nejpočetnější národností je národnost slovenská (1,10 % obyvatel), kterou následovala polská národnost (0,31 %), národnost německá (0,20 %) a národnost ukrajinská (0,12 %). Ostatní národnosti již čítaly méně než 0,1 %. Je však nutné uvést, že 1,39 % obyvatel národnost neuvedlo. V žádné z obcí však nebyla označena česká národnost ze 100 % obyvatel.

Graf 6 – Obyvatelstvo DSO Jilemnicko podle národnosti

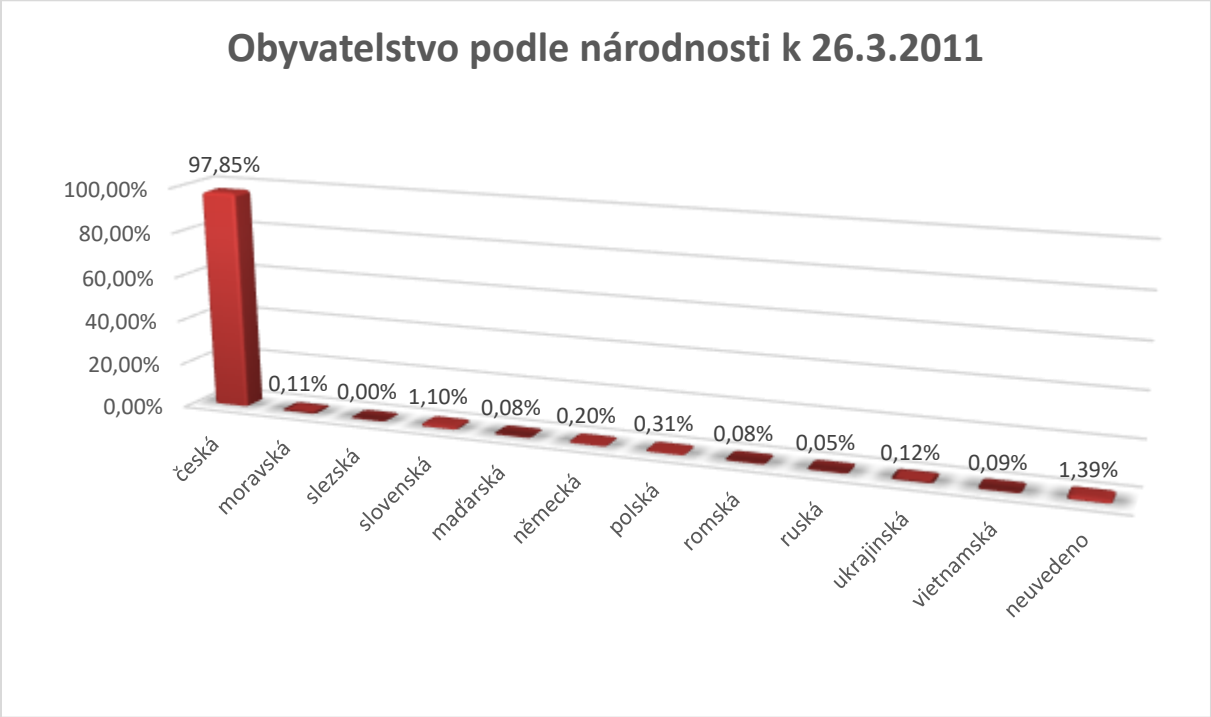

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

3.1.8 Náboženská struktura

Dle SLDB v roce 2011 (aktuálnější data nejsou k dispozici) se ke svému náboženskému vyznání vyjádřilo 54,51 % obyvatel mikroregionu. Podíl věřících (hlásících se i nehlásících k církvi či náboženské společnosti) z celkového počtu obyvatel tvořil 19,53 %. Podíl je tedy vyšší než podíl věřících v Libereckém kraji (12,82 %), ale trochu nižší než v ČR (20,59 %). Bez náboženského vyznání je v mikroregionu 64,14 % obyvatel, kteří se k otázce víry vyjádřili. Celkový podíl věřících, kteří se ke svému náboženskému vyznání vyjádřili a hlásili se ke konkrétní církvi je 24,65 % věřících, z toho 68,51 % k římskokatolické církvi. Následuje církev Českobratrská církev evangelická (8,35 %) a Církev československá husitská (6,23 %).

Graf 7 – Obyvatelstvo podle náboženské víry

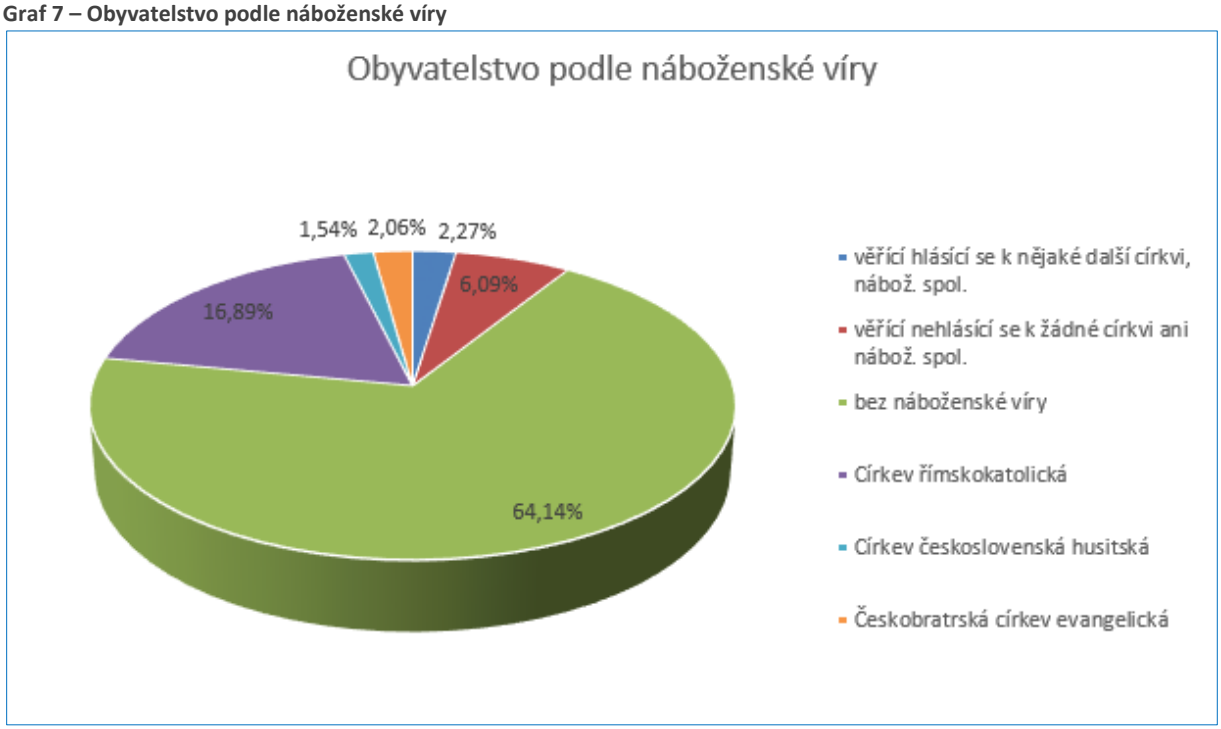

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Podíl věřících obyvatel (hlásících se i nehlásících k církvi či náboženské společnosti) z celkového počtu obyvatel se v jednotlivých obcích pohybuje mezi 12,08 % (Svojek) a 28,16 % (Studenec).

3.1.9 Vzdělanostní struktura

Z hlediska vzdělanostní struktury obyvatelstva je dle SLDB v roce 2011 (aktuálnější data nejsou k dispozici) v mikroregionu mírně vyšší podíl osob středním vzdělání vč. vyučení (bez maturity) oproti podílu těchto osob v Libereckém kraji (35,65 %) i na úrovni ČR (32,81 %), jelikož v mikroregionu dosahuje 36,63 %. Podíl osob se základním vzděláním vč. nedokončeného (20,22 %) je vyšší ve srovnání s úrovní kraje (18,48 %) a ČR (17,43 %). Podíl osob s úplným středním vzděláním a vyšším odborným je mírně vyšší než v Libereckém kraji (29,69 %) ale mírně nižší než v ČR (30,94 %), a činí 29,82 %.

Nejvýznamnějším ukazatelem vzdělanostní struktury obyvatelstva je v současné době podíl vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva, který v území mikroregionu dosahuje 8,94 %. Při porovnání s vyššími územními celky, tj. Libereckým krajem (9,77 %) a Českou republikou (12,37 %) je již situace z tohoto pohledu pro mikroregion nepříznivá.

Graf 8 – Podíl obyvatel s kategorií vzdělání na počtu obyvatel DSO Jilemnicko starších 15 let dle SLB 2011

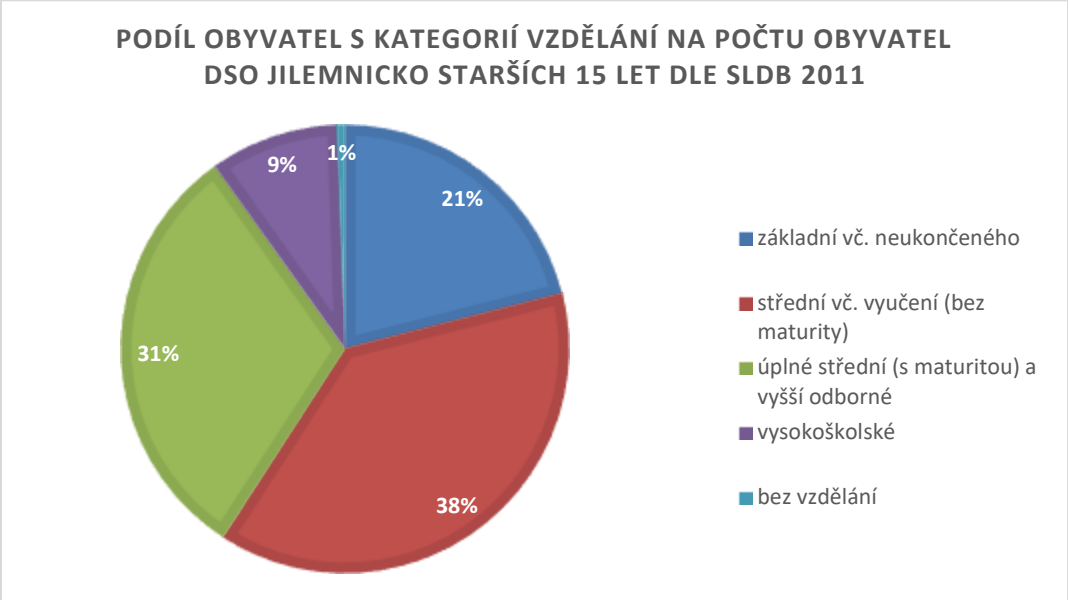

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Nejvyšší podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel nalezneme ve městě Jilemnice (11,58 %), kde je proti Libereckému kraji (9,77 %) i ve srovnání s územím celého mikroregionu (8,94 %) tato hodnota nadprůměrná. Vysoký podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel nalezneme i v obci Martinice v Krkonoších (9,44 %). Tato hodnota je ve srovnání s hodnotou v Libereckém kraji mírně podprůměrná, ale ve srovnání s územím mikroregionu Jilemnicko je nad celkovým průměrem. Nejnižší podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel v roce 2011 žil v obci Svojek (3,94 %, tj. jen 19 obyvatel). Nízký podíl byl zaznamenán také v obcích Jestřabí v Krkonoších (4,52 %) a Horka u Staré paky (4,80 %).

3.1.10 Rodina a domácnost

Na území DSO Jilemnicko bylo k datu posledního SLDB (tj. 26. 3. 2011 – aktuálnější data nejsou k dispozici) celkem 8 925 hospodařících domácností. Z toho bylo 5 595 domácností tvořených jednou rodinou. Průměrný počet členů hospodařící domácnosti byl 2,5 člena. Manželské páry tvořily 4 129 těchto domácností.

Tabulka 14 – Hospodařící domácnosti na území DSO Jilemnicko dle SLDB 2011

SO ORP Jilemnice				
Hospodařící domácnosti celkem				8 925
v tom	tvořené jednou rodinou			5 595
	v tom	úplné	bez závislých dětí	2 592
			se závislými dětmi	1 950
		neúplné	bez závislých dětí	508
			se závislými dětmi	545
	tvořené 2 a více rodinami			179
	domácnosti jednotlivců			2 832
	vícečlenné nerodinné domácnosti			319

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Co se týká rozvodovosti, kde jsou k dispozici aktuální data k 31.12.2018, tak území mikroregionu je na tom v celokrajském srovnání velmi dobře. Počet rozvodů na území SO ORP Jilemnice činil k 31. 12. 2018 je 41 rozvodů a tato hodnota byla třetí nejnižší v Libereckém kraji (1000 rozvodů).

3.2 Bydlení, bytový fond, bytová výstavba

Po politických změnách v r. 1989 se mikroregion Jilemnicko potýkal s velmi neuspokojivým stavem domů a bytů. Na území se nacházelo velké množství starých a technicky špatně vybavených domů a bytů. V roce 1991 činil podíl domů starších roku 1919 celkem 34,30 % a podíl domů mladších než z r. 1945 celkem 46,15 %.

V roce 2001 při SLDB bylo na území mikroregionu sečteno 8 412 domů, z toho bylo 5 119 trvale obydlených. Průměrné stáří domů bylo 43,9 let.

Vzhledem ke svému venkovskému charakteru v mikroregionu převládají rodinné domy nad bytovými domy. V roce 2011 (aktuálnější data nejsou k dispozici) bylo při SLDB sečteno 8 678 domů, z toho bylo trvale obydlených 5 329. Celkem se v těchto domech nacházelo 13 003 bytů, z toho 9 376 obydlených. Rodinných domů bylo sečteno 8 024 a v nich bylo 9 500 bytů, z toho bylo 4776 rodinných domů obydlených.

Mezi lety 2001 a 2011 bylo tedy dle SLDB postaveno 465 domů. Bohužel, i přes novou výstavbu bytový fond zastarává, v r. 2011 bylo průměrné stáří domů v mikroregionu již 48,9 let.

Tabulka 15 – Domovní fond v DSO Jilemnicko dle SLDB 2011 (počet)

Obec	Domy celkem	Rodinné domy	Bytové domy	Obydlené rodinné domy	Obydlené bytové domy	Neobydlené domy s byty celkem	Neobydlené rodinné domy	Neobydlené rodinné domy využívané k rekreaci	Průměrné stáří obydlených domů celkem (počet let)
Benecko	587	567	5	307	4	264	260	229	46,5
Bukovina u Čisté	91	90	1	50	1	40	40	33	38,7
Čistá u Horek	241	233	3	153	2	81	80	58	42,2
Horka u Staré Paky	91	86	4	73	4	13	13	10	53,8
Horní Branná	647	631	9	466	7	167	165	123	45,7
Jablonec nad Jizerou	743	671	61	309	60	366	362	327	53,7
Jestřabí v Krkonoších	295	290	2	82	0	210	208	200	47,6
Jilemnice	1 100	900	155	775	154	132	125	71	46,3
Kruh	203	195	5	126	4	70	69	40	44,5
Levínská Olešnice	206	201	2	98	2	104	103	68	54,9
Martinice v Krkonoších	211	200	7	157	6	45	43	33	43,8
Mříčná	231	224	3	135	3	90	89	85	48,5
Paseky nad Jizerou	264	256	2	85	1	175	171	112	58,8
Peřimov	128	121	3	54	3	68	67	64	52,0
Poniklá	423	385	35	223	30	164	162	149	49,1
Rokytnice nad Jizerou	1 372	1 219	87	576	75	687	643	558	49,8
Roztoky u Jilemnice	386	370	11	252	11	122	118	99	50,5

Studenec	652	631	11	474	10	159	157	108	45,9
Svojek	122	118	2	48	2	71	70	66	48,4
Víchová nad Jizerou	368	349	11	226	10	126	123	108	52,8
Vítkovice	317	287	11	107	10	185	180	167	53,6
Celkem	**8 678**	**8 024**	**430**	**4 776**	**399**	**3 339**	**3 248**	**2 708**	**48,9**

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Dále bylo zjištěno, že na území mikroregionu je celkem 3 339 neobydlených domů s byty, z toho je 3248 neobydlených rodinných domů. Převážná většina 81,02 % (tj. 2 708) těchto neobydlených domů slouží jen k rekreaci. Toto číslo není překvapující, vzhledem k poloze mikroregionu v podhůří Jizerských hor a Krkonoš.

Nejvyšší podíl obydlených rodinných domů nalezneme ve městě Jilemnice a v obci Horka u Staré Paky. Největší podíl neobydlených rodinných domů, které jsou však převážně využívány k rekreaci, nalezneme v obcích Jestřabí v Krkonoších, Paseky nad Jizerou a Vítkovice a dále i ve městech Rokytnice nad Jizerou a Jablonec nad Jizerou. V těchto obcích jsou vybudovány sjezdovky s lyžařskými vleky, takže rekreační využití těchto objektů je zřejmé.

Nejvyšší podíl neobydlených, ale k rekreaci nevyužívaných, domů, nalezneme ve městě Jilemnice a v obci Kruh, kde tvoří přes 40 % z těchto neobydlených rodinných domů.

Tabulka 16 – Podíl obydlenosti rodinných domů v obcích DSO Jilemnicko (SLDB 2011)

Obec	Obydlené rodinné domy v %	Neobydlené rodinné domy v %	Neobydlené rodinné domy využívané k rekreaci v %	Neobydlené rodinné domy nevyužívané k rekreaci v %
Benecko	54,14	45,86	88,08	11,92
Bukovina u Čisté	55,56	44,44	82,50	17,50
Čistá u Horek	65,67	34,33	72,50	27,50
Horka u Staré Paky	84,88	15,12	76,92	23,08
Horní Branná	73,85	26,15	74,55	25,45
Jablonec nad Jizerou	46,05	53,95	90,33	9,67
Jestřabí v Krkonoších	28,28	71,72	96,15	3,85
Jilemnice	86,11	13,89	56,80	43,20
Kruh	64,62	35,38	57,97	42,03
Levínská Olešnice	48,76	51,24	66,02	33,98
Martinice v Krkonoších	78,50	21,50	76,74	23,26
Mříčná	60,27	39,73	95,51	4,49
Paseky nad Jizerou	33,20	66,80	65,50	34,50
Peřimov	44,63	55,37	95,52	4,48
Poniklá	57,92	42,08	91,98	8,02
Rokytnice nad Jizerou	47,25	52,75	86,78	13,22
Roztoky u Jilemnice	68,11	31,89	83,90	16,10
Studenec	75,12	24,88	68,79	31,21
Svojek	40,68	59,32	94,29	5,71
Víchová nad Jizerou	64,76	35,24	87,80	12,20
Vítkovice	37,28	62,72	92,78	7,22
Celkem	**57,89**	**42,11**	**81,02**	18,98

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Bytových domů bylo při SLBD 2011 celkem 427 a v nich bylo 3 194 bytů. Bytové domy se v mikroregionu nacházejí ve všech 21 obcích, ale v některých obcích jsou tyto bytové domy ve velmi špatném stavu, zejména vlivem svého stáří a nejsou proto obydlené. Obydlených bytových domů bylo 399, neobydlených bytových domů je na území 28. Nejvyšší počet obydlených bytových domů je na území DSO Jilemnicko přirozeně ve větších městech s vyšší koncentrací obyvatel (Jilemnice, Jablonec nad Jizerou a Rokytnice nad Jizerou). V menších obcích jsou bytové domy v počtu jednotek. V obci Jestřabí v Krkonoších nemají žádný bytový dům. V obcích Bukovina u Čisté je 1 bytový dům a v Pasekách nad Jizerou jsou 2 bytové domy, avšak z toho je jen 1 obydlený. Je zde ještě jeden bytový dům, ale ten slouží jen k rekreaci (tzv. apartmánový).

Struktura bytového fondu podle jeho stáří zprostředkovaně zobrazuje trendy bytové výstavby v konkrétních obdobích. Níže uvedené tabulky a grafy názorně zobrazují tyto trendy.

Vůbec nejstarší domovní fond se dle níže uvedené tabulky nachází v obci Paseky nad Jizerou, 58,5 let u obydlených rodinných domů a 119 let u jediného obydleného bytového domu v obci. Nejintenzívněji tu probíhala bytová výstavba (RD i BD) do r. 1919 a dále pak u RD v 70. – 80. letech minulého století. Následuje obec Levínská Olešnice a město Jablonec nad Jizerou s průměrným stářím rodinných domů 55,9 let. Nejstarší bytové domy má pak obec Horka u Staré Paky (109 let) a Víchová nad Jizerou (91,3 roky). Naopak nejmladší bytový fond k SLDB 2011 byl v obcích Bukovina u Čisté, kde 1/4 domů byla vybudována až po roce 1970. Co se týká rodinných domů, následuje obec Čistá u Horek, která má průměrné stáří RD 42,2 roky a obec Martinice v Krkonoších (43,3 roky). Úplně nejmladší domovní fond co se týká bytových domů (19 let) má obec Benecko, ve které byly 3 z celkového počtu 4 bytových domů vystavěny až po r. 2000.

Tabulka 17 – Stáří bytového fondu v jednotlivých obcích mikroregionu

Obec	1919 a dříve		1920 - 1970		1971 - 1980		1981 - 1990		1991 - 2000		Nezjištěno	Průměrné stáří obydlených domů celkem	
	RD	BD	RD	BD	RD	BD	RD	BD	RD	BD		RD	BD
Benecko	38	0	92	0	48	1	56	0	47	2	0	46,5	19
Bukovina u Čisté	3	0	10	0	14	1	9	0	6	0	0	38,8	35
Čistá u Horek	6	0	62	1	25	1	18	0	21	0	0	42,2	40
Horka u Staré Paky	11	3	19	1	16	0	9	0	8	0	0	49,8	109
Horní Branná	54	0	134	2	83	0	93	3	46	2	0	45,9	29,6
Jablonec nad Jizerou	55	7	117	9	60	18	30	16	21	8	0	55,9	44,2
Jestřabí v Krkonoších	11	0	21	0	16	0	15	0	10	0	0	47,6	0
Jilemnice	83	17	209	56	146	26	189	27	76	10	0	45,8	47,8
Kruh	10	0	40	1	28	3	25	0	5	0	0	43,5	40,3
Levínská Olešnice	18	0	29	1	14	0	18	0	8	1	0	55,9	31,5
Martinice v Krkonoších	12	1	57	2	28	2	21	1	16	0	0	43,3	62,3
Mříčná	23	0	29	0	37	2	13	1	12	0	0	48,3	32,3
Paseky nad Jizerou	25	1	16	0	14	0	12	0	12	0	0	58,5	119
Peřimov	13	0	14	0	7	3	5	0	5	0	0	53,7	35
Poniklá	33	3	57	15	45	8	42	2	28	2	0	48,8	53
Rokytnice nad Jizerou	102	15	108	24	128	13	110	10	67	7	0	49,1	54,4
Roztoky u Jilemnice	37	1	76	8	49	0	36	1	25	1	0	49,8	58,9
Studenec	45	0	169	6	80	3	63	0	44	0	0	46	44,7
Svojek	8	0	11	1	20	0	3	0	3	0	0	49,3	32,5
Víchová nad Jizerou	41	7	58	0	38	1	42	1	20	1	0	51,4	91,3
Vítkovice	22	2	21	1	18	4	11	1	17	2	0	53,9	52
Celkem	650	57	1349	128	914	86	820	63	497	36	0	48,8	49,1

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Tabulka 18 – Rodinné domy na území mikroregionu podle doby výstavby

Obec	Rodinné domy						
	1919 a dříve	1920 - 1970	1971 - 1980	1981 - 1990	1991 - 2000	2001 - 2011	Průměrné stáří obydlených domů celkem
Celkem	**650**	**1349**	**914**	**820**	**497**	**430**	**48,8**

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Graf 9 – Rodinné domy na území mikroregionu podle doby výstavby

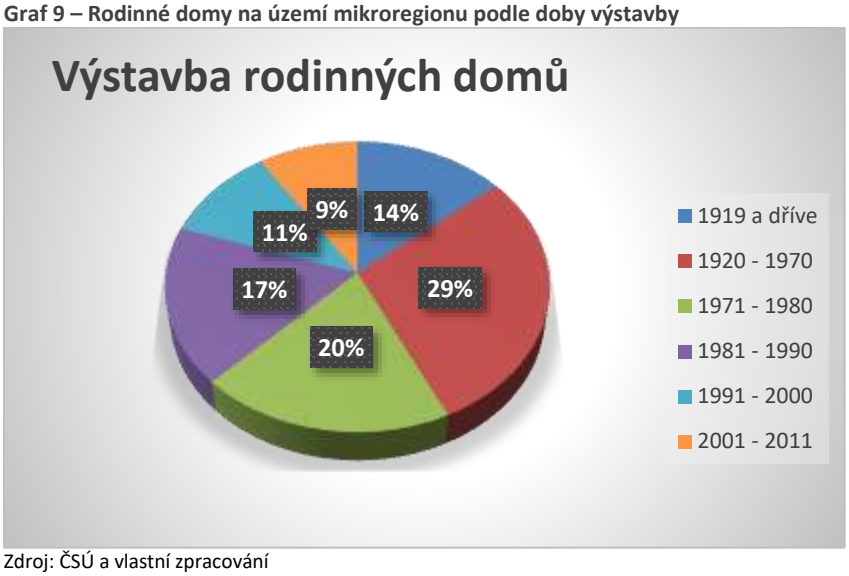

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

K SLDB 2011 připadalo 29 % trvale obydlených rodinných domů v mikroregionu do období výstavby/rekonstrukce v období 1920 – 1975, 20 % do období 1971 – 1980 a 17 % do období 1981 – 1990. Z toho je patrné, že bytový fond je poměrně zastaralý. Na novou výstavbu připadá jen 20 % z celkového počtu obydlených rodinných domů. Tento trend je patrný i z průměrného stáří rodinných obydlených rodinných domů v území, které je 48,8 let.

U bytových domů je tento trend obdobný, i když o trochu příznivější. Průměrné stáří bytových domů na území mikroregionu je 40,4 let.

Tabulka 19 – Bytové domy na území mikroregionu podle doby výstavby

Celkem	Bytové domy						
	1920 a dříve	1921 - 1970	1972 - 1980	1982 - 1990	1992 - 2000	2002 - 2011	Průměrné stáří obydlených bytových domů celkem
	111	252	169	123	68	53	40,4

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Graf 10 – Bytové domy na území mikroregionu podle doby výstavby

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Ze statistik a výše i níže uvedených tabulek je patrné, že po roce 1990 došlo k celkovému útlumu bytové výstavby, a to zejména u výstavby bytových domů. Za období 1999 – 2010 lze vysledovat počet dokončených bytů v rámci celého regionu. Z níže uvedené tabulky vyplývá, že bytová výstavba v letech 2005 – 2006 dosáhla svého vrcholu a po výrazném poklesu v roce 2007 začala opět stoupat jen pozvolna. Za posledních pět let se v regionu zcela jasně projevuje útlum výstavby bytů v bytových domech, ale naopak dochází k nárůstu počtu rodinných domů. Počty bytů v bytových domech jsou pak celkově ovlivněny výstavbou apartmánových bytů v horských střediscích, jejichž účel je však čistě rekreační.

Z pohledu bytové výstavby obce očekávají, že bude docházet ke zvyšování počtu obyvatel a počtu domů, a tak obce mají ve svých územních plánech a strategických rozvojových plánech zanesené změnové lokality pro novou bytovou výstavbu. Jedná se o obce Čistá u Horek, Poniklá, Rokytnice nad Jizerou, Jilemnice a Víchová nad Jizerou.

Z hlediska územního uspořádání se v obcích jedná většinou o zastavitelné proluky ve stávající zástavbě a o parcely navazující na stávající zástavbu. V některých obcích by ale při tomto trendu mohlo dojít k významnému nárůstu počtu obyvatel.

Mezi roky 2008 - 2018 bylo v mikroregionu dokončeno celkem 646 bytů (vč. přístaveb stávajících domů), z toho 496 bytů bylo v rodinných domech a jejich přístavbách a nástavbách. V bytových domech a jejich přístavbách a nástavbách bylo dokončeno jen 85 bytů, přičemž za posledních 5 let (od roku 2014 do r. 2018) nevznikl v bytových domech žádný byt, to znamená, že za posledních 5 let se na území mikroregionu nepostavil ani neupravil žádný bytový dům. Jen 9 bytů vzniklo v nástavbách/přístavbách bytových domů.

V domovech nebo penzionech pro seniory na území mikroregionu pak nevznikl žádný byt dokonce za posledních 20 let. Vzhledem k tomu, že populace na území mikroregionu poměrně rychle stárne, lze odvodit, že tyto byty budou v brzké době silně nedostatkové.

Tabulka 20 – Byty dokončené podle druhu stavby a intenzita bytové výstavby v letech 2008 - 2018 v DSO Jilemnicko

Správní obvod obce	Rok, období	Počet dokončených bytů	v tom byty dokončené:						
			v rodinných domech	v bytových domech	v nástavbách a přístavbách:		v domovech -penzionech a domovech pro seniory	v nebytových budovách	stavebními úpravami nebytových prostor
					k rodinným domům	k bytovým domům			
Jilemnice	2008	39	34	0	0	2	0	3	0
	2009	74	41	0	9	4	0	20	0
	2010	87	54	20	1	0	0	12	0
	2011	80	46	29	3	0	0	2	0
	2012	64	44	18	2	0	0	0	0
	2013	40	33	2	1	1	0	3	0
	2014	48	46	0	2	0	0	0	0
	2015	53	39	0	5	0	0	8	1
	2016	45	41	0	1	0	0	0	3
	2017	46	34	0	2	9	0	0	1
	2018	70	58	0	0	0	0	0	0
Celkem		**646**	**470**	**69**	**26**	**16**	**0**	**48**	**5**

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Atraktivitu obcí pro individuální výstavbu a všeobecně pro trvalé bydlení vyjadřuje ukazatel intenzity bytové výstavby, tj. počet dokončených bytů za sledované období. Atraktivita území pro bydlení je ovlivňována mnoha faktory, jak je výše uvedeno. V případě zázemí města zejména dopravní dostupností, občanskou vybaveností, cenou stavebních pozemků, kvalitou životního prostředí apod.

V přepočtu na 1000 obyvatel činila intenzita bytové výstavby v mikroregionu v období 2008 - 2018 29,2 dokončených bytů na 1000 obyvatel. Co se týče územního rozložení, jak vyplývá z tabulky níže, bytová výstavba ve sledovaném období probíhala zejména ve větších obcích mikroregionu v sousedství Jilemnice.

Za posledních 10 let (od r. 2008 do r. 2018) byl nejvyšší počet bytů v rodinných domech dokončen v obcích Horní Branná (68 bytů) a Studenec (66 bytů). Nejvyšší počet bytů v bytových domech byl dokončen ve městě Rokytnice nad Jizerou (29 bytů). Vůbec nejvíc bytů se postavilo za posledních 10 let v obci Vítkovice (80), z toho však bylo 43 bytů dokončeno v nebytových budovách. Tyto byty jsou zejména byty v apartmánových domech a slouží především k rekreaci, protože Vítkovice jsou horským rekreačním střediskem. Nejmenší počet bytů za posledních 10 let byl vybudován v obcích Svojek (pouze 3 byty) a Levínská Olešnice (pouze 4 byty). Velmi málo bytů bylo vybudováno i v obcích Paseky nad Jizerou a Bukovina u Čisté jen po 6 bytech a Horka u Staré Paky (7 bytů).

Tabulka 21 – Byty dokončené podle druhu stavby 2008 - 2018 v jednotlivých obcích DSO Jilemnicko

Obec	Počet dokončených bytů	v tom byty dokončené:						
		v rodinných domech	v bytových domech	v nástavbách a přístavbách:		v domovech -penzionech a domovech pro seniory	v nebytových budovách	stavebními úpravami nebytových prostor
				k rodinným domům	k bytovým domům			
Benecko	35	33	0	2	0	0	0	0
Bukovina u Čisté	6	6	0	0	0	0	0	0
Čistá u Horek	17	15	0	0	0	0	2	0
Horka u Staré Paky	7	7	0	0	0	0	0	0
Horní Branná	74	68	0	5	0	0	0	0
Jablonec nad Jizerou	23	5	18	0	0	0	0	0
Jestřabí v Krkonoších	30	24	6	0	0	0	0	0
Jilemnice	69	52	2	5	7	0	3	1
Kruh	21	20	0	1	0	0	0	0
Levínská Olešnice	4	4	0	0	0	0	0	0
Martinice v Krkonoších	25	24	0	1	0	0	0	0
Mříčná	18	18	0	0	0	0	0	0
Paseky nad Jizerou	6	6	0	0	0	0	0	0
Peřimov	16	16	0	0	0	0	0	0
Poniklá	16	16	0	0	0	0	0	0
Rokytnice nad Jizerou	58	24	29	2	0	0	2	1
Roztoky u Jilemnice	34	32	0	2	0	0	0	0
Studenec	69	66	0	3	0	0	0	0
Svojek	3	2	0	1	0	0	0	0
Víchová nad Jizerou	37	22	0	3	9	0	0	3
Vítkovice v Krkonoších	80	10	14	1	0	0	43	0
Celkem	**648**	**470**	**69**	**26**	**16**	**0**	**50**	**5**

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Co se týká vlastnictví domů a bytů (zjišťováno k poslednímu SLDB 2011), tak rodinné domy jsou převážně ve vlastnictví fyzických osob nebo ve spoluvlastnictví (ve většině manželů). Bytové domy jsou pak většinou ve vlastnictví sdružení vlastníků bytových jednotek. Jedná se hlavně o bytové domy, kde si byty jejich původní nájemníci koupili do osobního vlastnictví od bytového družstva nebo obce (státu) a poté založili tato sdružení, která bytové domy spravují. Jen 20 bytových domů z celkového počtu 399 obydlených bytových domů na území mikroregionu je ve vlastnictví bytových družstev a jen 99 obydlených bytových domů je ve vlastnictví obcí nebo státu. Z toho je patrný trend, který byl nastartován po roce 1989, kdy se obce zbavovaly bytů i celých bytových domů a odprodávaly je jejich nájemníkům a nájemníci si rovněž odkupovali do osobního vlastnictví i družstevní byty a domy. V současné době tak v celé ČR chybí v obcích a městech nájemní obecní byty pro sociálně slabší vrstvy obyvatel, které mají těžší přístup k bydlení. Tento trend se ještě dále prohlubuje velmi nízkou výstavbou bytových domů.

Tabulka 22 – Vlastnictví domů na území DSO Jilemnicko

Obec	vlastnictví							
	fyz. osoba		obec, stát		bytové družstvo		spoluvlastnictví vlastníků bytů	
	RD	BD	RD	BD	RD	BD	RD	BD
Benecko	286	2	1	2	0	0	11	0
Bukovina u Čisté	46	0	0	0	0	0	1	1
Čistá u Horek	144	0	0	1	0	1	7	0
Horka u Staré Paky	69	0	0	4	0	0	1	0
Horní Branná	447	0	1	4	0	1	7	2
Jablonec nad Jizerou	286	8	2	35	0	3	11	11
Jestřabí v Krkonoších	75	0	1	0	0	0	1	0
Jilemnice	755	36	0	28	0	9	10	64
Kruh	119	0	1	0	0	0	1	2
Levínská Olešnice	87	0	0	1	0	0	8	1
Martinice v Krkonoších	151	2	2	2	0	0	2	2
Mříčná	130	2	0	0	0	0	4	1
Paseky nad Jizerou	80	0	2	1	0	0	3	0
Peřimov	49	0	0	0	0	1	4	2
Poniklá	213	2	0	9	0	0	7	18
Rokytnice nad Jizerou	531	13	5	5	0	3	21	41
Roztoky u Jilemnice	236	3	3	2	0	0	8	1
Studenec	452	3	2	0	0	2	15	3
Svojek	45	0	0	2	0	0	3	0
Víchová nad Jizerou	213	0	3	2	0	0	3	3
Vítkovice	85	1	3	1	1	0	4	6
Celkem	4499	72	26	99	1	20	132	158

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

4 Ekonomika

4.1 Ekonomická aktivita obyvatel

K datu 31. 12. 2018 bylo v obcích mikroregionu celkem 14 063 ekonomicky aktivních obyvatel (věk 15 – 64 let), což ve srovnání s celkovým počtem obyvatel (22 105) činí 63,62 %. Ve srovnání s celorepublikovým průměrem se jedná o hodnotu o 0,89 % nižší než je podíl na úrovni ČR, a o 0,25 % méně než činí průměr za Liberecký kraj. Podíl ekonomicky aktivních obyvatel obcí na území mikroregionu byl k datu 31. 12. 2018 nejnižší v obci Kruh (57,76 %) a nejvyšší v obci Bukovina u Čisté (69,63 %) – viz tabulka č. 10 výše (oddíl Lidské zdroje). Podíl ekonomicky aktivních žen je v mikroregionu výrazně nižší než mužů (30,53 % oproti 33,09 %).

Tabulka 23 – Zaměstnanost obyvatel DSO Jilemnicko dle hospodářských činností (k datu SLDB 2011 – v číslech)

Územní celek	Zaměstnaní včetně pracujících studentů a učňů - celkem	zemědělství, lesnictví, rybářství	průmysl a stavebnictví	vzdělávání, zdravotní a sociální péče	ubytování, stravování a pohostinství	ostatní služby
ČR	4 580 714	124 284	1 474 878	573 117	144 136	1 599 825
Liberecký kraj	185 944	3 405	70 942	21 634	5 538	54 250
DSO Jilemnicko	9 621	469	3 739	1 175	503	2 138

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Tabulka 24 – Zaměstnanost obyvatel DSO Jilemnicko dle hospodářských činností (k datu SLDB 2011 – v %)

Hospodářská činnost	ČR	Liberecký kraj	DSO Jilemnicko
zemědělství, lesnictví, rybářství	2,71	1,83	4,87
průmysl a stavebnictví	32,20	38,15	38,86
vzdělávání, zdravotní a sociální péče	12,51	11,63	12,21
ubytování, stravování a pohostinství	3,15	2,98	5,23
ostatní služby	34,93	29,18	22,22

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Území mikroregionu má převážně zemědělský ráz, což potvrzuje také struktura zaměstnanosti dle struktury hospodářských činností. Dle SLDB 2011 (aktuálnější informace nejsou k dispozici) v sektoru zemědělství, lesnictví a rybářství pracovalo 4,87 % zaměstnaných osob, což je o více než 2 % vyšší hodnota než činí podíl na úrovni ČR. Oproti krajskému průměru je hodnota v mikroregionu vyšší o 3,04 %. Oproti ČR i Libereckému kraji je v mikroregionu vyšší podíl zaměstnaných v průmyslu a stavebnictví a rovněž je zde i daleko vyšší podíl zaměstnaných ve službách cestovního ruchu (ubytování, stravování a pohostinství). Toto není překvapivé, protože mikroregion se nachází v podhůří Krkonoš a zejména severní oblasti jsou turisticky hojně vyhledávané. V mikroregionu je oproti ČR a kraji i vyšší podíl zaměstnaných i ve zdravotnictví a vzdělávacích službách. Toto je způsobeno roztroušeným osídlením, takže je na území poměrně hodně malotřídních a mateřských škol. V ostatních službách je pak podíl zaměstnaných daleko nižší než v ČR i v kraji.

Graf 11 – Zaměstnanost obyvatel DSO Jilemnicko dle hospodářských činností (k datu SLDB 2011 – v %)

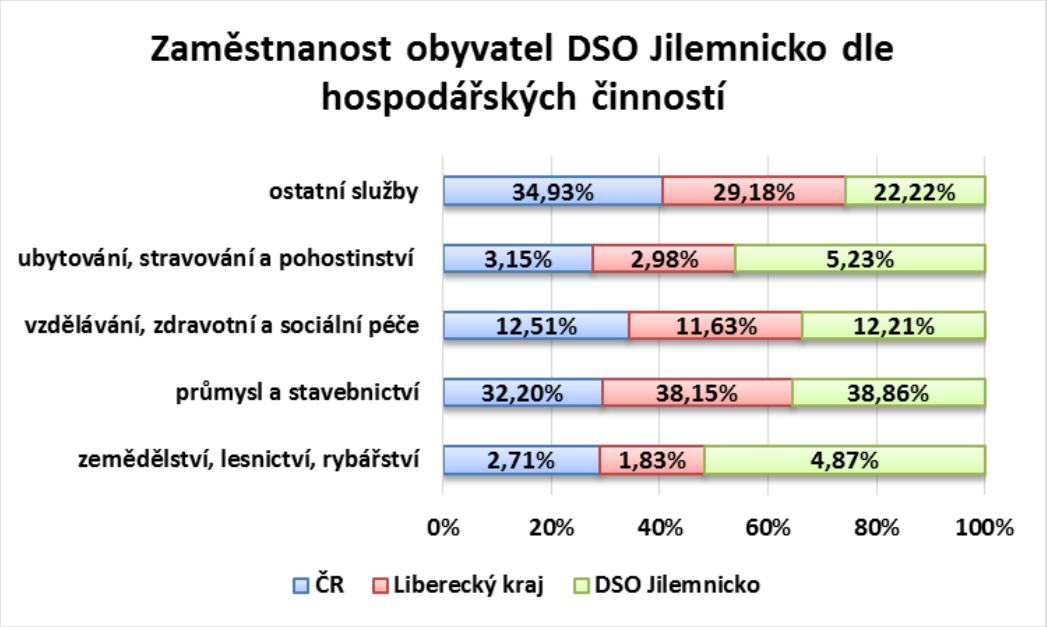

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

4.2 Zaměstnanost a nezaměstnanost

Nezaměstnanost se dá měřit nejrůznějšími způsoby. V ČR jsou základní dva, jeden používá Český statistický úřad, druhý Ministerstvo práce a sociálních věcí. Český statistický úřad používá definici

nezaměstnanosti podle Mezinárodní organizace práce. Podle ní se za nezaměstnané považují všechny osoby starší patnácti let, které nebyly v daném období zaměstnané, byly připraveny k nástupu do práce nejpozději do čtrnácti dnů a v posledních čtyřech týdnech aktivně hledaly práci. Takto vykazovaná míra nezaměstnanosti se nazývá obecná míra nezaměstnanosti.

Tabulka 25 – Míra zaměstnanosti v ČR

Ukazatel	1. čtvrtletí 2018	2. čtvrtletí 2018	3. čtvrtletí 2018	4. čtvrtletí 2018	1. čtvrtletí 2019
Míra zaměstnanosti (%)	58,8	59,2	59,3	59,5	59,2
Obecná míra nezaměstnanosti (%)	2,4	2,2	2,3	2,0	2,0
Míra ekonomické aktivity (%)	60,3	60,5	60,7	60,8	60,5

Zdroj: ČSÚ

Míra zaměstnanosti 15-64letých (podíl zaměstnaných k populaci v této věkové skupině) v ČR dosáhla v 1. Q letošního roku (2019) 59,2 % a obecná míra nezaměstnanosti dosáhla 2 %. Míra zaměstnanosti na území Libereckého kraje pak za stejné období byla oproti celorepublikovému průměru příznivější a dosáhla 56,9 % a míra nezaměstnanosti dosáhla dokonce jen 1,3 % – viz tabulka níže.

Tabulka 26 – Míra zaměstnanosti v Libereckém kraji (vztaženo k 31. 12. 2018)

Liberecký kraj		Míra ekonomické aktivity (%)	Míra zaměstnanosti (%)	Obecná míra nezaměstnanosti (%)
2019	Q1	57,7	56,9	1,3
2018	roční průměr	57,9	56,8	1,9
	Q4	57,9	56,8	1,9
	Q3	57,7	56,7	1,6
	Q2	58,7	57,4	2,2
	Q1	57,2	56,2	1,8

Zdroj: ČSÚ

Pro obce mikroregionu nejsou k tomuto datu k dispozici tak podrobné souhrnné informace jako je tomu pro ČR a LK výše v tabulkách. Pro obce na území mikroregionu jsou tyto údaje zpracovány jen k datu SLDB tj. k 31. 12. 2011.

Proto k této analýze byla využita aktuální srovnávací data k 31. 12. 2018. Co se týká podílu nezaměstnaných osob, činil k 31. 12. 2018 podíl nezaměstnaných osob v ČR celkem 3,07 % a podíl nezaměstnaných osob v Libereckém kraji činil 3,18 %.

Tabulka 27 – Podíl nezaměstnaných osob v ČR a v kraji (k 31. 12. 2018)

	Obyvatelstvo ve věku 15 - 64 let	Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce		Podíl nezaměstnaných osob (%)		
		celkem	dosažitelní	celkem	muži	ženy
Česká republika	**6 870 123**	**231 534**	**210 712**	**3,07**	**2,98**	**3,17**
Liberecký kraj	**282 606**	**10 091**	**8 998**	**3,18**	**3,00**	**3,37**

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

V tomto srovnání je na tom mikroregion lépe, než je celorepublikový i celokrajský průměr. Podíl nezaměstnaných osob na území mikroregionu Jilemnicko k 31. 12. 2018 činil jen **3,02 %** a byl tedy nižší než je celorepublikový průměr i průměr v Libereckém kraji.

Nejvyšší míra nezaměstnanosti je evidována převážně v malých obcích a méně dostupných částech regionu, což je dáno nejen nedostatečnou nabídkou pracovních míst v blízkém okolí, ale také špatnou dostupností z hlediska autobusové a železniční dopravy. Ve srovnání jednotlivých obcí na území mikroregionu je na tom nejhůře obec Jestřabí v Krkonoších, kde podíl nezaměstnaných činil 6,33 %. S odstupem tuto obec následují ještě obce Víchová nad Jizerou, Čistá u Horek a Poniklá. Naopak nejlépe je na tom obec Horka u Staré Paky, kde není žádný nezaměstnaný a obec Studenec s podílem nezaměstnaných jen 1,1 %.

Tabulka 28 – Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce a podíl nezaměstnaných osob na území DSO Jilemnicko (vztaženo k 31. 12. 2018)

Obec	Obyvatelstvo ve věku 15 - 64 let	Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce		Podíl nezaměstnaných osob (%)		
		celkem	dosažitelní	celkem	muži	ženy
Benecko	717	27	26	3,64	5,31	1,78
Bukovina u Čisté	149	2	2	1,32	1,19	1,47
Čistá u Horek	357	15	14	4,00	4,12	3,89
Horka u Staré Paky	148	-	-	-	-	-
Horní Branná	1 216	33	30	2,48	3,01	1,90
Jablonec nad Jizerou	1 080	42	38	3,46	3,00	3,96
Jestřabí v Krkonoších	155	10	10	6,33	6,52	6,06
Jilemnice	3 423	111	102	2,92	3,54	2,28
Kruh	279	8	7	2,44	2,76	2,11
Levínská Olešnice	237	7	6	2,50	3,85	0,91
Martinice v Krkonoších	410	13	11	2,72	3,33	2,05
Mříčná	378	14	14	3,66	2,37	5,23
Paseky nad Jizerou	168	2	2	1,18	1,10	1,27
Peřimov	165	5	5	3,21	3,53	2,82
Poniklá	710	30	29	3,97	3,59	4,41
Rokytnice nad Jizerou	1 648	65	62	3,68	4,25	3,03
Roztoky u Jilemnice	652	20	20	3,08	1,86	4,28
Studenec	1 168	15	13	1,11	1,16	1,05
Svojek	115	2	2	1,70	1,59	1,82
Víchová nad Jizerou	631	28	28	4,42	5,43	3,43
Vítkovice	257	8	8	3,07	4,20	1,70
SO ORP Jilemnice	**14 063**	**457**	**429**	**3,02**	**3,34**	**2,66**

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

4.3 Struktura nezaměstnanosti

Nezaměstnanost v jednotlivých obcích se dá rozdělit podle několika hledisek. Pokud pomineme vliv hospodářského cyklu na vztah pracovní poptávky a nabídky, lze říci, že v některých obcích mikroregionu Jilemnicko má vysoký podíl jak strukturální nezaměstnanost (ta je dána tím, že v dané oblasti není dostatečné množství nabídek v potřebném oboru – tedy jde o nesoulad nabídky

a poptávky), tak sezónní nezaměstnanost, neboť v řešeném území je významný podíl jak pracovních míst v terciálním sektoru (horské oblasti) tak i hodně pracovních míst ve stavebnictví a zemědělství.

Níže uvedená tabulka uvádí vybrané aktuální ukazatele za region. Jelikož nejsou k dispozici aktuální data za mikroregion, resp. takto podrobná data za SO ORP Jilemnicko, byla použita aktuální data za okres Semily. Vzhledem k tomu, že všechny obce mikroregionu Jilemnicko (21 obcí) patří do okresu Semily, který je tvořen celkem 65 obcemi, je možné hodnoty v níže uvedené tabulce (pro zjednodušení) vzít z 30 %.

Tabulka 29 – Vybrané ukazatele za region

Vybrané ukazatele regionu		31. 12. 2018
Uchazeči o zaměstnání celkem		1 624
Uchazeči dosažitelní (15 - 64 let)		1 542
Uchazeči se zdravotním postižením		318
Podíl nezaměstnaných osob		3,30%
Počet uchazečů na 1 volné místo		1,00
struktura uchazečů podle věku	Do 29 let	362
	30 – 59 let	1088
	60 a více let	174
Průměrný věk uchazečů o zaměstnání		43,2
struktura uchazečů podle vzdělání	Bez vzdělání	49
	Neúplné základní vzdělání a bez vzdělání	3
	Základní vzdělání	269
	Nižší střední vzdělání	1
	Nižší střední odborné vzdělání	46
	Střední odborné vzdělání s výučním listem	702
	Střední nebo střední odborné vzdělání bez maturity i výučního listu	10
	Úplné střední všeobecné vzdělání	62
	Úplné střední odborné vzdělání s vyučením i maturitou	57
	Úplné střední odborné vzdělání s maturitou (bez vyučení)	303
	Vyšší odborné vzdělání	9
	Bakalářské vzdělání	28
	Vysokoškolské vzdělání	85
	Doktorské vzdělání	0
	Absolventi škol	48
	Mladiství	8
struktura uchazečů podle délky nezaměstnanosti	Méně než 3 měsíce	741
	3 měsíce a více, méně než 6 měsíců	317
	6 měsíců a více, méně než 9 měsíců	144
	9 měsíců a více, méně než 12 měsíců	88

	12 měsíců a více, méně než 24 měsíců	136
	24 měsíců a více	198
Pracovní místa v evidenci úřadu práce celkem		1 709
z toho	pro absolventy a mladistvé	534
	pro osoby se zdravotním postižením	61
struktura volných míst podle vzdělání	Bez vzdělání	62
	Neúplné základní vzdělání	0
	Základní vzdělání	1044
	Nižší střední vzdělání	0
	Nižší střední odborné vzdělání	94
	Střední odborné vzdělání s výučním listem	312
	Střední nebo střední odborné vzdělání bez maturity i výučního listu	20
	Úplné střední všeobecné vzdělání	35
	Úplné střední odborné vzdělání s vyučením i maturitou	26
	Úplné střední odborné vzdělání s maturitou (bez vyučení)	60
	Vyšší odborné vzdělání	11
	Bakalářské vzdělání	3
	Vysokoškolské vzdělání	42
	Doktorské vzdělání	0

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Dle údajů Českého statistického úřadu k 31. 12. 2018 činí počet uchazečů v regionu na jedno volné pracovní místo celkem 1,0 osoba. Z celkového počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání 23,5 % osob do 30 - ti let. Ze strukturního hlediska je nejvíce nezaměstnaných mezi osobami se středním odborným vzděláním s výučním listem – celkem 45,5 %. Následují uchazeči s úplným středním vzděláním s maturitou (19,65 %) a uchazeči se základním vzděláním (17,44 %).

Oproti tomu je v regionu 1 709 volných pracovních míst, což je o 10,83 % více, než je dosažitelných uchazečů o zaměstnání. Největší počet volných pracovních míst je pro osoby se základním vzděláním (61,09 %) a poté následují pracovní místa pro osoby se středním odborným vzděláním s výučním listem (18,26 %). Ostatní nabídka pracovních míst je v řádu jednotek %.

V jednotlivých obcích mikroregionu Jilemnicko je situace k 31. 12. 2018 mírně nepříznivější, než v celém okrese Semily, jak dokládá níže uvedená tabulka. Podíl nezaměstnaných tu činí 2,9 %. Pokud bychom vzali hodnoty z výše uvedených ukazatelů za okres Semily, tak se jedná sice o necelých 30 % z celkového počtu nezaměstnaných, ale podíl nezaměstnanosti vzhledem k počtu obyvatel v produktivním věku je téměř stejný jako pro celý okres (2,9 % oproti celookresním 3,3 %). Rovněž pracovních míst je v mikroregionu méně, než je počet uchazečů o zaměstnání (84,85 %).

Co se týká dlouhodobé nezaměstnanosti, je na tom mikroregion poměrně dobře. Ta je v mikroregionu menší než 1/3 (tj. 100 osob, zatímco v celém okresu Semily je to 334 osob). Hůře je na tom nezaměstnanost absolventů, těch je v mikroregionu téměř polovina z celého okresu Semily (23 oproti 48).

Tabulka 30 – Nezaměstnanost v jednotlivých obcích mikroregionu Jilemnicko (vztaženo k 31. 12. 2018)

Obec	Počet obyvatel ve věku 15 - 64 let	Podíl nezaměstnaných osob (v %)	Počet uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce	Počet uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce (dosažitelní)			Pracovní místa v evidenci úřadu práce
				Celkem	Z toho		
					Absolventi	Počet uchazečů v evidenci úřadu práce nad 12 měsíců	
Benecko	717	3,6%	27	26	4	7	23
Bukovina u Čisté	149	1,3%	2	2	0	1	2
Čistá u Horek	357	4,0%	15	14	0	1	26
Horka u Staré Paky	148	0,0%	0	0	0	0	26
Horní Branná	1 216	2,5%	33	30	1	8	3
Jablonec nad Jizerou	1 080	3,5%	42	38	2	9	14
Jestřabí v Krkonoších	155	6,3%	10	10	0	0	1
Jilemnice	3 423	2,9%	111	102	4	32	96
Kruh	279	2,4%	8	7	1	1	1
Levínská Olešnice	237	2,5%	7	6	0	1	3
Martinice v Krkonoších	410	2,7%	13	11	2	3	1
Mříčná	378	3,7%	14	14	0	2	0
Paseky nad Jizerou	168	1,2%	2	2	0	0	3
Peřimov	165	3,2%	5	5	0	1	0
Poniklá	710	4,0%	30	29	0	5	10
Rokytnice nad Jizerou	1 648	3,7%	65	62	4	10	39
Roztoky u Jilemnice	652	3,1%	20	20	1	5	89
Studenec	1 168	1,1%	15	13	0	2	16
Svojek	115	1,7%	2	2	1	0	0
Víchová nad Jizerou	631	4,4%	28	28	3	8	5
Vítkovice	257	3,1%	8	8	0	4	6
SO ORP Jilemnice	**14 063**	**2,9%**	**457**	**429**	**23**	**100**	**364**

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Ukazatel průměrné mzdy je sledován z celorepublikového hlediska pouze na úrovni krajů a nikoli nižších územních celků. Za 1. čtvrtletí roku 2019 činila průměrná mzda v Libereckém kraji v přepočtu na plně zaměstnané 30 034 Kč, což je o 2 432 Kč méně, než činí celorepublikový průměr (32 466 Kč).

4.4 Ekonomické subjekty v mikroregionu a pracovní uplatnění

Ekonomická struktura mikroregionu byla z historického pohledu vždy silně orientována na průmysl, zejména na výrobu skla, bižuterie a textilních výrobků. S útlumem textilní, sklářské i bižuterní výroby v uplynulých deseti letech značně posílil vliv sektoru služeb, které v turisticky významném regionu Podkrkonoší získávají velké zastoupení. Jedná se zejména o ubytovací a stravovací služby. Dále je v regionu charakteristická rozvinutá zemědělská výroba, která je orientována především na chov ovcí a skotu a na údržbu trvalých travních porostů. Průmyslová výroba nejvíce přetrvává v Jilemnici a ve větších obcích (Horní Branná, Studenec). Poměrně rozvinuté je i stavebnictví, a to zejména ve všech městech mikroregionu a větších obcích (Horní Branná a Studenec). Poskytování služeb se pak nejvíce uplatňuje v okolí nejvýznamnějších podhorských turistických středisek cestovního ruchu, kterými jsou, Rokytnice nad Jizerou, Paseky nad Jizerou, Jablonec nad Jizerou, Vítkovice a Benecko.

Na území mikroregionu bylo dle Registru ekonomických subjektů vedeného ČSÚ k 31. 12. 2018 registrováno 6 058 ekonomických subjektů, z nichž ale bylo jen 3 244 aktivních. Z toho 15,75 % podnikalo ve stavebnictví, 12,33 % v zemědělství, lesnictví a rybářství, 13,75 % v průmyslových odvětvích, 12,02 % v ubytovacích a stravovacích službách, 16,99 % se zabývalo velkoobchodem, maloobchodem, dopravou a skladováním a zbytek (29,16 %) tvořila jiná odvětví a služby, vč. zdravotnictví, sociálních služeb a veřejné správy.

Graf 12 – Struktura ekonomických subjektů v mikroregionu k 31. 12. 2018

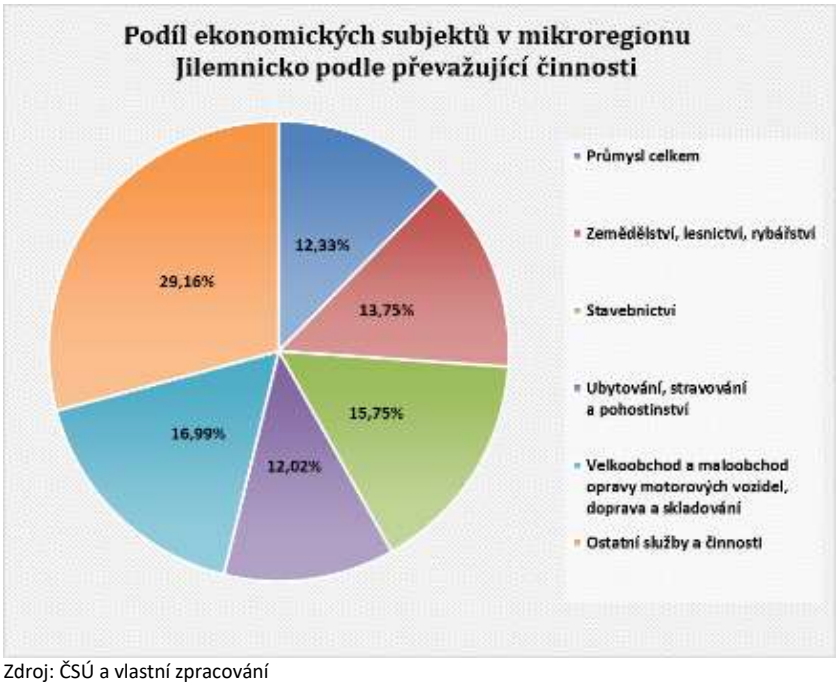

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Graf 13 – Struktura ekonomických subjektů v Libereckém kraji k 31. 12. 2018

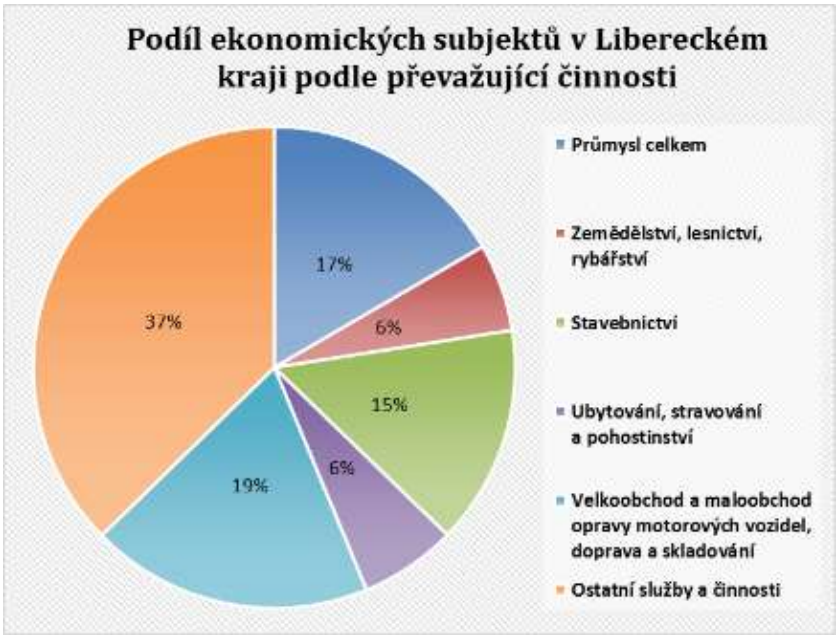

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Oproti Libereckému kraji jsou zdejší podnikatelské aktivity více zaměřeny na zemědělství a ubytovací a stravovací služby. Podíl podnikatelských subjektů působících v oblasti průmyslu, obchodu a ostatních služeb je nižší, což odpovídá zemědělskému rázu mikroregionu a jeho výhodné poloze vzhledem k poloze některých obcí mikroregionu v rekreačních zónách Krkonoš a Jizerských hor.

V mikroregionu Jilemnicko převažují drobné a střední podniky. Z ekonomických subjektů má jedno z největších % zastoupení velkoobchod a maloobchod vč. opraven motorových vozidel, dopravy a skladování. Dále následuje stavebnictví, zemědělství a lesnictví, průmysl a dále služby cestovního ruchu. Mikroregion sice vykazuje tradiční zemědělské aktivity, avšak v posledních letech těchto aktivit znatelně ubývá a ekonomické subjekty se stále silněji orientují na poskytování služeb. Velké množství pracovních míst je silně vázáno na automobilový průmysl a na přízeň počasí především u sezónních zaměstnání.

Graf 14 – Počet podnikatelských subjektů v DSO Jilemnicko k 31. 12. 2018

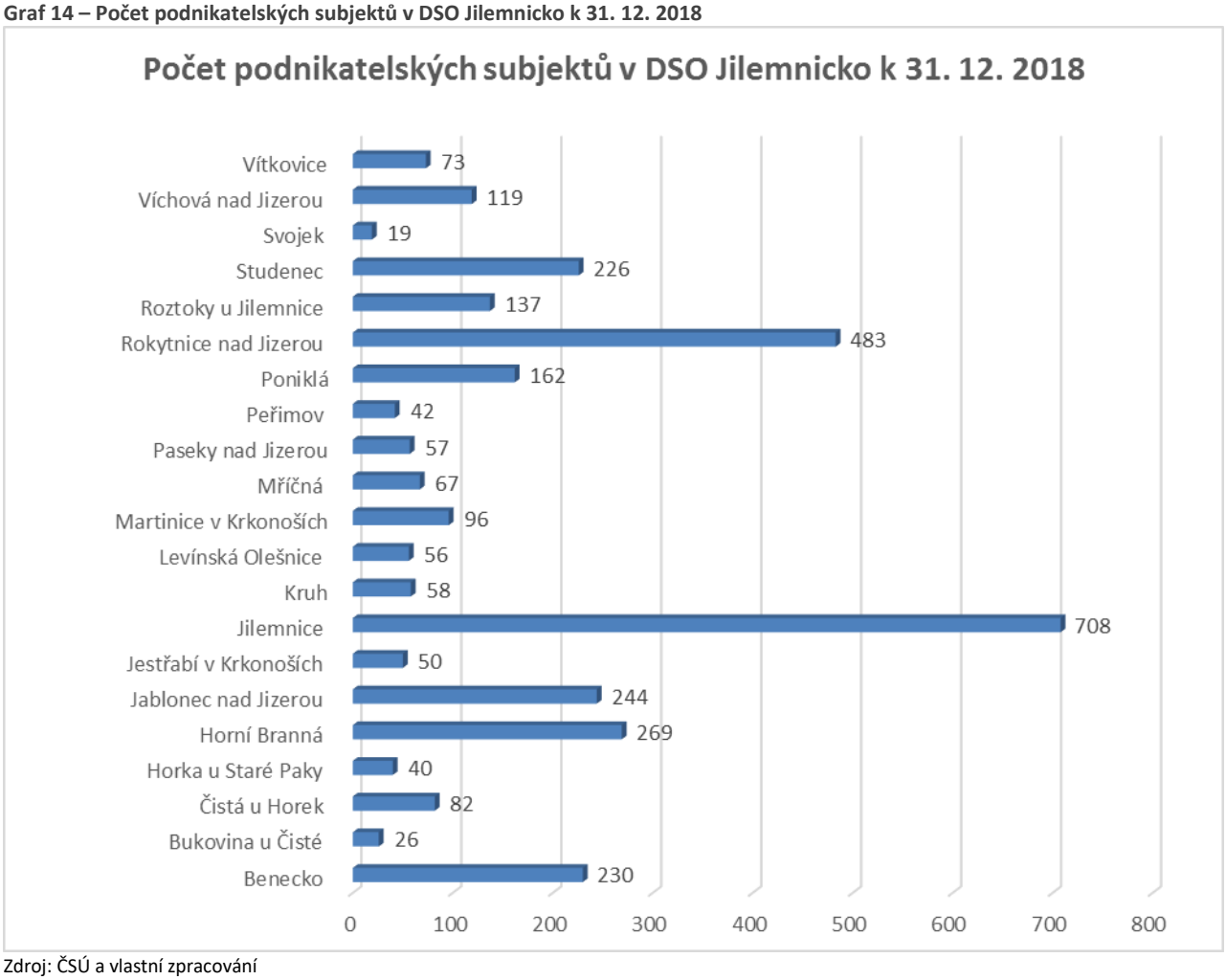

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Počet ekonomických subjektů koresponduje s populační velikostí obcí – nejvíce ekonomických subjektů je registrováno v co do počtu obyvatel největší obci, ve městě Jilemnice (708 subjektů), za kterými následuje město Rokytnice nad Jizerou (483 subjektů) zatímco nejnižší počet je registrován v nejmenší obci mikroregionu, v obci Svojek (19 subjektů).

Tabulka 31 – Podnikatelské subjekty na území mikroregionu podle převažující činnosti (vztaženo k 31. 12. 2018)

Obec	Podniky se zjištěnou aktivitou celkem	Zemědělství, lesnictví, rybářství	Průmysl celkem	Stavebnictví	Ubytování, stravování a pohostinství	Velkoobchod a maloobchod opravy motorových vozidel, doprava a skladování	Ostatní služby a činnosti
Benecko	230	27	27	25	52	31	68
Bukovina u Čisté	26	8	5	3	2	2	6
Čistá u Horek	82	22	18	11	5	12	14
Horka u Staré Paky	40	2	9	8	2	7	12
Horní Branná	269	30	49	56	15	41	78
Jablonec nad Jizerou	244	36	24	56	32	46	50
Jestřabí v Krkonoších	50	24	4	1	10	5	6
Jilemnice	708	29	104	87	54	146	288
Kruh	58	10	5	14	5	11	13
Levínská Olešnice	56	19	7	11	1	3	15
Martinice v Krkonoších	96	7	18	13	5	24	29
Mříčná	67	12	9	8	5	10	23
Paseky nad Jizerou	57	9	3	7	17	6	15
Peřimov	42	12	7	4	2	7	10
Poniklá	162	27	30	24	14	26	41
Rokytnice nad Jizerou	483	46	33	84	124	62	134
Roztoky u Jilemnice	137	18	26	24	9	28	32
Studenec	226	18	41	43	7	49	68
Svojek	19	6	2	5	0	2	4
Víchová nad Jizerou	119	22	19	14	7	29	28
Vítkovice	73	16	6	13	22	4	12
SO ORP Jilemnice	**3 244**	**400**	**446**	**511**	**390**	**551**	**946**

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Intenzitu podnikatelské aktivity lze vyjádřit počtem aktivních podnikatelských subjektů na 1 000 obyvatel. Hodnota tohoto přepočteného ukazatele je na úrovni mikroregionu poměrně vysoká (147 aktivních podnikatelských subjektů na 1000 obyvatel), a to jak ve srovnání s úrovní kraje (126 aktivních podnikatelských subjektů na 1000 obyvatel), tak s úrovní ČR (141 aktivních podnikatelských subjektů na 1000 obyvatel). Hodnoty intenzity podnikatelské aktivity se mezi jednotlivými obcemi mikroregionu výrazně liší. Nejvyšší hodnotu má tato aktivita v obci Paseky nad Jizerou, kde je registrováno 229 podnikatelských subjektů na 1000 obyvatel a v obci Benecko 213 podnikatelských subjektů na 1000 obyvatel, nejnižší hodnotu vykazuje v obci Svojek pouze 107 podnikatelských subjektů na 1000 obyvatel.

Tabulka 32 – Intenzita podnikatelské aktivity v jednotlivých obcích mikroregionu (vztaženo k 31. 12. 2018)

Obec	Podniky se zjištěnou aktivitou celkem	Počet obyvatel	ekon. aktivita na 1000 obyvatel
Benecko	230	1 078	213
Bukovina u Čisté	26	214	121
Čistá u Horek	82	571	144
Horka u Staré Paky	40	249	161
Horní Branná	269	1 900	142
Jablonec nad Jizerou	244	1 645	148
Jestřabí v Krkonoších	50	243	206
Jilemnice	708	5 391	131
Kruh	58	483	120
Levínská Olešnice	56	364	154
Martinice v Krkonoších	96	611	157
Mříčná	67	578	116
Paseky nad Jizerou	57	249	229
Peřimov	42	269	156
Poniklá	162	1 112	146
Rokytnice nad Jizerou	483	2 640	183
Roztoky u Jilemnice	137	1 069	128
Studenec	226	1 923	118
Svojek	19	178	107
Víchová nad Jizerou	119	952	125
Vítkovice	73	386	189
SO ORP Jilemnice	**3 244**	**22 105**	**147**

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Nejčastějšími zaměstnavateli v mikroregionu jsou převážně malé a střední podniky do 50 zaměstnanců a ve větších městech pak velké firmy s mezinárodní účastí. Z pohledu rozsahu výroby a počtu nabízených pracovních míst v regionu Jilemnicko patří mezi největší zaměstnavatele strojírenská firma Brano Group a.s., která má závod v Jilemnici (autodíly pro užitková vozidla), firma Devro s. r. o. (produkce umělých střev pro potravinářskou výrobu) se závodem rovněž v Jilemnici a firma Mehler Ingeneered Products s. r. o. (výroba technického textilu), také se závodem v Jilemnici. Dále pak firma ELITEX OK s.r.o., která má závod v Jablonci nad Jizerou (výroba ozubených kol, převodovek a řetězových kol), v Horkách u Staré Paky a v Čisté u Horek je strojírenská výroba v závodech firmy Suchánek&Walraven s.r.o. V Horkách u Staré Paky je to ještě firma JILOS HORKA, s.r.o. vyrábějící přepravní obaly a v Pasekách nad Jizerou papírenská firma EMBA, spol. s r.o. Celkový přehled zaměstnavatelů na území mikroregionu uváděný na základě informací z obcí je v následující tabulce.

Tabulka 33 – Významné podniky a pracovní místa v obcích mikroregionu Jilemnicko (k 31. 12. 2018)

Název obce	Významné podniky a pracovní místa
Benecko	DELFI (26)
Bukovina u Čisté	0
Čistá u Horek	Suchánek&Walraven s.r.o. (145), SeTTeR, a.s. (10)
Horka u Staré Paky	Suchánek & Walraven s.r.o. (50), JILOS Horka s.r.o. (150), Svoboda Horka s.r.o. (25)
Horní Branná	ZEPO zemědělské družstvo (20 -30), KOBRA a.s., Truhlářství Jon Valteřice, 4 drobné subjekty (do 10míst), Nástrojářství Hrubý s.r.o.
Jablonec nad Jizerou	ELITEX OK (80), Stavební firma Janda (25)
Jestřabí v Krkonoších	Soukromý zemědělci (6 x 2 os), větší penziony (5 x 5os)

Jilemnice	DEVRO s.r.o. (834), BRANO a.s. (233), MEHLER ENGINEERED PRODUCTS s.r.o. (183), MMN, a.s. (303)
Kruh	Subtropické zahradnictví Kruh (10)
Levínská Olešnice	ZEFA Levínská Olešnice a.s. (10), truhlářství Šimek (4), Kovovýroba Peterka (6), České dřevo s.r.o. (5)
Martinice v Krkonoších	4 firmy Kvinto, TOPCHLAD s.r.o., STROMBUCH s.r.o., Jaroslav Horký - Spedittrans, České dráhy (celkem 60)
Mříčná	ZD Mříčná (27), Truhlářství Sehnal (8)
Paseky nad Jizerou	EMBA (120), FUKNER s.r.o. (10), Lyžařský areál s.r.o. (10), Pizár s.r.o. (10)
Peřimov	-
Poniklá	RAUTIS (22), KRAKONOŠŮV RANČ (23), Singing Rock s.r.o. (78)
Rokytnice nad Jizerou	Spartak Rokytnice, a.s., Eprona a.s., RTK tkalcovna s.r.o., Domov důchodců Rokytnice nad Jizerou
Roztoky u Jilemnice	ZOD zemědělské družstvo, Pila Kužel
Studenec	Tessitura Monti Cekia s.r.o. (350), ZETKA Strážník a.s., ARIES a.s., Auto-Junek s.r.o., HAVEL - PLYN a. s.
Svojek	ADV Libštát, DS AGRO Libštát
Víchová nad Jizerou	Desmo , a. s. (25), ZOD Jizerka (18), drobné subjekty do 8 zaměstnanců, Meritor Czech s.r.o. (8)
Vítkovice	KRNAP (40), Farma Hucul (6), Služby Vítkovice s.r.o. (10), Obec (20)

Zdroj: vlastní zpracování

Obyvatelé mikroregionu se mohou dále pracovně uplatnit i u zaměstnavatelů mimo sekundární sektor. Významnými zaměstnavateli v regionu jsou zdravotnická a sociální zařízení, jako je MMN, a.s. nebo Domov důchodců v Rokytnici nad Jizerou. Mnoho obyvatel pracuje v cestovním ruchu (hostinské a ubytovací služby). Mikroregion Jilemnicko jako celek však patří k oblastem, které všude nenabízejí dostatečné pracovní uplatnění pro všechny své obyvatele. Značná část obyvatel mikroregionu musí za pracovními místy dojíždět do blízkých i vzdálenějších míst. Nejčastějším cílem obyvatel mikroregionu Jilemnicko jsou města Jilemnice, dále pak Semily, Vrchlabí a Nová Paka. Ze vzdálenějších pak Jičín, Mladá Boleslav, Liberec a Hradec Králové.

Graf 15 – Počet podnikatelských subjektů v DSO Jilemnicko dle právní formy k 31. 12. 2018

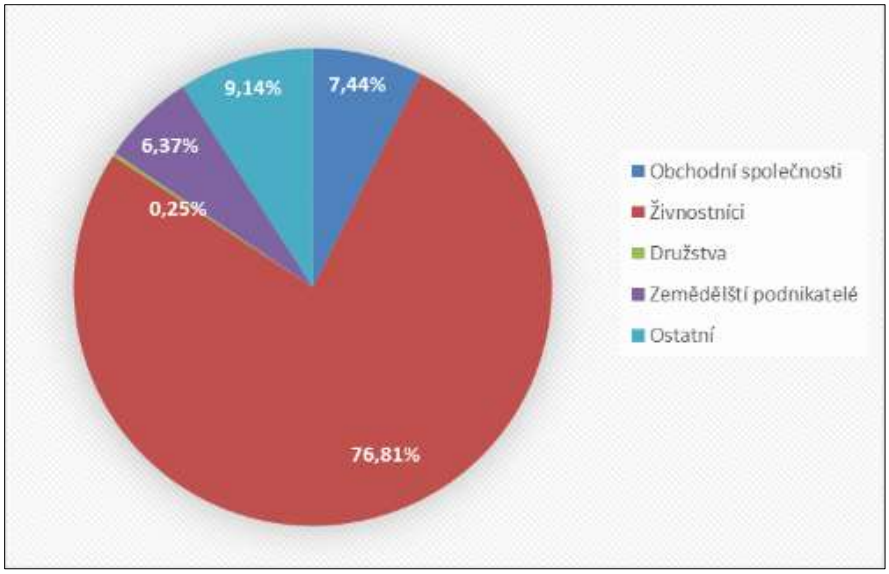

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Dle právní formy v mikroregionu převládají živnostníci, jelikož představují téměř 77 % (76,81 %) všech aktivních ekonomických subjektů. Dalšími, v hojnější míře zastoupenými kategoriemi podnikatelských subjektů, jsou obchodní společnosti (7,44 %), zemědělští podnikatelé (6,37 %) a ostatní ekonomické subjekty (necelých 10 %).

Na úrovni obcí se podíl živnostníků velmi liší – nejvyšší podíl živnostníků je v obci Martinice v Krkonoších, téměř 87 % (86,75 %). V dalších obcích (Mříčná, Roztoky u Jilemnice, Kruh, Poniklá, Benecko, Horní Branná a další) se tento podíl pohybuje okolo 80 %. Nejmenší podíl mají živnostníci v obci Jestřabí v Krkonoších, kde tento podíl činí pouze 60,2 %. V této obci však mají největší podíl v mikroregionu zemědělští podnikatelé (23,47 %). Nejmenší podíl zemědělských podnikatelů je ve městě Jilemnice, jen necelé 1 % (0,76 %).

4.5 Finanční zdroje mikroregionu – veřejná ekonomika

Mikroregion Jilemnicko je v rámci možností financování svých rozvojových aktivit z vlastních zdrojů značně limitován. Z toho vyplývá nutnost zajišťovat rozvojové aktivity sdružených obcí prostřednictvím tvorby společných projektů a hledat na jejich realizaci finanční prostředky, a to především ve formě dotací či zvýhodněných úvěrů.

Významnou část příjmů obcí určuje podoba rozpočtového určení daní (RUD). Daňové příjmy obcí jsou v ČR dány pravidly rozpočtového určení daní. Prostředky, které obcím takto plynou, nejsou účelově vymezeny a příjemci je mohou vynakládat dle priorit obce. Daňové příjmy obcí se odvíjejí od rozlohy území, počtu obyvatel a počtu dětí v MŠ a žáků ZŠ a v jednotlivých letech se proto mírně liší. K sestavení ekonomické analýzy mikroregionu je také nezbytné zaměřit se na finanční zdraví jednotlivých členských obcí. Na základě veřejně přístupných statistických údajů byla sestavena tabulka znázorňující výši příjmů a výdajů jednotlivých obcí (jednotka tis. Kč), na základě nichž byla přepočtena také výše dluhu na jednoho obyvatele. Detailněji je uvedeno níže v tabulce.

Tabulka 34 – Příjmy, výdaje obcí, daňový výnos, zadluženost (v tis. Kč k 31. 12. 2018)

Název obce	Počet obyvatel	Příjmy	v tom		Výdaje	Saldo příjmů a výdajů	Daňový výnos na 1 obyvatele	Dluh na 1 obyvatele
			daňové příjmy	přijaté transfery				
Benecko	1 078	26 490	18 744	1 455	24 019	2 472	17,39	0
Bukovina u Čisté	214	3 279	2 758	277	2 178	1 101	12,89	0
Čistá u Horek	571	12 873	9 136	2 333	16 667	-3 795	16,00	-6,65
Horka u Staré Paky	249	4 590	3 636	361	3 851	739	14,60	0,00
Horní Branná	1 900	37 106	28 282	1 764	34 367	2 739	14,89	0,00
Jablonec nad Jizerou	1 645	35 014	23 514	3 271	29 763	5 251	14,29	0,00
Jestřabí v Krkonoších	243	8 126	3 928	2 965	8 265	-139	16,17	-0,57
Jilemnice	5 391	187 034	95 466	58 635	219 994	-32 961	17,71	-6,11
Kruh	483	10 584	6 625	2 194	8 427	2 157	13,72	0,00
Levínská Olešnice	364	13 662	5 601	1 213	9 823	3 839	15,39	0,00
Martinice v Krkonoších	611	9 413	8 130	405	5 184	4 229	13,31	0,00
Mříčná	578	11 326	9 080	654	7 069	4 257	15,71	0,00
Paseky nad Jizerou	249	15 427	7 793	3 354	20 970	-5 543	31,30	-22,26

Peřimov	269	5 230	3 771	1 110	4 325	905	14,02	0,00
Poniklá	1 112	26 870	16 136	5 539	28 610	-1 740	14,51	-1,56
Rokytnice nad Jizerou	2 640	71 331	50 205	13 816	69 889	1 442	19,02	0,00
Roztoky u Jilemnice	1 069	20 400	16 403	1 314	15 668	4 732	15,34	0,00
Studenec	1 923	40 804	30 842	3 590	45 954	-5 150	16,04	-2,68
Svojek	178	3 864	2 692	228	2 135	1 729	15,13	0,00
Víchová nad Jizerou	952	16 484	13 451	1 625	14 539	1 945	14,13	0,00
Vítkovice	386	28 496	9 002	12 577	30 440	-1 944	23,32	-5,04

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Z výše uvedených údajů vyplývá skutečnost, že k 31. 12. 2018 bylo z celkového počtu 21 obcí celkem 7 obcí vykazujících hrubou zadluženost. Nejnižší vypočítaný dluh na jednoho obyvatele vykazovala obec Jestřabí v Krkonoších a naopak nejvyšší Paseky nad Jizerou. U většiny obcí je zadluženost způsobena splácením vyšších investic do infrastruktury a občanské vybavenosti a je v přijatelné výši. V žádné z obcí nepřekračuje dluh na jednoho obyvatele daňový výnos na jednoho obyvatele. Nejvyšší daňový příjem na 1 obyvatele má obec Paseky nad Jizerou, následuje obec Vítkovice a město Rokytnice nad Jizerou.

4.6 Brownfields a rozvojové plochy

Pro celkovou stabilitu území je nezbytná existence a podpora místní ekonomiky. Na území DSO Jilemnicko je třeba vytvářet vhodné podmínky a preferovat především drobné podnikatele, místní řemeslníky a malé a příp. střední firmy.

Tyto aktivity podporuje i Liberecký kraj, kde je zájemcům k dispozici nový portál s názvem „Investuj pod Ještědem“. Jeho hlavním tématem jsou investiční příležitosti v celém kraji. Nosným obsahem je databáze brownfields, která již existuje od roku 2007. Rovněž jsou na tomto portálu umístěny informace o lokalitách greenfields, které Liberecký kraj eviduje na svém území. Vedle obou databází obsahuje i informace o seminářích, dotačních zdrojích na revitalizaci brownfields a složku aktualit, která je významnou součástí tohoto portálu.

Tabulka 35 – Registrované objekty brownfields na území DSO Jilemnicko dle databáze LK (vztaženo k 31. 12. 2018)

Obec	průmyslové objekty			občanská vybavenost			zemědělské objekty		
	název	lokalita	plocha m²	název	lokalita	plocha m²	název	lokalita	plocha m²
Benecko									
Bukovina u Čisté									
Čistá u Horek				Stavení	Čistá u Horek 193	723			
Horka u Staré Paky									
Horní Branná									
Jablonec nad Jizerou	Bývalá textilka Buřany	Buřany 13	10 800						
	Herzfeld & Fischel, tkalcovna hedvábí. bavlny, vlny a lnu	Hradsko 183	33 000						
	Továrna	Blansko 540	14 185						
Jestřabí v Krkonoších									
Jilemnice				Hotel Dobré Dny	Vrchlabská 879	5 720			
Kruh									
Levínská Olešnice							Statek	Levínská Olešnice 47	22 000
Martinice v Krkonoších									
Mříčná									
Paseky nad Jizerou									
Peřimov									
Poniklá	Farma Krkonoše	Poniklá 466	16 377						
	Přádelna bavlny	Poniklá 260	13 340						
Rokytnice nad Jizerou	ELITEX	Dolní Rokytnice 219	39 176	Horní škola	Horní Rokytnice 506	6 000	SCHD Františkov (středisko chovu dojnic)	Horní Rokytnice 635	15 202
	Rotextile	Horní Rokytnice 487	17 961	Rekreační vojenský areál	Františkov 84	11 455			
	Tkalcovna u Kroupů	Dolní Rokytnice 342	6 831	Sklad MV (archiv)	Rokytnice nad Jizerou (při páteřní komunikaci II/294)	3 088			
Roztoky u Jilemnice				Fara	Roztoky u Jilemnice 1	900			
Studenec									
Svojek									
Víchová nad Jizerou	Mileta	Víchová nad Jizerou 178	27 600	Hostinec v Arnoštově	Horní Sytová 11	2 306			
Vítkovice				Kulturní dům	Vítkovice 36	1 500			
Celkem nevyužívaných ploch			179 270			31 692			37 202

Zdroj: databáze LK https://investujpodjestedem.cz a vlastní zpracování

Cílem nového portálu je zlepšení vyhledávání těchto lokalit při využití webového rozhraní. Databáze brownfields obsahuje různé kategorie tříděné podle typu lokality a typů původního využití – průmyslové objekty, občanská vybavenost, zemědělské objekty a vojenské objekty. Sleduje ale i kategorii „prodej“ a „pronájem“, což je velmi zajímavý nástroj pro investory, kteří hledají umístění pro realizaci svých záměrů.

Na území mikroregionu Jilemnicko se nejvíce chátrajících průmyslových objektů nachází na území města Rokytnice nad Jizerou a na území města Jablonec nad Jizerou. Převážně se jedná o původní textilní závody. Na území města Rokytnice nad Jizerou je rovněž chátrající nevyužívaný bývalý vojenský rekreační areál a areál skladů ministerstva vnitra. V Levínské Olešnici a na území města Rokytnice nad Jizerou jsou i chátrající nevyužívané zemědělské areály. Celková rozloha všech těchto brownfields je cca 259 183 m².

V některých obcích jsou další nevyužívané chátrající objekty, ty však nejsou do databáze brownfields zaneseny. Jsou převážně v rukou soukromých vlastníků.

Na území mikroregionu Jilemnicko jsou rovněž rozvojové plochy, tzv. „Greenfields“. Tyto zaregistrované plochy jsou však jen v Jilemnici. Jedná se o plochy pro bydlení, ale i plochy pro sport a rekreaci a průmyslovou zónu.

Tabulka 36 – Registrované rozvojové plochy na území DSO Jilemnicko dle databáze LK (vztaženo k 31. 12. 2018)

Obec	Greenfields	
	název	lokalita
Jilemnice	**Jilemnice – obytný soubor Buben**	volná plocha - Jilemnice - **plocha určená pro bydlení** nedaleko silnice č. II/286 (Žižkova)
	Jilemnice – lyžařský běžecký areál	**volná plocha určená k rekreaci a volnočasovým aktivitám** - v běžeckém lyžařském areálu směrem na jihozápadě Jilemnice.
	Jilemnice – obytné území za Jinovou	Hrabačov - **volná plocha pro bydlení** - nedaleko silnice č. 286 (Krkonošská)
	Jilemnice – Jih	**průmyslová zóna** na jihu města Jilemnice

Zdroj: databáze LK https://investujpodjestedem.cz a vlastní zpracování

Ve všech obcích mikroregionu Jilemnicko jsou v územních plánech rovněž rozvojové plochy, a to zejména pro bydlení, pro sport a tělovýchovu, pro infrastrukturu vč. komunikací a parkovišť, smíšené plochy občanské vybavenosti vč. drobného živnostenského podnikání a také rozvojové plochy pro průmysl a skladování. Převážná většina obcí má územní plány zveřejněny na svých webových stránkách, nebo je možné je nalézt na webu MěÚ Jilemnice (ORP), viz http://www.mestojilemnice.cz/cz/infoserver/odbory-uradu/odbor-uzemni-planovani-stavebni-urad/uzemni-planovani/upd-orp/uzemni-plany-platne/.

Níže v tabulce je uveden souhrn rozvojových ploch jednotlivých obcí dle aktuálních územních plánů.

Tabulka 37 – Existence rozvojových ploch v obcích na území DSO Jilemnicko (vztaženo k 31. 12. 2018)

Obec	Rozvojové plochy				
	bydlení	sport, tělovýchova a rekreace	průmysl a skladování	zemědělská výroba	plochy smíšené – občanské vybavení, drobná živnostenská výroba
Benecko	ano	ano	ne	ano	ano
Bukovina u Čisté	ano	ano	ne	ano	ano
Čistá u Horek	ano	ano	ne	ano	ano
Horka u Staré Paky	ano	ne	ano	ne	ano
Horní Branná	ano	ano	ano	ano	ano
Jablonec nad Jizerou	ano	ano	ano	ne	ano
Jestřabí v Krkonoších	ano	ano	ne	ano	ano
Jilemnice	ano	ano	ano	ano	ano
Kruh	ano	ano	ano	ano	ano
Levínská Olešnice	ano	ano	ano	ano	ano
Martinice v Krkonoších	ano	ano	ano	ne	ano
Mříčná	ano	ano	ano	ano	ano
Paseky nad Jizerou	ano	ano	ne	ne	ano

Peřimov	**ano**	**ano**	**ne**	**ano**	**ano**
Poniklá	**ano**	**ano**	**ano**	**ne**	**ano**
Rokytnice nad Jizerou	**ano**	**ano**	**ano**	**ano**	**ano**
Roztoky u Jilemnice	**ano**	**ano**	**ano**	**ano**	**ano**
Studenec	**ano**	**ano**	**ano**	**ano**	**ano**
Svojek	**ano**	**ano**	**ano**	**ano**	**ano**
Víchová nad Jizerou	**ano**	**ano**	**ano**	**ne**	**ano**
Vítkovice	**ano**	**ano**	**ne**	**ano**	**ano**

Zdroj: územní plány obcí a vlastní zpracování

5 Občanská vybavenost, služby a bezpečnost

5.1 Školství

Předškolní vzdělávání je v mikroregionu zabezpečeno dostatečně – mateřské školy nalezneme v 16 obcích - viz tabulka níže. Jedná o mateřské školy převážně jednotřídní. Ve městech jsou tyto školy vícetřídní. Dvě třídy mateřské školy fungují v Jablonci n. Jizerou, 3 třídy pak v Jilemnici. Na území mikroregionu Jilemnicko bylo k 31. 12. 2018 celkem 25 pracovišť MŠ. Tento počet zajišťuje dobré pokrytí celého území. MŠ není v současnosti v 5 obcích (Bukovina, Horka u Staré Paky, Jestřabí v Krkonoších, Peřimov a Svojek – byla zrušena pro nedostatek dětí v r. 2016), což jsou obce do 300 obyvatel. MŠ v Horní Branné a ve Studenci mají po dvou pracovištích a MŠ v Jilemnici 3 pracoviště. Většina MŠ, zejména v menších obcích je jednotřídní. Dvoutřídní jsou MŠ v Jablonci nad Jizerou, v Poniklé, Roztokách u Jilemnice, na obou pracovištích MŠ Studenec a ve Víchové nad Jizerou. Tři třídy mají obě MŠ v Rokytnici nad Jizerou (naplněné jsou však jen po 2 třídách) a 2 pracoviště MŠ Jilemnice mají po 4 třídách. Na území DSO Jilemnicko jsou rovněž 2 MŠ speciální, a to v Jilemnici. Jedna z nich je zřízena při Masarykově nemocnici. Na území DSO funguje rovněž jedna soukromá mateřská škola, resp. dětská skupina. Jedná se o Dětskou skupinu Na horu v Jilemnici, výuka je poskytována na principech Montessori. V Čisté u Horek funguje dětská skupina Školička, provozovaná neziskovou organizací.

Celková maximální kapacita MŠ na území DSO Jilemnicko je 993 míst a vzhledem ke klesající porodnosti lze přepokládat, že v nejbližších letech dojde k poklesu dětí v MŠ. Za posledních pět let se počet MŠ v území (kromě zrušení MŠ Svojek) téměř nezměnil.

Tabulka 38 – Předškolní vzdělávání na území DSO Jilemnicko (vztaženo k 31. 12. 2018)

Obec	Předškolní vzdělávání – název zařízení	Počet pracovišť	Počet tříd	Počet dětí	Poznámka
Benecko	Mateřská škola Benecko, příspěvková organizace	1	1	25	MŠ provozuje školní jídelnu - výdejnu pro 25 dětí
Bukovina u Čisté	v obci není MŠ	0	0	0	xxx
Čistá u Horek	Základní škola a Mateřská škola, Čistá u Horek, příspěvková organizace	1	1	25	od ledna 2018 je v prostorách školy otevřena dětská skupina "Školička" pro děti od 2 do 6 let. Maximální kapacita je 15 dětí (3 pečující osoby). Provozovatel - EDDA, z.ú. Chrudim - školné je zdarma (hrazeno z EU projektu)
Horka u Staré Paky	v obci není MŠ	0	0	0	xxx

Horní Branná	Základní škola a Mateřská škola Josefa Šíra, Horní Branná, příspěvková organizace	2	1+1	35+35	MŠ má 2 pracoviště - Horní Branná a Valteřice, v každé MŠ provozuje školní jídelnu - výdejnu celkem pro 80 dětí na obou pracovištích,
Jablonec nad Jizerou	Základní škola, Mateřská škola a Základní umělecká škola Jablonec nad Jizerou, příspěvková organizace	1	2	50	xxx
Jestřabí v Krkonoších	v obci není MŠ	0	0	0	xxx
Jilemnice	Mateřská škola Jilemnice, příspěvková organizace	3	4 + 4 + 2	245	pracoviště MŠ = Spořilovská ul., Zámecká a Hrabačov, na každém z pracovišť je školní jídelna (celkem pro 345 osob)
	Základní škola a Mateřská škola, Jilemnice, Komenského 103, příspěvková organizace	1	1	15	Jedná se o speciální mateřskou školu – v MMN, a.s.
	Dětská skupina Na horu Jilemnice (Jungmannova ulice č.p. 135, Jilemnice)	1	1	20	alternativní soukromá školka – na principech Montessori
Kruh	Mateřská škola Kruh, příspěvková organizace	1	1	24	součástí MŠ je školní jídelna - výdejna pro 50 osob
Levínská Olešnice	Mateřská škola Levínská Olešnice, příspěvková organizace	1	1	25	součástí MŠ je školní jídelna - výdejna pro 25 osob
Martinice v Krkonoších	Základní škola a Mateřská škola Martinice v Krkonoších	1	1	28	MŠ je v samostatné budově
Mříčná	Základní škola a Mateřská škola Mříčná, okres Semily	1	1	24	xxx
Paseky nad Jizerou	Mateřská škola Paseky nad Jizerou	1	1	20	součástí MŠ je školní jídelna pro 20 osob
Peřimov	v obci není MŠ	0	0	0	xxx
Poniklá	Mateřská škola Poniklá, příspěvková organizace	1	2	50	součástí MŠ je školní jídelna pro 60 osob
Rokytnice nad Jizerou	Mateřská škola Rokytnice nad Jizerou, Dolní Rokytnice 210, okres Semily	1	3 (naplněny 2)	75	součástí MŠ je školní jídelna pro 140 osob, v současné době v provozu 2 třídy - 47 dětí
	Mateřská škola Rokytnice nad Jizerou, Horní Rokytnice 555, okres Semily	1	3 (naplněny 2)	75	součástí MŠ je školní jídelna pro 100 osob, v současné době v provozu 2 třídy - 47 dětí, vzdělává děti se závažnou vadou řeči
Roztoky u Jilemnice	Základní škola a Mateřská škola Roztoky u Jilemnice, příspěvková organizace	1	2	40	xxx
Studenec	Základní škola a Mateřská škola, Studenec, okres Semily, příspěvková organizace	2 (MŠ Studenec a MŠ Zálesní Lhota)	2+2	112	součástí MŠ je i školní jídelna (na obou pracovištích)
Svojek	v obci není MŠ	0	0	0	xxx
Víchová nad Jizerou	Mateřská škola Víchová nad Jizerou, příspěvková organizace	1	2	45	součástí MŠ je školní jídelna pro 100 osob

Vítkovice	Krkonošská základní škola a Mateřská škola Vítkovice, příspěvková organizace	**1**	**1**	**25**	xxx

Zdroj: Rejstřík škol, ČŠI, MAP Jilemnicko a vlastní zpracování

Jesle se v mikroregionu nevyskytují. V mateřských školách, zejména v menších obcích, které se potýkají s nedostatkem dětí, přijímají děti od 2 let věku.

Základní školy v mikroregionu poskytují vzdělávání pro 1. i 2. stupeň. Zřizování základních škol je převážně v kompetenci obcí. Základní škola není v 8 obcích na území DSO Jilemnicko (Bukovina u Čisté, Horka u Staré Paky, Jestřabí v Krkonoších, Kruh, Levínská Olešnice, Paseky nad Jizerou, Peřimov, Svojek), což jsou obce do 500 obyvatel. Na území DSO funguje rovněž jedna soukromá základní škola, která získala akreditaci MŠMT v r. 2018. Jedná se o Základní školu Na horu v Jilemnici, výuka je poskytována na principech Montessori. Podrobnosti k základním školám – viz tabulka níže.

V menších obcích (Benecko, Martinice v Krkonoších, Mříčná, Víchová nad Jizerou a Vítkovice) jsou málotřídní školy, poskytující vzdělávání pro 1. stupeň (1-5 třída). V těchto školách obvykle fungují 1 – 2 třídy. Plně organizované, tj. poskytující vzdělání pro první i druhý stupeň ZŠ jsou školy ve velkých obcích a městech (v Čisté u Horek, Horní Branné, Jablonci nad Jizerou, Jilemnici, Poniklé, Rokytnici nad Jizerou, Roztokách u Jilemnice a ve Studenci). 2 ZŠ, a to v Benecku a v Jilemnici, mají 2 pracoviště, jedna ze škol v Jilemnici má pracoviště 3. Kapacita škol na území DSO Jilemnicko, vč. soukromé školy „Na horu“ a speciálních škol v současné době činí celkem 3 251 žáků. Na území DSO Jilemnicko jsou rovněž 2 školy speciální, a to v Jilemnici. Jedna z těchto škol má 2 pracoviště, z čehož jedno z nich je zřízeno při MMN, a.s. V ZŠ v Rokytnici nad Jizerou je zřízena speciální a praktická třída. Téměř ve všech školách je k dispozici školní jídelna a ve všech školách je školní družina – podrobnosti viz poznámka níže v tabulce. V Jilemnici a Roztokách u Jilemnice je stravování školních dětí zajišťováno společností Scolarest.

ZŠ v Poniklá se potýká s malým počtem žáků a funguje jako plně organizovaná na základě výjimky a za velké podpory zřizovatele. Většina zřizovatelů školy na svých územích značně podporuje, školy jsou proto vybaveny i interaktivními tabulemi a počítači, což jim umožňuje ve výuce využívat moderní formy a metody práce. V několika obcích školní budovy v posledních 5 letech prošly celkovou rekonstrukcí nebo alespoň většími stavebními úpravami. Jedná se o ZŠ V obcích Čistá u Horek, Poniklá, Rokytnice nad Jizerou, Mříčná a ZŠ J. Harracha v Jilemnici.

V některých obcích je zřizována zároveň mateřská i základní škola jako jedna příspěvková organizace zřizovatele, kterým je většinou obec. Jen v Jilemnici je zřizovatelem jedné ze speciálních škol Liberecký kraj.

Tabulka 39 – Základní vzdělávání na území DSO Jilemnicko (vztaženo k 31. 12. 2018)

Obec	Základní vzdělávání - název zařízení	Počet dětí	Počet tříd	Typ školy	Počet pracovišť	Spádovost	Poznámka
Benecko	Základní škola Benecko, příspěvková organizace	81	2	malotřídní ZŠ 1-5 ročník	2 – Benecko a Dolní Štěpanice	Jilemnice, Vrchlabí	školní jídelna pro 100 osob, školní družina pro 70 dětí, výuka v ZŠ probíhá ve 2 budovách – Benecko a Dolní Štěpanice (součást obce Benecko)
Bukovina u Čisté	v obci není ZŠ	0	0	0	0	Studenec, Jilemnice, Vrchlabí, Nová Paka	xxx

Čistá u Horek	Základní škola a Mateřská škola, Čistá u Horek, příspěvková organizace	80	2	plně organizovaná škola - 1 - 9 ročník	1	Studenec, Jilemnice, Nová Paka	školní jídelna, školní družina pro 25 dětí
Horka u Staré Paky	v obci není ZŠ	0	0	0	0	Studenec, Čistá u Horek, Stará Paka, Jilemnice, Nová Paka	xxx
Horní Branná	Základní škola a Mateřská škola Josefa Šíra, Horní Branná, příspěvková organizace	210	9	plně organizovaná škola - 1 - 9 ročník	1	Jilemnice, Vrchlabí, Nová Paka	školní jídelna pro 300 osob, školní družina pro 46 dětí - sídlí v jiné budově
Jablonec nad Jizerou	Základní škola, Mateřská škola a Základní umělecká škola Jablonec nad Jizerou, příspěvková organizace	280	9	plně organizovaná škola - 1 - 9 ročník	1	místní - spádová škola pro okolní obce	školní jídelna pro 470 osob, školní družina pro 70 dětí
Jestřabí v Krkonoších	v obci není ZŠ	0	0	0	0	Vítkovice, Víchová nad Jizerou, Jilemnice	xxx
Jilemnice	Základní škola Jilemnice, Jana Harracha 97, příspěvková organizace	445	16	plně organizovaná škola - 1 - 9 ročník	2	místní - spádová škola pro okolní obce	škola sídlí ve 2 budovách – ul. Jana Harracha 97 - 6 tříd I. stupně a školní družina, ul. Komenského čp. 103 - 10 kmenových tříd a speciální učebny, školní družina pro 103 dětí
	Základní škola Jilemnice, Komenského 288, příspěvková organizace	475	15	plně organizovaná škola - 1 - 9 ročník	3	místní - spádová škola pro okolní obce	sídlo ve 3 budovách – ul. Komenského 288 a 103 ul. Jana Harracha 101, školní družina pro 90 dětí - 3 oddělení, školní klub pro 220 dětí
	Základní škola a Mateřská škola, Jilemnice, Komenského 103, příspěvková organizace	65	6	speciální ZŠ pro 1 - 10 ročník	2	speciální (praktická) škola - zřizovatelem je LK	Jedná se o speciální základní školu - jedno z pracovišť je v MMN, a.s. – funguje jako málotřídní - pro děti 1-9 ročník, 2 třídy školy (speciální a rehabilitační) se nacházejí v prostorách Dětského centra a mateřské školy na sídlišti - jsou určeny pro děti se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, školní družina pro 20 dětí

	Základní škola Na horu (Kostelní 259, Jilemnice)	90	2	základní škola s akreditací MŠMT – zatím 2 věkově smíšené třídy – 1. stupeň	1	soukromá alternativní škola na principech Montessori	soukromá škola – vzdělávání na principu Montessori, zatím je ve škole 44 dětí – 2 skupiny 1-3 tř.. a 4-6 tř., součástí je školní družina pro 40 dětí, ve škole je i školní klub
Kruh	v obci není ZŠ	0	0	0	0	Roztoky u Jilemnice, Jilemnice	xxx
Levínská Olešnice	v obci není ZŠ	0	0	0	0	Stará Paka, Nová Paka	xxx
Martinice v Krkonoších	Základní škola a Mateřská škola Martinice v Krkonoších	50	2	malotřídní ZŠ 1-5 ročník	1	Jilemnice	školní družina pro 26 dětí a školní jídelna - 75 osob
Mříčná	Základní škola a Mateřská škola Mříčná, okres Semily	40	3	malotřídní ZŠ 1-5 ročník	1	Jilemnice	školní družina pro 20 dětí a školní jídelna - 64 osob
Paseky nad Jizerou	v obci není ZŠ	0	0	0	0	Rokytnice nad Jizerou, Jablonec nad Jizerou	xxx
Peřimov	v obci není ZŠ	0	0	0	0	Mříčná, Jilemnice	xxx
Poniklá	Základní škola Poniklá, příspěvková organizace	180	6	plně organizovaná škola - 1 - 9 ročník	1	Jilemnice	Škola se potýká s malým počtem žáků - výjimka pro počet - velká podpora zřizovatele, výuka na prvním stupni je vedena malotřídním způsobem práce ve spojených ročnících, na druhém stupni škola spojuje ročníky na určité předměty převážně výchovného zaměření, školní družina pro 30 dětí a školní jídelna - 180 osob, součástí školy je prostorná tělocvična
Rokytnice nad Jizerou	Základní škola, Rokytnice nad Jizerou, příspěvková organizace	500	9 + 1 třída speciální a praktická	plně organizovaná škola - 1 - 9 ročník	1 (2 vzájemně propojené budovy)		Školní družina pro 90 dětí a školní jídelna - 930 osob
Roztoky u Jilemnice	Základní škola a Mateřská škola Roztoky u Jilemnice, příspěvková organizace	150	9	plně organizovaná škola - 1 - 9 ročník	1	Jilemnice, Semily, Nová Paka	Školní družina pro 40 dětí a školní jídelna - výdejna 40 osob
Studenec	Základní škola a Mateřská škola, Studenec, okres Semily, příspěvková organizace	390	17	plně organizovaná škola - 1 - 9 ročník	1	Jilemnice, Vrchlabí, Nová Paka, Jičín	Školní družina pro 101 dětí, školní jídelna - 585 osob,školní klub - 25 dětí, multifunkční hřiště s umělým povrchem, amfiteátr a prostranství s herními prvky

Svojek	v obci není ZŠ					Libštát, Roztoky u Jilemnice, Jilemnice, Stará Paka	xxx
Víchová nad Jizerou	Základní škola Víchová nad Jizerou, příspěvková organizace	45	2	malotřídní ZŠ 1-5 ročník	1	Jilemnice	Školní družina pro 40 dětí
Vítkovice	Málotřídní ZŠ – 1-5 ročník	**150**	**2**	malotřídní ZŠ 1-5 ročník	**1**	Nová Paka, Studenec, Jilemnice	školní jídelna pro 150 osob, školní družina pro 25 dětí

Zdroj: Rejstřík škol, ČŠI, MAP Jilemnicko a vlastní zpracování

V mikroregionu je provozována jedna **střední škola**, a to Gymnázium, Střední odborná škola a Střední zdravotnická škola, Jilemnice, příspěvková organizace. Tato škola poskytuje vzdělávání zakončené maturitní zkouškou v několika oborech, a to jako gymnázium osmileté (pro děti od 5 třídy ZŠ), dále jako gymnázium čtyřleté, gymnázium se sportovní přípravou (čtyřleté), dále obor Praktická sestra, obor Informační technologie a obor Veřejnosprávní činnost.
Studenti středních škol z území DSO však především dojíždí do krajského města Liberec, kde je nabídka středních škol rozmanitá a do okolních měst (Nová Paka, Semily), ale i do Hradce Králové, Mladé Boleslavi a Prahy.
Vyjížďka žáků a studentů do škol je v mikroregionu poměrně vysoká, poslední data jsou však jen k datu SLDB 2011, což je již poměrně neaktuální.

Vyšší odborné a vysoké školství není na území mikroregionu Jilemnicko zastoupeno.

Zájmové vzdělávání dětí a mládeže je na území DSO Jilemnicko většinou poskytováno formou kroužků při ZŠ (1. i 2. stupeň ZŠ) nebo školních družinách (1. stupeň ZŠ, vč. málotřídních škol), případně školních klubech (rovněž pro 1. stupeň ZŠ). Na území DSO Jilemnicko, jak je výše v tabulce uvedeno, jsou školní družiny při všech základních školách, i málotřídních. Při ZŠ Jilemnice (Základní škola Jilemnice, Komenského 288, příspěvková organizace) a při ZŠ Studenec je zřízen kromě školní družiny i školní klub. V Čisté u Horek provozuje od doku 2017 nezisková organizace EDDA, z.ú. dětský klub.

Problematický přístup k volnočasovým aktivitám mají děti v obcích, v nichž není základní škola. Rovněž mají ztížený přístup k volnočasovým aktivitám i starší děti, pro které již školní družiny a kluby nejsou určeny (2. stupeň ZŠ). Na území DSO Jilemnicko není mnoho institucí přímo nabízejících volnočasové aktivity pro děti a mládež. Takové instituce jsou jen ve městech na území DSO.

V Rokytnici nad Jizerou je Dům dětí a mládeže „Pod Střechou“, který funguje již 30 let a přístupný široké veřejnosti. V současné době nabízí kroužky pro předškoláky, školáky i dospělé. Celkem jich je v současnosti k dispozici 53.

Dále slouží pro trávení volného času dětí a mládeže Základní umělecká škola v Jablonci nad Jizerou (v současnosti pro 300 dětí). Ta má pracoviště v Jablonci nad Jizerou, v Poniklé a v Rokytnici nad Jizerou. Nabízí obory výtvarný, hudební, taneční a literárně dramatický.

Větší možnost volnočasového vyžití mají děti a žáci v Jilemnici. K dispozici jim je Základní umělecká škola Jilemnice, příspěvková organizace, v současné době pro 440 dětí. Je zaměřena a všestranný rozvoj talentových schopností žáků, prezentuje se na veřejnosti a organizuje nejrůznější kulturní akce a vystoupení po celém mikroregionu. Kromě Jilemnice (pracoviště Valdštejnská a Komenského) vyučuje i v dalších obcích DSO Jilemnicko, a to ve Studenci a v Poniklé. Nabízí obory taneční, hudební a výtvarný. Dále v Jilemnici funguje pro volnočasové vyžití dětí a mládeže Skautské středisko JILM

Jilemnice (v současnosti 200 registr. členů z toho 130 dětí do 18 let), Informační centrum pro mládež v Jilemnici - v prostorách ICM je zázemí pro trávení volného času dětí a mládeže nebo pro získání informaci. ICM provozuje i příměstské tábory. Dále je tu k dispozici lukostřelecký oddíl, který provozuje Centrum zábavy Jilemnice, Mateřské centrum RODINKA Jilemnice a různá sportoviště.

V Čisté u Horek od 1. 10. 2019 otevřeli dětský klub „EDDA".

Kromě kroužků v základních školách a volnočasových center ve větších městech poskytují možnost smysluplného trávení volného času na území DSO Jilemnicko převážně dobrovolní hasiči (SDH), kteří jsou v každé obci a ve většině z nich je i dětský oddíl, který se věnuje hasičskému sportu. Rovněž jsou v některých větších obcích aktivní oddíly TJ Sokol (Benecko, Horka u Staré Paky, Horní Branná, Valteřice) a TJ Spartak v Rokytnici nad Jizerou.

5.2 Zdravotnictví

Lékařská péče na území DSO není pokryta rovnoměrně. Na základě šetření v obcích z celkového počtu 21 obcí na území DSO Jilemnicko (kromě Jilemnice) má jen 9 obcí na svém území ordinaci praktického lékaře pro dospělé (vyznačeno níže v tabulce modře a žlutě), ale jen v 6 obcích ordinuje i dětský lékař (vyznačeno žlutě). Občané ostatních obcí musí za lékařskou péčí dojíždět ke spádovým lékařům. Dále jen v 6 obcích je ordinace zubního lékaře a ordinace ženského lékaře se nachází pouze v Jilemnici a v Jablonci nad Jizerou. Za specializovanými zdravotnickými službami musejí obyvatelé dojíždět do Jilemnice, či jiných měst mimo mikroregion. Lékárna je k dispozici jen ve městech na území mikroregionu (Jilemnice, Rokytnice nad Jizerou a Jablonec nad Jizerou) a ve Studenci. Na území nabízejí své služby cca 3 soukromé porodní asistentky a v Bratrouchově (Jablonec nad Jizerou) je k dispozici fyzioterapeut.

Tabulka 40 – Zdravotní péče na území DSO Jilemnicko (vztaženo k 31. 12. 2018)

Obec	Zdravotnické zařízení					
	ordinace - praktický lékař pro děti a dospělé	ordinace – zubní lékař	odborní lékaři	lékárna	další zdravotnické služby	spádovost zdravotních zařízení - dostupná lékařská péče
Benecko	ne	ne	ne	ne	ne	Jilemnice, Semily, Vrchlabí
Bukovina u Čisté	ne	ne	ne	ne	ne	Studenec, Jilemnice
Čistá u Horek	ne	ne	ne	ne	ne	Horka u Staré Paky, Nová Paka, Jilemnice
Horka u Staré Paky	praktický lékař, dětská lékařka	zubní lékař	ne	ne	ne	Nová Paka, Jilemnice
Horní Branná	praktický lékař	zubní lékař	ne	ne	ne	Jilemnice, Vrchlabí
Jablonec nad Jizerou	praktický lékař, dětský lékař	zubní lékař	ženský lékař	lékárna	fyzioterapeut, porodní asistentka	Jilemnice, Vrchlabí
Jestřabí v Krkonoších	ne	ne	ne	ne	ne	Jilemnice, Vrchlabí
Jilemnice	Masarykova městská nemocnice, SANO centrum, ordinace praktických lékařů pro děti i dospělé, ordinace zubních lékařů, ordinace různých odborných lékařů, vč. ženských lékařů a mamografu			4 x lékárna	porodní asistentka	

Kruh	ne	ne	ne	ne	ne	Roztoky u Jilemnice, Jilemnice
Levínská Olešnice	ne	ne	ne	ne	ne	Jilemnice, Stará Paka, Horka u St. Paky, Studenec, Semily, Lomnice nad Popelkou
Martinice v Krkonoších	praktický lékař	ne	ne	ne	ne	Studenec, Jilemnice
Mříčná	ne	ne	ne	ne	ne	Jilemnice
Paseky nad Jizerou	ne	ne	ne	ne	ne	Rokytnice nad Jizerou, Jablonec nad Jizerou, Jilemnice
Peřimov	ne	ne	ne	ne	ne	Jilemnice
Poniklá	praktický lékař pro děti a dospělé	ne	ne	ne	ne	Jilemnice
Rokytnice nad Jizerou	2x místní praktický lékař, dětský lékař	2x zubní lékař	ne	lékárna	Zdravotní ošetřovatelská péče	Jilemnice
Roztoky u Jilemnice	praktický lékař, dětská lékařka	zubní lékařka	ne	ne	dentální hygienistka	Jilemnice
Studenec	praktický lékař, dětský lékař	zubní lékař	ne	lékárna	ne	Jilemnice
Svojek	ne	ne	ne	ne	ne	Roztoky u Jilemnice, Jilemnice
Víchová nad Jizerou	praktický lékař	ne	ne	ne	ne	Jilemnice
Vítkovice	ne	ne	ne	ne	ne	Jilemnice, Vrchlabí

Zdroj: Národní registr poskytovatelů zdravotních služeb a vlastní zpracování

5.3 Sociální služby

Síť sociálních služeb na území DSO Jilemnicko je poměrně dobře pokrytá. Nabídku sociálních služeb v mikroregionu zajišťují různé subjekty.

Péči o seniory v mikroregionu však zajišťuje pouze jediné zařízení sociálních služeb a to v Domov důchodců Rokytnice nad Jizerou, příspěvková organizace. Tento Domov důchodců je příspěvkovou organizací Libereckého kraje a poskytuje 2 sociální služby, a to domov pro seniory a domov se zvláštním režimem. DD v Rokytnici n. J. patří mezi největší poskytovatele sociálních služeb. Cílovou skupinou DD jsou senioři zejména od 65 let věku, kteří jsou z důvodu snížené soběstačnosti odkázáni na pomoc druhých při péči o sebe. Služby jsou poskytovány formou celoroční pobytové služby. DD má celkovou kapacitu 115 lůžek v 94 bytech. Spolu s domovem důchodců je tu provozována i sociální služba domov se zvláštním režimem, který je určen pro seniory a pro osoby nad 60 let s chronickým duševním onemocněním (s Alzheimerovou demencí apod.), které mají rovněž sníženou soběstačnost.

V 8 obcích a městech je provozován dům s pečovatelskou službou, jedná se o Jilemnici (4 DPS), Benecko, Horní Brannou, Studenec (nový DPS 11 bytů – nahradil původní DPS), Poniklou, Roztoky u Jilemnice, Jablonec nad Jizerou a o Rokytnici nad Jizerou.

Obec Poniklá, Horní Branná a Studenec provozují též terénní pečovatelskou službu. Město Jilemnice poskytuje pečovatelské služby formou ambulantní i terénní péče.

Převážná většina sociálních služeb je poskytována v Jilemnici. Seznam poskytovaných služeb a jejich poskytovatelů zveřejňuje pravidelně odbor sociálních věcí MěÚ Jilemnice. Pro občany mikroregionu jsou přímo v Jilemnici k dispozici služby sociálního poradenství (provozované různými subjekty pro nejrůznější cílové skupiny). Dále tu je pracoviště Diakonie ČCE Vrchlabí, které poskytuje sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi. Jedná se o pomoc rodinám nebo osobám pečujícím alespoň o jedno dítě ve věku do 18 let, které se ocitají v obtížné sociální situaci, jež nedokáží bez pomoci řešit.

V Jilemnici je pro rodiny s dětmi na území DSO Jilemnicko k dispozici Dětské centrum Jilemnice (dále jen DC). Jedná se o sociální a zdravotnické zařízení pro děti od 1 roku do 15 let s nejrůznějšími vadami (kombinovanými vadami, mentálním, tělesným a smyslovým postižením, zdravotně oslabeným, s logopedickými vadami, s autismem a s autistickými rysy). DC poskytuje dětem komplexní sociální a zdravotnickou péči, kterou zajišťují pediatr, rehabilitační lékař, klinický logoped, fyzioterapeuti, dětské sestry, sociální pracovnice a další personál. Základem je individuální přístup k dětem, respektování jejich potřeb a zájmů. Děti jsou přijímány do DC na základě doporučení dětského nebo odborného lékaře (např. neurologa, rehabilitačního lékaře, ortopeda, psychologa, klinického logopeda apod.). DC spolupracuje se specializovanými pracovišti, odbornými lékaři (FN Motol, FN Hradec Králové, Masarykova městská nemocnice Jilemnice, SPC Turnov, Pedagogicko psychologickou poradnou, Střediskem ranné péče atd.). DC Jilemnice provozuje tyto sociální služby - denní stacionář, týdenní stacionář, osobní asistenci a odlehčovací služby. Rovněž provozuje i ambulantní rehabilitační péči pro děti od novorozeneckého věku.

V Bratrouchově (území města Jablonec nad Jizerou) je provozována sociální služba „domov se zvláštním režimem“. Jejím poskytovatelem je společnost Zlatý věk, s.r.o. a zařízení má název „Domov U Nás“. Cílovou skupinou jsou dospělé osoby ve věku od 27 let výše, které mají sníženou soběstačnost z důvodu chronického duševního onemocnění nebo závislosti na návykových látkách, vč. osob se stařeckou, Alzheimerovou nebo jinou demencí. Služba je poskytována pobytovou formou.

V téměř všech obcích na území mikroregionu je poskytována „domácí péče“, a to formou terénní služby. Tato služba je určená pro seniory, osoby se zdravotním postižením, osoby s kombinovaným postižením, osoby s chronickým onemocněním a osoby (pre)terminálně nemocné. Službu poskytuje Farní charita Studenec u Horek. Rovněž provozuje i půjčovnu kompenzačních a zdravotních pomůcek. K velmi významným poskytovatelům sociálních služeb v Rokytnici nad Jizerou a okolí patří domácí péče, kterou poskytuje společnost ZDRAVOŠ PÉČE s.r.o., jejímž jednatelem je Jana Černá (http://www.cerna-domacipece.cz/index.php/kontakty).

Tabulka 41 – Sociální služby na území DSO Jilemnicko (vztaženo k 31. 12. 2018)

Obec	sociální služby				spádovost – dostupná sociální péče
	domov důchodců	pečovatelská služba		další sociální péče	
Benecko	ne	dům pro seniory (Mrklov)	ne	domácí péče - Farní charita Studenec	Jilemnice, Semily, Rokytnice n. J.
Bukovina u Čisté	ne	ne	ne	domácí péče - Farní charita Studenec	Jilemnice, Semily, Rokytnice n. J.
Čistá u Horek	ne	ne	ne	domácí péče - Farní charita Studenec	Jilemnice, Semily, Rokytnice n. J.
Horka u Staré Paky	ne	ne	ne	domácí péče - Farní charita Studenec	Jilemnice, Semily, Rokytnice n. J.
Horní Branná	ne	dům pro seniory	PS terénní	domácí péče - Farní charita Studenec	Jilemnice, Semily, Rokytnice n. J.

Jablonec nad Jizerou	ne	dům pro seniory	PS terénní	domácí péče - Farní charita Studenec, Domov se zvláštním režimem - osoby s chronickým duševním onemocněním	Jilemnice, Semily, Rokytnice n. J.
Jestřabí v Krkonoších	ne	ne	ne	domácí péče - Farní charita Studenec	Jilemnice, Semily, Rokytnice n. J.
Jilemnice	ne	4 domy pro seniory (78 bytů)	PS – ambulantní a terénní	Denní stacionář, týdenní stacionář a odlehčovací služby - Dětské centrum Jilemnice, Odborné sociální poradenství - Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy, občanská poradna a další, Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, sociální rehabilitace, domácí péče – Farní charita Studenec	Jilemnice, Semily, Rokytnice n. J.
Kruh	ne	ne	ne	domácí péče - Farní charita Studenec	Jilemnice, Semily, Rokytnice n. J.
Levínská Olešnice	ne	ne	ne	domácí péče - Farní charita Studenec	Jilemnice, Semily, Rokytnice n. J.
Martinice v Krkonoších	ne	ne	ne	domácí péče - Farní charita Studenec	Jilemnice, Semily, Rokytnice n. J.
Mříčná	ne	ne	ne	domácí péče - Farní charita Studenec	Jilemnice, Semily, Rokytnice n. J.
Paseky nad Jizerou	ne	ne	ne	ne	Jilemnice, Semily, Rokytnice n. J.
Peřimov	ne	ne	ne	domácí péče - Farní charita Studenec	Jilemnice, Semily, Rokytnice n. J.
Poniklá	ne	dům pro seniory	PS terénní	domácí péče - Farní charita Studenec	Jilemnice, Semily, Rokytnice n. J.
Rokytnice nad Jizerou	domov pro seniory	dům pro seniory	PS terénní	domácí péče - Farní charita Studenec, ZDRAVOŠ PÉČE s.r.o.	Jilemnice, Semily, Rokytnice n. J.
Roztoky u Jilemnice	ne	dům pro seniory	ne	domácí péče - Farní charita Studenec	Jilemnice, Semily, Rokytnice n. J.
Studenec	ne	dům pro seniory (11 bytů)	terénní PS	Farní charita Studenec - domácí ošetřovatelská péče, paliativní péče, půjčování kompenzačních pomůcek a sběr ošacení	Jilemnice, Semily, Rokytnice n. J.
Svojek	ne	ne	ne	domácí péče - Farní charita Studenec	Jilemnice, Semily, Rokytnice n. J.
Víchová nad Jizerou	ne	ne	ne	domácí péče - Farní charita Studenec	Jilemnice, Semily, Rokytnice n. J.
Vítkovice	ne	ne	ne	domácí péče - Farní charita Studenec	Jilemnice, Vrchlabí, Semily

Zdroj: Registr sociálních služeb, sociální služby LK a vlastní zpracování

5.4 Další služby v obcích

Mezi každodenně využívané prvky komerční občanské vybavenosti patří zejména **prodejny se zbožím denní potřeby** (zejména potraviny). Prodejny potravin jsou provozovány kromě obcí Bukovina u Čisté, Levínská Olešnice, Mříčná a Svojek ve všech obcích na území DSO Jilemnicko. V některých, zejména větších obcích jsou kromě prodejny potravin i další obchody, případně je tu i několik prodejen potravin (viz tabulka níže). Ve městech na území DSO je pak rozsáhlejší síť obchodů a několik supermarketů. Vzhledem k blízkosti Jilemnice a ostatních měst obyvatelé DSO realizují větší nákupy v supermarketech právě zde.

Pošta je provozována rovněž téměř ve všech obcích na území DSO. Není jen v obcích Bukovina u Čisté, Jestřabí v Krkonoších, Kruh, Levínská Olešnice, Peřimov a Svojek.

Tabulka 42 – Občanská vybavenost a služby (vztaženo k 31. 12. 2018)

Obec	Obchody a Služby				
	obchod s potravinami a smíšeným zbožím	pošta	restaurace	jiné obchody	další služby
Benecko	ano	ano	ano - několik	ano - několik	kadeřnictví + další služby
Bukovina u Čisté	ne	ne - Jilemnice	ne	ne	právní služby
Čistá u Horek	ano	ano	ano - několik	ano - několik	kadeřnictví + další služby
Horka u Staré Paky	ano	ano	ano - několik	prodejna textilu a oděvů	manikúra, pedikúra + další služby
Horní Branná	ano	ano	ano - několik	ano - několik	různé služby
Jablonec nad Jizerou	ano - více různých obchodů	ano	ano - několik	mnoho různých obchodů	kadeřnictví + další služby
Jestřabí v Krkonoších	ano	ne - Jilemnice	ano	ne	kominictví
Jilemnice	ano - mnoho obchodů a supermarkety	ano - spádová pro další obce	ano - několik	ano - několik	mnoho kadeřnictví a holičství a další služby
Kruh	ano	ne - Jilemnice	ano	Subtropické zahradnictví Kruh, Krakonošovo zahradnictví	kadeřnictví + další služby
Levínská Olešnice	ne	ne – Jilemnice, Stará Paka	ano	ne	masáže + další služby
Martinice v Krkonoších	ano	ano	ne	internetový prodej hraček	různé služby
Mříčná	ne	ano	ano - několik	ano - několik	kadeřnictví + další služby
Paseky nad Jizerou	ano	ano	ano - několik	ano - několik	prodej dřeva, stavební práce
Peřimov	ano	ne - Mříčná	ne	ne	autoservis, pneuservis, instalatérské práce
Poniklá	ano	ano	ano - několik	ano - několik	autodílna, sochařství, autoopravna, převíjení elektromotorů
Rokytnice nad Jizerou	ano - mnoho obchodů a supermarkety	ano	ano - několik	mnoho různých obchodů	několik kadeřnictví + další služby
Roztoky u Jilemnice	ano	ano	ano - několik	ano - několik	různé služby
Studenec	ano	ano	ano - několik	ano - několik	různé služby
Svojek	ano	ne - Stará Paka	ne - příležitostně SDH	ne	ne
Víchová nad Jizerou	ano	ano	ano - několik	ano - několik	masáže + další služby
Vítkovice	ano	ano	ano - několik	ne	různé služby

Zdroj: firmy. cz, PSČ a vlastní zpracování

Ostatní prvky občanské vybavenosti tj. různé další služby jsou v obcích zastoupeny úměrně k jejich velikosti a počtu obyvatel. Některé služby však na území citelně chybí, např. opravny obuvi, čistírny oděvů apod.

Restaurace/hospoda funguje kromě obcí Bukovina u Čisté, Martinice v Krkonoších, Peřimov a Svojek rovněž ve všech obcích na území DSO. Ve větších obcích a městech je restaurací několik.

5.5 Bezpečnost

K základním rysům kvality života v obcích a potažmo v celém území mikroregionu patří i vymahatelnost práva, předcházení trestné činnosti a pocit bezpečí občanů. Toto má rovněž i výrazný vliv na atraktivitu území.

Veřejně dostupné údaje o statistice kriminality v jednotlivých obcích mikroregionu nejsou k dispozici. K dispozici jsou tyto statistické údaje jen na úrovni okresů a na úrovni obvodních oddělení Policie ČR. Na úrovni obvodů obcí s rozšířenou působností (ORP) již nejsou aktuální (r. 2012), a proto jsou v této analýze použita data z obvodních oddělení Policie ČR, která jsou nejaktuálnější a jsou k dispozici na webu https://mapakriminality.cz, který je provozovaný Otevřenou společností, o.p.s. Podle zde uveřejněných aktuálních informací jsou na tomto webu uváděna data z jednotlivých obvodních oddělení Policie ČR (dále jen OOP ČR). Z dostupných dat (spáchané trestné činy a jejich objasněnost, vztaženo k celkovému počtu obyvatel na území jednotlivých OOP ČR) je vypočten tzv. index kriminality. Z vypočtených indexů (které jsou počítány za každý měsíc, a to již od r. 2013 do současnosti) je zpracována přehledná mapa, z níž je vidět podle barvy, jak vysoký je index na územích jednotlivých OOP ČR. Rovněž jsou zde zveřejněny i tabulky, ze kterých je patrný počet trestných činů za každý měsíc a jejich objasněnost, vč. vypočteného indexu kriminality. Území DSO Jilemnicko spadá do působnosti 3 obvodních oddělení. Největší část území spadá pod OOP ČR v Jilemnici, dále pak v Rokytnici nad Jizerou a obec Svojek patří do působnosti obvodního oddělení v Lomnici nad Popelkou. Přestože území mikroregionu je poměrně rozsáhlé, působní zde jen 2 obvodní oddělení Policie ČR.

Ze zveřejněných dat je zpracována tabulka níže, ze které je patrné, že index kriminality na území OOP ČR Jilemnice, má velmi nízké hodnoty a od roku 2018 ještě mírně poklesl. Index kriminality na území Rokytnice nad Jizerou je vyšší a stejně tak i na území Lomnice nad Popelkou.

Tabulka 43 – Přehled počtu spáchaných trestných činů a index kriminality za roky 2018 a 2019

Obvodní oddělení Policie ČR	Počet obyvatel územní jednotky	Počet trestných činů za rok 2018	Počet trestných činů za rok 2019	Celkový index kriminality 2018	Celkový index kriminality 2019	Průměrný index kriminality 2018	Průměrný index kriminality 2019
Jilemnice	17412	148	103	84,9989	59,1546	7,0832	4,9296
Rokytnice nad Jizerou	6286	60	59	95,4502	93,8594	7,9542	7,8216
Lomnice nad Popelkou	8293	68	66	81,9969	79,5852	6,8331	6,6321

Zdroj: mapakriminality.cz a vlastní zpracování

V níže uvedené mapě kriminality je graficky znázorněna výše indexu kriminality na území jednotlivých OOP ČR barevnými rozlišením v 5 odstínech růžové barvy, a to od nejsvětlejší barvy (index kriminality

0- 5,3), dále barvou tmavší (index kriminality 5,4 - 9,7), ještě tmavší (index kriminality 9,8 – 16,4), ještě tmavší (16,5 – 26,8) až po barvu nejtmavší (index kriminality 26,9 – 712,9).

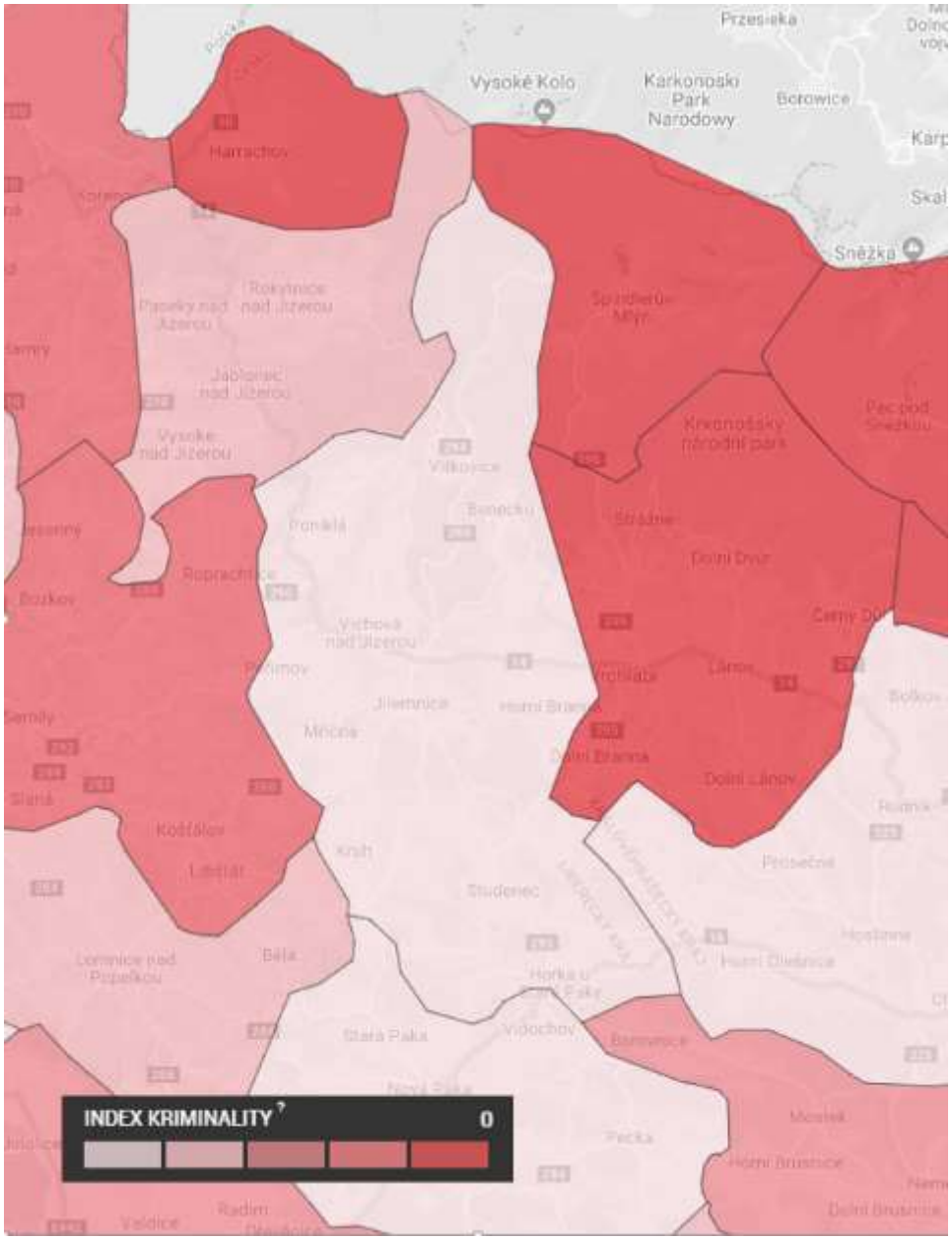

Obrázek 5 – Mapa kriminality dle indexů kriminality

Z této mapy je patrné, že území pod správou OOP ČR Jilemnice patří k územím s velmi nízkou kriminalitou, území OOP ČR Rokytnice nad Jizerou a Lomnice nad Popelkou (obec Svojek) jsou o odstín tmavší růžovou. Toto je přehledně uvedeno i v tabulce současné kriminality za 12/2019.

Tabulka 44 – Současný index kriminality na území DSO Jilemnicko k 12/2019

Obvodní oddělení Policie ČR	Počet trestných činů	Index kriminality	Pořadí podle indexu kriminality
Jilemnice	6	3,4459	461

Rokytnice nad Jizerou	4	6,3633	397
Lomnice nad Popelkou	12	9,6467	317

Zdroj: mapakriminality.cz a vlastní zpracování

Z přehledných tabulek je rovněž možné vysledovat závažnost trestných činů na území DSO Jilemnicko. Podle velikosti indexu kriminality je rovněž zveřejněno pořadí podle jednotlivých OOP ČR, a to od 0 (s nejvyšším indexem kriminality) až do 522 nejnižší index kriminality. Jilemnice je v pořadí nižším, než je průměr v ČR a i ostatní dvě OOP ČR působící na území DSO Jilemnicko lehce pod průměrem. Tj. bezpečnost na většině území mikroregionu Jilemnicka je poměrně vysoká, a co se týče závažnosti trestných činů, ve většině případů se jednalo o krádeže nebo majetkové trestné činy. V celostátních tabulkách je vyjmenováno více druhů trestných činů, ale protože se tyto trestné činy na území DSO Jilemnicko nestaly, jsou v tabulce uvedeny jen ty druhy trestných činů, které byly skutečně v průběhu roku 2019 spáchány.

Tabulka 45 – Přehledná data o území a OOP ČR Jilemnice a Rokytnice nad Jizerou za rok 2019

	Jilemnice	**Rokytnice nad Jizerou**
Počet obyvatel	**17 412**	**6286**
Rozloha území	**201 km²**	**93 km²**
Index kriminality	**59.2**	**93,9**

Zdroj: mapakriminality.cz a vlastní zpracování

Jak je z přehledné tabulky níže vidět, tak na území OOP ČR Jilemnice se stalo více násilných trestných činů než na území OOP ČR Rokytnice nad Jizerou. Zde se zase stalo výrazně více krádeží vloupáním. Z toho vedou krádeže vloupáním do víkendových chat. Rovněž se území Rokytnice nad Jizerou potýká s výrobou, držením a distribucí drog.

Tabulka 46 – Základní statistika trestných činů v roce 2019 na OOP ČR Jilemnice a Rokytnice nad Jizerou

kategorie trestných činů	**Jilemnice**					**Rokytnice nad Jizerou**				
	zjištěno		**objasněno**			**zjištěno**		**objasněno**		
	počet	**index**	**počet**	**%**	**dodatečně**	**počet**	**index**	**počet**	**%**	**dodatečně**
Vraždy	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Znásilnění	1	0.6	1	100	0	0	0	0	0	0
Fyzické útoky	4	2,3	2	50	3	4	6,4	0	0	1
Vloupání do obydlí	0	0	0	0	0	1	1,6	0	0	0
Krádeže vloupáním do víkendových chat soukromých osob	2	1,1	0	0	1	7	11,1	1	14	0
Krádeže motorových vozidel dvoustopých	1	0.6	1	100	0	0	0	0	0	0
Krádeže věcí z automobilů	3	1,7	0	0	0	0	0	0	0	0
Výroba, držení a distribuce drog	0	0	0	0	0	3	4,8	3	100	0
Ohrožení pod vlivem návykové látky, opilství	7	4,0	8	114	1	6	9,5	4	67	0
Násilné činy	**5**	**2,9**	**4**	**80**	**3**	**3**	**4,8**	**1**	**33**	**1**
Násilí proti úřední osobě - příslušníkovi Policie ČR	0	0	0	0	0	1	1,6	0	0	0

Úmyslné ublížení na zdraví	1	0.6	1	100	1	1	1,6	0	0	1
Nebezpečné vyhrožování	1	0.6	1	100	2	0	0	0	0	0
Nebezpečné pronásledování	0	0	0	0	0	1	1,6	1	100	0
Vydírání	2	1,1	0	0	0	0	0	0	0	0
Porušování domovní svobody	0	-0.6	0	0	0	0	0	0	0	0
Týrání svěřené osoby	1	0.6	1	100	0	0	0	0	0	0
Týrání osoby žijící ve společném obydlí	1	0.6	1	100	0	0	0	0	0	0
Mravnostní činy	**2**	**1,1**	**1**	**50**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Ostatní mravnostní činy	1	0.6	0	0	0	0	0	0	0	0
Krádeže vloupáním	**9**	**5,2**	**1**	**11**	**1**	**14**	**22,3**	**1**	**7**	**0**
Krádeže vloupáním do obchodů	0	0	0	0	0	1	1,6	0	0	0
Krádeže vloupáním do restaurací a hostinců	0	0	0	0	0	1	1,6	0	0	0
Krádeže vloupáním do ubytovacích objektů	3	1,7	0	0	0	1	1,6	0	0	0
Krádeže vloupáním do bytů	0	0	0	0	0	1	1,6	0	0	0
Krádeže vloupáním do ostatních objektů	4	2,3	1	25	0	3	4,8	0	0	0
Krádeže prosté	**15**	**8,6**	**4**	**27**	**1**	**6**	**9,5**	**1**	**17**	**0**
Krádeže kapesní	0	0	0	0	0	1	1,6	0	0	0
Krádeže motorových vozidel jednostopých	5	2,9	1	20	0	0	0	0	0	0
Krádeže věcí z aut – včetně vloupání do kabiny a zav. prostoru	3	1,7	0	0	0	0	0	0	0	0
Krádeže v bytech	2	1,1	1	50	1	0	0	0	0	0
Krádeže v jiných objektech	2	1,1	1	50	0	4	6,4	1	25	0
Krádeže ostatní	2	1,1	0	0	0	1	1,6	0	0	0
Majetkové činy	**41**	**23,5**	**6**	**15**	**3**	**28**	**44.5**	**5**	**18**	**0**
Podvod	9	5,2	0	0	1	4	6,4	0	0	0
Neoprávněné užívání cizí věci	0	0	0	0	0	1	1,6	1	100	0
Zatajení věci	2	1,1	1	50	0	0	0,0	0	0	0
Poškozování cizí věci	6	3,4	0	0	0	3	4,8	2	67	0
Ostatní činy	**12**	**6,9**	**4**	**33**	**2**	**8**	**12,7**	**6**	**75**	**0**
Výtržnictví	0	0	0	0	0	2	3,2	0	0	0
Sprejerství	2	1,1	0	0	0	0	0	0	0	0
Nedovolená výroba a držení psychotropních látek a jedů pro jiného	0	0	0	0	0	3	4,8	3	100	0
Požáry	5	2,9	0	0	0	0	0,0	0	0	0
Maření výkonu úředního rozhodnutí	5	2,9	4	80	2	3	4,8	3	100	0

Zbývající činy	**30**	**17,2**	**19**	**63**	**2**	**14**	**22,3**	**9**	**64**	**1**
Dopravní nehody silniční z nedbalosti	13	7,5	8	62	1	8	12,7	4	50	1
Ublížení na zdraví z nedbalosti - ostatní	0	0	1	0	0	1	1,6	1	100	0
Zanedbání povinné výživy	9	5,2	2	22	0	0	-1.6	0	0	0
Ostatní činy v kategorii "zbývající"	1	0.6	0	0	0	0	0	0	0	0
Hospodářské činy	**13**	**7,5**	**1**	**8**	**1**	**6**	**9,5**	**0**	**0**	**1**
Krádež	0	0	0	0	1	1	1,6	0	0	1
Krácení daně	1	0.6	0	0	0	0	0	0	0	0
Podvod	5	2,9	0	0	0	1	1,6	0	0	0
Neoprávněné provozování loterie a podobné sázkové hry	2	1,1	0	0	0	0	0	0	0	0
Neoprávněné držení platebního prostředku	3	1,7	0	0	0	0	0	0	0	0
Zvýhodňování věřitele	0	0	0	0	0	1	1,6	0	0	0
Poškozování a zneužití záznamu na nosiči informací	1	0.6	0	0	0	3	4,8	0	0	0
Úvěrový podvod	1	0.6	1	100	0	0	0	0	-	0
Trestné činy celkem	**103**	**59,2**	**35**	**34**	**11**	**59**	**93,9**	**21**	**36**	**3**

Zdroj: mapakriminality.cz a vlastní zpracování

Tabulka 47 – Základní statistika trestných činů v roce 2019 na území Libereckého kraje a České republiky

Trestné činy	zjištěno		objasněno			Průměrný index
	počet	index	počet	%	dodatečně	
Trestné činy celkem – Liberecký kraj	**8 555**	**195,4**	**4 894**	**57**	**679**	**16,28**
Trestné činy celkem – Česká republika	**198 839**	**189,6**	**93 004**	**47**	**12 792**	**15,8**

Zdroj: mapakriminality.cz a vlastní zpracování

V porovnání s Libereckým krajem nebo celorepublikovým průměrem jsou na tom OOP ČR Jilemnice i Rokytnice nad Jizerou velice dobře, a to jak v průměrném indexu kriminality, tak i v % jejich objasněnosti.

Na území mikroregionu Jilemnicko působí i městská policie, a to v Jilemnici a v Rokytnici nad Jizerou. Kamerový systém je nainstalován jen v Jilemnici. Ten výrazně přispívá k ochraně majetku, ochraně osob, prevenci proti vandalismu, ochraně pořádku na veřejnosti, odhalování, prevenci a postihu trestné činnosti, získávání důkazů pro orgány činné v trestním řízení.

5.6 Požární a protipovodňová ochrana

Požární bezpečnost je na území mikroregionu Jilemnicko zajištěna jednotkami požární ochrany. Tato požární ochrana je zabezpečena tzv. Plošným pokrytím území Libereckého kraje jednotkami PO (dále jen „plošné pokrytí“), kterým se rozumí rozmístění jednotek PO na území Libereckého kraje, (dále jen „kraj“) pro zajištění garantované pomoci při ochraně života, zdraví a majetku na území kraje v případě požárů a jiných mimořádných událostí, jednotkami PO v souladu se zvláštními právními předpisy (zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů). Toto plošné pokrytí nařizuje vyhláškou Liberecký kraj ve své kompetenci v rámci cit. zákona. Kategorie organizovaného výjezdu jednotky PO vyjadřuje jeho předurčenost v systému plošného pokrytí pro požární zásah nebo záchranné práce na příslušném území. Na území DSO Jilemnicko je 1 jednotka požární ochrany I. kategorie (tj. jednotka HZS kraje) a tou je JPO I. v Jilemnici – profesionální jednotka. Dále jsou zde tzv. poloprofesionální jednotky, složené z členů SDH. Jedná se o JPO II. kategorie. Tyto jednotky jsou v Rokytnici nad Jizerou a v Jilemnici. Jejich zřizovatelem je obec (resp. město). V Rokytnici nad Jizerou jednotka PO zabezpečuje první výjezd v kategorii JPO II/1 a dále druhý výjezd v kategorii JPO III/1. Zbývající plošné pokrytí území zajišťují jednotky PO (JPO III/1 a JPO V.) zřizované obcemi. Tyto jednotky jsou složeny z členů jednotlivých SDH v obcích. V Jilemnici je ještě jedna jednotka, jejímž zřizovatelem je podnik Devro s.r.o.

Na celém území mikroregionu Jilemnickou jsou všechny SDH v obcích velmi aktivní a aktivně se podílejí nejen na zajištění požární ochrany a ochrany obyvatelstva proti jiným mimořádným událostem, ale v téměř většině obcí zajišťují i kulturní a společenské akce a aktivně přispívají k rozvoji obcí. Místní obyvatelé poukazují i na některé nedostatky z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví a života osob a zvířat. Mezery nadále existují v materiálovém vybavení složek Integrovaného záchranného systému (IZS), hlavně jednotek sborů dobrovolných hasičů a existenci prvků pasivní ochrany u veřejných budov a prostranství. Pro zlepšení bezpečnosti obyvatel je nutná podpora spolupráce obcí a jednotek IZS a informovanosti obyvatel a jeho schopnosti čelit mimořádným situacím. V tabulce níže v příloze je uveden seznam všech hasičských jednotek na Jilemnicku a jejich předurčenost pro různé typy zásahů.

Tabulka 48 – Plošné pokrytí DSO Jilemnicko jednotkami požární ochrany

Obec	Evidenční číslo jednotky	Kategorie jednotky	Název jednotky	Zřizovatel
Benecko	**102**	**JPO V**	JSDHO Benecko	Obec Benecko
Bukovina u Čisté	**308**	**JPO V**	JSDHO Bukovina u Čisté	Obec Bukovina u Čisté
Čistá u Horek	**206**	**JPO V**	JSDHO Čistá u Horek	Obec Čistá u Horek
Horka u Staré Paky	**350**	**JPO V**	JSDHO Horka u Staré Paky – Nedaříž	Obec Horka u Staré Paky
Horní Branná	**205**	**JPO V**	JSDHO Horní Branná	Obec Horní Branná
Jablonec nad Jizerou	**104**	**JPO III/1**	JSDHO Jablonec nad Jizerou	Obec Jablonec nad Jizerou
Jestřabí v Krkonoších	**336**	**JPO V**	JSDHO Jestřabí v Krkonoších – Křížlice	Obec Jestřabí v Krkonoších
Jilemnice	**012**	**JPO I**	HZS LK stanice Jilemnice	HZS Libereckého kraje
Jilemnice	**117**	**JPO II/1**	JSDHO Jilemnice	Obec Jilemnice
Jilemnice	**803**	**JPO VI**	JSDHO Devro Jilemnice	Devro s.r.o.
Kruh	**334**	**JPO V**	JSDHO Kruh	Obec Kruh

Levínská Olešnice	**211**	**JPO V**	JSDHO Levínská Olešnice	Obec Levínská Olešnice
Martinice v Krkonoších	**345**	**JPO V**	JSDHO Martinice v Krkonoších	Obec Martinice v Krkonoších
Mříčná	**355**	**JPO V**	JSDHO Mříčná	Obec Mříčná
Paseky nad Jizerou	**353**	**JPO V**	JSDHO Paseky nad Jizerou	Obec Paseky nad Jizerou
Peřimov	**213**	**JPO V**	JSDHO Peřimov	Obec Peřimov
Poniklá	**108**	**JPO III/1**	JSDHO Poniklá	Obec Poniklá
Rokytnice nad Jizerou	**109**	**JPO II/1 + JPO III/1**	JSDHO Rokytnice nad Jizerou	Obec Rokytnice nad Jizerou
Roztoky u Jilemnice	**111**	**JPO III/1**	JSDHO Roztoky u Jilemnice	Obec Roztoky u Jilemnice
Studenec	**112**	**JPO III/1**	JSDHO Studenec	Obec Studenec
Svojek	**374**	**JPO V**	JSDHO Svojek	Obec Svojek
Víchová nad Jizerou	**116**	**JPO V**	JSDHO Víchová nad Jizerou	Obec Víchová nad Jizerou
Vítkovice	**223**	**JPO III/1**	JSDHO Vítkovice	Obec Vítkovice

Zdroj: nařízení LK č. 2/2012 a vlastní zpracování

Potřebu realizace ochranných opatření proti povodním oživily katastrofální povodně, které postihly Českou republiku v roce 1997 a následně v roce 2002. Území DSO bylo povodněmi postiženo ještě i v roce 2000. Na území DSO Jilemnicko se nenachází žádná přehradní nádrž. Ale zvýšenou ochranu proti povodním zajišťuje přehrada Josefův Důl (uvedena do provozu 1982 a pečlivě udržována a podle potřeb rekonstruována), která leží na řece Kamenici (mimo území DSO), která je však významným přítokem řeky Jizery.

Dále jsou na území DSO Jilemnicko vytvořeny povodňové plány. Tyto plány jsou dokumenty, které vlastníkovi pomáhají předejít rozsáhlým následkům, případně zvládnout nastalou povodňovou situaci v oblasti jeho působnosti. Plány jsou strukturovány pro snadnou orientaci vlastníka v dokumentu. Všechna aktivita před povodní, během ní a po povodni je popsána krok po kroku, doprovázena fotografiemi, mapami a popisky z daného území. Plány obsahují všeobecné informace a fotodokumentaci o povodních, informace o oblasti, soupis toků, vodních děl, kontakty na důležité osoby a organizace, zajištění věcné pomoci, úkoly před, při a po povodni, vystupující z prohlídky terénu a zhodnocení všech poskytnutých informací a další. Na území mikroregionu Jilemnicko (resp. ORP Jilemnice) jsou vytvořeny a schváleny 4 povodňové plány, a to ve městech Rokytnice nad Jizerou a Jablonec nad Jizerou a v obcích Levínská Olešnice a Poniklá. Od roku 2018 má digitální povodňový plán obec Čistá u Horek. Protipovodňový monitoring provádějí obce Jablonec nad Jizerou, Jilemnice, Levínská Olešnice a Rokytnice nad Jizerou. V Rokytnici nad Jizerou je nainstalován varovný protipovodňový systém. V Čisté u Horek je od roku 2014 instalován digitální srážkoměr.

6 Infrastruktura

Dopravní a technická infrastruktura na území mikroregionu je významným faktorem, který ovlivňuje život obyvatel obcí na jeho území. Jedná se zejména o dopravní dostupnost lékařské péče, občanské vybavenosti, vzdělávání a dalších potřeb občanů jednotlivých obcí. S rozvojem infrastruktury souvisí kvalita bydlení, množství pracovních příležitostí a je i rozhodujícím faktorem pro další investice soukromých subjektů v regionu. Řešené území je svojí polohou velmi různorodé, od rovinatějších částí krajiny až po horské oblasti, které jsou špatně přístupné. Sídelní struktura je roztříštěná, obce jsou

typické nesouvislou zástavbou (úzká údolí s vodním tokem a průjezdní komunikací) a velkým rozpětím intervalu nadmořské výšky. Poměrně nepříznivá poloha, velmi rozdílná nadmořská výška a další atributy dlouhodobě formují i síť technické i dopravní infrastruktury v celém mikroregionu Jilemnicko. Síť dopravní a technické infrastruktury na Jilemnicku má v současné době stále velké nedostatky a nenaplňuje tak základní podmínku dalšího hospodářského rozvoje.

6.1 Dopravní infrastruktura

Do dopravní infrastruktury je zahrnována silniční, železniční, letecká a vodní doprava. Dále je možné do dopravní infrastruktury zahrnout i problematiku parkování a systém dopravní obslužnosti území.

6.1.1 Silniční doprava

Vzhledem k venkovské sídelní struktuře je silniční síť na území DSO Jilemnicko tvořena převážně silnicemi III. třídy.

Severní a jižní část území protínají celostátní páteřní silnice I. třídy, které jsou určené pro dálkovou a mezistátní dopravu. Na severu území se jedná se o silnici I/14, která prochází z Liberce do Trutnova a vede přes území měst a obcí Rokytnice nad Jizerou, Jablonec nad Jizerou, Poniklá, Víchová, Jilemnice a Horní Branná. Tato komunikace je hlavní tepnou procházející západními Krkonošemi a je zároveň i spojnicí s významnými horskými turistickými středisky (Harrachov – Vrchlabí – Trutnov), odkud pokračuje až na hraniční přechod do Polska v Náchodě. Na jihu území se pak jedná o silnici I/16, která prochází obcemi Horka u Staré Paky a Čistá u Horek. Tato silnice je hlavní spojnicí z Prahy směrem do centrální a východní části Krkonoš směrem do Trutnova a dále až k hraničnímu přechodu do Polska v Královci. Stav obou silnic I. třídy, které procházejí územím regionu je poměrně neuspokojivý, přestože na nich dochází k průběžným opravám povrchů. Problematicky se jeví úsek I/14, kopírující tok řeky Jizery, kde dochází k častému podemletí opěrných částí komunikace, a proto je vyžadována neustálá kontrola a stavební úpravy těchto úseků. Zároveň se jedná o silnice s nejvyšší intenzitou dopravy v mikroregionu, což s sebou přináší negativní vlivy na životní prostředí. Podle statistických šetření, prováděných Ředitelstvím silnic a dálnic ČR v roce 2016, po těchto silnicích denně projíždí několik tisíc motorových vozidel – viz tabulka a mapy úseků níže.

Tabulka 49 – Intenzita dopravy v úsecích silnice I/14 na území DSO Jilemnicko v letech

úsek	Silnice I/14									
	Valteřice (Horní Branná)		Víchová nad Jizerou		Jilemnice - Hrabačov				Poniklá - Jablonec n. J.	
	5-0978		5-0980		5-0981		5-0982		5-2330	
rok	2010	2016	2010	2016	2010	2016	2010	2016	2010	2016
těžká vozidla	484	827	723	838	723	838	558	708	300	313
osobní vozidla	4534	6867	5550	5861	5550	5861	4984	5281	2174	2225
motocykly	75	127	114	58	114	58	87	75	31	63

Zdroj: ŘSD a vlastní zpracování

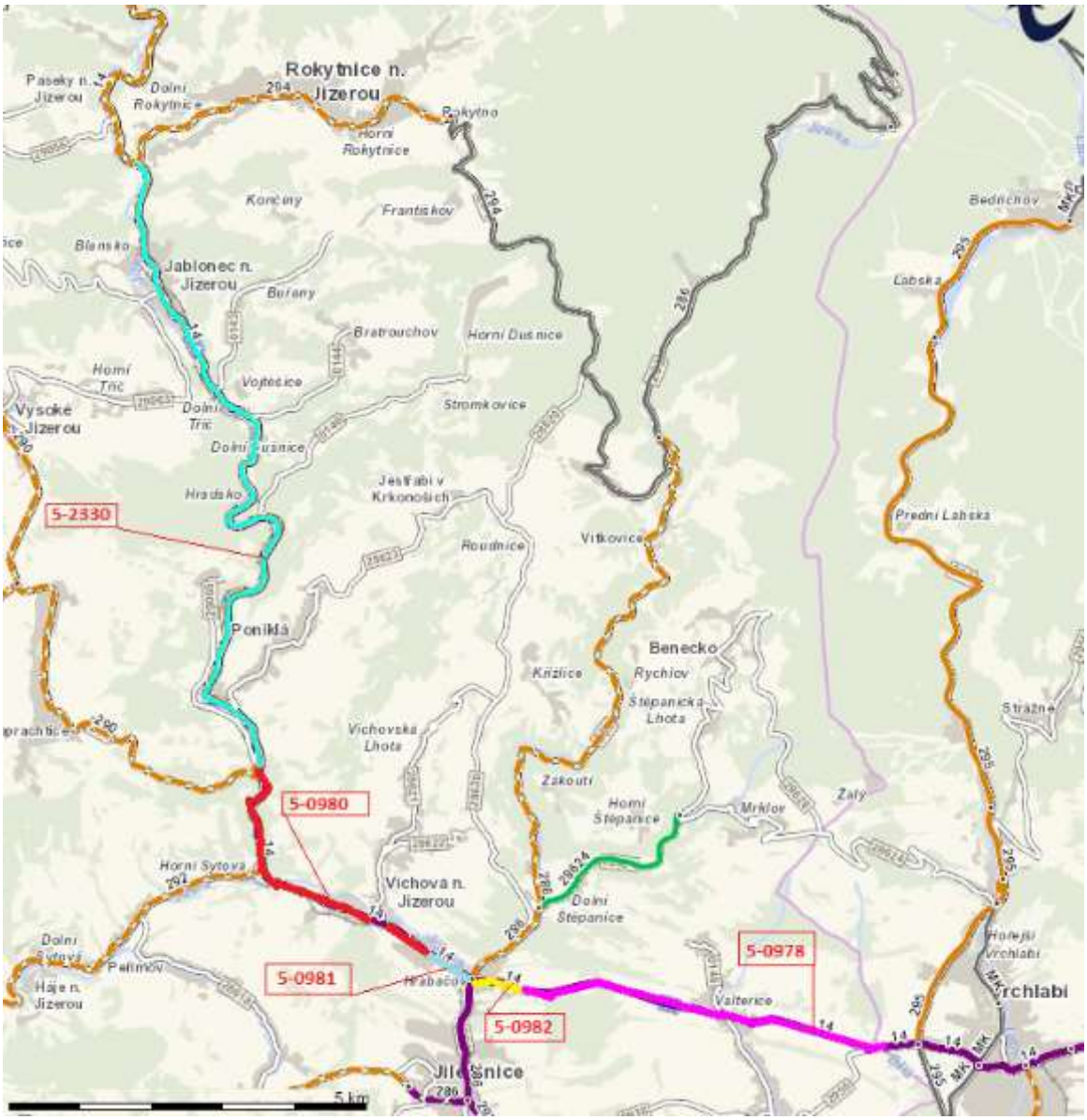

Obrázek 6 – Mapa úseků silnice I/14 – Vrchlabí – Víchová n. J. – Poniklá – Jablonec n. J. – Dolní Rokytnice

Tabulka 50 – Intenzita dopravy v úsecích silnice I/16 na území DSO Jilemnicko v letech

úsek	Silnice I/16			
	Horka u Staré Paky		Čistá u Horek	
	5-1207		5-1218	
rok	2010	2016	2010	2016
těžká vozidla	1452	1309	553	588
osobní vozidla	6204	6052	2208	2031
motocykly	43	77	32	28

Zdroj: ŘSD a vlastní zpracování

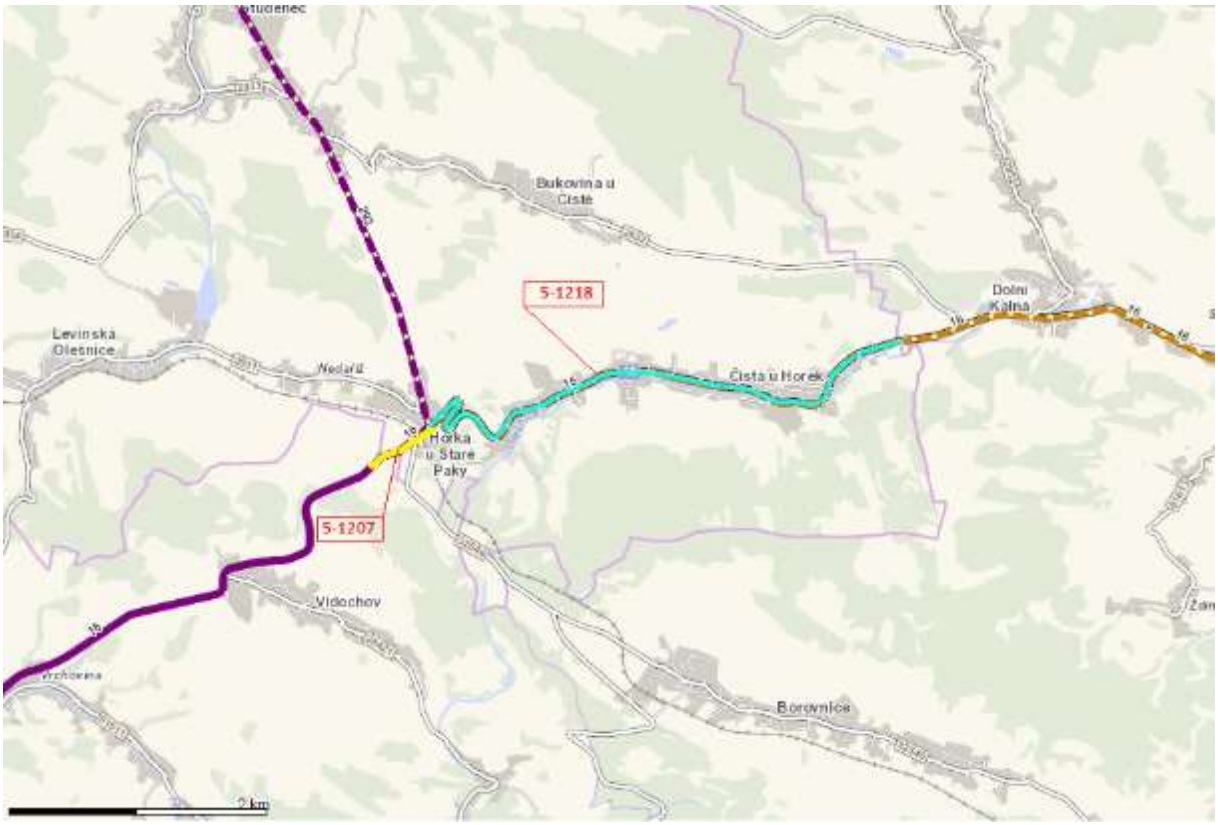

Obrázek 7 – Mapa úseků silnice I/16 – v okrese Semily – Horka u Staré Paky – Čistá u Horek

Jak je z výše uvedených tabulek patrné, intenzita dopravy od roku 2010 na silnici I/14 vzrostla, a to zejména u těžké dopravy. Nejintenzivnější nárůst byl v úseku č. 5-0978 ve směru od Jilemnice (Hrabačov) do Vrchlabí, a to téměř o 50 %, a u osobní motorové dopravy vzrostla intenzita u osobních motorových vozidel na této silnici téměř o 34 %. V ostatních úsecích je na této komunikaci nárůst těžké dopravy od 14 % do 21 % a u osobní motorové dopravy se jedná o nárůst cca o 6 %.

Na silnici I/16 došlo mezi lety 2010 – 2016 naopak v Horkách u Staré Paky k mírnému poklesu intenzity dopravy, a to jak těžké nákladní, tak i osobní motorové dopravy. Pokles není nijak dramatický a je u nákladní dopravy necelých 10 % a u osobní dopravy o necelá 3 %. V Čisté u Horek intenzita nákladní dopravy mírně vzrostla (cca o 6 %) a u osobní dopravy došlo k mírnému poklesu o cca 8 %.

Dále prochází územím Jilemnicka několik silnic II. třídy, které zprostředkovávají dopravu mezi nejvýznamnějšími sídly v území. Jedná se o komunikace II/286 do Horních Míseček, která prochází skrz Jilemnici, Dolní Štěpanice, Křížlice a Vítkovice. Tato komunikace je důležitou trasou pro cestovní ruch, neboť umožňuje přístup do nejvýše položených oblastí Krkonoš a územím Jilemnicka prochází v celé své délce 19 km. Nejvyšší intenzita dopravy na této silnici je v úseku Jilemnice – Hrabačov (č. 5-2382), neboť je zároveň využívána i jako tranzitní komunikace sloužící pro napojení na silnici I/14. Intenzita dopravy je v tomto úseku téměř 8 600 vozidel denně, z toho těžká doprava činí téměř 1000 vozidel denně.

Další velmi frekventovanou komunikací je silnice II/292 ze Železného Brodu do Horní Sytové, která spojuje ostatní části okresu Semily s jeho severním územím a u Horní Sytové se napojuje na silnici I/14 a silnice II/293, která je propojením mezi I/14 a I/16 přes Horka u Staré Paky, Studenec, Martinice v Krkonoších a Jilemnici a je zároveň spojnicí z Krkonoš směrem na Jičín a Prahu.

Komunikace II/294 je horskou spojnicí mezi Rokytnicí nad Jizerou a Vítkovicemi a nachází se po celé své délce 15 km na území Jilemnicka. Poslední komunikace II. třídy číslo II/295 vede ze Studence do Vrchlabí a spojuje Jilemnicko se sousedním Královehradeckým krajem ve východní části svého území v délce 8,4 km. Některé úseky prošly v posledních letech rekonstrukcí, ale místy je i přes průběžné opravy stav těchto komunikací ještě poměrně neuspokojivý.

Na území Jilemnicka se nachází i velké množství silnic III. třídy, které jsou určeny k vzájemnému spojení obcí nebo jejich napojení na ostatní pozemní komunikace. Tyto komunikace jsou místy ve velmi neuspokojivém stavu, což odráží celorepublikový průměr. V současné době je dokonce v havarijním stavu několik mostů, přes které vede silniční doprava a v nejbližší době je čeká oprava nebo úplná rekonstrukce do konce roku 2021. Nejproblematičtější bude rekonstrukce mostu přes Jizeru v Poniklé, kde neexistuje objízdná trasa. Rovněž bude rekonstruován most přes Jilemku v Jilemnici.

Dále jsou zde místní komunikace, které slouží dopravě na území obce a jejich vlastníky jsou tyto obce a rovněž i účelové komunikace, které slouží ke spojení jednotlivých nemovitostí pro potřeby vlastníků těchto nemovitostí nebo ke spojení těchto nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi nebo k obhospodařování zemědělských a lesních pozemků. Z důvodu značného převýšení nebo stísněných prostorových poměrů mnohé z těchto komunikací jen těžko splňují platné předpisy a normy. Některé komunikace mají nedostatečnou šířku, mnohde nejsou instalovány povinné bezpečnostní prvky (svodidla, přechody nebo ostrůvky pro chodce, zpevněné krajnice nebo špatný rozhled na křižovatkách).

Hustota silniční dopravy na území Jilemnicka je v rámci celého okresu Semily u silnic I. třídy v Libereckém kraji jednoznačně nejnižší a hustota silnic II. třídy pak jednoznačně nejvyšší. U silnic III. třídy se jedná o průměrný stav. Celkově je v okrese Semily nejnižší hustota všech silnic v rámci celého kraje. Území Jilemnicka pak vzhledem ke svému horskému charakteru je statisticky v rámci okresu na nejnižších hodnotách celkově.

6.1.2 Železniční doprava

Železniční doprava na území mikroregionu Jilemnicko je spíše lokálního významu. Územím neprochází žádné významné celorepublikové tratě. Takové úseky, které tvoří důležité propojení z celostátního pohledu, vedou těsně při hranici mikroregionu nebo za jeho hranicemi.

Zdroj: SZDC a vlastní zpracování

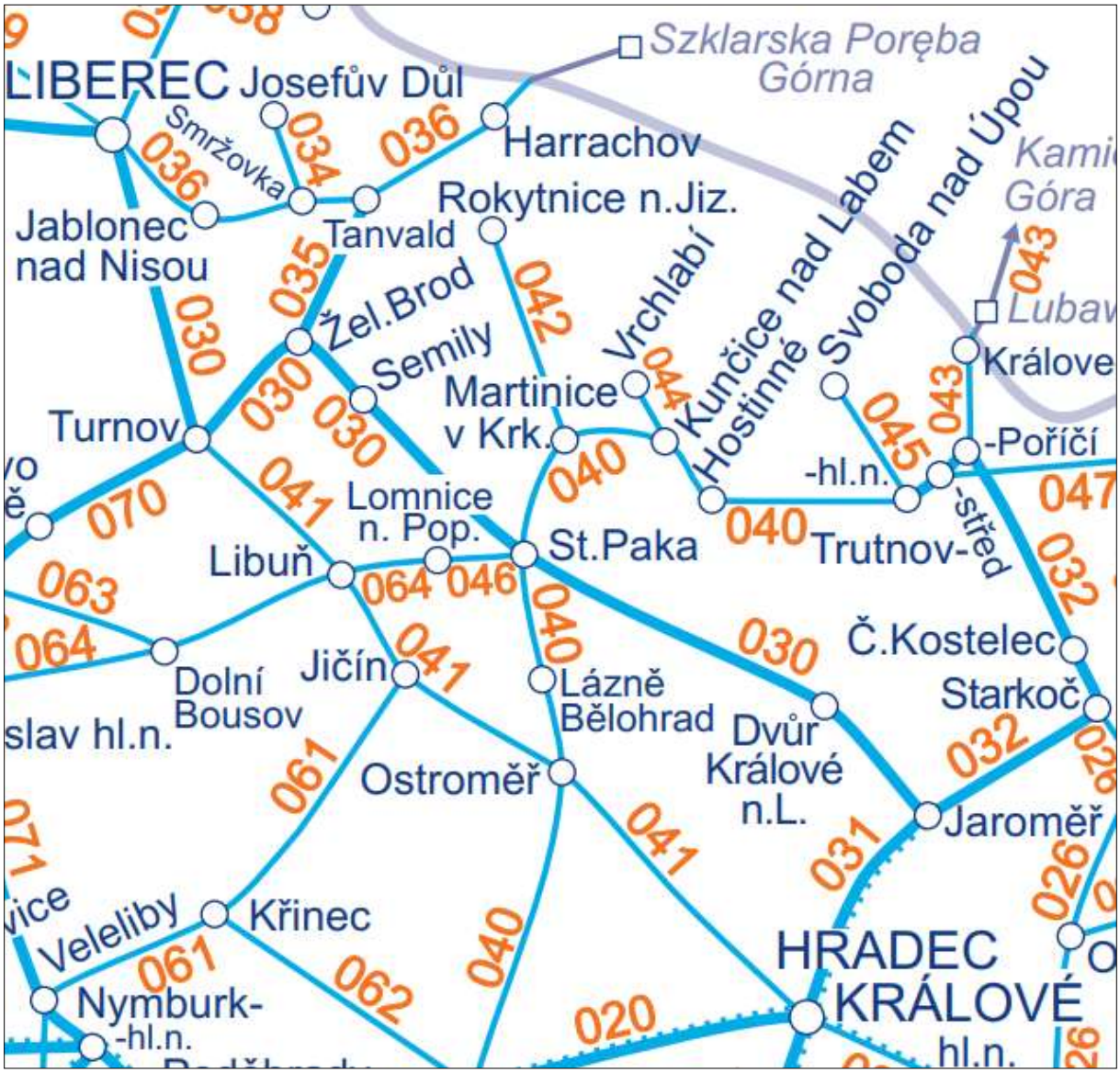

Obrázek 8 – Mapa úseků železničních tratí na území DSO Jilemnicko

Územím prochází část trati Liberec – Dvůr Králové. Jedná se o úsek č. 030, který vede ze Dvora Králové přes Starou Paku, Semily a Železný Brod do Liberce (prochází územími obcí Horka u Staré Paky a Levínská Olešnice) a dále o úsek 040 – Chlumec nad Cidlinou – Stará Paka – Trutnov (prochází územími obcí Svojek, Roztoky u Jilemnice, Martinice v Krkonoších, Horní Branná). Celou svou délkou prochází Jilemnickem trať č. 042 – Martinice v Krkonoších – Rokytnice nad Jizerou, což je jednokolejná regionální trať s jedním tunelem o celkové délce 20,36 km. Provoz na trati byl zahájen v roce 1899 a probíhá s menším omezením dodnes. Méně využívána je koncová zastávka v Rokytnici nad Jizerou. Stav obslužných budov je v havarijním stavu. Budoucnost této regionální dráhy je již více než 10 let značně nejistá. V případě, že se nepodaří provést její převod na soukromého regionálního dopravce, hrozí této trati v zásadní délce z Jilemnice do Rokytnice nad Jizerou úplné uzavření. Důvodem je značná ztrátovost této tratě pro jejího provozovatele České dráhy. Pro dosažení ekonomické přijatelnosti

provozu této trati bude nezbytné zvolit jinou technologii vozového parku, zrychlit přesun z jedné cílové stanice do druhé, s čímž souvisí instalace nových bezpečnostních prvků na trati a především přiblížit trať většímu množství obyvatel zvýšením počtu zastávek a jejich lepším umístěním v závislosti na potřebách cestujících.

Z hlediska rozčlenění regionu má možnost využití železniční dopravy pouze necelá polovina obcí mikroregionu. Mezi obce, kterými přímo prochází železniční trať a je zde možné využít nástupních stanic, patří Rokytnice nad Jizerou, Jablonec nad Jizerou, Poniklá, Víchová nad Jizerou, Jilemnice, Martinice v Krkonoších, Horka u Staré Paky, Roztoky u Jilemnice a Svojek. Obec Horní Branná pak může využívat blízkosti zastávky v katastru Dolní Branné.

6.1.3 Autobusová doprava

Autobusová doprava je zajištěna ve všech obcích mikroregionu. Poskytovatelem pravidelné regionální autobusové dopravy jsou společnosti BusLine a. s., COMPAG CZ s.r.o., ČSAD Česká Lípa a.s., ČSAD Liberec, a.s., ARRIVA Střední Čechy a.s., OSNADO spol. s r.o., KAD, spol. s r.o., OAD Kolín, s.r.o.

Autobusová doprava zejména v malých obcích je zajištěna. Dostupnost obcí veřejnou dopravou je však problematická především o víkendech, dnech pracovního klidu a mimo dopravní špičku. Nedostatečná obslužnost o víkendech je do určité míry také limitujícím faktorem rozvoje cestovního ruchu hlavně v nejmenších obcích mikroregionu.

6.1.4 Ostatní doprava (letecká, vodní, lanová)

Na území DSO Jilemnicko se z hlediska letecké dopravy nenachází žádná infrastruktura. Není zde k dispozici žádné letiště se zpevněnou rozjezdovou letovou dráhou. Jsou zde k dispozici pouze polní letiště v některých obcích (Jestřabí v Krkonoších a u Horní Branné - katastrálně již náleží k Jilemnici), která slouží pro zemědělské účely nebo pro pořádání modelářských show. Nejbližší letiště se zpevněnou plochou se nachází v Liberci (neveřejné vnitrostátní) a v blízkém okolí se také nachází dvě sportovní letiště, a to ve Vrchlabí (veřejné vnitrostátní letiště) a v Lomnici nad Popelkou.

Jelikož na území Jilemnicka nejsou žádné splavné řeky (řeky jsou tu splavné pouze ve svých horních tocích) a nenachází se zde ani žádná přehrada, neexistuje tady ani žádná lodní doprava. Veškerá lodní doprava je všeobecně na území Libereckého kraje evidována pouze pro rekreační účely, a to jen v minimálním množství (Máchovo jezero – Doksy).

Lanová doprava je zřízena v některých horských turistických střediscích, a to ve formě sedačkových lanovek. Jedná se o obce Rokytnice nad Jizerou, Benecko, Vítkovice a Paseky nad Jizerou. V některých obcích jsou k dispozici lyžařské vleky. Jedná se o obce (Benecko, Jablonec nad Jizerou, Paseky nad Jizerou, Rokytnice nad Jizerou – 4 sjezdovky, Vítkovice - Aldrov).

6.1.5 Parkování a dopravní dostupnost

Do dopravní infrastruktury spadá i problematika parkovacích ploch. Jelikož mikroregion Jilemnicko má na svém území několik horských středisek, je tato problematika aktuální převážně v zimní sezóně, kdy některé obce řeší potíže s nedostatkem parkovacích míst. I přes postupné budování nových parkovacích ploch stále dochází k situacím, kdy volně odstavená auta blokují dopravu, ztěžují zimní

údržbu a brání průjezdu vozidlům integrovaného záchranného systému. Největší problémy pak jsou v blízkosti lyžařských areálů v Rokytnici nad Jizerou, Jablonci nad Jizerou, Pasekách nad Jizerou a ve Vítkovicích v Krkonoších. Problém s nedostačující kapacitou hromadných parkovacích ploch se obce snaží řešit nasazením skibusů a v letní sezóně pak cyklobusů. Problém s parkováním pociťuje také správní město Jilemnice, a to zejména na sídlištích s panelovou zástavbou. Rozvržení panelových domů budovaných v 60. – 80. letech není architektonicky řešeno tak, aby v jejich okolí bylo dostatečné parkování pro současné množství osobních automobilů. Velkým problémem je také absence dopravního navigačního a informačního systému v lyžařských střediscích, který by návštěvníky informoval o aktuální kapacitě parkovacích ploch.

Velmi důležitým faktorem dopravní infrastruktury je rovněž dopravní obslužnost území. Za dopravní obslužnost na území DSO Jilemnicko převzal v roce 2003 odpovědnost Liberecký kraj. Definice základní dopravní obslužnosti (dále ZDO) je přiměřené zajištění dopravy po všechny dny v týdnu z důvodu veřejného zájmu, především do škol, do úřadů, k soudům, do zdravotnických zařízení poskytujících základní zdravotní péči a do zaměstnání včetně dopravy zpět, přispívající k trvale únosnému rozvoji území. Do dopravní obslužnosti na území Jilemnicka patří osobní a spěšné vlaky vedené po regionálních tratích a soubor linek veřejné autobusové dopravy. Zajišťovateli dopravní obslužnosti na území mikroregionu Jilemnicko jsou v rámci železniční dopravy České dráhy, a.s. a v rámci autobusové regionální dopravy je to několik společností, které jsou uvedeny v předchozí kapitole – Autobusová doprava. Na tratích, které procházejí územím mikroregionu Jilemnicko od nového jízdního řádu (14.12.2019), tj. trati 030, 040 a 042 platí Celodenní jízdenka a Skupinová víkendová jízdenka.

Koordinátorem veřejné dopravy na území Libereckého kraje je firma KORID LK spol. s r. o., která je pověřena zajišťováním organizačních úkolů a „servisu“ objednatelům dopravy, tj. kraji a obcím.

Jak je v předchozí kapitole popsáno, pro zajištění dopravní obslužnosti je možné využít železniční dopravu zhruba na necelé polovině území mikroregionu Jilemnicko. Většina obcí na území mikroregionu je tak odkázána jen na autobusovou nebo automobilovou dopravu. Výše položené obce využívají hromadnou dopravu jen v minimálním množství, protože počet spojů směrem do správního střediska Jilemnice nebo do okresního města Semily či do krajského města Liberce je naprosto nedostačující. I přes zvyšující se počet dálkových autobusových spojů, které staví na území obcí Jilemnicka, je zajištění dopravní obslužnosti západních Krkonoš neuspokojivé, a to především ve dnech pracovního klidu a volna. Tato skutečnost omezuje dojížďku občanů do zaměstnání, do škol i do zdravotnických zařízení a klade vysoké nároky na osobní dojíždění automobilovou dopravou v regionu.

6.1.6 Cyklistická a pěší doprava

Z hlediska polohy a vzdálenosti obcí od centra mikroregionu tj. Jilemnice, hornatému terénu a přítomnosti turistických atraktivit, není mikroregion nejvhodnější oblastí pro cyklistickou dopravu. Přesto je na jeho území několik cyklotras (viz kapitola č. 11 Cestovní ruch). Tyto cyklotrasy jsou vedeny zejména po silnicích III. třídy, kde je menší intenzita dopravy, ale i po polních a lesních cestách. Určitým problémem je stav silnic III. třídy. Problémem je také frekventovanost silnic v blízkosti města Jilemnice a v okolí silnic I/14 a I/16. Na území mikroregionu v současnosti není vybudována žádná cyklostezka, zajišťující bezpečnost cyklistů. Pěší doprava je v obcích řešena po chodnících, které na některých místech chybí, či nejsou vyhovující. Území je však také protkáno množstvím turistických tras pro pěší turistiku (viz kapitola č. 11 Cestovní ruch). Územím také prochází množství upravovaných tras pro

běžecké lyžování – podrobně rovněž v kap. č. 11 Cestovní ruch. Územím mikroregionu Jilemnicko prochází nadregionální cyklokoridor tzv. „Krkonošsko – Jizerská magistrála“ (I/22), který vede na území obcí Rokytnice nad Jizerou – Jilemnice (křižovatka Hrabačov) a Horní Branná.

6.2 Technická infrastruktura

Pod pojmem technická infrastruktura chápeme vedení a stavby a s nimi provozně související zařízení technického vybavení, jako jsou například vodovody, vodojemy, kanalizace, čistírny odpadních vod, stavby a zařízení pro nakládání s odpady, trafostanice, energetické vedení, komunikační vedení veřejné komunikační sítě a elektronické komunikační zařízení veřejné komunikační sítě nebo produktovody. Takto je pojem technické infrastruktury vymezen Stavebním zákonem č. 183/2006 Sb.

6.2.1 Zásobování vodou a kanalizace

Zásobování pitnou vodou je ve většině obcí mikroregionu dobře zajištěno. Mikroregion Jilemnicko má poměrně dobře rozvinutý systém veřejných vodovodů. Z celkového počtu 21 obcí není vodovod zaveden pouze v obci Peřimov, kde je zásobování vodou řešeno převážně domovními studněmi nebo skupinovými soukromými vrty, a v místní části města Jilemnice - Javorek. V některých obcích je však nedostatečná vydatnost vodního zdroje a plánuje se jeho rekonstrukce. Problémem je také i zastaralost rozvodů vody v některých obcích (skleněné potrubí, ocelové a olověné přípojky), které vykazují velké množství havárií, a to převážně v zimním období, kdy dochází k častým únikům pitné vody nebo hrozí riziko kontaminace vody od v současné době nevhodných komponent potrubí. Správa vodovodní sítě je v řešeném území zajišťována převážně obcemi nebo Vodohospodářským sdružením Turnov, založeným za tímto účelem obcemi. Postupně dochází k rekonstrukcím vodovodní sítě a jejímu rozšiřování do okrajových částí obcí. Celkem je na území Jilemnicka připojeno 88,5 % obyvatel na vodovodní řád.

Tabulka 51 – Zásobování vodou v obcích DSO Jilemnicko (vztaženo k 31. 12. 2018)

Obec	Vodovod
Benecko	**Ano**
Bukovina u Čisté	**Ano**
Čistá u Horek	**Ano**
Horka u Staré Paky	**Ano**
Horní Branná	**Ano**
Jablonec nad Jizerou	**Ano**
Jestřabí v Krkonoších	**Ano**
Jilemnice	**Ano**
Kruh	**Ano**

Levínská Olešnice	**Ano**
Martinice v Krkonoších	**Ano**
Mříčná	**Ano**
Paseky nad Jizerou	**Ano**
Peřimov	**Ne**
Poniklá	**Ano**
Rokytnice nad Jizerou	**Ano**
Roztoky u Jilemnice	**Ano**
Studenec	**Ano**
Svojek	**Ano**
Víchová nad Jizerou	**Ano**
Vítkovice	**Ano**

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Oproti vodovodní síti je stav kanalizační sítě velmi špatný. Kanalizace s ČOV je jen v 7 obcích a městech mikroregionu (Benecko, Jablonec nad Jizerou, Jilemnice, Paseky nad Jizerou, Poniklá, Rokytnice nad Jizerou a Vítkovice). Celkem 9 obcí vykazuje určité procento zhotovené splaškové kanalizační sítě od 10 – 65 % pokrytí území. Pouze města Jilemnice a Rokytnice nad Jizerou mají odkanalizováno více než 80 % spravovaného území. Převážná většina obcí nemá vybudovanou žádnou splaškovou kanalizaci ani ČOV. V některých obcích je vybudována pouze dešťová kanalizace. Splaškové odpadní vody jsou po předčištění v septicích, či domovních čistírnách vod, vypouštěny do dešťové kanalizace a vypouštěny do vodních toků, nebo akumulovány u nemovitostí v jímkách na vyvážení. Celkově je na území ORP Jilemnicko vykazováno 58,9 % obyvatel napojených na kanalizační síť.

Tabulka 52 – Stav kanalizační sítě v obcích DSO Jilemnicko (vztaženo k 31. 12. 2018)

Obec	Kanalizace
Benecko	**Ano** – ČOV
Bukovina u Čisté	**Ne** – dešťovka svedena do potoka, splašková voda do jímek a septiků
Čistá u Horek	**Ne** – žumpy a septiky u staveb, provedena studie na kanalizační síť zakončenou ČOV
Horka u Staré Paky	**Ne** – částečně jen dešťová, jinak u novějších objektů septiky, v horším případě vsak do země
Horní Branná	**Ne** – v obci neexistuje ucelený kanalizační systém na odvádění splaškových vod. Obec má pouze dílčí nesoustavnou kanalizaci na srážkové vody, která je několika výústními objekty napojena do Sovinky
Jablonec nad Jizerou	**Ano - ČOV**

Jestřabí v Krkonoších	**Ne**, likvidace individuální
Jilemnice	**Ano – ČOV**
Kruh	**Ne**
Levínská Olešnice	**Ne** – územní plán počítá se stavbou kanalizace s ČOV
Martinice v Krkonoších	**Ne** – v plánu budování kanalizace a připojení na ČOV v Jilemnici
Mříčná	**Ne** – plán na zbudování včetně ČOV, do té doby jímky
Paseky nad Jizerou	**Ano** - ČOV
Peřimov	**Ne** – ani dešťová ani splašková - žumpy a jímky
Poniklá	**Ano** – průběžně se síť rozšiřuje, ČOV nutno modernizovat
Rokytnice nad Jizerou	**Ano –** ČOV, síť se bude rozšiřovat
Roztoky u Jilemnice	**Ne** – podle plánu rozvoje kanalizace Libereckého kraje bude v obci vybudována oddílná kanalizace s ČOV ve spodní části obce. V současné době je připravován projekt, který předpokládá zřízení nové ČOV a vybudování kanalizační sítě po celé délce obce. Funkční legenda ÚP umístění ČOV i rozvodů umožňuje. Do doby vybudování kanalizace je umožněna likvidace odpadních vod v bezodtokových jímkách s vyvážením k likvidaci do kapacitní ČOV.
Studenec	**Ne** – chybí jednotná kanalizace i ČOV
Svojek	**Ne** – podle plánu rozvoje kanalizace Libereckého kraje bude v obci vybudována oddílná kanalizace se společnou ČOV „Tample“. V současné jsou splaškové vody likvidovány v biologických septicích se zemním filtrem a odváděny do místní vodoteče
Víchová nad Jizerou	**Ne**
Vítkovice	**Ano –** systém zneškodňování odpadních vod spočívající v částečném odkanalizování na skupinových ČOV a individuálních ČOV zůstává zachován a nově se doplňuje

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Větší obce plánují výstavbu oddělné splaškové kanalizace a centrální ČOV nebo připojení splaškových kanalizací na již existující ČOV, případně rozšíření stávající kanalizační sítě. Podrobně je uvedeno výše v tabulce.

6.2.2 Zásobování energiemi a plynem

Elektřina

Na území DSO je provozovatelem distribuční sítě ČEZ Distribuce a.s. Na území mikroregionu se v rámci dodavatelské sítě nenachází žádná velká elektrárna. Nejbližším zdrojem elektrické energie je vodní elektrárna nedaleko Semil – Spálov, dále vodní elektrárna Les Království u Dvora Králové, uhelná elektrárna v Poříčí – Trutnov a teplárna Dvůr Králové nad Labem. Z hlediska zásobování území mikroregionu elektrickou energií je systém výkonově zajištěn stávajícími rozvody vysokého napětí, které jsou pro současný odběr vyhovující a celkově v dobrém stavu. Ohrožení zásobování bývá většinou pouze vlivem nepříznivého počasí v zimním období.

Některé obce Jilemnicka, například Bukovina u Čisté, Čistá u Horek, Peřimov, Rokytnice n. J. nebo Horní Branná poukazují na problematický stav elektrické sítě a nutnost její rekonstrukce nebo posílení. Nestabilní síť vykazuje i město Jilemnice. Proto v některých obcích připravují nebo realizují projekty na rekonstrukci elektrických sítí na jejich území.

Spotřeba elektrické energie dle údajů ČSÚ na území Libereckého kraje stále vzrůstá. Za posledních 5 let vzrostla o 177,6 GWh. Z údajů ČSÚ je patrné, že spotřeba narůstá zejména u domácností. V roce 2018 tvořila spotřeba domácností 28,5 % z celkového množství spotřebované elektřiny v kraji.

Tabulka 53 – Spotřeba elektřiny v Libereckém kraji

Rok	2014	2015	2016	2017	2018
Spotřeba elektřiny1) (GWh)	2 372,30	2 416,50	2 494,70	2 541,70	2 549,90

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

V regionu se stále více uplatňuje výroba elektřiny z alternativních zdrojů. Podle ČSÚ se v r. 2018 vyrobilo v Libereckém kraji téměř 417 GWh elektrické energie, přičemž 81 procent pocházelo z alternativních zdrojů, jako jsou solární, větrné a vodní elektrárny. Tato výroba meziročně pomalu stoupá. Přestože podhorský Liberecký kraj a zejména jeho oblasti západních Krkonoš nejsou podle odborníků z pohledu slunečního záření nejvhodnější lokalitou, byly v kraji na konci roku 2016 solární elektrárny s celkovým instalovaným výkonem 107,8 MW. Největší boom zažily solární elektrárny v Libereckém kraji v roce 2010. Zatímco v roce 2009 dosahoval instalovaný výkon v kraji jen 3,6 MW, o rok později stoupl díky výhodným výkupním cenám třicetinásobně na 105,6 MW. Od té doby už roste jen pomalu, podmínky jsou méně výhodné, a tak přibývají hlavně malé domovní solární elektrárny.

Na území mikroregionu se v současné době stále více objevují malé solární elektrárny, resp. fotovoltaické zdroje instalované na rodinných domcích. Největší počet instalovaných FVE je v současnosti v obci Studenec, dále pak v Horní Branné a Rokytnici nad Jizerou. Celkem je na území DSO těchto zdrojů 39 a celkový instalovaný výkon je v současné době 0,668 MW.

Rovněž je tu možné nalézt i několik malých vodních elektráren, které využívají místních vodních toků, a to řeky Jizery, Jizerky a některých místních potoků a menších říček. Celkem je těchto MVE 14 a celkový instalovaný výkon je 2 728 kW.

Na území mikroregionu není v současné době žádná větrná elektrárna.

Tabulka 54 – Výroba elektřiny z obnovitelných zdrojů na území DSO Jilemnicko (vztaženo k 31. 12. 2018)

Obec	Fotovoltaické elektrárny		Větrné elektrárny	Vodní elektrárny			
	počet zdrojů	celkový instalovaný výkon v MW		název	vodní tok	počet zdrojů	celkový instalovaný výkon v MW
Benecko				MVE Dolní Štěpánice	Jizerka	1	0,17
Bukovina u Čisté		0					
Čistá u Horek	2	0,0155					
Horka u Staré Paky							
Horní Branná	7	0,05977		MWE Ivan Tichý	Sovinka	1	0,058
Jablonec nad Jizerou	1	0,27		MVE Jablonec nad Jizerou, MVE Hradsko, MVE Maříkov	Jizera a Vejpalický potok	3	0,501
Jestřabí v Krkonoších							
Jilemnice	5	0,05272		MVE Hrabačov	Jizera	1	0,075
Kruh	1	0,005					
Levínská Olešnice							
Martinice v Krkonoších	1	0,009					
Mříčná							
Paseky nad Jizerou				MVE Paseky nad Jizerou, MVE Havírna	Jizera a Havírenský potok	2	0,396
Peřimov	1	0,02					
Poniklá				MVE Poniklá I. a MVE Poniklá II.	Jizera	2	0,768
Rokytnice nad Jizerou	6	0,0626		MVE Vilémov	Jizera	1	0,18
Roztoky u Jilemnice	3	0,02258					
Studenec	11	0,13417					
Svojek							
Víchová nad Jizerou				MVE Horní Sytová	Jizera	1	0,15
Vítkovice	1	0,017		MVE Vítkovice a MVE Vítkovice II	Jizerka	2	0,43
Celkem	39	0,66834	0			14	2,728

Zdroj: ERÚ a vlastní zpracování

Plyn

Obce Benecko, Horní Branná, Jilemnice, Rokytnice nad Jizerou, Víchová nad Jizerou a Vítkovice mají zaveden rozvod plynu alespoň v některých částech obce a postupně síť rozšiřují. 100 % pokrytí území obce rozvodem plynu má pouze obec Horní Branná. Ostatní obce s výstavbou rozvodu plynu nezapočaly nebo ji vůbec neplánují kvůli nedostupnému terénu a vysokým finančním nákladům.

Tabulka 55 – Rozvody plynu v jednotlivých obcích DSO Jilemnicko (vztaženo k 31. 12. 2018)

Obec	Plyn
Benecko	Ano
Bukovina u Čisté	Ne
Čistá u Horek	Ne
Horka u Staré Paky	Ne – zatím jen studie
Horní Branná	Ano
Jablonec nad Jizerou	Ne

Jestřabí v Krkonoších	**Ne**
Jilemnice	**Ano**
Kruh	**Ne** – ani se s ním nepočítá
Levínská Olešnice	**Ne**
Martinice v Krkonoších	**Ne**
Mříčná	**Ne**
Paseky nad Jizerou	**Ne**
Peřimov	**Ne** – neuvažuje se
Poniklá	**Ne** – v budoucnu se s ním počítá, je vymezen koridor
Rokytnice nad Jizerou	**Ano –** síť se bude rozšiřovat
Roztoky u Jilemnice	**Ne –** ani se s ním nepočítá
Studenec	**Ne**
Svojek	**Ne**
Víchová nad Jizerou	**Ano –** ale jen z části, především podél silnice I/14
Vítkovice	**Ano –** v budoucnu rozšíření sítě

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Zásobování teplem

Zásobování teplem je v horském a podhorském regionu Jilemnicka zajišťováno převážně lokálními zdroji v jednotlivých domácnostech. Pouze panelové sídliště Spořilov v Jilemnici a přilehlé objekty občanské vybavenosti (SD Jilm a gymnázium Jilemnice) jsou vytápěny z CZT (provozováno Zásobování teplem s.r.o., 100 % vlastněnou městem Jilemnice). V současné době přibývá domácností využívajících jako zdroj vytápění tepelná čerpadla nebo elektrokotle s kombinací FVE. Přesto je mnoho domácností ještě orientováno na lokální nebo malé zdroje ústředního vytápění na pevná paliva. Na území mikroregionu se v ojedinělých případech také vyskytují alternativní způsoby vytápění objektů (např. kotle na pelety, biomasu apod.), především se však jedná o objekty občanské vybavenosti nebo soukromé objekty.

6.2.3 Další infrastruktura

Telefon a telekomunikační služby

Celé území mikroregionu Jilemnicko je pokryto připojením na telefon a s tím souvisejícím internetovým připojením. V některých oblastech zejména výše položených obcí, je sice připojení problematičtější, ale telefonní operátoři se snaží pokrýt celé území rovnoměrně, i když v horském terénu je toto obtížnější. Špatný signál je v některých částech obce Paseky nad Jizerou a také obce Víchová nad Jizerou, a to zejména v údolí od víchovské základní školy až na Víchovskou Lhotu (okolo Víchovského potoka a podél silnice III/28621).

Tabulka 56 – Pokrytí jednotlivých obcí DSO Jilemnicko telekomunikačními službami (vztaženo k 31. 12. 2018)

Obec	Internet	Telekomunikační síť
Benecko	**Ano**	**Ano**

Bukovina u Čisté	**Ano**	**Ano**
Čistá u Horek	**Ano**	**Ano**
Horka u Staré Paky	**Ano**	**Ano**
Horní Branná	**Ano**	**Ano**
Jablonec nad Jizerou	**Ano**	**Ano**
Jestřabí v Krkonoších	**Ano** – připojení kolísá	**Ano**
Jilemnice	**Ano**	**Ano**
Kruh	**Ano**	**Ano**
Levínská Olešnice	**Ano** – připojení kolísá, nízká rychlost	**Ano**
Martinice v Krkonoších	**Ano**	**Ano**
Mříčná	**Ano**	**Ano**
Paseky nad Jizerou	**Ano**	**Ano**
Peřimov	**Ano**	**Ano**
Poniklá	**Ano**	**Ano**
Rokytnice nad Jizerou	**Ano –** v plánu modernizace rozvodů	**Ano**
Roztoky u Jilemnice	**Ano**	**Ano**
Studenec	**Ano**	**Ano**
Svojek	**Ne** – není signál	**Ano**
Víchová nad Jizerou	**Ano**	**Ano**
Vítkovice	**Ano**	**Ano**

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Rozhlas a televize

V některých obcích mikroregionu je zřízen kabelový rozvod televize. Jedná se o obce Horní Branná a Rokytnice nad Jizerou. Dále je v některých obcích zřízen místní rozhlas – Jablonec nad Jizerou, Mříčná, Rokytnice nad Jizerou, Svojek. Tyto prvky v některých případech slouží jako informační a varovný systém pro obyvatele. Od budování této infrastruktury se v současnosti vlivem připojení obcí na internet již upouští a zařízení jsou nahrazována zasíláním varovných SMS nebo bezdrátovým rozhlasem.

Veřejné osvětlení

Stav veřejného osvětlení je v některých obcích mikroregionu problematický. Některé obce charakterizují stav veřejného osvětlení jako nedostačující nebo dokonce havarijní. Obec Víchová nad Jizerou má VO po rekonstrukci. Ostatní obce postupně sítě VO obnovují, rozšiřují nebo plánují jejich rekonstrukci.

7 Životní prostředí

Území DSO se rozkládá ve východní části Libereckého kraje. Liberecký kraj je nejmenším krajem ČR a tvoří pouze 4,0 % území celé České republiky. Lidé v regionu ale zároveň produkují nejméně komunálního odpadu na hlavu a do kanalizace vypouštějí nejméně špinavé vody. Liberecký kraj se i díky tomu stal vítězem kategorie Ekologie a životní prostředí v rámci srovnávacího průzkumu Místo pro život 2019.

Území DSO, které kopíruje území ORP Jilemnice je přitom druhým nejmenším SO ORP tohoto kraje a zabírá jen jeho 5 %. Mikroregion se rozkládá v severovýchodní části Libereckého kraje a severozápadní části kraje Královéhradeckého. Krajina mikroregionu je velice rozmanitá, na severovýchodě leží na jihovýchodním okraji Jizerských hor, na severu a severovýchodě přechází do horského pásma západních Krkonoš a směrem k jihu postupně přechází v Krkonošské podhůří.

V krajích, kde se tyčí hory a rozkládají národní parky, jsou lidé celkem logicky nejvíce spokojeni s životním prostředním. Území mikroregionu Jilemnicko patří k takovým místům. Při procházkách je tu možné narazit na nejvíc zeleně i velké množství chráněných území v poměru k rozloze kraje. Území mikroregionu náleží z přírodovědeckého hlediska k vysoce významným regionům a vyznačuje se velkou pestrostí přírodních ekosystémů, vysokou koncentrací chráněných území a botanicky a zoologicky významných lokalit.

7.1 Geomorfologie

Mikroregion je výškově hodně členitý. Jeho členitost odpovídá charakteristikám pahorkatiny. Nejvyššími body mikroregionu jsou vrchol Kotel (1 435 m n. m.), Harrachovy kameny (1421 m n. m.) a Zlaté návrší (1411 m n. m.), nacházející se nedaleko Rokytnice nad Jizerou v katastru obce Vítkovice. Následují vrcholy Sokolník (1 384 m n. m) a Lysá hora (1 343 m n. m.) v katastru města Rokytnice nad Jizerou. Naopak v jižních částech mikroregionu se pohybuje nadmořská výška okolo 400 - 550 m. n. m. Nejvýš položenými obcemi jsou Jestřabí v Krkonoších, Vítkovice a Benecko a nejníže položenou obcí je Víchová nad Jizerou.

Z hlediska geomorfologie leží oblast mikroregionu dle odborných publikací v provincii Česká vysočina, Krkonošsko-jesenická subprovincie, oblast Krkonošská, Jizerské hory, Krkonoše a Krkonošské podhůří.

Na území DSO leží západní část geomorfologického celku **Krkonoše**, které patří mezi nejoblíbenější horská místa v Česku. Krkonošský hřeben je dlouhý 35 km. Na severu prudce klesá do Polska, na jihozápadě (území DSO) jsou svahy Krkonoš rozděleny hlubokými dolinami, do nichž spadají podstatně mírněji. Geomorfologický celek **Krkonošské podhůří** tvoří převážnou část území mikroregionu. Krajina je velmi členitá s reliéfem pahorkatiny a vrchoviny, o střední nadmořské výšce 463 m. Severozápadní okraj území mikroregionu spadá do geomorfologického celku **Jizerských hor**.

Základ geologického složení území Jilemnicka tvoří tzv. krkonošsko-jizerské krystalinikum a jen velmi okrajově sem zasahuje podkrkonošská pánev. Převažující skupinou hornin jsou metamorfity (krystalické břidlice), hlubinné a výjimečně i výlevné vyvřeliny nebo permokarbonské usazené horniny.

Geomorfologicky cennými lokalitami mikroregionu jsou zejména **Kotel**, což je nejvyšší hora kraje, s glaciálně modelovaným reliéfem – dvojkar a **Velké a Malé kotelní jámy**, kde se na hřebeni vyskytují rozsáhle vyvinuté mrazové půdní formy.

7.2 Podnebí

Podnebí mikroregionu je ovlivněnou jeho polohou, tj. Jizerskými horami a pohořím Krkonoš, které se rozkládá těsně nad 50. rovnoběžkou severní šířky a tvoří přirozený horský val, na který po tisíciletí naráží vlhké a studené západní větrné proudění od Atlantiku. To se projevuje vysokým množstvím dešťových a sněhových srážek a nízkými teplotami. Klima mikroregionu, zejména v jeho severní části, je proto vlhčí, chladnější a drsnější než v jiných regionech a má výrazně oceánický charakter. Vedle výrazného střídání ročních období je pro počasí v mikroregionu příznačná jeho silná proměnlivost v krátkých časových úsecích.

Zájmové území mikroregionu se nachází ve třech klimatických oblastech - chladná oblast CH7 v nižších polohách Krkonoš a chladná oblast CH 6 ve vyšších polohách Krkonoš, mírně teplá oblast MT2 v jižní části regionu. Teplotní a srážkové charakteristiky těchto oblastí jsou následující: oblast CH7 je charakteristická velmi krátkým až krátkým létem, které je mírně chladné a vlhké, přechodné období je dlouhé, jaro je mírně chladné a podzim mírný, zima dlouhá, mírná, mírně vlhka s dlouhým trváním sněhové pokrývky. Oblast CH6 je charakteristická velmi krátkým až krátkým létem, které je mírně chladné, vlhké až velmi vlhké, přechodné období dlouhé s chladným jarem a mírně chladným podzimem. Zima velmi dlouhá, mírně chladná, vlhká s dlouhým trváním sněhové pokrývky. Oblast MT2 je charakteristická tím, že je nejchladnější a nejvlhčí z mírně teplých oblastí. Krátké léto, mírné až mírně chladné, mírně vlhké, přechodné období krátké s mírným jarem a mírným podzimem. Zima je normálně dlouhá s mírnými teplotami, suchá s normálně dlouhou sněhovou pokrývkou.

Tabulka 57 – Klimatické charakteristiky mikroregionu Jilemnicko

Klimatické charakteristiky:	CH7	CH6	MT2
Počet letních dnů	20 – 30	10 – 30	20 – 30
Počet dnů s teplotou vyšší než 10°C	120 – 140	120 – 140	140 – 160
Počet mrazových dnů	140 – 160	140 – 160	110 – 130
Počet ledových dnů	50 – 60	60 – 70	40 – 50
Průměrná teplota v lednu	-3 až -4	-4 až -5	-3 až -4
Průměrná teplota v červenci	15-16	14-15	16-17
Průměrná teplota v dubnu	4 až 6	2 až 4	6 až 7
Průměrná teplota v říjnu	6 až 7	5 až 6	6 až 7
Počet dnů se srážkami 1 mm a více	120 – 130	140 – 160	120 – 130
Úhrn srážek ve vegetačním období	500 – 600	600 – 700	450 – 500
Úhrn srážek v zimním období	350 – 400	400 – 500	250 – 300
Počet dnů se sněhovou pokrývkou	100 – 120	120 – 140	80 – 100
Počet zamračených dnů	150 – 160	150 – 160	150 – 160
Počet jasných dnů	40 – 50	40 – 50	40 – 50

Zdroj: SISPO a vlastní zpracování

7.3 Ovzduší

Zemská atmosféra představuje prostředí, v němž probíhá transport znečišťujících látek od zdrojů k receptorům, jejich rozptyl, fyzikální a chemické změny těchto látek. Atmosférické procesy se rovněž podílejí na odstraňování znečištění z ovzduší mechanizmy suché a mokré depozice.

Nejvýznamnějšími znečišťujícími látkami v ovzduší jsou oxid siřičitý SO_2, oxidy dusíku NOx, prachové částice (tuhé látky) a oxid uhelnatý. Oxid siřičitý SO_2 se dostává do ovzduší především jako produkt spalování paliv s obsahem síry, je emitován řadou technologií. Během určité doby v ovzduší přechází fotochemickou nebo katalytickou reakcí na oxid sírový, který je dále hydratován vzdušnou vlhkostí na aerosol kyseliny sírové. Tímto způsobem oxidy síry společně s oxidy dusíku tvoří takzvané kyselé deště. Kyselé deště způsobují značná poškození lesních porostů i průmyslových plodin tím, že uvolňují z půdy kovové ionty, poškozují, mikroorganismy, znehodnocují kvalitu vody a mohou způsobit úhyn ryb. Bylo rovněž zaznamenáno významné poškození zejména historických staveb a uměleckých děl, neboť kyselé deště rozpouštějí některé druhy zdiva a způsobují větrání kamene. Oxidy dusíku (oxid dusný, dusnatý, dusičitý a dusičný - ve směsi jsou označovány jako NOx) se do ovzduší dostávají především jako emise z dopravy a ze spalovacích procesů, především z velkých zdrojů. Oxidy dusíku v ovzduší postupně přecházejí na kyselinu dusičnou, která reaguje s prachovými částicemi a například s oxidy hořčíku a vápníku či s amoniakem za vzniku tuhých částic. Tyto částice jsou z atmosféry odstraňovány jednak sedimentací, jednak vymýváním srážkovou činností. Dusičnanové ionty, které se tímto mechanizmem dostávají do půdy a vod, sice působí příznivě na růst rostlin, avšak při vyšších koncentracích může docházet i k úhynu ryb a nežádoucímu nárůstu vodních rostlin. Oxid dusičitý (NO_2) společně s kyslíkem a těkavými organickými látkami (VOC) přispívá za podpory ultrafialového záření k tvorbě přízemního ozonu a vzniku tzv. fotochemického smogu. Vysoké koncentrace přízemního ozónu poškozují živé rostliny včetně mnohých zemědělských plodin. Oxid uhelnatý (CO) je produktem nedokonalého spalování – vzniká při hoření jakéhokoliv paliva a rovněž jako emise z dopravy. Je obsažen i v cigaretovém kouři. Oxid uhelnatý v ovzduší působí na srdce, cévní a nervový systém. Přijímáme ho pouze vdechováním. Při jeho nízkých koncentracích může zdravý člověk pociťovat únavu, člověk se srdečními problémy bolest na prsou.

Při hodnocení stavu životního prostředí a zejména ovzduší je proto pozornost věnována právě těmto základním znečišťujícím látkám (tj. oxidu siřičitému, oxidům dusíku, tuhým částicím a oxidu uhelnatému). Údaje pro zhodnocení stavu životního prostředí jsou souhrnem údajů z územního srovnání databáze ČHMÚ a ČSÚ ke stavu hodnocení ovzduší na území DSO Jilemnicko. Potřebné údaje jsou však k dispozici pouze za celé území Libereckého kraje. Porovnání je provedeno v rámci sousedících krajů. Dále je provedeno i porovnání vybraných údajů, které jsou k dispozici za území okresu Semily a ostatních okresů LK. Tuhé látky jsou sledovány jen v rámci krajů a ČR. Proto je srovnání provedeno dle údajů, které jsou k dispozici. Nejaktuálnější data jsou z roku 2015. Okres Semily je vyhodnocen rovněž samostatně, a to za nejnovější období, tj. rok 2015. Novější data nejsou k dispozici.

Tabulka 58 – Emise znečištění ovzduší v Libereckém kraji – porovnání za posledních 15 let

	Emise (v tunách)			
	tuhé	Oxid siřičitý (SO_2)	Oxidy dusíku (NOx)	Oxid uhelnatý (CO)
2000	2 378,8	4 541,7	6 625,4	25 417,9
2001	2 500,5	5 144,6	6 496,1	26 798,8
2002	2 317,4	3 958,9	6 352,6	25 182,1
2003	2 288,0	3 840,9	5 630,8	25 506,6
2004	2 036,3	3 352,2	5 415,1	23 888,9
2005	1 955,9	3 153,0	5 144,9	22 645,7

2006	1 776,7	2 963,5	4 794,5	21 431,3
2007	1 802,5	2 470,1	4 646,4	20 538,0
2008	1 783,3	2 507,2	4 478,9	20 617,9
2009	1 615,8	2 299,0	3 939,9	19 486,8
2010	1 687,4	1 849,0	3 566,0	21 306,0
2011	1 442,9	1 403,3	3 470,9	17 837,8
2012	1 499,8	1 459,5	3 316,6	18 599,0
2013	1 461,1	1 614,3	3 217,3	18 310,4
2014	1 320,2	1 289,1	3 027,6	15 551,0
2015	1 379,5	1 476,3	3 042,9	16 383,8

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Graf 16 – Emise znečištění ovzduší v Libereckém kraji – porovnání za posledních 15 let

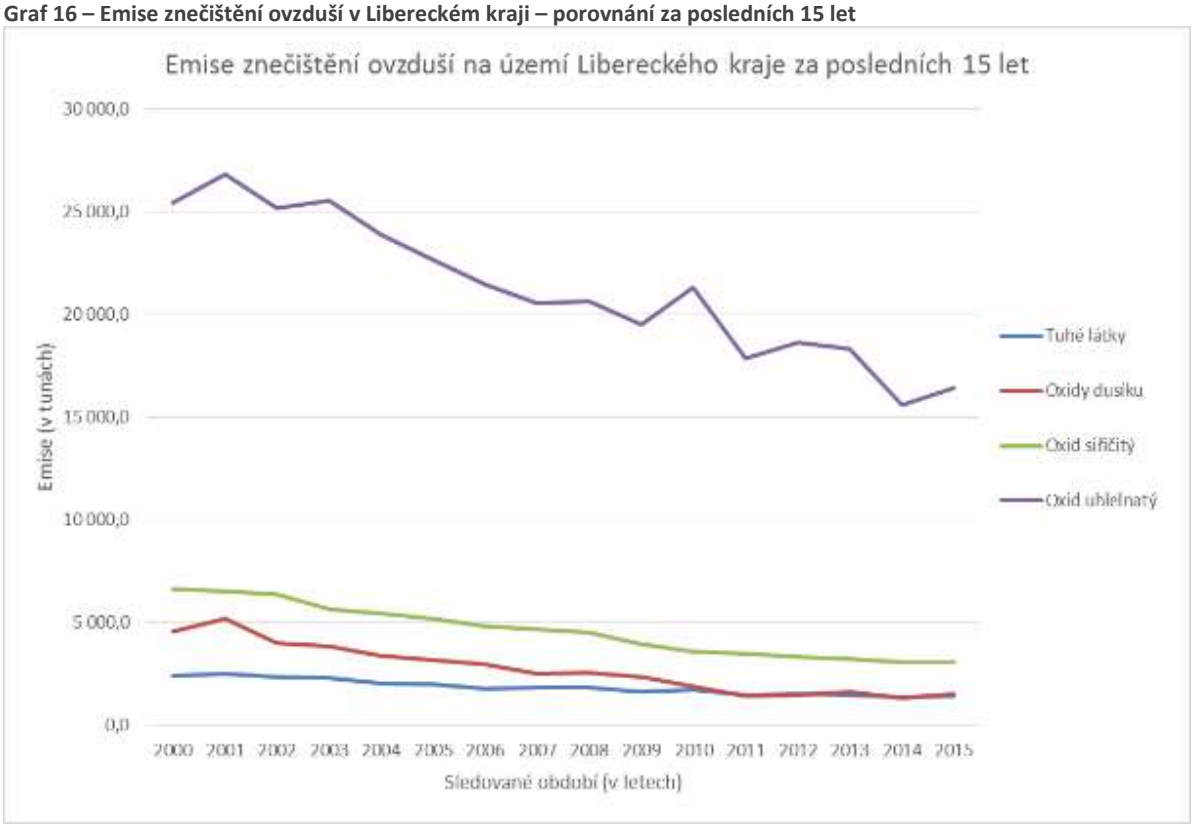

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Jak je ve výše uvedené tabulce a grafu zobrazeno, emise škodlivých látek v ovzduší na území Libereckého kraje z hlediska dlouhodobého srovnání od roku 2001 klesají. Pokles množství škodlivých látek v ovzduší, které jsou dlouhodobě sledovány, byl zaznamenán u všech těchto látek. Toto je způsobeno ekologičtějším chováním všech obyvatel. Lidé vyměňují postupně vytápění tuhými palivy za topné zdroje využívající obnovitelné zdroje (plyn, tepelná čerpadla, biopaliva a solární energie). U velkých průmyslových podniků byla instalována nejrůznější zařízení na zachytávání škodlivých látek unikajících do ovzduší.

Při porovnání znečištění ovzduší se sledují velké, střední a malé zdroje znečišťování (REZZO 1-3) – viz tabulky níže. Mezi velké zdroje jsou počítána stacionární zařízení ke spalování paliv o tepelném výkonu vyšším než 5 MW a zařízení zvlášť závažných technologických procesů. Středními zdroji znečišťování

jsou stacionární zařízení ke spalování paliv o tepelném výkonu od 0,2 do 5 MW, zařízení závažných technologických procesů, uhelné lomy a plochy s možností hoření, zapaření nebo úletu znečišťujících látek a malé zdroje znečišťování jsou stacionární zařízení ke spalování paliv o tepelném výkonu nižším než 0,2 MW, zařízení technologických procesů nespadajících do kategorie velkých a středních zdrojů, k nim můžeme počítat ještě i mobilní zdroje znečišťování jakými jsou mobilní zařízení se spalovacími nebo jinými motory, které znečišťují ovzduší, zejména silniční a motorová vozidla, železniční kolejová vozidla, plavidla a letadla.

Tabulka 59 – Emise škodlivých látek v ovzduší při porovnání LK a sousedních krajů

	Emise (v tunách)			
	tuhé	Oxid siřičitý (SO_2)	Oxidy dusíku (NOx)	Oxid uhelnatý (CO)
Středočeský kraj	6 053,4	19 638,0	12 682,5	50 469,4
Liberecký kraj	1 180,1	1 471,9	1 048,1	13 743,3
Královéhradecký kraj	2 231,8	4 301,1	2 002,5	18 855,7

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

V porovnání znečištění ovzduší se sousedními kraji je na tom Liberecký kraj výrazně lépe než kraj Středočeský a Královéhradecký. Toto je však způsobeno nejen ekologickými aktivitami, které Liberecký kraj podniká, ale i méně rozvinutým průmyslem a méně rozvinutou dopravní infrastrukturou a z toho plynoucí i menší dopravní provoz.

Velkých znečišťovatelů ovzduší (k roku 2017) bylo na území mikroregionu celkem 26. Byli identifikováni na území obcí Rokytnice nad Jizerou (4), Paseky nad Jizerou (2), Vítkovice (1), Jablonec nad Jizerou (1), Víchová nad Jizerou (2), Jilemnice (10), Horní Branná (1), Roztoky u Jilemnice (2), Studenec (1), Čistá u Horek (1) a Horka u Staré Paky (2). Znečištění ovzduší bylo zapříčiněno především z paliv ze spalovacích procesů, z paliv pro technologii a z vlastní technologie výroby. Jedná se o průmyslové podniky, výrobny tepla, pily, ale i ČOV a kompostárny, které napomáhají čistotě životního prostředí.

Tabulka 60 – Potenciální zdroje znečišťování ovzduší na území DSO Jilemnicko v r. 2017

R T K, tkalcovna spol. s r.o., Rokytnice nad Jizerou
EPRONA, a. s., Rokytnice nad Jizerou
Severočeské vodovody a kanalizace, a.s. – ČOV Rokytnice nad Jizerou
Jilemnicko-kompostárna Rokytnice nad Jizerou
E M B A spol. s r.o., Paseky nad Jizerou
FUKNER s.r.o. – Pila – Paseky nad Jizerou
Jilemnicko-kompostárna Vítkovice
ČOV Jablonec nad Jizerou, a.s.
DESMO a. s. - Víchová nad Jizerou
Simatex spol.s r.o., kotelna Víchová
Devro s.r.o., Jilemnice
Ing. Ladislav Morávek – Pila Morávek – Jilemnice
JINOVA s.r.o. – Jilemnice
Severočeské vodovody a kanalizace, a.s. – ČOV Jilemnice

MZ-chrom, s.r.o., Jilemnice
Zásobování teplem Jilemnice, s.r.o.
MEHLER ENGINEERED PRODUCTS s.r.o. – Jilemnice
Ing. Ladislav Morávek – Truhlárna, Jilemnice
BRANO a.s. – Jilemnice,
Jilemnicko-kompostárna Jilemnice
Ing. Pavel Kužel – PILA – Roztoky u Jilemnice
Jilemnicko-kompostárna Roztoky u Jilemnice
Hilding Anders Česká republika a.s. – Roztoky u Jilemnice
ZETKA Strážník a.s. – Studenec
Jilemnicko-kompostárna Bukovina
Suchánek & Walraven, s.r.o., Čistá u Horek
SWO Tooling s.r.o., Horka u Staré Paky
Wotan Forest, a.s. DPO JILOS, Horka u Staré Paky

Zdroj: ČHMÚ a vlastní zpracování

Obrázek 9 – Mapa umístění zdrojů znečišťování na území DSO Jilemnicko v r. 2017

Z hlediska porovnání okresů Libereckého kraje má okres Semily nejmenší znečištění oxidy dusíku v kraji, dále u oxidu siřičitého zaujímá druhé místo, ale u oxidu uhelnatého až třetí místo. Toto je způsobeno poměrně hustou dopravou v zimních měsících, kdy zejména do lyžařských středisek v okrese přijíždí velké množství turistů a vede tudy i poměrně hustý tranzit nákladních vozidel směrem do sousedního Polska.

Tabulka 61 – Emise základních znečišťujících látek v ovzduší - územní srovnání okresů LK - velké, střední a malé zdroje

	Emise (v tunách)		
	Oxid siřičitý (SO_2)	Oxidy dusíku (NOx)	Oxid uhelnatý (CO)
Liberecký kraj	1 471,9	1 048,1	13 743,3
okres Česká Lípa	406,9	308,1	3 508,7
okres Jablonec nad Nisou	272,6	220,9	2 259,4
okres Liberec	431,3	326,2	4 438,1
okres Semily	361,1	192,9	3 537,1

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Kromě sledování znečištění ovzduší v tunách je sledováno a porovnáváno i tzv. měrné znečištění, tj. měrné emise připadající na km² území. Níže v tabulce je porovnání za rok 2015 v jednotlivých okresech Libereckého kraje.

Tabulka 62 – Měrné emise základních znečišťujících látek v ovzduší - územní srovnání okresů LK - velké, střední a malé zdroje

	Měrné emise (v tunách/km²)		
	Oxid siřičitý (SO_2)	Oxidy dusíku (NOx)	Oxid uhelnatý (CO)
okres Česká Lípa	0,4	0,3	3,3
okres Jablonec nad Nisou	0,7	0,5	5,6
okres Liberec	0,4	0,3	4,5
okres Semily	0,5	0,3	5,1

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

V okrese Semily dosahovala hodnota u oxidu siřičitého 0,5 tun/km², 0,3 tun/km² u oxidu dusíku a 5,1 tun/km² u oxidu uhelnatého. V rámci celého Libereckého kraje zaujímá okres Semily, ve kterém se nachází i mikroregion Jilemnicko, druhé a třetí místo v množstvím emisí celkem.

Na celém území DSO je také kromě běžného znečištění ovzduší i zvýšené radonové riziko. Radon je přírodní plyn, který vzniká postupnou přeměnou uranu, jež je v různém množství součástí hornin zemské kůry. Z povrchu země se radon uvolňuje do venkovní atmosféry, kde jeho koncentrace naředěním klesá na pouhé jednotky až desítky Bq/m3 a není pro lidský organizmus nebezpečná. V místě stavby se jeho koncentrace však může hromadit a při dlouhodobém pobytu osob v místnostech, kde je zvýšená koncentrace radonu, vzniká nebezpečí onemocnění rakovinou plic. Zvýšený výskyt radonu je nebezpečný i ve vodě. Proto je nutné před radonem chránit zejména stavby a vodovody pro veřejnou potřebu. Množství radonu v ovzduší nebo ve vodě se vyjadřuje jako takzvaná objemová aktivita v Bequerelech na metr krychlový (Bq/m³), což vlastně udává, kolik atomů radonu

v kubickém metru vzduchu se rozpadne každou sekundu. Na základě změřené koncentrace radonu v podloží a určené plynopropustnosti zemin se stanoví radonový index pozemku.

Za účelem efektivního snižování dávek radonu bylo vymezeno území státu podle jednotlivé míry zatížení. Dále byl vypracován a schválen Radonový program ČR 2010 až 2019 – Akční plán (dále jen „akční plán“), který zahrnuje jak usměrňování stávajícího ozáření z inhalace a ingesce radonu a jeho dceřiných produktů (dále jen „radon“), tak i prevenci v této oblasti. Prevence zahrnuje hlavně podporu při provádění ozdravných opatření v bytech v rodinných a bytových domech, školách, školských zařízení a budovách sloužících pro dlouhodobý pobyt dětí a mládeže, budovách pro zabezpečení sociálních a zdravotních služeb a odradonování vodovodů pro veřejné zásobování pitnou vodou. Součástí Akčního plánu je i vyhodnocování přijatých ozdravných opatření a jejich posouzení z hlediska zdravotních přínosů, vývoj nových metod souvisejících dozimetrických měření a technologií stavebních úprav a v neposlední řadě i vývoj metod zpracování a využití mapových podkladů pro hodnocení rizika geologického podloží a bytového fondu.

Vyhláška č. 422/2016 Sb., o radiační ochraně a zabezpečení radionuklidového zdroje, stanoví referenční úroveň pro přírodní ozáření uvnitř budovy s obytnou nebo pobytovou místností. Pro objemovou aktivitu radonu je stanovena referenční úroveň max. 300 Bq/m³. Doporučuje se však 100 – 150 Bq/m³. Při radonovém průzkumu pozemku se zjišťuje tzv. radonový index pozemku, který vyjadřuje množství radonu a jeho transportní schopnost v podloží v hloubce 0,8 m pod povrchem zpravidla původního, neupraveného terénu. Na základě koncentrace radonu v půdním vzduchu a propustnost podloží se základové půdy zatřiďují do tří kategorií radonového indexu pozemku, viz tabulka níže. Čím vyšší je koncentrace radonu v podloží a čím jsou půdní vrstvy propustnější, tím vyšší je radonový index pozemku. Na území Jilemnicka jsou všechny obce zařazeny do kategorie středního radonového indexu.

Tabulka 63 – Kategorie radonového indexu pozemku

Radonový index	**Koncentrace radonu v podloží Cs (kBq/m³)**		
vysoký	Cs ≥ 100	Cs ≥ 70	Cs ≥ 30
střední	30 ≤ Cs < 100	20 ≤ Cs < 70	10 ≤ Cs < 30
nízký	Cs < 30	Cs < 20	Cs < 10
Plynopropustnost zemin	**nízká**	**střední**	**vysoká**

Zdroj: SÚJB a vlastní zpracování

Pravděpodobnost překročení směrné hodnoty v objektech obce je potom mezi 0 – 1, přičemž 0 – nejnižší až 1 – nejvyšší. Pro zjednodušení je uváděn index radonového rizika 1 – nízké, 2 – střední, 3 – vysoké. Na celém území Jilemnicka je index 2, tj. střední radonové riziko.

Tabulka 64 – Výsledky dlouhodobého měření objemové aktivity radonu (OAR) v obcích

Obec	**Počet změřených objektů**	**Geometrický průměr [Bq/m³]**	**Podíl objektů nad 300 Bq/m³ [%]**	**Podíl objektů nad 1000 Bq/m³ [%]**	**Průměr objemové aktivity radonu v geologickém podloží (kBq/m³)**	**Pravděpodobnost překročení směrné hodnoty objemové aktivity radonu v ovzduší ve stavbách (200 Bq/m³).**
Benecko	45	140,8	15,6	2,2	28,8	0,37
Bukovina u Čisté	4	98	0	0	28,8	0,37

Čistá u Horek	13	140	7,7	0	28,8	0,37
Horka u Staré Paky	13	120,1	7,7	0	28,8	0,37
Horní Branná	52	113,4	5,8	0	28,8	0,37
Jablonec nad Jizerou	14	174,4	21,4	0	28,8	0,37
Jestřabí v Krkonoších	7	221,7	28,6	14,3	28,8	0,37
Jilemnice	140	104,8	5,7	0	28,8	0,37
Kruh	15	106,5	6,7	0	28,8	0,37
Levínská Olešnice	18	108	5,6	0	28,8	0,37
Martinice v Krkonoších	14	130,6	7,1	0	28,8	0,37
Mříčná	12	124,2	8,3	0	28,8	0,37
Peřimov	1	0	0	0	28,8	0,37
Paseky nad Jizerou	3	0	66,7	0	20,7	0,25
Poniklá	23	187,7	30,4	0	28,8	0,37
Rokytnice nad Jizerou	137	136,1	8	0	39,1	0,48
Roztoky u Jilemnice	34	120,6	5,9	0	28,8	0,37
Studenec	56	137	7,1	0	30,8	0,39
Svojek	1	0	0	0	28,8	0,37
Víchová nad Jizerou	39	117,3	2,6	0	28,8	0,37
Vítkovice	5	118,9	20	0	28,8	0,37

Zdroj: SÚJB a vlastní zpracování

Z výsledků dlouhodobého měření radonu v podloží je zřejmé, že nejnižší hodnotu objemové aktivity radonu v geologickém podloží má obec Paseky nad Jizerou. Nejvyšší hodnotu má pak Rokytnice nad Jizerou a Studenec. V těchto obcích je zvlášť důležité dbát na protiradonová opatření u nových staveb, protože překročení směrné hodnoty objemové aktivity radonu v ovzduší ve stavbách je vyšší než na ostatním území DSO.

7.4 Voda

Hydrologicky náleží území mikroregionu Jilemnicko do povodí Labe. Voda, která je výhradně srážkového původu, odtéká z mikroregionu povodím Labe do Severního moře. Říční síť mikroregionu má stromovité uspořádání a její prapůvod spadá již do období třetihor. Pro většinu toků v mikroregionu je charakteristický jejich prudký spád a nevyrovnaný podélný profil, kde se střídají úseky s větším a menším sklonem. Mikroregion je protkán hustou sítí řek a potoků. Několik kilometrů za východní hranicí pramení a dále protéká řeka Labe. Do jejího povodí patří všechny řeky mikroregionu. Středem území téměř celého mikroregionu protéká řeka Jizera, která je největší řekou tohoto území a je významným přítokem Labe. Řeka Jizera je uváděna jako nejvodnatější řeka Libereckého kraje. Do jejího povodí patří velká část jižní a východní části okresu Jablonec nad Nisou a značná část okresu Semily. Odtékají sem tak vody z Jizerských hor, západní části Krkonoš a téměř celého krkonošského podhůří. Mezi nejvýznamnější přítoky řeky Jizery pak patří Kamenice, Jizerka, Oleška a množství potoků (Huťský,

Vejpálický, Chlumský, Ponikelský, Dolský, Roudnický a další). Celý tok řeky Jizery patří do povodí Horního a Středního Labe.

Jizera pramení na české straně hory Smrk v Jizerských horách v nadmořské výšce okolo 1000 m n. m. Tok Jizery je na průtoku krajem většinou přirozený, bez rozsáhlejších regulací. Nejhořejší část představuje unikátní fenomén náhorního meandrujícího toku s výraznými štěrkovitými náplavami obklopenými největším rašeliništním komplexem v Jizerských horách (není na území DSO). Dále protéká po hranici Krkonošského národního parku, územím DSO a opouští jej u Dolní Sytové, která již patří do území Semilska. Při průtoku územím Jilemnicka se střídají úseky s poměrně výrazným spádem a kamenitým řečištěm s klidnějšími úseky, místy umělého charakteru (jezy), břehy jsou obvykle srázné až skalnaté. V Poniklé Jizera protéká malým krasovým územím, kde se nachází i rozlehlá Ponikelská jeskyně (veřejnosti nepřístupná). V hlubokých údolích Jizery a jejích přítoků se uchovaly polopřirozené ekosystémy. Řeka Jizera protéká katastrálními územími obcí Rokytnice nad Jizerou, Paseky nad Jizerou, Jablonec nad Jizerou, Poniklá, Víchová nad Jizerou a Peřimov.

V minulosti (1991 -1992) patřila Jizera k jednomu z našich nejčistších toků (až do Horní Sytové) tj. na celém území DSO byla zařazena ve II. třídě čistoty (voda mírně znečištěná). Dále, již mimo území mikroregionu, byla zařazena do třídy čistoty III. (znečištěná voda). V současnosti (dle „Zprávy o stavu vodního hospodářství České republiky v roce 2018“) je celý tok veden ve III. třídě. Voda z řeky Jizery je zdrojem pro úpravnu pitné vody a je jednou z hlavních zásobáren pitné vody pro Prahu.

Dle aktuálního vyhodnocení čistoty vody v řece Jizeře má její voda tyto hodnoty. Hodnoty jsou převzaty z ČHMÚ na toku řeky Jizery (identifikátor – CHMI_033, měřící profil – Horní Sytová, povodí Labe).

Tabulka 65 – Aktuální naměřené hodnoty chem. znečištění vody v Jizeře.

Tok	konduktivita v laboratoři	rozpuštěné látky při 105 °C	nerozpuštěné látky při 105 °C	kyslík rozpuštěný v terénu	$CHSK_{Mn}$	$CHSK_{Cr}$	BSK_5	uhlík celkový organický	dusík amoniakální	dusík dusičnanový	fosfor celkový	chloridy	sírany	vápník	hořčík	AOX	arsen	chrom celkový	kadmium	mangan celkový	měď	nikl	olovo	rtuť	zinek	železo celkové	chlorofyl	termotolerantní koliformní bakterie	enterokoky
Jizera	1	1	1	1	3	2	2	2	1	1	2	1	1	1	1	3	1	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	2	2

Zdroj: ČHMÚ a vlastní zpracování

Vodní toky Jizery, Jizerky a Olešky jsou vyhláškou č. 178/2012 Sb. zařazeny mezi významné vodní toky ČR.

Nejvýznamnějším přítokem řeky Jizery je Jizerka. Pramení v Horních Mísečkách ve výšce 1 065 m n. m., ústí zleva do Jizery u Horní Sytové ve 385 m n. m., plocha povodí je 85,8 km², délka toku 21,5 km, průměrný průtok u ústí 2,14 m3/s. Jizerka je významným vodohospodářským tokem, na většině toku se jedná o pstruhovou vodu. Většina jejího toku je na území KRNAPu. Tok Jizerky má větší spád, bystřinného charakteru, přirozeného rázu. Řeka je lemována většinou hodnotnými lesními porosty.

Dalším významným tokem je řeka Oleška, která je rovněž přítokem Jizery. Pramení u Rovnáčova ve výšce 541 m n. m. a ústí do Jizery v Semilech (levostranný přítok) ve výšce 315 m. Plocha povodí je 171,1 km², délka toku 34,2 km, průměrný průtok u ústí 1,74 m³/s. Jedná se o pstruhovou vodu na celém toku. Oleška protéká vrchovinným územím Podkrkonoší s venkovskou zástavbou a s nesouvislým zalesněním, zejména na příkřejších svazích nad říčkou. Tok je nenásilně regulovaný až přirozený, jen mírně znečištěný.

Mezi významné toky v mikroregionu patří i řeka Jilemka, která je levostranným přítokem řeky Jizerky. Pramení JV od Martinic v Krkonoších nedaleko silnice č. 296, v blízkosti Zálesní Lhoty, ve výšce 678 m n. m., protéká městem Jilemnice a ústí zleva do Jizerky u Hrabačova ve výšce cca 775 m n. m. Délka toku je 7,71 km.

Oblast Jilemnicka patřívala stejně jako celý Liberecký kraj, k oblastem s vyšším úhrnem srážek. V současné době (r. 2018) však byly v celém Libereckém kraji zaznamenány nejnižší úhrny srážek ve srovnání s normálem. V krajích Libereckém, Pardubickém, Královéhradeckém a Ústeckém spadlo za rok 2018 méně než 70 % srážkového normálu. V Pardubickém, Libereckém a Královéhradeckém kraji se jedná o vůbec nejnižší zaznamenaný roční srážkový úhrn v období od roku 1961. Extrémní sucha sebou nesou i rizika přívalových dešťů a extrémních srážkových výkyvů. Na území Jilemnicka se často vyskytují, i vzhledem k morfologii území, problémy s rychlým odtokem srážkových vod, což způsobuje ničivé povodně. Velký podíl na vzniku povodní má i značné odlesnění (v současné době navíc způsobené i bojem s přemnoženým kůrovcem), v minulosti provedené meliorace a nevhodné úpravy toků.

Zdroj: ČHMÚ a vlastní zpracování

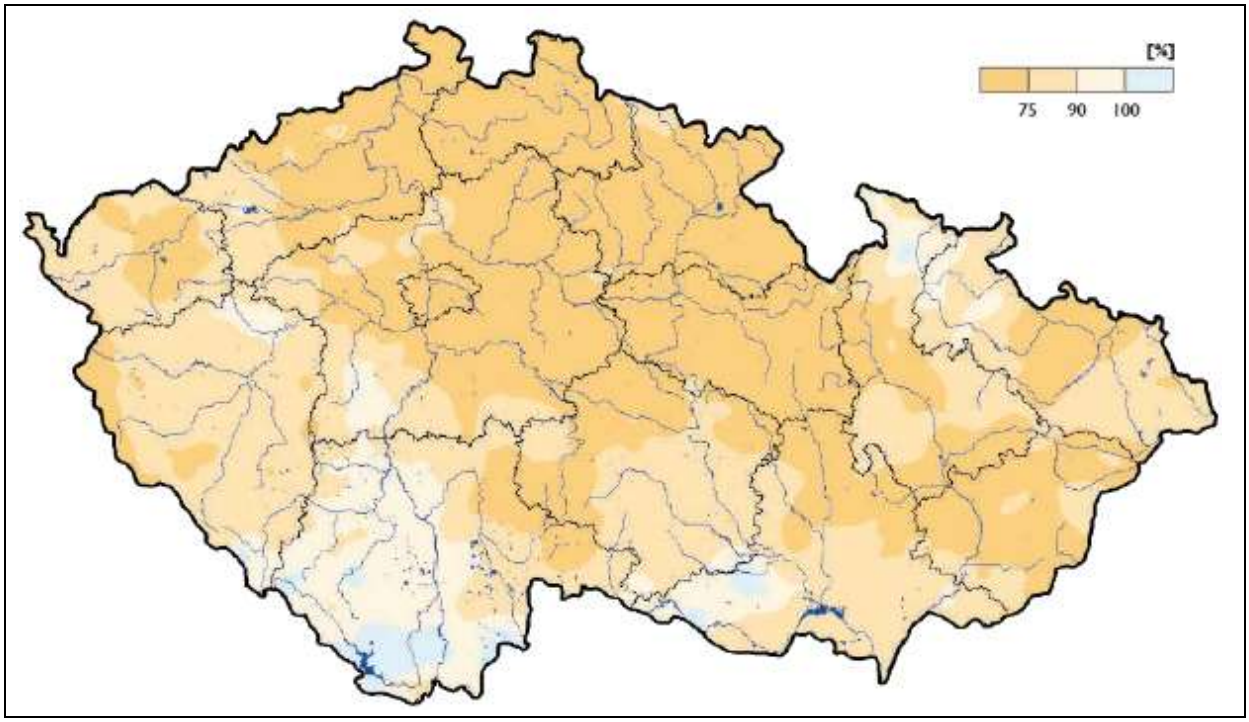

Obrázek 10 – Úhrn srážek v procentech normálu 1981–2010 v roce 2018

Na území mikroregionu se nevyskytují žádné větší vodní nádrže ani za účelem ochranným a vodárenským, ani za účelem rekreačním. V jižní části regionu se vyskytuje pouze několik menších rybníků, a to v obcích Martinice v Krkonoších, Studenec, Levínská Olešnice, Čistá u Horek, Horní Branná a Jilemnice.

Pozůstatkem činnosti ledovce, který na řešené území zasahoval ve čtvrtohorách, jsou mimo jiné také jezera. Jedná se o hrazená jezera ledovcového původu a na území mikroregionu se nachází jedno zcela malé jezírko hrazené morénou, které se nazývá Mechové jezírko a dá se nalézt v údolí Kotelského potoka pod Kotelními jámami.

Na území mikroregionu se nachází dvě vodoměrné stanice na povrchových vodách, a to v Jablonci nad Jizerou na řece Jizeře a v Dolních Štěpanicích na řece Jizerce.

Tabulka 66 – Vybrané údaje z vodoměrných stanic

identifikátor	název stanice	vodní tok	číslo hydrologického pořadí	plocha povodí k vodoměrné stanici [km^2]	NVN [m. n. m.]	průměr. roční stav [cm]	průměr. roční průtok [m^3/s]	N-leté průtoky [m^3/s]				
								Q_1	Q_5	Q_{10}	Q_{50}	Q_{100}
084500	Jablonec n. Jizerou	Jizera	1-05-01-013	181,31	434,77	44	5,62	80	162	203	310	362
085000	Dolní Štěpanice	Jizerka	1-05-01-022	44,08	441,51	85	1,29	18	43,7	58,1	99	120

Zdroj: ČHMÚ a vlastní zpracování

Území mikroregionu má poměrně malé procento vodních ploch. Při porovnání jednotlivých obcí má největší poměr vodních ploch, v porovnání s celkovým územím SO ORP Jilemnice, obec Poniklá – 1,7 %. Nejmenší podíl vodních ploch na svém území pak mají obce Paseky nad Jizerou a Roztoky u Jilemnice – 0,3 %.

Tabulka 67 – Procentuální podíl vodních ploch na celkové výměře u jednotlivých obcí a SO ORP Jilemnice

Obec	Vodní plochy – rozloha (ha)	Podíl vodních ploch (%)
Benecko	**9**	**0,5**
Bukovina u Čisté	**2**	**0,6**
Čistá u Horek	**7**	**0,7**
Horka u Staré Paky	**2**	**0,9**
Horní Branná	**13**	**0,6**
Jablonec nad Jizerou	**21**	**1,0**
Jestřabí v Krkonoších	**6**	**0,6**
Jilemnice	**15**	**1,1**
Kruh	**7**	**1,2**
Levínská Olešnice	**11**	**1,1**
Martinice v Krkonoších	**5**	**1,5**
Mříčná	**7**	**0,7**
Paseky nad Jizerou	**4**	**0,3**
Peřimov	**9**	**1,3**
Poniklá	**23**	**1,7**
Rokytnice nad Jizerou	**34**	**0,9**
Roztoky u Jilemnice	**4**	**0,3**

Studenec	**8**	**0,5**
Svojek	**3**	**0,6**
Víchová nad Jizerou	**12**	**1,0**
Vítkovice	**15**	**0,5**
SO ORP Jilemnice	**217,0**	**0,78**

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Lesnatost mikroregionu s ohledem na hodnoty Libereckého kraje lze vyhodnotit jako průměrnou. Při porovnání se sousedními kraji a se zalesněností celé ČR je Kraj Liberecký nejlesnatější.

Rozlohy vodních ploch, resp. jejich procentuální v mikroregionu, s ohledem na hodnoty Libereckého kraje, lze vyhodnotit jako podprůměrnou. Při porovnání se sousedními kraji a s celou ČR je má Liberecký kraj nejmenší % vodních ploch.

Tabulka 68 – Procentuální podíl vodních ploch na celkové výměře u sousedních krajů a ČR

Území	Vodní plochy – rozloha (ha)	Podíl vodních ploch (%)
ČESKÁ REPUBLIKA	**166 526,2**	**2,11**
KRAJ KRÁLOVÉHRADECKÝ	**7 668,4**	**1,61**
KRAJ LIBERECKÝ	**4 824,9**	**1,53**
KRAJ STŘEDOČESKÝ	**20 999,0**	**1,92**

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

7.5 Půda

Typy půdy na území mikroregionu Jilemnicko (stejně jako jinde) jsou závislé na morfologii terénu, geologickém podloží, klimatu a mnohých dalších podmínkách. Kvalitu půdy v mikroregionu ovlivňuje zejména kyselé, minerálně chudé geologické podloží a chladné, poměrně vlhké klima.

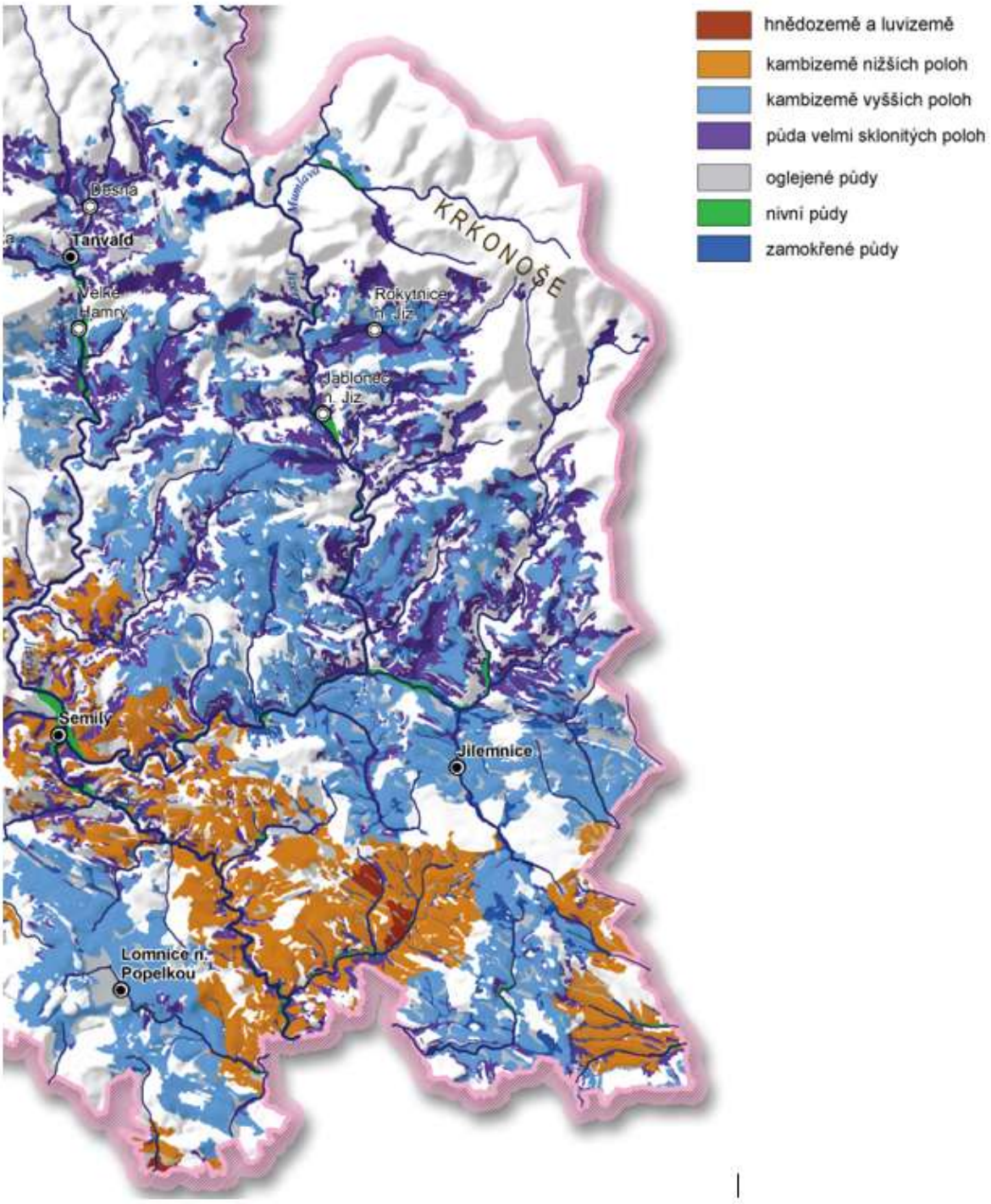

Obrázek 11 – Typy půdy na území DSO Jilemnicko

Pro území mikroregionu je charakteristická výšková půdní stupňovitost od podhorských půd po vysokohorské půdy. Převážná většina půdy patřící obcím na svazích Krkonoš je kyselá. V nižších horských polohách pak převládají hnědé lesní půdy, a proto se v severní oblasti mikroregionu nacházejí velké plochy lesních porostů. V jižní části mikroregionu jsou významné plochy orné půdy.

Převážnou většinu půdy mikroregionu Jilemnicko tvoří tzv. **Kambizemě** nižších a vyšších poloh. Tento typ půdy je nejrozšířenějším půdním typem v ČR. Tyto půdy se využívají k zemědělským i lesnickým účelům, pěstují se na nich méně náročné plodiny. Dále se tu vyskytují **hnědozemě**, které jsou velmi kvalitním typem půdy a v mikroregionu se vyskytují převážně jen v nižších polohách. Většinou jsou využívány zemědělsky pro pěstování obilovin a řepy. **Luvizemě** se využívají zemědělsky k pěstování méně náročných plodin, ale i lesnicky. Dále se tu vyskytují **půdy velmi sklonitých poloh**, což je skupina půd o sklonitosti větší než 12°. Jak je vidět v mapě, je této půdy na území DSO poměrně hodně. Tyto půdy jsou využívány především jako louky, pastviny nebo lesnicky. Podél toku řeky Jizerky se nacházejí i **nivní půdy**, což jsou náplavy kolem vodních toků, které bývají při povodních zaplavovány vodou a jsou využívány převážně jako louky, pastviny nebo pole. Dále se podél četných potoků na území vyskytují půdy **oglejené a trvale zamokřené.** Tyto půdy mají velký význam při zadržování vody v krajině. Zemědělsky jsou využívány pouze jako louky, bývají na nich i lužní lesy.

Znečištění půdy na území Jilemnicka je na velmi nízké úrovni. V posledních letech k tomu přispívá stále se rozšiřující ekologické hospodaření.

Aby krajina mohla odolávat větším či menším změnám (stresům, zátěži apod.), musí však dosahovat určité úrovně ekologické stability. Ekologická stabilita půdy je významná z hlediska nosné kapacity prostředí. Ekologickou stabilitu území lze považovat přímo za jeden z klíčových principů (environmentální) udržitelnosti. Při výpočtu se jedná v zásadě o podíl ekologicky příznivých ploch a ploch, které zatěžují životní prostředí. V čitateli tohoto podílu je součet výměr chmelnic, vinic, zahrad, ovocných sadů, trvalých travních porostů, pastvin, lesní půdy a vodních ploch. Ve jmenovateli podílu je součet výměr orné půdy, zastavěných ploch a ostatních ploch. Čím vyšší je hodnota koeficientu ekologické stability (dále jen KES), tím vyšší ekostabilizační potenciál území vykazuje. Ani vysoká hodnota KES však vysokou stabilitu území nezaručuje – indikuje pouze vhodné podmínky pro její vytvoření. KES byl původně navržen pro tzv. bioregiony (v ČR jich je vymezeno 91), pro větší území jeho výpovědní hodnota klesá. Průměrná hodnota KES pro ČR je 1,05, rozpětí KES pro bioregiony ČR se pohybuje v rozmezí 0,2 (oblasti s převažující ornou půdou) až po 13 (horské oblasti). Liberecký kraj, kam území DSO Jilemnicko patří, má nejvyšší hodnoty KES v celé ČR, tj. přes 2,3 a od roku 2006 do současnosti tento index pomalu roste. SO ORP Jilemnice má ještě vyšší koeficient ekologické stability než celý Liberecký kraj. Níže v tabulce je srovnání Libereckého kraje s kraji sousedícími a s celorepublikovým indexem. Je tu pro srovnání i index SO ORP Jilemnice.

Tabulka 69 – Koeficient ekologické stability krajiny – územní srovnání za posledních 5 let

KRAJ	2014	2015	2016	2017	2018
ČESKÁ REPUBLIKA	1,07	1,07	1,07	1,1	1,1
KRAJ KRÁLOVÉHRADECKÝ	1,04	1,04	1,04	1	1,1
KRAJ LIBERECKÝ	2,31	2,32	2,34	2,3	2,4
KRAJ STŘEDOČESKÝ	0,67	0,67	0,66	0,7	0,7
(ORP) správní obvod Jilemnice	3,13	3,14	3,15	3,14	3,2

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

KES, neboli Index ekologické stability krajiny v jednotlivých obcích mikroregionu Jilemnicko, je uveden níže v tabulce.

Tabulka 70 – Koeficient ekologické stability krajiny v obcích na území DSO Jilemnicko

Obec	Index ekologické stability	KRNAP
Benecko	5,8	x
Bukovina u Čisté	0,96	
Čistá u Horek	2,04	
Horka u Staré Paky	1,68	
Horní Branná	1,82	
Jablonec nad Jizerou	9,13	x
Jestřabí v Krkonoších	3,19	x
Jilemnice	1,41	
Kruh	0,79	
Levínská Olešnice	1,61	
Martinice v Krkonoších	0,77	
Mříčná	1,76	
Paseky nad Jizerou	19,51	x
Peřimov	1,69	
Poniklá	2,87	x
Rokytnice nad Jizerou	9,99	x
Roztoky u Jilemnice	1,39	
Studenec	1,79	
Svojek	1,32	
Víchová nad Jizerou	3,56	x
Vítkovice	22,89	x

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Jak je z tabulky patrné, nejvyšší koeficient ekologické stability na území mikroregionu má obec Vítkovice. Následuje obec Paseky nad Jizerou a města Rokytnice nad Jizerou a Jablonec nad Jizerou. Všechny tyto obce a města jsou zároveň v KRNAPu. Ostatní obce v KRNAPu mají rovněž vysoký koeficient ekologické stability. Nejnižší koeficient má naopak obec Martinice v Krkonoších a obec Kruh.

7.6 Nerostná ložiska a poddolovaná území

Liberecký kraj patří k významným surovinovým základnám České republiky. Na jeho území se nacházejí ložiska palivoenergetických surovin, rudních, nerudních a stavebních surovin. Nadregionálně významnými jsou ložiska uranu, sklářských písků a vybraná ložiska stavebního kamene. Regionálně významná jsou některá ložiska stavebních surovin. Ložiska stavebních surovin na území Libereckého kraje jsou rozmístěna nerovnoměrně a zásoby na stávajících těžených ložiskách ubývají. Regionální surovinová politika LK navrhuje potenciální ložiska a stanovuje opatření a podmínky, které musí být dodrženy při jejich využívání. Pro tento účel byl v r. 2011 aktualizován dokument „Regionální surovinová politika Libereckého kraje 2003-2020“.

DSO má na svém území také ložiska nerostných surovin. V současnosti jsou na Jilemnicku registrována ložiska stavebního kamene, kamene pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu a ložiska dalších nerostů (dolomit, vápenec, černé uhlí, technické zeminy).

V oblasti severně od Jilemnice jsou dosud evidována dvě ložiska: výhradní ložisko Mrklov – Horní Štěpanice – východ, tvořené šedým krystalickým dolomitem a nevýhradní Štěpanická Lhota, kde surovinou je světlý krystalický vápenec.

Z hlediska dlouhodobého výhledu jsou velmi zajímavé nálezy černouhelných akumulací ve dvou separátních pánvích. Jednak do kraje zasahuje z oblasti Syřenova akumulace ve vazbě na podkrkonošskou pánev. Týká se obcí Horka u Staré Paky, Kruh, Levínská Olešnice, Studenec, Svojek a Roztoky u Jilemnice. Uhelná lokalita leží na hranici semilského okresu, v severním křídle novopacké antiklinály, mezi Lomnicí n. P. a Novou Pakou, v průměrné hloubce 300 m, maximálně 650 m.

Tabulka 71 – Registrovaný výskyt nerostných ložisek dle Regionální surovinové politiky LK

Název obce	Název Ložiska	Číslo ložiska	Stav užívání	Druh suroviny
Benecko	Štěpanická Lhota	D-3038800	nevyužívané	kámen pro hrubou a ušlechtilou výrobu – šedý krystalický dolomit – 0,36 ha
	Mrklov – Horní Štěpanice – V	D-3039600	nevyužívané	kámen pro hrubou a ušlechtilou výrobu – krystalický vápenec – 0,995 ha
Jestřabí v Krkonoších	Křížlice	B-3063400	nevyužívané	dolomit – 14,3 ha
	-	-	-	Roudnická pánev – prognózní ložiska černého uhlí – netěženo
Peřimov	Peřimov – Strážník	D-3031100	nevyužívané	stavební kámen – 8,2 ha
	Peřimov	9999999	nevyužívané	štěrkopísek
Poniklá	Přívlaka – Chlumek	D-3102700	nevyužívané	stavební kámen – dolomit
Rokytnice nad Jizerou	Horní Rokytnice	B-3099000	nevyužívané	dolomit – 7,5 ha
	Františkov – Sachrův Hřeben	D-3102000	nevyužívané	stavební kámen

Zdroj: RSP LK a vlastní zpracování

Historické a odborné prameny uvádí, že na území mikroregionu byly těženy rudy. Železné rudy byly dobývány povrchovými i hlubinnými dobývkami. Z limonit – hematitových čoček, rozfáraných jámami, komíny a štolami bylo železo získáváno až z hloubky do 30 m, především v okolí Poniklé a Víchové nad Jizerou. Další významnou těžebnou lokalitou, tentokrát měděné rudy, byl vrch Kozinec, který se nachází asi 1,5 km severozápadně od centra Jilemnice. Jedná se o prakticky vydobyté drobné historické ložisko jemně vtroušeného karbonátového a sulfidického Cu-zrudnění. Těžba stříbra na Kozinci byla doložena. V lokalitě Nová Ves u Poniklé bylo v roce 1769 údajně nalezeno Ag vázané na křemennou žílu, která proráží sérii fylitů s polohami krystalických ankeritových vápenců. Tento výskyt se však nepodařilo později ověřit. V lokalitě Horní Sytová se v minulosti těžil a zpracovával materiál na výrobu plných cihel. Zásoby tohoto materiálu byly zkoumány i při okraji obce Kruh. Mezi obcemi Mříčná a Peřimov byly zkoumány jako cihlářská surovina prachovité jíly na svazích údolí Mlýnského potoka.

Na základě vyjádření obcí jsou na území dále tyto poddolované oblasti:

Tabulka 72 – Poddolovaná území mikroregionu Jilemnicko

Název	Název lokality – výměra – charakteristika
Benecko	Horní Štěpanice – lokalita nepřesná – rudy
Horní Branná	Horní Branná – 34,3 ha, lokalita nepřesná – rudy Valteřice 1 – lokalita nepřesná – radioaktivní Valteřice 2 – lokalita nepřesná – radioaktivní
Jestřabí v Krkonoších	Křížlice – ojedinělá – Manganová ruda
Jilemnice	Jilemnice Kozinec – 78,1 ha – rudy (lokalita méně přesná)
Rokytnice nad Jizerou	Dle ČGS-Geofondu 2/3 města leží na poddolovaném území
Paseky nad Jizerou	V územním plánu definována 3 poddolovaná území – 3055 – dolní Havírna, 3036 – Paseky pod Borem, 3043 – Planýrka u Mýta, výměry nejsou k dispozici
Studenec	Lokalita v obci Zálesní Lhota v okolí areálu firmy ZETKA Strážník a.s.
Vítkovice	Vítkovice1 – Kotel – lokalita méně přesná – rudy Vítkovice2 – Horní Mísečky – lokalita méně přesná – rudy Vítkovice3 – 7,1 ha – lokalita méně přesná – radioaktivní

Zdroj: RSP LK a vlastní zpracování

Příroda na Jilemnicku a chráněná území

Liberecký kraj vyniká velkou rozmanitostí přírodních podmínek. Přírodní cennost a zachovalost území dokládá také vysoký podíl chráněných území, která zabírají přibližně jednu třetinu rozlohy kraje. Z toho podstatná část připadá na velkoplošná chráněná území – Krkonošský národní park a chráněné krajinné oblasti. Do poloviny roku 2008 bylo na území kraje vyhlášeno 113 maloplošných chráněných území regionálního, celostátního a často i evropského významu.

Několik z těchto chráněných území se nachází právě na území mikroregionu. Nejvýznamnějším chráněným územím je zvláště chráněné území (dále ZCHÚ) podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění. Tímto ZCHÚ je **Krkonošský národní park** (dále jen KRNAP), který se rozprostírá v severovýchodní části Čech při hranici s Polskem. Založen byl jako chráněné území v roce 1963 a v roce 1991 došlo k jeho přehlášení dle nových legislativních předpisů. Jeho celkové území má rozlohu 54 969 ha, vč. ochranného pásma. Z toho 19 432 ha se nachází na území mikroregionu. Péčí o KRNAP byla pověřena Správa Krkonošského národního parku se sídlem ve Vrchlabí. Je příspěvkovou organizací Ministerstva životního prostředí ČR. Ze správního hlediska se KRNAP a jeho ochranné pásmo rozkládá na území okresů Trutnov, Semily a Jablonec nad Nisou. Jeho východní část spadá do Královehradeckého kraje (65 % plochy, 45 katastrů na území 16 obcí) a západní část do Libereckého kraje (35 %, 29 katastrů na území 13 obcí). Na území mikroregionu zasahuje území KRNAPu katastrální území obcí Benecko, Jablonec nad Jizerou, Jestřabí v Krkonoších, Paseky nad Jizerou, Poniklá, Rokytnice nad Jizerou, Víchová nad Jizerou a Vítkovice. Předmětem ochrany tohoto národního parku jsou přírodní ekosystémy vázané na přírodovědecky nejhodnotnější část horského celku Krkonoš. Předmětem ochrany jsou též evropsky významné druhy a typy evropských stanovišť, pro něž jsou na území národního parku vymezeny evropsky významné lokality. Jeho zcela mimořádná přírodovědecká hodnota zjevně souvisí i s jeho zeměpisnou polohou. Krkonoše jsou křižovatkou, přes kterou se převalují vzduchové masy od Atlantiku i z Arktidy, přes kterou se stěhovaly a stále stěhují rostlinné a živočišné druhy ponejvíce ve směru poledníků.

Území národního parku je zatím do platnosti nové zónace rozděleno na tři zóny s rozdílným ochranným režimem.

- → zóna I. KRNAP (přísná přírodní) má rozlohu 6 984 ha a nachází se v nejvyšších částech pohoří,
- → zóna II. KRNAP (řízená přírodní) má rozlohu 9 836 ha a navazuje v širokém pásu kolem alpínské hranice lesa na I. zónu,
- → zóna III. KRNAP (okrajová) má rozlohu 19 507 ha a rozkládá se ve středních a nižních polohách Krkonoš.

Ochranné pásmo není součásti KRNAP, ale tvoří přechod mezi III. zónou a volnou, intenzivně využívanou krajinou Podkrkonoší. Zonace není samoúčelná, ale sleduje maximální ochranu přírodních hodnot Krkonoš a na druhé straně umožňuje jejich zpřístupnění a k přírodě šetrné využívání pro účely ekologicky únosné turistiky a sportu.

V polovině roku 2019 schválila rada Krkonošského národního parku (KRNAP) návrh nových zón. Ten Ministerstvo životního prostředí poslalo ke standardnímu připomínkování, aby poté bude vydán jako vyhláška. Nové rozdělení národního parku určuje režim ochrany přírody v jednotlivých částech Krkonoš na dalších 15 let. Platit začne v průběhu roku 2020. Tři dosud číslované zóny odstupňované podle přísnosti ochrany přírody či pravidel péče s vyhlášením nových zón zaniknou. Vzniknou čtyři nové zóny, které ale nebudou řešit regulace a pravidla pro činnosti v národním parku. Ty určí přímo zákon. Návštěvnost parku bude regulovat nově vymezené klidové území, které bude podle potřeby zasahovat i do zón s nižším stupněm kvality ekosystémů. V klidovém území bude možný pohyb jen po značených trasách, tak jako tomu je v nynější první zóně. Klidové území by mělo být asi o 1100 hektarů větší než první zóna. Klidová území bude ministerstvo podle vedení parku vyhlašovat opatřením obecné povahy. „Přírodní zóna“, do které spadají nejcennější ekosystémy Krkonoš, jako je například arkto-alpinská tundra, bude mít rozlohu 7 327,6 hektaru, což je 20,2 % rozlohy národního parku. Na přírodní zónu bude navazovat „zóna přírodě blízká“, která zahrnuje člověkem částečně pozměněné ekosystémy. Ještě o stupeň níže v kvalitě ekosystémů je nově navrhovaná zóna soustředěné péče o přírodu, ta má rozlohu 8 106,8 hektaru, což je 22,3 % území KRNAP. Zóna soustředěné péče o přírodu, která zahrnuje například louky, zabírá s rozlohou 20 702,3 hektaru 57 % území. Zóna kulturní krajina bude nejmenší a budou do ní patřit některé části obcí v národním parku. Bude mít rozlohu 183,7 hektaru a 0,5 % území KRNAP. Omezení pohybu lidí není spojeno s novou zonací, ale s vymezením takzvaného klidového území.

Kromě KRNAPu jsou Krkonoše zároveň i **biosférickou rezervací zapsanou v UNESCO**. Zapsaná lokalita této rezervace se nachází v těsném sousedství území Jilemnicka – v kat. území města Vrchlabí.

Na malou část území DSO Jilemnicko (severozápad) zasahuje **Chráněná krajinná oblast** (dále jen CHKO) **Jizerské hory.** Tato chráněná krajinná oblast byla vyhlášena v r. 1967 na území okresů Liberec, Jablonec nad Nisou a Semily. Rozkládá se na větší části plochy Jizerských hor a na východě přímo sousedí s Krkonošským NP. Rozkládá se v nadmořské výšce 320–1124 m. Tato CHKO je jednou z nejstarších v českých zemích. Sídlo její správy je v Liberci. Její rozloha je 368 km². Oblast byla zřízena k ochraně dochovaných přírodních prvků, převážně vázaných na les (lesy tvoří bezmála 75 % z celkové rozlohy), dále pak k ochraně vzhledu krajiny s jejími typickými znaky včetně místní zástavby lidového rázu. CHKO Jizerské hory zasahuje na území obce Paseky nad Jizerou.

Značná část území DSO je vyhlášena ptačí oblastí na základě směrnice 2009/147/ES a společně s evropsky významnými lokalitami tvoří soustavu NATURA 2000. Jedná se o **ptačí oblast** „Krkonoše“, která byla vyhlášená jako chráněné území za účelem ochrany ptáků. Ptačí oblast zasahuje na území obcí Benecko (části obce Benecko, Dolní Štěpanice, Horní Štěpanice, Mrklov), Jablonec nad Jizerou (část obce Jablonec nad Jizerou, Bratrouchov, Buřany, Horní Dušnice, Stromkovice), Rokytnice nad Jizerou (část Rokytnice nad Jizerou, Dolní Rokytnice, Horní Rokytnice, Františkov, Rokytno), Horní Branná (část Horní Branná, Valteřice), Jilemnice (část Hrabačov), Jestřabí v Krkonoších (část Jestřabí v Krkonoších, Křížlice, Roudnice), Paseky nad Jizerou, Poniklá (část Poniklá, Přívlaka), Víchová nad Jizerou (část Víchová nad Jizerou, Víchovská Lhota) a Vítkovice. Celá oblast je důležitá především jako hnízdiště řady vzácných a ohrožených ptáků. Ze 155 zjištěných druhů na celém území Krkonoš je 62 uvedeno mezi zvláště chráněnými v ČR (8 druhů je ohroženo kriticky a 33 je silně ohrožených). Můžeme tu zahlédnout vzácné zástupce ptačí říše: ledňáčka říčního, konipasa horského, tetřívka obecného, čápa černého, volavky a další ohrožené a vzácné druhy.

Na území obcí, které jsou v KRNAPU ale i dalších (Benecko, Horní Branná, Jablonec n. J., Jestřabí v Krkonoších, Jilemnice, Paseky nad Jizerou, Peřimov, Poniklá, Rokytnice n. J., Víchová n. J. a Vítkovice) se nachází Evropsky významná lokalita NATURA 2000 (na seznamu s č. CZ0524044 Krkonoše). Na území Jilemnicka se vyskytují reliktní i endemické druhy rostlin a živočichů (a nacházejí se tu i rozsáhlé lesní porosty.

Na území obcí Víchová nad Jizerou a Peřimov se nachází další Evropsky významná lokalita NATURA 2000 (na seznamu s č. CZ0513822 Jizera a Kamenice).

Na území Jilemnicka se rovněž nacházejí trv. maloplošná chráněná území, sem patří **Strážník**, který je zároveň i evidovanou národní přírodní památkou (NPP). Jedná se o světově významné naleziště hvězdovce. Území se nachází na jihovýchodním úbočí stejnojmenného vrchu na rozhraní Podkrkonoší a Českého ráje, západně od Jilemnice, v kat. obce Peřimov. Melafyr, ze kterého je vrch tvořen, je prostoupen žílou s hvězdovcem, zvláštní krystalografickou formou křemene. Naleziště bylo objeveno v polovině 19. století, od té doby se až do 2. světové války stalo vyhledávané sběrateli a probíhalo často intenzivní vysbírávání hvězdovce, jak ze zvětralin na povrchu, tak z kopaných rýh. Tím se naleziště postupně vyčerpávalo. Při poválečných geologických průzkumech (prováděných kvůli posouzení možnosti těžby melafyru) bylo potvrzeno, že se hvězdovec nachází pouze na malém území. Navzdory vyhlášení chráněného naleziště roku 1963 byla v roce 1968 provedena těžba hvězdovce. V současnosti jsou v zájmu ochrany přírody těžební jámy zahrnuty. Dále je na území Jilemnicka evidováno další maloplošné chráněné území, tzv. **Mechové jezírko,** v katastrálním území Vítkovice, o rozloze 6,80 ha (datum vyhlášení 1985), které je jediným jezírkem na české straně Krkonoš s bohatou lokalitou mechorostů. Dále jsou zde zařazeny **Prameny Labe** o rozloze 2883,90 ha (mimo jiné katastr obce Rokytnice n. J. – Rokytno a Vítkovice, rok vyhlášení 1980), neboť se jedná o nejcennější vrcholové partie Krkonoš v pramenné oblasti Labe, s klečovými porosty, přirozenými i druhotnými subalpinskými trávníky, vrchovišti, vysokobylinnými nivami a společenstvy vysokohorské tundry s výskytem řady vzácných a ohrožených organismů. Maloplošně chráněným územím je i smíšený horský les typický pro přirozené lesy Krkonoš, který nese název **V bažinkách.** Má rozlohu 31,38 ha a nachází se v katastru Vítkovic v Krkonoších (datum vyhlášení 21. 6. 1960 a 29. 11. 1988).

Území mikroregionu Jilemnicko je evidováno jako území s významnými krajinnými prvky (VKP). Významné krajinné prvky jsou nástrojem obecné územní ochrany v krajině. Zákon o ochraně přírody

a krajiny č. 114/1992 Sb. (v platném znění) je vymezuje jako ekologicky, geomorfologicky a esteticky hodnotné části krajiny utvářející její typický vzhled nebo přispívající k udržení její stability. Významné krajinné prvky jsou zde vymezeny ve dvou úrovních. Jako VKP jsou ze zákona (lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera a údolní nivy) a VKP registrované (jiné části krajiny). Na Jilemnicku jsou konkrétně jako VKP ze zákona evidované čtyři plochy luk v Martinicích v Krkonoších, jejichž zápis proběhl 16. 7. 1999.

Na území DSO Jilemnicko se jako významný a důležitý prvek nachází i památné stromy. Ty jsou vyhlašovány orgány ochrany přírody, a jsou vedeny v ústředním seznamu (k 28. 1. 2004). Na území Jilemnicka se jedná o tyto objekty:

Tabulka 73 – Památné stromy na území DSO Jilemnicko

Obec	Kód	Název stromu	Typ objektu	Katastrální území, parcela	výška v metrech/obvod kmene v cm
Benecko	101369	Ambrožův smrk na Levínku	jednotlivý strom	Benecko, parc. č. 249/1	48,0 / 362
Bukovina u Čisté	101388	Lípy v Bukovině	skupina stromů	Bukovina u Čisté, parc. č. 32 a 182	nezadána / nezadaný
Horní Branná	105002	Dub v Horní Branné		Horní Branná, parc. č. 1945/14	nezadána / 465
	105003	Lípa v Horní Branné	jednotlivý strom	Horní Branná, parc. č. 2424/7	nezadaná/ 537
	101336	Topol bílý v Horní Branné	jednotlivý strom	Horní Branná, parc. č. 97	18,0 / 450
Jablonec nad Jizerou	101349	Dub letní v Jablonci nad Jizerou		Jablonec nad Jizerou, parc. č.578/2	30,0 m / 410
Jestřabí v Krkonoších	106182	Farská lípa v Křížlicích		Křížlice, parc. č. 438	27,0 / 402
Jilemnice	101356	Jasany u kapličky sv. Isidora	skupina stromů	Jilemnice, parc. č. 1779	nezadána / nezadaný
	101321	Jilmová alej	stromořadí	Jilemnice, parc. č. 2240	nezadána / nezadaný
	101368	Lípa na Javorku	jednotlivý strom	Jilemnice, parc. č. 2282/4	nezadána / 540
Kruh	101334	Lípa u nádraží ČD Roztoky	jednotlivý strom	Kruh, parc. č. 362	nezadána / 272
	101384	Lípa v Kruhu	jednotlivý strom	Kruh, parc. č. 1062/2	26,0 / 550
	101335	Lípa v Kruhu 2	jednotlivý strom	Kruh, parc. č. 1106/2	nezadaná/ 474
Levínská Olešnice	105004	Dub ve Žďáře	jednotlivý strom	Žďár u Staré Paky, parc. č. 40	nezadána / 522
Martinice v Krkonoších	105495	Lípa v Martinicích	jednotlivý strom	Martinice v Krkonoších, parc. č. 57	19,0 / 240
Paseky nad Jizerou	101347	Lípy v Pasekách nad Jizerou	skupina stromů	Paseky nad Jizerou, parc. č. 395/1	nezadána / nezadaný
Peřimov	101382	Hrušeň v Peřimově	jednotlivý strom	Peřimov, parc. č. 1693	15,0 / 480
Poniklá	101371	Dub v Poniklé	jednotlivý strom	Poniklá, parc. č. 2138/1	24,0 m / 348

	101325	Hrušeň planá	jednotlivý strom	Poniklá, parc. č. 1794	12,0 / 314
	101346	Lípa u Tomášů	jednotlivý strom	Poniklá, parc. č. 243	27,0 / 665
Rokytnice nad Jizerou	101344	Lípa v Rokytnici	jednotlivý strom	Horní Rokytnice nad Jizerou, parc. č. 78	18,0 / 350
	101326	Lípa velkolistá a dub letní v Dolní Rokytnici	skupina stromů	Dolní Rokytnice, parc. č. 1109/1	nezadána / nezadaný
Roztoky u Jilemnice	105001	Borovice na Haldě	jednotlivý strom	Roztoky u Jilemnice, parc. č 1673/9	nezadána / 191
Víchová nad Jizerou	101342	Lípa malolistá	jednotlivý strom	Víchová nad Jizerou, parc. č. 137/1	27,0 / 490
	101343	Lípa ve Víchové nad Jizerou	jednotlivý strom	Víchová nad Jizerou, parc. č. 753/1	25,0 / 475
Vítkovice	101341	Lípa srdčitá na Braunově kopci	jednotlivý strom	Vítkovice v Krkonoších, parc. č. 2363	27,5 / 532

Zdroj: AOPK a vlastní zpracování

V průběhu posledních 5 let některé památné stromy zanikly.

7.7 Lesní pozemky

Mikroregion Jilemnicko patří k nejlesnatějším částem České republiky. Samotné území Jilemnicka má vysoký procentuální podíl lesů ze své celkové výměry – celkem 42,74 %. Mezi nejvíce lesnatou obec patří jednoznačně Vítkovice, kde připadá z celkové výměry obce neuvěřitelných 80,1 % na lesní pozemky. Nejméně lesnatou obcí v regionu jsou naopak Martinice v Krkonoších s 5,4 %.

Tabulka 74 – Procentuální podíl lesů na celkové výměře u jednotlivých obcí a SO ORP Jilemnice

Obec	Celková výměra obce (ha)	Lesní půda – rozloha (ha)	Podíl lesů (%)
Benecko	1 653	646	39,1
Bukovina u Čisté	318	30	9,6
Čistá u Horek	1 053	435	41,3
Horka u Staré Paky	203	23	11,4
Horní Branná	2 086	665	31,9
Jablonec nad Jizerou	2 232	1166	52,2
Jestřabí v Krkonoších	1 031	278	26,9
Jilemnice	1 386	379	27,3
Kruh	604	79	13,1
Levínská Olešnice	1 005	310	30,8
Martinice v Krkonoších	327	18	5,4
Mříčná	1 005	277	27,5
Paseky nad Jizerou	1 271	919	72,3
Peřimov	664	152	22,9
Poniklá	1 375	456	33,1

Rokytnice nad Jizerou	**3 694**	**2259**	**61,2**
Roztoky u Jilemnice	**1 304**	**392**	**30,1**
Studenec	**1 687**	**404**	**23,9**
Svojek	**538**	**115**	**21,3**
Víchová nad Jizerou	**1 230**	**347**	**28,2**
Vítkovice	**3 194**	**2558**	**80,1**
SO ORP Jilemnice	**27 860**	**11 908**	**42,74**

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Lesnatost mikroregionu s ohledem na hodnoty Libereckého kraje lze vyhodnotit jako průměrnou. Při porovnání se sousedními kraji a se zalesněností celé ČR je Kraj Liberecký nejlesnatější.

Tabulka 75 – Procentuální podíl lesů na celkové výměře u sousedních krajů a ČR

Území	Celková výměra území (ha)	Lesní půda – rozloha (ha)	Podíl lesů (%)
ČESKÁ REPUBLIKA	**7 887 100,8**	**2 673 391,7**	**33,90**
KRAJ KRÁLOVÉHRADECKÝ	**475 905,7**	**148 374,2**	**31,18**
KRAJ LIBERECKÝ	**316 338,9**	**140 936,0**	**44,55**
KRAJ STŘEDOČESKÝ	**1 092 844,0**	**299 874,4**	**27,44**

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Území ČR se člení na přírodní lesní oblasti. Hranice přírodních lesních oblastí sledují přirozená ekologická rozhraní a vytvářejí tak systém přírodního členění ČR z hlediska potřeb lesního hospodářství. Na území Libereckého kraje zasahuje 8 přírodních lesních oblastí (dále jen PLO). Jsou to:

5 – České středohoří
17 – Polabí
18 – Severočeská pískovcová plošina a Český ráj
19 – Lužická pískovcová vrchovina
20 – Lužická pahorkatina
21 – Jizerské hory a Ještěd
22 – Krkonoše
23 – Podkrkonoší

Z toho území DSO Jilemnicko lze zařadit do dvou přírodních lesních oblastí. První oblastí je PLO 22 – Krkonoše, která je vymezena pro nejvyšší české pohoří ležící celé v národním parku. PLO 22 má reliéf typický pro charakter hornatiny s hlubokými erozivními údolími a oblastmi zarovnaného povrchu na temenech pohoří (Labská louka). Reliéf je pokryt smrkovými monokulturami, přecházejícími v kosodřevinu až do oblastí nad horní hranicí lesa. V PLO se nachází nejvyšší bod Libereckého kraje – Kotel (1435 m n. m.).

Druhou přírodní lesní oblastí je PLO 23 – Podkrkonoší. Tato oblast je tvořena pahorkatinou, jejíž svahové partie často přecházejí do hlubokých zářezů vodních toků. V této oblasti převládají lesy smíšené.

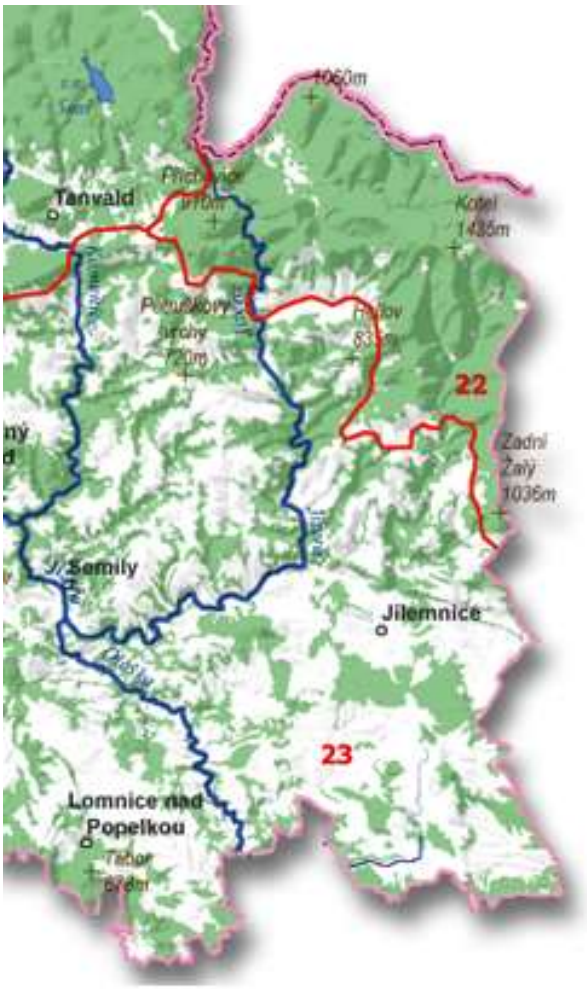

Obrázek 12 – Přírodní lesní oblasti na území SO ORP Jilemnice

Lesy se podle hlavního cíle hospodaření dělí do tří základních kategorií – lesy hospodářské, lesy ochranné a lesy zvláštního určení. V **lesích hospodářských** je hlavním cílem vlastníka produkce dřeva (při zohlednění ostatních funkcí lesa). Hlavní funkcí **lesů ochranných** je ochrana půdy před erozí, zejména větrnou a vodní. Tyto lesy se nacházejí hlavně na strmých svazích a v horských oblastech při horní hranici lesa. V **lesích zvláštního určení** převládá nad produkcí dřeva některá z mimoprodukčních funkcí. Může se jednat například o lesy rekreační, lesy ve zvláště chráněných územích, obory a bažantnice, genové základny či lesy pro účely výuky.

Na území mikroregionu se nachází cca 19 110 ha hospodářského lesa, 725 ha ochranného lesa a 6 550 ha lesa zvláštního určení, z nichž 4 983 ha patří do subkategorie lesů v národním parku.

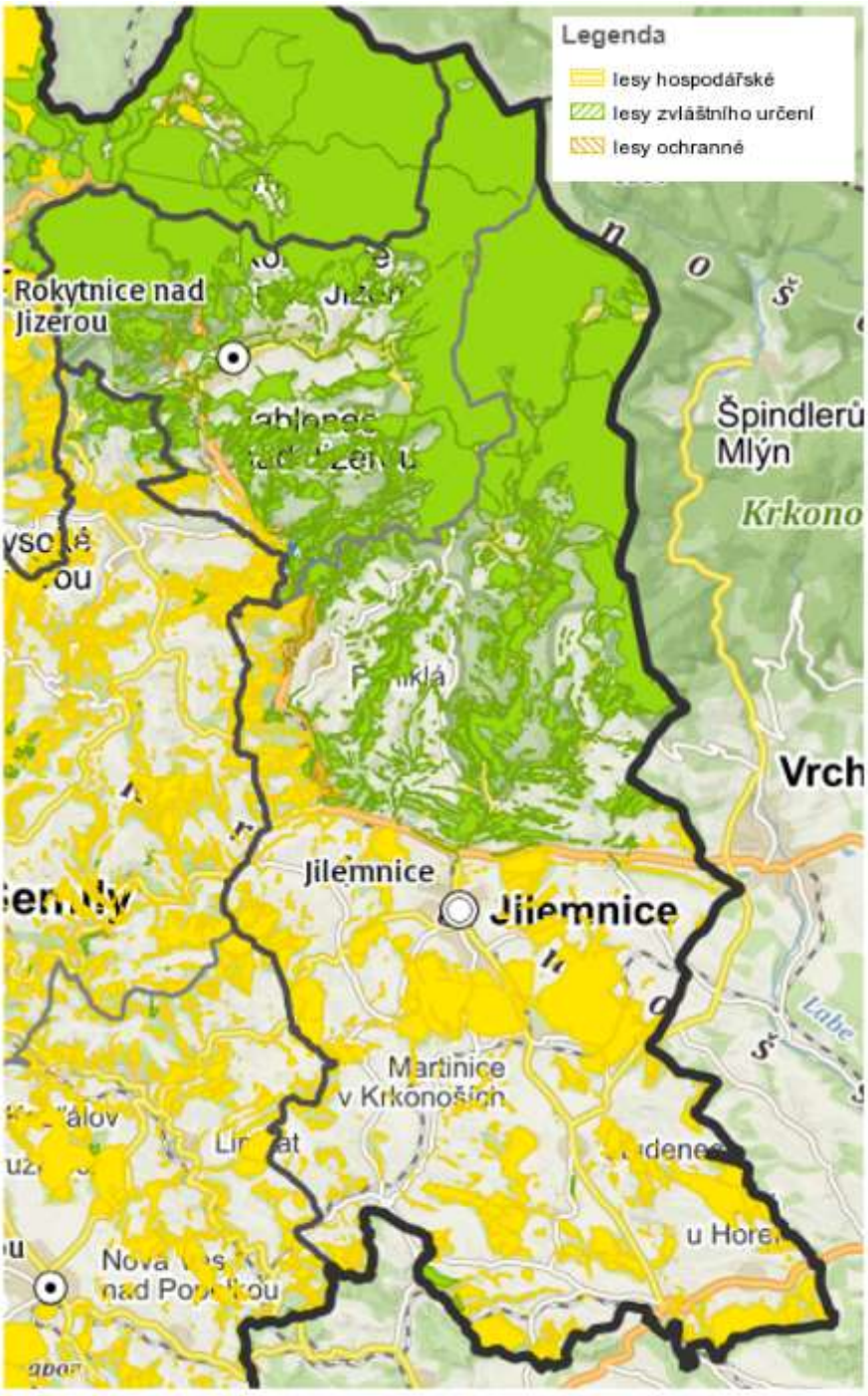

Obrázek 13 – Mapa hospodářského využití lesů na území DSO Jilemnicko

Rok 2018, který byl extrémně teplý a suchý, vytvořil optimální podmínky pro rozmnožení kůrovce, jednoho z nejobávanějších lesních škůdců. Smrkové lesy v České republice, oslabené horkým a suchým počasím roku 2018, v současné době čelí bezprecedentní kůrovcové kalamitě. Očekává se historicky plošně nejrozsáhlejší úhyn lesů. Lesy v Libereckém kraji jsou zatím zasaženy mírněji, přesto situace není optimistická. Pokud by se loňské počasí opakovalo, lze očekávat rychlý rozvoj kalamity i zde.

Obrázek 14 – Kůrovcová mapa

Jak je vidět na výše uvedeném obrázku v r. 2018 – 2019 postihla kůrovcová kalamita i lesy na území mikroregionu Jilemnicko. Hodně postiženy byly lesy v okolí Horek u Staré Paky, Čisté u Horek, Levínské Olešnice, Studence, Bukoviny u Čisté, ale i lesy v Benecku a v okolí Jilemnice. Z toho důvodu muselo dojít k intenzívnímu kácení napadených stromů, se kterým se musely obce, jejichž lesy byly postiženy, vypořádat. Vzniklé holiny se připravují k novému zalesnění.

7.8 Nakládání s odpady

V Libereckém kraji se podle aktuálních statistik podle celokrajského srovnání vyprodukuje druhé nejmenší množství odpadu v ČR. Při porovnání se sousedními kraji je na tom Liberecký kraj v produkci odpadů nejlépe.

Tabulka 76 – Produkce odpadů – mezikrajské srovnání za rok 2018

Kraj	Produkce podnikových odpadů	z toho podle ekonomických činností (CZ-NACE)							Produkce komunálních odpadů
		zemědělství, lesnictví, rybářství 01-03	těžba a dobývání 05-09	zpracovatelský průmysl 10-33	výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu 35	činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi 37-39	stavebnictví 41-43	doprava a skladování 49-53	
Středočeský kraj	1 892 443	13 513	290	637 439	41 906	468 124	553 699	9 114	547 676
Liberecký kraj	553 023	1 536	16 880	177 785	1 925	71 639	258 935	923	136 045
Královéhradecký kraj	642 172	11 655	i.d.	206 122	710	133 242	240 109	1 009	182 670

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Na celém území Jilemnicka je zajištěn sběr, třídění a svoz komunálního odpadu. Všechny obce zajišťují zneškodňování odpadu dodavatelským způsobem.

Na celém území mikroregionu Jilemnicko lze třídit papír, plasty – směsné a PET, sklo – bílé i barevné, kovy, nápojové kartony, dále nebezpečné složky komunálních odpadů, bioodpady, objemné odpady, elektroodpady. Pro třídění komunálních odpadů jsou využívány různé způsoby sběru. Např. z hlediska technického vybavení se na území Jilemnicka objevují nádobové způsoby sběru i pytlový způsob sběru. Separace komunálního odpadu je v současné době na území DSO prováděna na sklo bílé a barevné, plast z domácnosti, papír, nápojové PET lahve, kov, kartonové obaly. V každé obci probíhá také pravidelný sběr železného šrotu a nebezpečného odpadu většinou 1x nebo 2x za rok. Jak je vidět z níže uvedeného obrázku k roku 2015 (aktuálnější přehled není k dispozici), z celkového množství komunálního odpadu se vytřídilo 23 % papíru, 10 % plastu, 24 % barevného skla, 1 % skla bílého, cca 0,5 % nápojových kartonů a 41,5 % kovů (1 čtvereček = 1 %).

Obrázek 15 – Přehled vytříděného odpadu na území SO ORP Jilemnice podle struktury (rok 2015)

Obce Jilemnicka se do třídění odpadu aktivně zapojují a některé se každoročně účastní i soutěží o Zlatou Popelnici. Do soutěže jsou automaticky zařazeny všechny obce v Libereckém kraji, které mají uzavřenou smlouvu o zajištění zpětného odběru a využití odpadů z obalů se společností EKO-KOM, a.s. Libereckého kraje, která vyhodnocuje nejúspěšnější obce a města v problematice třídění odpadu v Libereckém kraji. V roce 2017 si v třídění vedly nejlépe obce do 500 obyvatel. Vítězem roku 2017 se stala obec Paseky nad Jizerou, v letech 2017 a 2018 zvítězila v kategorii měst do 3500 obyvatel Rokytnice nad Jizerou.

Kromě třídění odpadu jsou na území DSO i zařízení pro zpracování odpadu. Jedná se o tato stacionární zařízení:

- Sběrné dvory (vč. demontáže) – 2 zařízení – Rokytnice nad Jizerou a Jilemnice
- Sběr a výkup odpadů kromě autovraků a elektrozařízení – 5 zařízení - Jilemnice (5 zařízení)
- Autovrakoviště (sběr, výkup a demontáž autovraků) – 5 zařízení – Jilemnice (2), Rokytnice nad Jizerou, Martinice v Krkonoších, Mříčná
- Čistírny odpadních vod – 2 zařízení – Rokytnice nad Jizerou (Dolní Rokytnice) a Jilemnice
- Třídění, demontáž, dekontaminace, recyklace a úprava odpadu k energetickému využití, vč. demontáže elektroodpadu a drtící linky – 1 zařízení – Mříčná
- Rekultivace, terénní úpravy – 1 zařízení – Horní Branná (Valteřice) – využití odpadu k rekultivaci

Na území Jilemnicka se nenachází žádná oficiální skládka komunálního odpadu. Nejbližší zařízení tohoto typu je v sousedním ORP Semily, v obci Košťálov. Rovněž se tu nenachází žádná bioplynová stanice, žádné zařízení pro fyzikálně-chemickou úpravu odpadu ani spalovna odpadu.

Mikroregion Jilemnicko – svazek obcí zřídil a provozuje na území mikroregionu Jilemnicko 6 komunitních kompostáren, které zpracovávají pouze biologicky rozložitelný materiál rostlinného původu, který pochází např. z údržby ploch zeleně zahrad občanů a veřejných prostranství obcí. Produktem tohoto kompostování je zelený kompost. V současné době jsou komunitní kompostárny zřízeny v obcích Bukovina u Čisté, Vítkovice, Roztoky u Jilemnice, Horní Branná a ve městech Jilemnice a Rokytnice nad Jizerou. Pro zajištění sběru a svozu bioodpadu jsou v obcích mikroregionu Jilemnicko rozmístěny velkoobjemové kontejnery a ve městě Jilemnice dále plastové popelnice o objemu 240l. V bezprostřední blízkosti kontejnerů je možné ukládat také dřevní hmotu (zbytky po ořezu stromů a keřů). Veškerá vytříděná hmota je dále sbírána a svážena společnou technikou, na které se finančně podílely členské obce mikroregionu.

V současné době není na území DSO Jilemnicko evidována žádná větší černá skládka. Boj proti černým skládkám na území probíhá velmi intenzívně, s masivním nástupem moderních technologií se stále více lidí zapojilo do iniciativy „ZmapujTo.cz“, která vznikla v květnu 2012 jako ekologický projekt s cílem bojovat proti nelegálním skládkám odpadu v ČR a přispět tak k řešení této problematiky. Projekt se zaměřil na občany, kterým se nelíbí černé skládky v jejich městech, vesnicích nebo v přírodě a chtějí se skládkami něco udělat. Občané, kteří objeví černou skládku, ji mohou vyfotografovat a velmi jednoduchým způsobem nahlásit na uvedený web ze svého tabletu či mobilu. Tento web taková hlášení eviduje a obce tak mají snadný přístup do aplikace, aby mohly s tímto nešvarem bojovat. Do akce se zapojila ORP Jilemnice – viz mapa níže.

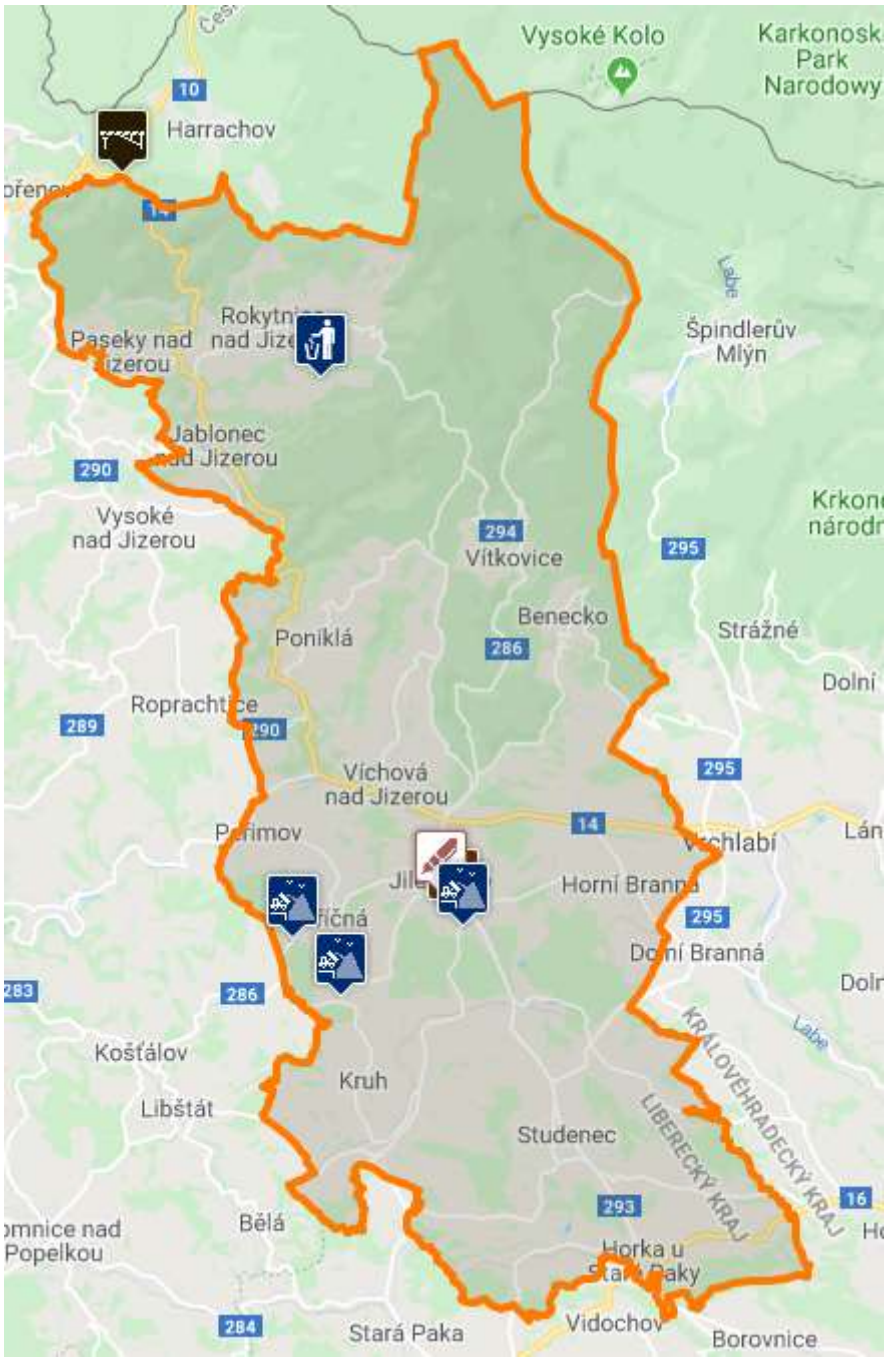

Obrázek 16 – Aktuálně nahlášené černé skládky na území ORP Jilemnice

Na území DSO Jilemnicko byly k 31. 12. 2018 evidovány 3 drobné černé skládky, a to 2 na území obce Mříčná, 1 na území města Jilemnice a odpadky vč. neuklizené dřevní hmoty v blízkosti Rokytnice n. J.. Do akce se samostatně zapojily i obce Jilemnice, Martinice v Krkonoších, Mříčná a Rokytnice nad Jizerou. V současné době však již byly všechny skládky odstraněny a problém s nepořádkem byl vyřešen.

8 Zemědělství

8.1 Zemědělská půda

Jak je v dokumentu již několikrát uvedeno, je území mikroregionu Jilemnicko spíše hornatou oblastí s velmi členitým reliéfem. Zemědělsky obhospodařované pozemky mají výměru celkem 13 801,2 ha. Z toho činí 4 732,6 ha orná půda, 8 609,5 ha trvalé travní porosty, 426,1 ha zahrady a 33,1 ha ovocné sady. Zemědělská půda tvoři 49,5 % z celkové výměry území obcí. Orná půda činí jen 17 % z celkové výměry území (34,3 % z celkové výměry zemědělské půdy) a trvalé travní porosty činí 30,9 % z celkové výměry území (62,4 % z celkové výměry zemědělské půdy).

Tabulka 77 – Zemědělská půda na území obcí DSO Jilemnicko

Obec	Celková výměra území (ha)	Zemědělská půda	Podíl zemědělské půdy z celkové výměry (%)	Orná půda (ha)	Podíl orné půdy z celkové výměry zemědělské půdy (%)	Trvalé travní porosty (ha)	Podíl trvalých travních porostů ze zemědělské půdy (%)	Zahrady (ha)	Ovocné sady (ha)
Benecko	1 653,0	882,0	53,4	126,9	14,4	743,1	84,3	9,0	3,0
Bukovina u Čisté	317,5	266,4	83,9	143,2	53,8	107,3	40,3	15,9	0,0
Čistá u Horek	1 052,8	554,6	52,7	290,5	52,4	241,1	43,5	22,0	1,0
Horka u Staré Paky	202,8	143,4	70,7	41,4	28,9	94,9	66,2	6,2	1,3
Horní Branná	2 086,4	1 246,1	59,7	579,0	46,5	601,1	48,2	61,4	4,7
Jablonec nad Jizerou	**2 232,3**	**885,2**	39,7	**60,3**	6,8	**798,2**	90,2	**22,6**	**4,2**
Jestřabí v Krkonoších	1 030,7	673,7	65,4	172,9	25,7	497,5	73,8	3,3	0,0
Jilemnice	**1 385,9**	**775,1**	55,9	**357,4**	46,1	**371,1**	47,9	**42,6**	**3,9**
Kruh	604,5	481,5	79,7	300,8	62,5	165,4	34,4	13,0	2,3
Levínská Olešnice	1 004,9	621,6	61,9	322,9	51,9	282,9	45,5	14,7	1,1
Martinice v Krkonoších	327,0	265,3	81,1	145,3	54,8	102,8	38,7	14,6	2,6
Mříčná	1 004,8	665,0	66,2	308,1	46,3	342,3	51,5	13,8	0,8
Paseky nad Jizerou	1 270,6	308,6	24,3	22,6	7,3	279,6	90,6	6,3	0,0
Peřimov	663,8	458,2	69,0	201,9	44,1	248,5	54,2	7,8	0,0
Poniklá	1 375,2	767,6	55,8	226,5	29,5	520,4	67,8	18,2	2,6
Rokytnice nad Jizerou	**3 694,5**	**1 182,5**	32,0	**117,0**	9,9	**1 044,1**	88,3	**19,5**	**1,9**
Roztoky u Jilemnice	1 304,1	820,0	62,9	458,7	55,9	336,1	41,0	24,2	1,0
Studenec	1 687,3	1 154,2	68,4	484,7	42,0	601,4	52,1	66,0	2,1
Svojek	537,7	377,2	70,2	189,4	50,2	180,9	48,0	5,9	1,0
Víchová nad Jizerou	1 230,0	768,9	62,5	167,4	21,8	564,9	73,5	36,6	0,0

Vítkovice	3 194,3	504,1	15,8%	15,7	3,1%	485,9	96,4%	2,5	0,0
SO ORP Jilemnice	**27 860,1**	**13 801,2**	**49,5%**	**4 732,6**	**34,3%**	**8 609,5**	**62,4%**	**426,1**	**33,3**

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Graf 17 – Bilance zemědělské půdy na území mikroregionu Jilemnicko

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Orná půda ze zemědělských ploch převládá především v nižších polohách území. Nejmenší podíl výměry orné půdy, s přihlédnutím k celkové výměře zemědělské půdy v území, mají horské obce. Z nich má nejmenší podíl orné půdy, k celkové rozloze zemědělské půdy obec Vítkovice a za ní následuje město Jablonec nad Jizerou a obec Paseky nad Jizerou. Tyto obce pak mají naopak největší podíl trvalých travních porostů k celkové ploše zemědělské půdy na svém území. Zahrady a ovocné sady jsou zastoupeny jen v malých výměrách, což je pochopitelné s ohledem na krajinný ráz. Na celém území DSO nejsou žádné plochy chmelnic a vinic.

Velké rozlohy trvalých travních porostů jsou výchozím předpokladem pro chov hospodářských zvířat. Horský a podhorský ráz krajiny je specifický pro chov skotu a také koz a ovcí. Vzhledem k vysokým rozdílům v nadmořské výšce je možno na území regionu pěstovat širší škálu plodin. Převažují však obiloviny a pícniny. Značné množství půdy je v posledních letech také zemědělsky nevyužíváno, a to z důvodu poklesu stavu chovaných hospodářských zvířat za posledních 10 let. Na území Jilemnicka se stále častěji vyskytují případy mimoprodukčního zemědělství, jako je pěstování řepky a energetických plodin, rovněž se rozvíjí i uvádění půdy do klidu, atd.

Stále více se na území rozvíjí agroturistika, dřevařství nebo řemeslná výroba. To má však v této části republiky značnou tradici, neboť zemědělská výroba v těchto klimatických podmínkách nebyla v historii, a taktéž ani v současnosti, dostatečným zdrojem obživy pro místní obyvatele.

Na území DSO se vyskytují zemědělské pozemky rozdílné „hodnoty“. Vzhledem ke svažitému terénu nebo značnému výskytu půd se spodní vodou (tzv. glejovité půdy) nalezneme na řešeném území množství pozemků s definovanou nižší třídou ochrany, která se stanovuje dle bonitace půdně ekologických jednotek (dále jen BPEJ). Tato bonitace poskytuje komplexní systém hodnocení půdy v rámci celé ČR. Její využití je široké zejména ve státní správě, kde se používá pro určování půdní úrodnosti zemědělské půdy dle přírodních podmínek, při určení úřední ceny zemědělské půdy, při kategorizaci zemědělského území a při ochraně zemědělského půdního fondu. Hodnocení BPEJ určuje odlišnosti zemědělských půd dle jejich svažitosti, skeletovitosti, zrnitosti, hloubky půdy a podle dlouhodobého zamokření proti ekologicky příznivým podmínkám.

8.2 Zemědělské subjekty

Mikroregion Jilemnicko je působištěm různých zemědělských subjektů, které lze řadit mezi velké i malé subjekty. Mezi ty větší patří např. Statek Benecko s. r. o., AGROJILM, s. r. o. Jilemnice, ZEFA Levínská Olešnice, a. s., ZEMEX, s. r. o. Rokytnice nad Jizerou, Zemědělské družstvo Mříčná – Peřimov, ZETKA Strážník, a. s. Studenec nebo AGROTRANS, s. r. o. Vítkovice.

V současné době převážná většina zemědělských podniků hospodaří na pronajatých pozemcích. Zároveň v krajině hospodaří stále více drobných zemědělců a farmářů, kteří se orientují na biozemědělství, zejména chov skotu, ovcí a koz. Jejich stáda a péče o krajinu přispívá k zachování krkonošských květnatých luk. Tito farmáři se rovněž orientují na netradiční zemědělskou výrobu, zejména agroturistiku, ale i pěstování energetických plodin, dřevařství a drobnou výrobu.

Tím, že v průběhu posledních let došlo ke snížení stavu hospodářských zvířat, množství trvalých travních porostů, přestalo být využíváno pro pěstování píce. Aby tyto plochy nezůstávaly ladem a nedocházelo k šíření plevelů, podporuje ministerstvo zemědělství zemědělce, kteří zajišťují údržbu krajiny. Větší i drobní hospodáři tak získávají finanční prostředky na údržbu krajiny, a to tím systémem, že zajistí libovolným způsobem sklízení travního porostu. Díky těmto opatřením se začalo používat například mulčování horských luk. Tato dotační politika také umožňuje udržení činnosti alespoň základního množství tolik potřebných zemědělských subjektů. Za poslední období došlo k jistému zpřísnění původně volně nastavených dotačních podmínek, které nyní vyžadují po zemědělských subjektech také chov určitého počtu hospodářských zvířat. Tím bylo zamezeno tomu, že sklizeň travních porostů byla řešena pouze dříve tolik praktikovaným mulčováním.

V následující tabulce jsou přehledně uvedeny všechny zemědělské subjekty řešeného území (dle údajů z evidence zemědělského podnikatele na Portálu Farmáře):

Tabulka 78 – Zemědělské subjekty v obcích

Obec	Zemědělské subjekty dle evidence místa sídla
Benecko	Statek Benecko, s r. o. + 24 drobných zemědělců
Bukovina u Čisté	7 drobných zemědělců
Čistá u Horek	20 drobných zemědělců
Horní Branná	Biofarma Pod Hájkem s. r. o., ZEPO s. r. o. + drobní zemědělci
Horka u Staré Paky	1 registrovaný subjekt
Jablonec nad Jizerou	25 drobných zemědělců

Jestřabí v Krkonoších	23 drobných zemědělců
Jilemnice	AGROJILM, s. r. o., PEEM Grand, s. r. o. + 11 drobných zemědělců
Kruh	3 drobní zemědělci
Levínská Olešnice	ZEFA Levínská Olešnice, a.s. + 16 drobných zemědělců
Martinice v Krkonoších	3 drobní zemědělci
Studenec	ZETKA Strážník, a. s. + 12 drobných zemědělců
Svojek	4 drobní zemědělci
Mříčná	Zemědělské družstvo Mříčná – Peřimov + 7 drobných zemědělců
Paseky nad Jizerou	4 drobní zemědělci
Peřimov	5 drobných zemědělců
Poniklá	Krakonošův ranč – hospodářské družstvo + 11 drobných zemědělců
Rokytnice nad Jizerou	ZEMEX, spol. s r. o. + 28 drobných zemědělců
Roztoky u Jilemnice	Zemědělské obchodní družstvo Roztoky – Kruh + 12 drobných zemědělců
Víchová nad Jizerou	Zemědělské obchodní družstvo Jizerka + 15 drobných zemědělců
Vítkovice	Farma Hucul, s r.o., Burák trade, s. r. o., AGROTRANS spol. s r. o. + 5 drobných zemědělců

Zdroj: eAGRI a vlastní zpracování

9 Kultura, sport a tradice

Kultura, tradice a sport jsou i v současné době stále živou a nedílnou součástí života občanů Jilemnicka. Ve všech obcích mikroregionu panuje čilý spolkový a společenský život, který je důležitou podmínkou a pomyslným "podhoubím" celé řadě kulturních, sportovních i jiných akcí, které probíhají na území celého regionu. Téměř v každé obci je spolková činnost zastoupena minimálně sborem dobrovolných hasičů. V některých obcích jsou činné tělovýchovné jednoty, spolky zahrádkářů, myslivců, rybářů, žen, chovatelů, apod. Tyto spolky kromě své specifické činnosti velmi často organizují množství společenských, kulturních, sportovních a dalších akcí pro ostatní obyvatele obcí (např. pálení čarodějnic, plesy, karnevaly, sportovní akce, sportovní turnaje, divadelní představení, koncerty atd.).

Nespornou a významnou výhodou Jilemnicka je fakt, že se na tomto území, na rozdíl od některých jiných částí Krkonoš, po druhé světové válce nevyměnilo obyvatelstvo a tradiční vazby původních obyvatel k jejich místu pro život zůstaly celistvé. Přetrvaly tak důležité klíčové faktory a podmínky pro vznik, rozvoj a obnovu kulturních i jiných tradic, tedy občanská vzájemnost, historické kořeny a vztahy, smysl pro dobrovolnickou činnost apod.

9.1 Kulturní zařízení a spolková činnost

Mikroregion Jilemnicko je kulturním regionem. Ve všech obcích na Jilemnicku se pořádá řada kulturních akcí, koncertů, divadelních představení, filmových představení, cestopisných přednášek a dalších akcí. Ve všech obcích je knihovna, ve většině je nějaký kulturní nebo společenský dům a v mnoha z nich vychází i pravidelný zpravodaj, který informuje občany o kulturně společenském dění v obci.

V následující tabulce je na základě informací od zástupců obcí soupis kulturních zařízení v jednotlivých obcích.

Tabulka 79 – Kulturní zařízení v obcích na území DSO Jilemnicko (k 31. 12. 2019)

Obec	Kulturní zařízení
Benecko	Knihovna, sokolovna, místní zpravodaj, discoclub
Bukovina u Čisté	Kulturní dům, areál bývalé základní školy – knihovna, přírodní areál – pro kulturně společenské vyžití občanů obce, místní zpravodaj
Čistá u Horek	Knihovna, spolkový dům – pro kulturně společenské vyžití občanů obce, místní zpravodaj
Horka u Staré Paky	Knihovna
Horní Branná	Knihovna, stálá historicko-národopisná expozice obcí Horní Branná a Valteřice v prostorách zámku Horní Branná "Život pod horami", Kulturní dům
Jablonec nad Jizerou	Městská knihovna, kulturní dům, zpravodaj Jizeran
Jestřabí v Krkonoších	Knihovna
Jilemnice	Společenský dům Jilm, kino 70, městská knihovna, Krkonošské muzeum, hudební klub Továrna
Kruh	Knihovna, kino
Levínská Olešnice	Knihovna, muzeum, kulturní dům v Levínské Olešnici, kulturní dům ve Žďáru,
Martinice v Krkonoších	Knihovna, místní zpravodaj
Mříčná	Knihovna, sokolovna (slouží jako kulturní dům i sportovní sál)
Paseky nad Jizerou	Památník Zapadlých vlastenců – muzeum
Peřimov	Klubovna OÚ, zpravodaj
Poniklá	Kulturní dům, knihovna, Muzeum krkonošských řemesel
Rokytnice nad Jizerou	Kulturní dům, městská knihovna, areál Přírodního divadla, Music Club Šnekolend
Roztoky u Jilemnice	Knihovna, místní zpravodaj, kulturní dům čp. 241 - budova pro menší společenské akce
Studenec	Knihovna, rodný dům Jiřího Šlitra
Svojek	Kulturní dům, knihovna
Víchová nad Jizerou	Kulturní dům, knihovna, místní zpravodaj
Vítkovice	Kulturní dům

Zdroj: Informace z obcí a vlastní zpracování

Ve velké většině obcí jsou alespoň nějaké víceúčelové prostory používané pro kulturně-společenské účely. Jsou to různé společenské sály, kulturní domy, kina, sokolovny, tělocvičny apod. Obce je buď samy vybudovaly, nebo je získaly nějakou přestavbou, případně je alespoň obhospodařují. Většina těchto zařízení obce i velmi dobře udržují, přestože získat prostředky na jejich údržbu je čím dál těžší.

Ve všech obcích rovněž probíhá čilá spolková činnost, a to jak kulturní, tak i sportovní.

V následující tabulce je přehled spolkové činnosti a tradiční akce pořádané v obcích.

Tabulka 80 – Seznam spolkové činnosti a tradičně pořádaných akcí v obcích na území DSO Jilemnicko (k 31. 12. 2018)

Obec	Spolky	Tradičně pořádané akce
Benecko	Sbor dobrovolných hasičů, Hančův sportovní klub, TJ Sokol Benecko, stanice Horské služby Benecko, Sdružení pro rozvoj cestovního ruchu na Benecku a okolí, z.s., Římskokatolická farnost Horní Štěpanice	Tradiční pouť, výtvarný ateliér Lenky Husárikové, vánoční koncerty, Běh na Žalý

Bukovina u Čisté	Sbor dobrovolných hasičů	Dětský bál, hasičský bál, Mikulášská besídka, rozsvěcení vánočního stromu, zasílání SMS zpráv občanům, dětský den, lyžařské závody, Závody na pytlích, Sousedské posezení
Čistá u Horek	Sbor dobrovolných hasičů, TJ Sokol Čistá u Horek, Myslivecké sdružení Černý háj	„Čisteckej pedál" – cyklotoulky Podkrkonoším, tradiční pouť, dětský karneval, hasičský bál, mariášový turnaj
Horka u Staré Paky	Sbor dobrovolných hasičů, TJ Sokol Horka - zaměření na fotbal, pořádání kulturních a společenských akcí	Hasičský bál, dětský karneval, pravidelná posezení pro seniory, čarodějnice
Horní Branná	Sbor dobrovolných hasičů, Lukostřelecký klub ARNI-Valteřice, z.s., TJ Sokol Valteřice a TJ Sokol Horní Branná, Římskokatolická farnost Horní Branná, Myslivecké sdružení SOVINEC Horní Branná	Dětské lyžařské závody, karneval, Maškarní průvod, Masopust Valteřice, dětský den, přespolní běh „Po stopách hornobranské lyže", čarodějnice, slavnostní rozsvícení vánočního stromu, Myslivecký ples
Jablonec nad Jizerou	Sbor dobrovolných hasičů, Myslivecké sdružení Hořec, Činčila klub, Klub zdravotně postižených, Český svaz žen, Červený kříž, TJ Sokol JnJ – 8 sport. oddílů (fotbal, lyžování, skiboby), Krkonošská dechovka, Klub přátel starého Hradska, Cykloveterán klub FOUS	Tradiční oslava příchodu jara, Maškarní karneval na lyžích, prodejní výstav Klubu žen, čarodějnice, dětský den, country festival, drakiáda, slavnostní rozsvícení vánočního stromu, dětský karneval, hasičský bál, pálení čarodějnic, dětský den.
Jestřabí v Krkonoších	Sbor dobrovolných hasičů	Křížlické podletí – kulturní festiválek, Drakiáda v Křížlicích, Roudnická šína – dětské běžkařské klání a exhibice lyžníků, dětský karneval, hasičský bál, pálení čarodějnic, dětský den, Tradice alternativy – letní pásmo koncertů v ev. kostele, Mikulášská besídka s divadlem
Jilemnice	Sbor dobrovolných hasičů Jilemnice, MAS "Přijďte pobejt" z.s., Jilemnicko – svazek obcí, Český svaz Sumó, Na horu, z.s. – podpora škol, Mateřské centrum Rodinka, Junák - český skaut, z.s., Klub historických vozidel Jilemnice, Český krkonošský spolek SKI Jilemnice o.s.,Tělocvičná jednota Sokol Jilemnice, Sokolská Župa Krkonošská-Pecháčkova, Český rybářský svaz, z. s., místní organizace Jilemnice, Česká křesťanská akademie, Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Jilemnici, Náboženská obec Církve československé husitské v Jilemnici, Buddhismus Diamantové cesty linie Karma Kagjü, kluby SKI Jilemnice a KB Jilemnice, Divadelní spolek LOUTKÁČEK - Oblastní	Tradiční Krakonošovy letní podvečery, Jilemnická 50 - běžkařský závod, Březen – měsíc divadla, Májový a Vánoční jarmark, EHD (Dny Evropského dědictví), Den Země, Týden mobility, Kufrování s Krakonošem, Rohačky, „Přesná muška je pořádná fuška" – biatlonový závod, běh na Žalý

	charita Jilemnice, Divadlo V Roztocké – Jilemnice	
Kruh	Sbor dobrovolných hasičů, TJ Sokol Kruh, oddíl kopané, Tenisový klub Kruh, Český červený kříž, Myslivecké sdružení Kavkázsko	Ocenění - Vesnice Libereckého kraje roku 2017, zimní běh "Kružská Kundratická", Hasičský bál, vánoční besídka, Andělská projížďka
Levínská Olešnice	Sbor dobrovolných hasičů Levínská Olešnice, SDH Žďár u Staré Paky, Myslivecké sdružení, Český rybářský svaz MO Košťálov – Levínská Olešnice	Posezení pro dříve narozené, vánoční koncert, slavnostní zahájení adventu spojený s Mikulášskou nadílkou, podzimní a jarní tvoření, nohejbalový turnaj, hasičský bál, maškarní bál, divadelní představení, Putování k roubence
Martinice v Krkonoších	Sbor dobrovolných hasičů, TJ Sokol Martinice, ENDURO MARTINICE V AČR, Spolek železniční historie v Martinicích v Krkonoších	Rozsvěcení vánočního stromu, čarodějnice, tradiční pouť, dětský den, tradiční nohejbalový turnaj "BALDACHÝN", tradiční volejbalový turnaj "O pohár starosty obce", tradiční turnaj v pétanque, Pohádkové putování
Mříčná	Sbor dobrovolných hasičů, TJ Sokol Mříčná, Dámský spolek, Divadelní spolek	Ocenění - Vesnice Libereckého kraje roku 2015, vánoční koncerty, obecní bál, tradiční pouť, čarodějnice, tradiční výstup na Strážník, tradiční adventní odpoledne, Dřevosochání, divadelní představení
Paseky nad Jizerou	Sbor dobrovolných hasičů, Tělocvičná jednota Sokol PnJ, pěvecký spolek Svatováclavský sbor v Pasekách nad Jizerou, Římskokatolická farnost	Orientační cyklistický závod s hudebním festivalem BikeMusicFest, terénní orientační zábavní klání Pasecký Bloudil, soutěž v Čamburíně, Pasecké hudební slavnosti, tradiční Svatováclavská pouť, lyžařské závody "Prdecká lyže“, Společenský ples, běžecký závod do vrchu "Běh Buďárkou", akce pro děti „Pohádkový les“
Peřimov	Sbor dobrovolných hasičů	Zimní závody, Hasičský bál, dětský maškarní bál, pálení vatry na sv. Floriána, Peřimovská desítka, dětský den, Myslivecké hody, pochod kolem Peřimova, tradiční pouť vč. zábavy, posvícení, Peřimovská drakiáda, vánoční výstava, Mikulášská nadílka
Poniklá	Sbor dobrovolných hasičů Poniklá, Sbor dobrovolných hasičů Přívlaka, Divadelní spolek J.J. Kolár Poniklá, TJ Poniklá (fotbalisté), Sokol Poniklá, Český červený kříž, Jeskyňáři, Organizace žen, Myslivecké sdružení Kákov, Myslivecké sdružení Kopanina, Autoklub, sbor Satori, Včelaři, Mažoretky, Zkrášlovací spolek, Kabinet kerkonošské slovesnosti, Matice Tuláčkova, Sojčata – folklórní kroužek	Vánoční koncert Satori, Tuláčkovy slavnosti, Svatomartinská, Ponikelské posvícení, Svatojakubská pouť, Pohádkový les, jam session na koupališti, oslava svátku sv. Floriána, dětský karneval, Ponikelský masopust, kino pro děti – v KD, divadelní představení místních ochotníků

Rokytnice nad Jizerou	Sbor dobrovolných hasičů Rokytnice nad Jizerou, Spolek pro rozvoj cestovního ruchu, Divadelní spolek Jirásek, TJ Spartak Rokytnice nad Jizerou – oddíly Alpin Club, ASPV, Florbal, Fotbal, Klub českých turistů, Kuželky, Lyžování, Paraglide Club, Šachy, Silový trojboj, Stolní tenis, Tenis, Volejbal, Kynologický klub, Římskokatolická farnost, Zvony Krkonoše	Rokytnická pouť, „Pašeráckej vejkend“, Krkonošská kuchyně - akce MěÚ a místních podnikatelů, Letní přírodák, Vánoční trhy, Setkání Rokytnic, Pálení čarodějnic
Roztoky u Jilemnice	Sbor dobrovolných hasičů, TJ Sokol, Římskokatolická farnost Roztoky u Jilemnice, Český svaz chovatelů, Český svaz včelařů, myslivecké spolky	Krakonošova tržnice – prodejní výstava, Hasičský ples, Maškarní bál, tradiční pingpongový turnaj, čarodějnice, akce "Hurá prázdniny", tradiční hasičská pouťová zábava, obecní zabíjačka
Studenec	Sbor dobrovolných hasičů, Orel Studenec, Sportovní klub Studenec, TJ Sokol Studenec, Tenisový klub, Český rybářský svaz MO Košťálov - Studenec	tradiční přespolní běh "Posvícenský koláč", dětský maškarní ples, pravidelná cvičení, sokolský prázdninový tábor, Výstup na Strážník, Běh vítězství, Studenecké kritérium – běžecký lyžařský závod
Svojek	Sbor dobrovolných hasičů, Myslivecké sdružení Kavkázsko	Hasičský bál, dětský karneval, pravidelná divadelní představení v KD
Víchová nad Jizerou	Sbor dobrovolných hasičů Víchová n. J., SDH Horní Sytová, SDH Víchovská Lhota, TJ Sokol VnJ, Myslivecký spolek Kákov	2 tradiční pouti (Víchovská a Hornosytovská), Víchovské cyklotoulání, čarodějnice, dětský den, slavnostní rozsvícení vánočního stromu, setkávání seniorů, Pochod Jana Patočky, 3 Hasičské bály a Dětský rej, závody na pytlích, Pohádková cesta, Víchovský drn – odbíjená smíšených družstev, Memoriál L. Fišery ve fotbale
Vítkovice	Sbor dobrovolných hasičů Vítkovice, sportovní klub Hraběte Jana Harracha Vítkovice, Myslivecký spolek Vítkovice	Dětský den, Vítkovická pouť, Rozsvícení vánočního stromu, Sportovní bál, Příjezd Krakonoše, Vítkovické cyklotoulání VIKR BIKE – Krkonošský rekreačně sportovní výlet na kole, Maškarní karneval, Pálení čarodějnic, Volejbalový turnaj

Zdroj: Informace z obcí a vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky je patrné, jak velký je rozsah dobrovolné spolkové činnosti ve všech obcích na území DSO Jilemnicko. Právě spolky v obcích (ve spolupráci s obcemi) pořádají velké množství nejrůznějších spolkových aktivit, a to ať už kulturního tak i sportovního nebo jiného zaměření. Spolky jsou jak oficiálního charakteru (např. tělovýchovné jednoty, sdružení dobrovolných hasičů, různá občanská sdružení apod.), tak charakteru minoritních nebo volnočasových aktivit (okrašlovací spolky, hudební uskupení, národopisná sdružení apod.). Tyto spolky fungují především na poli dobrovolnosti. Jejich úloha je jedinečná a důležitá právě ve vývoji, fungování a případném posilování společenských vazeb, rozvoji a posilování komunitního života, výchovně vzdělávací funkce, uchovávání historických tradic apod. Proto je jejich práce nenahraditelná a všechny obce by ji měly co nejvíce podporovat. V mnohých obcích jsou spolky a sdružení i hybateli místní politiky, protože starostové obcí bývají buď

v čele těchto spolků, nebo sdružení, případně se na jejich činnosti velmi aktivně podílejí. Nejaktivnějším spolkem ve všech obcích je SDH, které je tradičně i hnacím motorem nejrůznějších akcí. Dále jsou v některých obcích i velmi aktivní nejrůznější tělovýchovné jednoty, které zase zaštiťují tradičně pořádané sportovní akce.

Ve všech obcích na území mikroregionu jsou pořádány nejrůznější akce (kulturní i sportovní), z nichž mnohé mají velmi dlouhou tradici a jsou známé a oblíbené po celém území, a tudíž i hojně navštěvované.

Dominantním zprostředkovatelem kultury na území mikroregionu je Jilemnice, která je jako správní centrum a největší obec v jeho území i kulturním střediskem s největším počtem jak kulturně-společenských zařízení, tak i aktivit. Kulturu v Jilemnici zabezpečuje Společenský dům Jilm. Ten pořádá divadla, koncerty, festivaly a celou řadu dalších kulturních a společenských akcí. Divadelní představení probíhají i v mnoha dalších obcích mikroregionu, pro ně jsou využívány většinou multifunkční společenské sály. V mnoha obcích fungují také ochotnická divadelní sdružení a spolky (například Poniklá, Jilemnice, Mříčná, Rokytnice nad Jizerou a další). Na území jsou rovněž 3 funkční kina a to v Jilemnici, v Jablonci nad Jizerou a v Kruhu.

Do oblasti kultury můžeme započítat i celou řadu společenských událostí, pořádaných ve všech obcích mikroregionu, které jsou většinou komunitního charakteru. Jedná se o plesy („bály“), většinou hasičské, dále plesové zábavy, mikulášské a pouťové zábavy, maškarní plesy (i dětské) apod. Rovněž jsou tu pořádána různá slavnostní setkání, hudební festivaly, tradiční poutě, pohádkové lesy a společenské soutěže. Většinu z těchto akcí pořádají místní spolky ve spolupráci s obcemi a jsou významným prvkem společenské činnosti místních spolků.

Na Jilemnicku se také již tradičně pořádají různé slavnosti a trhy, za kterými se sjíždějí účinkující i hosté z blízkého i dalekého okolí. Jedná se například o májový a vánoční jarmark v Jilemnici, Krakonošovy letní podvečery v Jilemnici, Krakonošova tržnice v Roztokách u Jilemnice, Dřevosochání ve Františkově, Pasecké hudební slavnosti nebo tradiční předvánoční setkání ve Studenci s pohoštěním „Obecní polévkou“ atd. (viz tabulka výše).

9.2 Kulturní památky

Památkový fond České republiky tvoří hmotné kulturní dědictví. Jsou to věci nemovité, movité a území, kultivovaná a utvářená lidskou kulturní činností. Vybraná skupina z památkového fondu je zvýšenou měrou chráněna zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, jsou to kulturní památky a památkově chráněná území (památkové zóny a památkové rezervace). Nejvýznamnější kulturní památky pak vláda České republiky svým nařízením prohlašuje za národní kulturní památky.

Z hlediska zákona je památková péče rozdělena na kulturní památky (prohlášené Ministerstvem kultury) a památky nezařazené. Péče o památky je podle zákona zejména v rukou jednotlivých obcí, popřípadě soukromých majitelů. Péče o kulturní dědictví má řadu forem, rovněž stupeň ochrany jednotlivých nemovitostí a vybraných území a přístup k nim z hlediska zájmů státní památkové péče je různý.

Přestože je Jilemnicko oblastí, která náleží do Krkonoš a Podkrkonoší, tedy oblastí převážně chudou a vzdálenou od nejvýznamnějších center kulturního a historického dění ČR, je na území obcí mnoho kulturních památek různého stáří, významu a aktuálního stavu. Můžeme mezi ně počítat nejen budovy a sochy, ale také písemné památky, obrazy, křížky, smírčí kameny, dochované oděvy, předměty denní potřeby apod.

Nejdůležitějším a rovněž i nejucelenějším prvkem ochrany památek na území Jilemnicka je Městská památková zóna Jilemnice (vyhlášená v roce 1990). Významnou část památkové zóny Jilemnice představuje náměstí s radnicí a okolními budovami (např. budova bývalé spořitelny s čp. 140), zámek z 16. století, v němž sídlí Krkonošské muzeum i s rozsáhlým zámeckým parkem, budovou zahradního domku (v místě původního kostela sv. Alžběty) a objektem historické budovy Jilemnického pivovaru v jeho těsné blízkosti. Patří sem rovněž areál kostela sv. Vavřince a fary. Na dohled od něj najdeme také charakteristickou historickou zástavbu v tzv. „Zvědavé uličce“. Památková zóna má rozlohu cca 18,5 ha a je v ní 34 kulturních památek. Trvale v ní bydlí cca 390 osob. Zóna má vlastní obsáhlý Program regenerace MPZ. Památková péče je v Jilemnici na vysoké úrovni. MPZ Jilemnice získala několik významných ocenění. V roce 2008 byla nominována na titul Historické město roku 2008 a v roce 2012 pak uspěla v soutěži o Cenu za nejlepší přípravu a realizaci Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón a získala v celostátním kole titul Historické město roku 2012.

Ale i v ostatních částech mikroregionu Jilemnicko je péče o památky hodnocena velmi kladně a vysoko, zejména díky péči a starostlivosti jednotlivých obcí. Na území mikroregionu se nachází 1 národní kulturní památka (Janatův vodní mlýn v Buřanech).

Zvláštní kapitolou v ochraně kulturního dědictví a památek je iniciativa Jilemnicka, které díky zdrojům EU realizovalo rozsáhlý projekt na přehledné zmapování všech drobných památek v rámci všech 21 obcí Jilemnicka, a to od těch nejmenších křížků až po velké kapličky. Byl vytvořen kompletní pasport (soupis a popis) památek a vydány dvě publikace zaměřené pouze na drobné památky (tedy i na mimo oficiální zákonem uznané kulturní památky). Nenajdeme zde tedy budovy s číslem popisným ani kostely, přesto obsahuje na 372 zdokumentovaných a popsaných objektů a patří k významným počinům na poli ochrany kulturního dědictví Jilemnicka.

V následující tabulce je přehledně uveden soupis veškerých kulturních památek zařazených do Ústředního seznamu Ministerstva kultury.

Tabulka 81 – Seznam zapsaných kulturních památek k 31. 12. 2018

Obec	část obce	čp.	Památka
Benecko	Benecko		pamětní deska spisovatele Josefa Šíra
Benecko	Benecko	čp. 67	venkovský dům – Hronova chalupa
Benecko	Horní Štěpanice		kostel Nejsvětější Trojice
Benecko	Horní Štěpanice	čp. 1	fara
Benecko	Horní Štěpanice		území – památková rezervace rejstř. č. ÚSKP 1101 – Horní Štěpanice
Benecko	Horní Štěpanice	čp. 3	venkovský dům
Benecko	Horní Štěpanice	čp. 9	venkovský dům
Benecko	Horní Štěpanice	čp. 35	venkovský dům

Benecko	Štěpanická Lhota	čp. 18	venkovský dům
Benecko	Štěpanická Lhota	čp. 20	venkovská usedlost U Buku
Benecko	Dolní Štěpanice		zřícenina hradu Štěpanice
Benecko	Dolní Štěpanice		pamětní deska Jana Buchara (na budově školy, v níž 41 let učil)
Bukovina u Čisté	Bukovina u Čisté		socha sv. Jana Nepomuckého
Bukovina u Čisté	Bukovina u Čisté	čp. 20	venkovský dům
Čistá u Horek	Čistá u Horek		socha sv. Jana Nepomuckého
Čistá u Horek	Čistá u Horek		sousoší Korunování Panny Marie
Čistá u Horek	Čistá u Horek	čp. 92	venkovský dům
Čistá u Horek	Čistá u Horek	čp. 218	venkovský dům
Horní Branná	Horní Branná		kostel sv. Mikuláše
Horní Branná	Horní Branná		hrobka rodiny Harrachů
Horní Branná	Horní Branná		kříž – krucifix
Horní Branná	Horní Branná		socha sv. Jana Nepomuckého
Horní Branná	Horní Branná		smírčí kříž Cyrilometodějský – Baba
Horní Branná	Horní Branná	čp. 1	zámek se zříceninou hradu Kolštejn
Horní Branná	Horní Branná	čp. 1	zámek
Horní Branná	Horní Branná	čp. 3	špitál
Horní Branná	Horní Branná	čp. 27	pamětní deska spisovatele Josefa Šíra
Horní Branná	Horní Branná	čp. 34	venkovský dům
Horní Branná	Horní Branná	čp. 40	venkovský dům
Horní Branná	Horní Branná	čp. 74	plátenický dům
Horní Branná	Horní Branná	čp. 118	mandl
Horní Branná	Horní Branná	čp. 203	myslivna
Jablonec nad Jizerou	Buřany	čp. 37	areál vodního mlýna – Janatův vodní mlýn
Jablonec nad Jizerou	Dolní Tříč		socha sv. Jana Nepomuckého
Jablonec nad Jizerou	Jablonec nad Jizerou	čp. 240	venkovská usedlost
Jablonec nad Jizerou	Jablonec nad Jizerou	čp. 289	venkovský dům
Jablonec nad Jizerou	Jablonec nad Jizerou	čp. 315	městský dům
Jablonec nad Jizerou	Jablonec nad Jizerou	čp. 396	venkovský dům
Jablonec nad Jizerou	Jablonec nad Jizerou	čp. 413	venkovský dům
Jablonec nad Jizerou	Jablonec nad Jizerou	čp. 428	kostel sv. Prokopa
Jablonec nad Jizerou	Jablonec nad Jizerou	čp. 429	fara

Jablonec nad Jizerou	Končiny		kříž – krucifix
Jestřabí v Krkonoších	Jestřabí v Krkonoších		rodný dům Jana Kadavého
Jestřabí v Krkonoších	Křížlice		soubor staveb evangelického sboru (vč. hřbitova)
Jestřabí v Krkonoších	Křížlice	čp. 33	vodní mlýn – Mikoláškův vodní mlýn (bez přístavku pro řemenici)
Jilemnice	Jilemnice		památková zóna rest. č. ÚSKP 2019 – Jilemnice
Jilemnice	Jilemnice		kostel sv. Vavřince (nám. 3. května)
Jilemnice	Jilemnice		kaple Božího těla se zvonem (ul. Roztocká)
Jilemnice	Jilemnice		kaplička sv. Isidora
Jilemnice	Jilemnice		hřbitov – starý hřbitov (ul. K Břízkám)
Jilemnice	Jilemnice		náhrobek lyžaře Bohumila Hanče (Zvědavá ulička)
Jilemnice	Jilemnice		pohřební kaple Haklova (Zvědavá ulička)
Jilemnice	Jilemnice		boží muka (ul. Krkonošská)
Jilemnice	Jilemnice		kříž – krucifix (původně u cesty z Jilemnice do Kruhu, nyní v muzeu) – litinový
Jilemnice	Jilemnice		kříž – krucifix (ul. Kostelní) – kamenný
Jilemnice	Jilemnice		kříž – krucifix (U nemocnice) – litinový
Jilemnice	Jilemnice		socha Panny Marie (ul. Kostelní)
Jilemnice	Jilemnice		socha sv. Jana Nepomuckého (Zvědavá ulička) u čp. 110
Jilemnice	Jilemnice		socha sv. Jana Nepomuckého (Zvědavá ulička)
Jilemnice	Jilemnice		socha sv. Jana Nepomuckého (u cesty do Peřimova)
Jilemnice	Jilemnice		socha sv. Josefa (ul. Kostelní)
Jilemnice	Jilemnice		socha sv. Karla Velikého (ul. Kostelní)
Jilemnice	Jilemnice		sousoší Panny Marie, sv. Barbory a sv. Maří Magdalény (Masarykovo nám.)
Jilemnice	Jilemnice		sousoší sv. Vavřince, sv. Jana Nepomuckého a sv. Kříže (Masarykovo nám.)
Jilemnice	Jilemnice		náhrobek Jana Buchara (Zvědavá ulička)
Jilemnice	Jilemnice		kašna (Masarykovo nám.)
Jilemnice	Jilemnice	čp. 1	pivovar
Jilemnice	Jilemnice	čp. 3	fara (ul. Komenského)
Jilemnice	Jilemnice	čp. 9	městský dům (Masarykovo nám.)
Jilemnice	Jilemnice	čp. 10	městský dům (Masarykovo nám.)
Jilemnice	Jilemnice	čp. 75	zámek
Jilemnice	Jilemnice	čp. 79	městský dům (ul. Kostelní)
Jilemnice	Jilemnice	čp. 80	městský dům (Masarykovo nám.)
Jilemnice	Jilemnice	čp. 82	radnice (Masarykovo nám.)
Jilemnice	Jilemnice	čp. 103	pamětní deska J. Hanuše na domě čp.103

Jilemnice	Jilemnice	čp. 104	venkovský dům (Zvědavá ulička)
Jilemnice	Jilemnice	čp. 105	venkovský dům (Zvědavá ulička)
Jilemnice	Jilemnice	čp. 106	venkovský dům (Zvědavá ulička)
Jilemnice	Jilemnice	čp. 108	venkovský dům (Zvědavá ulička)
Jilemnice	Jilemnice	čp. 110	venkovský dům (Zvědavá ulička)
Jilemnice	Jilemnice	čp. 111	venkovský dům (Zvědavá ulička)
Jilemnice	Jilemnice	čp. 112	venkovský dům (Zvědavá ulička)
Jilemnice	Jilemnice	čp. 113	venkovský dům (Zvědavá ulička)
Jilemnice	Jilemnice	čp. 117	venkovský dům (Zvědavá ulička)
Jilemnice	Jilemnice	čp. 118	venkovský dům (Zvědavá ulička)
Jilemnice	Jilemnice	čp. 119	venkovský dům (Zvědavá ulička)
Jilemnice	Jilemnice	čp. 121	venkovský dům (ul. K Břízkám)
Jilemnice	Jilemnice	čp. 140	spořitelna (ul. Kavánova)
Jilemnice	Jilemnice	čp. 167	městský dům (ul. Dolení)
Jilemnice	Jilemnice	čp. 288	škola (ul. Komenského) – s omezením: bez sochy P. Marie
Jilemnice	Hrabačov		zvonice
Jilemnice	Hrabačov	čp. 756	elektrárna – Vejnarova elektrárna
Kruh	Kruh		památková zóna rest. č. ÚSKP 2446 – Kruh
Kruh	Kruh	čp. 1	hospodářská usedlost „U Tuláčků“ též "Ve dvoře" nebo Tuláčkův statek
Kruh	Kruh	čp. 105	venkovská usedlost
Levínská Olešnice	Levínská Olešnice		zřícenina hradu Levín
Levínská Olešnice	Levínská Olešnice		areál kostela Všech svatých
Levínská Olešnice	Levínská Olešnice		kříž (kamenný) – ve svahu u sedla Na Veselce
Levínská Olešnice	Levínská Olešnice		sousoší Nejsvětější Trojice
Levínská Olešnice	Levínská Olešnice		kamenný kříž (u kostela Všech Svatých)
Levínská Olešnice	Levínská Olešnice		Socha Panny Marie Imaculáty (u kostela Všech Svatých)
Levínská Olešnice	Levínská Olešnice		litinový kříž (u kostela Všech Svatých)
Levínská Olešnice	Levínská Olešnice		náhrobník v podobě plačícího anděla (u kostela Všech Svatých)
Levínská Olešnice	Levínská Olešnice		Svatý Jan Nepomucký (u kostela Všech Svatých)
Levínská Olešnice	Levínská Olešnice		Socha Sv. Anny (u kostela Všech Svatých)
Levínská Olešnice	Levínská Olešnice		litinový kříž 2 (u kostela Všech Svatých)
Levínská Olešnice	Levínská Olešnice		Socha Sv. Václava (u kostela Všech Svatých)
Levínská Olešnice	Levínská Olešnice		Socha Krista vítězného (u kostela Všech Svatých)
Levínská Olešnice	Levínská Olešnice		Socha Sv. Josefa (u kostela Všech Svatých)
Levínská Olešnice	Levínská Olešnice		Socha Sv. Maří Magdaleny (u kostela Všech Svatých)
Levínská Olešnice	Žďár		tvrziště Hradiště, archeologické stopy
Levínská Olešnice	Žďár		Kříž – krucifix (u čp. 43) – střed obce

Martinice v Krkonoších	Martinice v Krkonoších		boží muka (na hřbitově za obcí)
Martinice v Krkonoších	Martinice v Krkonoších	čp. 93	železniční stanice – areál
Mříčná	Mříčná		tvrziště, archeologické stopy
Mříčná	Mříčná		tvrziště Smiřično, archeologické stopy
Mříčná	Mříčná		kostel sv. Kateřiny Alexindrijské
Mříčná	Mříčná		hřbitovní vrata (evangelický hřbitov)
Mříčná	Mříčná	čp. 1	venkovská usedlost
Paseky nad Jizerou	Makov		stodola
Paseky nad Jizerou	Makov	čp. 5	venkovská usedlost
Paseky nad Jizerou	Makov	čp. 84	venkovská usedlost
Paseky nad Jizerou	Makov	čp. 85	vodní mlýn
Paseky nad Jizerou	Makov	čp. 89	venkovská usedlost
Paseky nad Jizerou	Makov	čp. 90	škola
Paseky nad Jizerou	Makov	čp. 94	venkovský dům
Paseky nad Jizerou	Makov	čp. 95	venkovská usedlost
Paseky nad Jizerou	Makov	čp. 152	venkovská usedlost
Paseky nad Jizerou	Paseky nad Jizerou		kostel sv. Václava
Paseky nad Jizerou	Paseky nad Jizerou		kříž (kovaný kříž na hřbitově u kostela sv. Václava)
Paseky nad Jizerou	Paseky nad Jizerou		kříž – krucifix (poz. p. 334)
Paseky nad Jizerou	Paseky nad Jizerou		kamenný kříž (u kostela)
Paseky nad Jizerou	Havírna		socha sv. Jana Nepomuckého
Paseky nad Jizerou	Havírna		kříž – krucifix (Hutterův kříž)
Paseky nad Jizerou	Havírna	čp. 196	venkovská usedlost
Peřimov	Peřimov		kříž – krucifix (uprostřed obce)
Peřimov	Peřimov		silniční most přes Jizeru
Peřimov	Peřimov	čp. 16	venkovský dům
Peřimov	Peřimov	čp. 18	venkovská usedlost
Peřimov	Peřimov	čp. 75	vodní mlýn

Peřimov	Peřimov	čp. 76	venkovská usedlost "Na skali"
Peřimov	Peřimov	čp. 77	venkovská usedlost
Peřimov	Peřimov	čp. 89	venkovská usedlost
Peřimov	Peřimov	čp. 93	venkovská usedlost
Peřimov	Peřimov	čp. 105	venkovský dům
Poniklá	Poniklá	čp. 159	venkovský dům
Poniklá	Poniklá		kostel sv. Jakuba
Poniklá	Poniklá		socha sv. Jana Nepomuckého
Poniklá	Poniklá	čp. 68	venkovský dům
Poniklá	Poniklá	čp. 212	venkovská usedlost
Rokytnice nad Jizerou	Rokytno	čp. 12	venkovský dům
Rokytnice nad Jizerou	Rokytno	čp. 129	venkovský dům
Rokytnice nad Jizerou	Rokytno		kaple
Rokytnice nad Jizerou	Dolní Rokytnice		kostel sv. Archanděla Michala
Rokytnice nad Jizerou	Dolní Rokytnice	čp. 184	venkovský dům
Rokytnice nad Jizerou	Dolní Rokytnice – Hranice	čp. 30	venkovský dům
Rokytnice nad Jizerou	Dolní Rokytnice	čp. 205	venkovská usedlost
Rokytnice nad Jizerou	Františkov	čp. 43	venkovský dům
Rokytnice nad Jizerou	Horní Rokytnice	čp. 197	radnice
Rokytnice nad Jizerou	Horní Rokytnice		kaple - kaple Panny Marie pod Kostelním vrchem
Rokytnice nad Jizerou	Horní Rokytnice		kříž – krucifix
Rokytnice nad Jizerou	Horní Rokytnice	čp. 279	venkovský dům
Rokytnice nad Jizerou	Horní Rokytnice	čp. 290	venkovský dům
Roztoky u Jilemnice	Roztoky u Jilemnice		kostel sv. Filipa a Jakuba
Roztoky u Jilemnice	Roztoky u Jilemnice		sousoší Korunování Panny Marie
Roztoky u Jilemnice	Roztoky u Jilemnice		smírčí kříž
Roztoky u Jilemnice	Roztoky u Jilemnice	čp. 22	venkovská usedlost
Roztoky u Jilemnice	Roztoky u Jilemnice	čp. 29	venkovská usedlost

Roztoky u Jilemnice	Roztoky u Jilemnice	čp. 136	venkovský dům
Studenec	Zálesní Lhota		socha sv. Jana Nepomuckého
Studenec	Studenec		kostel sv. Jana Křtitele
Studenec	Studenec		kříž – krucifix
Studenec	Studenec		socha sv. Jana Nepomuckého
Svojek	Svojek	čp. 4	venkovský dům
Svojek	Svojek	čp. 28	špýchar
Svojek	Svojek	čp. 33	venkovská usedlost
Svojek	Tample		sousoší Kalvárie
Víchová nad Jizerou	Víchová nad Jizerou		zvonice se zvonem (dřevěná zvonice)
Víchová nad Jizerou	Víchová nad Jizerou		socha sv. Jana Nepomuckého
Víchová nad Jizerou	Víchová nad Jizerou		sloup se sochou Panny Marie
Víchová nad Jizerou	Víchová nad Jizerou	čp. 85	venkovská usedlost
Víchová nad Jizerou	Víchová nad Jizerou	čp. 105	venkovský dům
Víchová nad Jizerou	Víchovská Lhota		zvonice
Víchová nad Jizerou	Víchovská Lhota	čp. 26	venkovská usedlost
Víchová nad Jizerou	Horní Sytová	čp. 11	zájezdní hostinec (Hospoda Arnoštov)
Vítkovice	Vítkovice		kostel sv. Petra a Pavla
Vítkovice	Skelné Hutě	čp. 121	venkovský dům
Vítkovice	Vítkovice		socha sv. Jana Nepomuckého

Zdroj: ústřední seznam kulturních památek ČR (MK ČR) a vlastní zpracování

V posledních 3 letech bylo do seznamu zapsáno několik nových kulturních památek. Jsou jimi areál železniční stanice v Martinicích, kaple Panny Marie pod Kostelním Vrchem v Horní Rokytnici, radnice v Rokytnici nad Jizerou a kaple v Rokytně.

9.3 Muzea na Jilemnicku

Na území mikroregionu Jilemnicko sídlí rovněž několik významných regionálních muzeí, zejména **Krkonošské muzeum v Jilemnici**. Muzeum sídlí v budově zámku z 16. století. Je zde rozsáhlá historicko-etnografická expozice přibližující historii západních Krkonoš od velké kolonizace ve 13. století do 20. století a která se soustřeďuje zejména na Jilemnici jako přirozené centrum obchodu a řemesel. Rovněž je tu expozice „Bílou stopou“, která zachycuje vývoj lyžování od zavedení lyží do

českých zemí až do roku 1938. Pozornost je věnována také německému lyžování v Čechách. Je tu unikátní soubor 33 pohřebních štítů zdejších cechů z 1. poloviny 19. století, zařízená tkalcovská světnice, v níž se nachází také unikátní betlém Jáchyma Metelky z let 1883–1913 se 142 figurkami a zvukovými efekty. **Zámecká expozice** přibližuje rod Harrachů, především Jana Nepomuka hraběte Harracha (1828–1909), který se zasloužil o rozvoj české kultury a hospodářství. V zámku je také **Kavánova galerie**, založená na počest 90-tých narozenin malíře Františka Kavána (* Víchovská Lhota), předního českého krajináře. Stálé expozice doplňuje řada výstav a doprovodných akcí, s tradičně velmi hojně navštěvovanými vernisážemi a doprovodným kulturním programem. Část muzejní expozice je v památkově chráněné budově objektu **Jilemnického pivovaru**. V něm je „Sloupová síň“, jejíž multifunkční prostor je využíván pro pořádání kulturních, vzdělávacích nebo prezentačních akcí. Dále je v něm i „Tržnice řemesel“, která nabízí prostory pro práci na výrobě a prodeji rukodělných a řemeslných výrobků tradičního lidového nebo historického charakteru, jako např. drátenictví, košíkářství, výroba šperků, ozdob, umělecká práce se dřevem apod. Při nejrůznějších akcích je zde pravidelně otevírána floristická dílna, dílnička „bižuterie pro každou příležitosti“. Rovněž je tu „Světnička Jilemského spolku paní a dívek“, malá textilní expozice, v níž je funkční Stuhařský historický stav a další funkční stroje (předváděno nepravidelně při různých akcích). Ostatní prostory jsou pronajímány. V prostorách tohoto historického objektu sídlí i „Informační centrum pro mládež v Jilemnici“, které bylo založeno na podzim roku 2010 jako druhé zařízení svého druhu v semilském okrese. Děti zde naleznou zázemí pro trávení volného času nebo pro získání informací. Součástí muzejní expozice je také „zahradní domek“ v zámeckém parku. **Zahradní domek** vznikl na místě kostela sv. Alžběty, jedná se o nejstarší doloženou stavbu v Jilemnici (1. polovina 13. století). Původní gotický kostel vyhořel v roce 1788. Stavba prošla zajímavým historickým a stavebním vývojem, stala se pohřebištěm některých majitelů panství (Valdštejnové, Harantové). V 1. polovině 19. století pak vznikl na místě kostela sv. Alžběty zahradní domek. Muzejní expozice v něm připomíná působení někdejšího majitele panství v oboru zahradnictví (vývoj zámeckého parku, krkonošské zahrádky atd.). Zámek je obklopen rozsáhlým volně přístupným **parkem**, který je postupně revitalizován. Rozsáhlá revitalizace byla zahájena 2011 – 2013. Započata byla v r. 2009 po ničivém orkánu.

Dalším regionálním muzeem je soukromé **Muzeum Krkonošských řemesel v Poniklé**. Muzeum patří manželům Pičmanovým. Vystavené exponáty v muzeu pocházejí převážně z Poniklé a okolí. V současné době je v expozici cca 700 exponátů, z nichž některé jsou rodinné. Je zde představeno zejména tkalcovství, kterým se lidé v Podkrkonoší živili téměř 400 let. Každé léto jsou tu pořádány tradiční řemeslné dílny, kde jsou vyučována tradiční lidová řemesla, kterými jsou košikářství, kamenictví, kovařina a další. Je tu možné ochutnat i tradiční krkonošská jídla – koláče, sejkory, pečínku a pivo. V Poniklé je také možno navštívit rodinnou firmu Rautis, kde se návštěvníci mohou setkat s jedinečným místním řemeslem, a to foukáním skleněných perlí a výrobou perličkových vánočních ozdob, které má v Poniklé tradici už od roku 1902. Jedná se o poslední firmu na světě, které se podařilo zachovat staré technologie a udržet výrobu stále aktuální a živou. Při exkurzi se návštěvník rovněž seznámí i s historií a současností „perlařského“ řemesla.

Dalším regionálním muzeem je **Františkov - Muzeum galerie Starý Kravín v Rokytnici nad Jizerou**, které ve stálé expozici popisuje dřívější nelehký život v Krkonoších. Jsou zde k vidění nástroje, jimiž si lidé dříve obstarávali obživu nebo sbírka hasičské techniky, muzeum rovněž nabízí i sezónní výstavy místních umělců různých oborů.

Významné je rovněž regionální muzeum **„Památník zapadlých vlastenců“** v Pasekách nad Jizerou, seznamující návštěvníky s bohatými kulturními tradicemi obce, s historií jejího spolkového života, živností, řemesel apod. Je zde rovněž expozice krkonošské houslařské školy, která představuje Paseky jako kolébku houslařství s unikátní sbírkou hudebních nástrojů, která zahrnuje práce prvních paseckých houslařů a jejich žáků až po současné houslaře ze slavných rodů Pilařů a Špidlenů.

Úplně nové (otevřeno v srpnu 2019) je **Železniční muzeum Martinice**. Muzeum se nachází přímo v budově nádraží Martinice v Krkonoších. Nacházejí se tu expozice věnované stanici Martinice v Krkonoších (zapsaná kulturní památka), staničnímu zabezpečovacímu zařízení, železnici v okolí a lokálce, trati číslo 042 Martinice v Krkonoších – Rokytnice nad Jizerou.

9.4 Sportovní zařízení a sportovní akce

Území mikroregionu Jilemnicko je díky svým podhorským a horským podmínkám ideálním místem pro sportovní aktivity, zejména pak pro sjezdové a běžecké lyžování, které je v tomto mikroregionu dominantní a oblíbené nejen návštěvníky, ale zejména místními obyvateli. První lyže přivezl na Jilemnicko pro svoje lesní dělníky již v roce 1892 hrabě Jan Harrach. Tento region se tak stal doslova kolébkou českého lyžařského sportu. Mezi významná lyžařská střediska patří v současné době obce Rokytnice nad Jizerou, Paseky nad Jizerou, Jilemnice, Poniklá, Benecko, Vítkovice, Jablonec nad Jizerou a další. Je zde poměrně široká nabídka sjezdovek s vleky a lanovkami, upravovanými běžeckými tratěmi i lyžařskými školami a půjčovnami vybavení. Místní střediska jsou vhodná zejména pro sportovní vyžití rodin s dětmi, lyžařské kurzy a školní zájezdy.

V letních měsících pak území dominuje pěší turistika (vrcholová i zážitková) a cykloturistika. Je zde však i základní infrastruktura pro adrenalinové sporty (např. divoká voda, horolezectví, lanová centra, paragliding apod.).

Všechny obce na území Jilemnicka žijí nejen bohatým spolkovým kulturním životem, ale i životem sportovním, který tu v drtivé většině organizují místní tělovýchovné jednoty, sbory dobrovolných hasičů a různé další spolky, sdružení a sportovní organizace rovněž ve spolupráci s obcemi.

Téměř všechny obce jsou vybaveny nějakými sportovišti. Ať už jsou to různá víceúčelová hřiště pro různé druhy sportů, zejména pro kolektivní míčové sporty, fotbalová hřiště ale i atletická hřiště nebo dětská sportovní hřiště. S počtem obyvatel v jednotlivých obcích úměrně roste i rozmanitost sportovních zařízení a zázemí, nalezneme tu tedy i atletické areály (Jilemnice), víceúčelové sportovní haly, ale třeba také horolezecké stěny, střelnice nebo skateparky.

Jednotlivé sportovní oddíly a spolky pravidelně pořádají nejrůznější sportovní akce pro registrované sportovce i pro širokou veřejnost, mnohdy velice známé a významné. V Jilemnici je to například tradiční „Jilemnická 50“ – běžkařský závod, biatlonový závod „Přesná muška je pořádná fuška“ a „Běh na Žalý“. V Bukovině u Čisté jsou tradičně pořádány „Lyžařské závody v Bukovině“ a v Čisté u Horek tradiční „Čisteckej pedál“ – cyklotoulky Podkrkonoším. V Horní Branné je to přespolní běh „Po stopách hornobranské lyže“, v Jestřabí v Krkonoších se pořádá „Roudnická šína“ – dětské běžkařské klání a exhibice lyžníků a v Kruhu je to zimní běh "Kružská Kundratická", v Martinicích v Krkonoších jsou to hned 3 tradiční klání - nohejbalový turnaj "BALDACHÝN", volejbalový turnaj "O pohár starosty obce" a turnaj v pétanque. V Pasekách nad Jizerou rovněž pořádají 3 tradiční sportovní závody – terénní

orientační zábavní klání „Pasecký Bloudil“, lyžařské závody „Prdecká lyže“ a běžecký závod do vrchu "Běh Buďárkou". V Peřimově je pravidelně pořádán „Pochod kolem Peřimova“, 4 akce pořádají pravidelně také ve Studenci, a to tradiční přespolní běh "Posvícenský koláč", tradiční „Výstup na Strážník“, „Běh vítězství“ a „Studenecké kritérium“ – běžecký lyžařský závod. Ve Víchové nad Jizerou pořádají tradiční „Víchovské cyklotoulání“ a ve Vítkovicích je pořádáno tradičně „Vítkovické cyklotoulání VIKR BIKE – Krkonošský rekreačně sportovní výlet na kole“ atd.

Sportovci z Jilemnicka pravidelně získávají přední umístění na celorepublikových soutěžích ve svých oblastech i na mezinárodních šampionátech. Mezi jinými jsou to například běžečtí lyžaři a biatlonisté z Jilemnice, sjezdoví lyžaři z Benecka a Rokytnice nad Jizerou, hasiči z Poniklé, nebo také tanečníci z Jilemnice.

Na základě dotazování zástupců obcí byla sestavena tabulka všech sportovní zařízení v jednotlivých obcích a taktéž významných sportovních klubů a akcí sportovního zaměření.

Tabulka 82 – Sportovní zařízení v obcích na území DSO Jilemnicko (k 31. 12. 2019)

Obec	Sportovní zařízení
Benecko	Ski areál Benecko, golfový areál Hančova Bouda, Bowling BAR Benecko, Snowtubing Park – Family aréna
Bukovina u Čisté	Tělocvična v bývalé místní škole, antukový kurt v přírodním areálu
Čistá u Horek	tenisový antukový kurt TJ Čistá u Horek, hřiště na malou kopanou
Horka u Staré Paky	Víceúčelové sportovní hřiště
Horní Branná	Koupaliště, sokolovna v Horní Branné
Jablonec nad Jizerou	Ski areál, sportovní areál s koupalištěm, tenisové kurty, dětské hřiště v městském parku v Pilišťatech, víceúčelové školní hřiště, tělocvična v kulturním domě
Jestřabí v Krkonoších	Lyžařský vlek "Na Stráňce"
Jilemnice	Sportovní centrum Jilemnice (krytý plavecký bazén, sportovní hala, sportovní stadion, kluziště, sauna, solná jeskyně), všesportovní areál Hraběnka, Bowling Jilemnice, tenisové kurty Na Žuliánce Jilemnice, skate hall
Kruh	Antukový tenisový kurt, fotbalové hřiště
Levínská Olešnice	Víceúčelové hřiště v Levínské Olešnici, dětské hřiště ve Žďáru
Martinice v Krkonoších	Sokolovna, fotbalové hřiště, volejbalový kurt, lyžařský vlek SDH Martinice
Mříčná	Sportovní areál a koupaliště Mříčná, víceúčelové hřiště, fotbalové hřiště a workoutové hřiště
Paseky nad Jizerou	Ski areál, sportovní lezecká oblast Rock Resort Paseky, sportovní hřiště

Peřimov	Asfaltové hřiště (v zimě kluziště)
Poniklá	Sportovní areál Homole – zimní lyžařský areál a letní areál – kemp s koupalištěm a hřištěm na plážový volejbal, sportovní hala u ZŠ, fotbalové hřiště Na Kozinách, hřiště Na Vršku – Sokolský areál, hřiště u Jizery
Rokytnice nad Jizerou	6 Ski areálů – sjezdové lyžování, běžecké tratě, snowtubing Rokytnice, Bowling – Agrofarma Zlatá Podkova, terénní koloběžky v Rokytnici nad Jizerou, jízda na koni – Farma ZLATÁ PODKOVA, sportovní hala, posilovna, sauna, tenisové kurty TJ Spartak, víceúčelové hřiště a volejbalový kurt Pěvín – TJ Spartak, kuželna s dvoudráhou – TJ Spartak, fotbalové hřiště – TJ Spartak, tělocvična u ZŠ, workoutové hřiště na sídlišti
Roztoky u Jilemnice	Fotbalové hřiště, multifunkční hřiště
Studenec	Sportovní areál, sokolovna, fotbalové hřiště, lyžařský vlek
Svojek	1 menší hřiště (volejbal, nohejbal)
Víchová nad Jizerou	Fotbalové hřiště
Vítkovice	Kulturní dům – tělocvična, jízda na koni – Farma Hucul, v areálu školy tenisový kurt, fotbalové a volejbalové hřiště, lyžařské areály – Aldrov, Vumrovka, Janova Hora, běžecké tratě

Zdroj: Informace z obcí a vlastní zpracování

10 Cestovní ruch

10.1 Poloha a charakter území z hlediska cestovního ruchu

Česká republika se z pohledu cestovního ruchu dělí na turistické regiony. Ty jsou definovány jako území, pro něž je typický určitý druh cestovního ruchu, který jednotlivé prvky dané oblasti spojuje a sjednocuje, ale zároveň i odlišuje od ostatních regionů. Mikroregion Jilemnicko spadá dle České centrály cestovního ruchu (agentura CzechTourism) do regionu Liberecko, do turistického regionu Krkonoše a v rámci podrobnějšího členění pak spadá do turistické oblasti č. 20 Krkonoše - západ. Tato turistická oblast na severovýchodě těsně sousedí s turistickou oblastí č. 21 Krkonoše – střed, na severozápadě je pak v těsném sousedství turistického regionu Český sever (turistická oblast č. 17 Frýdlantsko a č. 18 Jizerské hory), na jihozápadě s turistickým regionem Český ráj (turistická oblast č. 19 Český ráj) a na jihovýchodě s turistickým regionem Východní Čechy (s turistickou oblastí č. 23 Podzvičinsko). V rámci marketingového členění používaného Libereckým krajem a na jeho území působícími destinačními společnostmi spadá zájmové území do turisticky významného území Krkonoše (http://www.krkonose.eu/cs).

Území mikroregionu patří mezi významné turistické destinace České republiky. Proto je cestovní ruch pro oblast DSO jedním z hlavních pilířů jeho rozvoje. Část území mikroregionu patří do velkoplošné chráněné krajinné oblasti Krkonošského národního parku. Západní Krkonoše si dodnes uchovaly svůj původní ráz. Oblast začíná od západu zvlněným kopcovitým terénem a pokračuje přes skalnaté koryto divoké řeky Jizery až po horské velikány s nadmořskou výškou vyšší než 1000 metrů na východě. Nejvyšším vrcholem mikroregionu a zároveň Libereckého kraje je hora Kotel (1 435 m). Jedná se o území s vhodnými podmínkami pro letní i zimní turistiku, které se vyznačuje pestrou přírodou i svéráznou lidovou architekturou. Pro zachování rázu krajiny, výjimečných ekosystémů a vzácných rostlin a živočichů byly Krkonoše již v roce 1963 vyhlášeny národním parkem (KRNAP) a od roku 1992 jsou na seznamu biosférických rezervací UNESCO (KRNAP zasahuje na území 8 obcí mikroregionu). V horských obcích mikroregionu jsou nejen vyhlášená lyžařská střediska, ale také oblíbená centra letní a zimní rodinné rekreace. Turisté sem jezdí nejen za sportem a aktivním pohybem, ale i za nádherně čistým horským vzduchem. Výborně se tu cítí každý, kdo má rád přírodní a tradiční styl života, nestrojenou a upřímnou atmosféru. Spíše jižní podhorská část mikroreginu spadá do UNESCO vyhlášeného geoparku Český ráj. Mikroregion Jilemnicko je přitažlivý v každé roční době, a to jak pro lyžaře, tak pro vyznavače pěší turistiky či cykloturistiky. Oblast protíná množství značených turistických tras i naučných stezek. Hory jsou rovněž protkány hustou sítí udržovaných běžeckých tras, je zde široká škála upravovaných svahů všech obtížností, mnoho vleků a lanovek. V horských střediscích jsou vybudované zábavní parky. Zimní i letní turistická sezóna je zdrojem příjmu mnoha obyvatel a znamená velký příliv turistů do většiny obcí. Turistické informace turistům poskytují informační centra především v Rokytnici nad Jizerou, v Benecku a v Jilemnici. Mezi hlavní turistické funkce území patří letní a zimní turistika, běžecké a sjezdové lyžování, cykloturistika, nordic walking, hipoturistika, vodáctví (řeka Jizera) a chalupaření.

Obrázek 17 – Marketingové turistické oblasti Libereckého kraje

10.2 Infrastruktura cestovního ruchu

Infrastruktura cestovního ruchu zahrnuje jednak infrastrukturu pro základní služby (tedy ubytovací kapacity), a jednak infrastrukturu doplňkovou, tj. nejrůznější atraktivity, sportovní a kulturní zařízení pro upoutání zájmu a volnočasové vyžití turistů.

10.2.1 Ubytování a stravování

Turisté potřebují na svých cestách především ubytovací kapacity. V návaznosti na trendy rozvoje cestovního ruchu v ČR a ve světě docházelo v posledních desetiletích na území mikroregionu Jilemnicko k výrazné změně počtu lůžek. V roce 2010 bylo na území evidováno víc než 100 tisíc ubytovaných hostů. Průměrná doba pobytu činila 5,4 dne a procentuální využití lůžek činilo 28,3 %. V roce 2018 bylo na území evidováno víc než 130 tisíc ubytovaných hostů. Průměrná doba pobytu však činila jen 4,6 dne, ale procentuální využití lůžek činilo 35,3 %.

Tabulka 83 – Počet návštěvníků na území mikroregionu Jilemnicko

Rok	Počet příjezdů hostů	z toho	Počet přenocování	z toho	Průměrný počet přenocování	Průměrná doba pobytu	Čisté využití lůžek
		rezidenti		rezidenti			
2010	102 406	83 789	451 200	364 199	4,4	5,4	28,1%
2012	108 721	90 147	446 878	361 405	4,1	5,0	30,1%
2013	105 446	89 114	428 360	354 859	4,1	4,8	29,7%
2014	91 420	75 709	366 945	297 023	4	4,8	30,8%
2015	118 944	96 548	442 174	348 333	3,7	4,6	34,1%
2016	107 129	87 395	412 420	329 010	3,8	4,7	32,6%
2017	124 338	99 151	467 473	369 859	3,8	4,7	33,6%
2018	132 673	104 727	485 522	376 345	3,7	4,6	35,3%

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

V řešeném území nalezneme mezi jednotlivými oblastmi výrazné rozdíly v počtu ubytovacích zařízeni a jejich lůžkovou kapacitou. Turisticky nejvíce zatíženou oblastí je území horských obcí mikroregionu tedy Krkonoš. Z nich jsou nejvíce zatížena zejména jejich lyžařská střediska (Benecko, Rokytnice nad Jizerou, Jablonec nad Jizerou, Paseky nad Jizerou, Vítkovice a Jestřabí v Krkonoších).

Tabulka 84 – Počet ubytovacích zařízení na území DSO Jilemnicko

Rok	Počet zařízení	Pokoje	Lůžka	Místa pro stany a karavany
2010	224	2 538	8 262	95
2012	234	2 643	8 582	95
2013	227	2 581	8 450	95
2014	207	2 431	7 879	20
2015	218	2 577	8 316	20
2016	211	2 508	8 090	i.d.
2017	205	2 428	7 773	i.d.
2018	212	2 483	7 970	i.d.

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

Aktuální statistické údaje týkající se počtu ubytovacích zařízení a lůžek je nutné brát pouze orientačně, neboť z důvodu ochrany individuálních dat či nesplnění přihlašovací povinnosti provozovateli těchto zařízení nejsou některá zařízení v registru hromadných ubytovacích zařízení zahrnuta. V roce 2018 se v zájmovém území nacházelo celkem 212 hromadných ubytovacích zařízení s celkovou kapacitou 2 483 lůžek. Pokud bychom připočítali počet domů sloužících k rekreaci (jedná se o více než 2 700 objektů), tak je ubytovací kapacita ještě mnohem vyšší. Reálnou kapacitu v ubytovacích zařízeních však není možné určit přesně, neboť do statistiky nejsou započtena lůžka v soukromém ubytování.

V roce 2010 se na území mikroregionu nacházelo 224 zařízení s kapacitou 8 262 registrovaných lůžek. Od roku 2012 byl zaznamenán nejprve nárůst počtu ubytovacích zařízeni na 234 a následně až do současnosti pokles na 212 v roce 2018. Místa pro stany již v posledních letech nejsou z důvodu individuálních (důvěrných) údajů uváděna.

Významnou roli sehrává zejména zvyšující se konkurence mezi jednotlivými turistickými destinacemi, která odvádí část návštěvníků mimo mikroregion a region, např. do jiných středoevropských hor

(zejména do Alp), které nabízejí komplexnější a kvalitnější služby. Na druhé straně lze registrovat výstavbu nových ubytovacích zařízení, které nejčastěji představuji apartmánové domy. Podobný druh výstavby je typicky pro období posledních 10 let a může byt jednou z příčin poklesu komerčních ubytovacích kapacit (část návštěvníků, kteří se v mikroregionu dříve ubytovávali v hromadných ubytovacích zařízeních, se přesunula do vlastních apartmánů). Dopadem poklesu počtu ubytovacích zařízení i lůžkové kapacity mikroregionu je nejen (nežádoucí) pokles hospodářského přínosu cestovního ruchu pro region (tvorba pracovních míst a příjmů místních podnikatelů, obyvatel i obcí), ale pravděpodobně také (žádoucí) selekce ubytovacích služeb, jejímž důsledkem může být obecné zvýšení jejich kvality (zánik méně kvalitních služeb a modernizace a zkvalitnění těch zbývajících). Pozvolné naplňování tohoto předpokladu naznačuje porovnaní struktury ubytovacích zařízení v letech 2012 až 2018 – viz tabulka níže.

Tabulka 85 – Kapacita HUZ na území DSO Jilemnicko podle druhu (za posledních 7 let)

Roky		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Hromadná ubytovací zařízení celkem		234	227	207	218	211	205	212
v tom	Hotel *****	-	-	-	-	.	.	.
	Hotel, motel, botel ****	-	-	-	-	.	.	.
	Hotel, motel, botel ***	20	19	18	23	21	21	23
	Hotel, motel, botel **	7	8	7	7	7	7	7
	Hotel, motel, botel *	4	4	4	6	4	3	3
	Hotel garni ****,***,**,*	1	1	1	1	1	1	1
	Penzion	94	91	82	90	89	88	93
	Kemp	1	1	1	1	1	1	1
	Chatová osada	-	-	-	-	.	.	.
	Turistická ubytovna	16	17	20	16	15	15	15
	Ostatní HUZ	91	86	74	74	73	69	69

Zdroj: ČSÚ a vlastní zpracování

DSO Jilemnicko patří mezi oblasti navštěvované tuzemskými i zahraničními turisty (Polsko, Německo, Holandsko). Ubytovací kapacita regionu je spíše soustředěna do menších penzionů a soukromých apartmánů a chalup. Nedostatečná je zde však kapacita větších hotelových komplexů s dalšími doplňkovými službami v oblasti stravování, wellness atd. Na území se nenachází žádné ubytovací zařízení vysoké kvality (4 hvězdičky a více).

V řešeném území nalezneme mezi jednotlivými oblastmi výrazné rozdíly v počtu ubytovacích zařízení a jejich lůžkovou kapacitou. Na základě veřejně dostupných informací (z dat ČSÚ) byly zjištěny následující aktuální stavy ubytovacích kapacit v jednotlivých obcích:

Tabulka 86 – Ubytovací zařízení v obcích a jejich kapacita k 31.12.2018

Obec	Počet zařízení	Pokoje	Lůžka
Benecko	40	562	1645
Bukovina u Čisté	1	i.d.	i.d.
Čistá u Horek	2	i.d.	i.d.
Horka u Staré Paky	-	-	-
Horní Branná	3	23	94

Jablonec nad Jizerou	15	187	511
Jestřabí v Krkonoších	10	87	320
Jilemnice	7	82	239
Kruh	1	i.d.	i.d.
Levínská Olešnice	1	i.d.	i.d.
Martinice v Krkonoších	1	i.d.	i.d.
Mříčná	1	i.d.	i.d.
Paseky nad Jizerou	9	101	376
Peřimov	jen soukromá rekreační chalupa		
Poniklá	2	i.d.	i.d.
Rokytnice nad Jizerou	80	933	3007
Roztoky u Jilemnice	-	-	-
Studenec	3	36	138
Svojek	jen soukromá rekreační chalupa		
Víchová nad Jizerou	1	i.d.	i.d.
Vítkovice	39	410	1440

Zdroj: ČSÚ, ubytovací weby a vlastní zpracování

Dle počtu zaregistrovaných lůžek na jednotlivých MěÚ a OÚ však může být počet lůžek jiný. Tato data však nejsou veřejně dostupná.

Turisticky nejvíce zatíženou oblastí je území severní části mikroregionu, což je patrné i z výše uvedené tabulky. Většina ubytovacích kapacit a objektů individuální rekreace je soustředěna do obcí, kde jsou významná rekreační střediska (Rokytnice nad Jizerou, Jablonec nad Jizerou, Vítkovice, Jestřabí v Krkonoších, Paseky nad Jizerou a Benecko). Kromě veřejně dostupné databáze ČSÚ je v některých obcích k dispozici ubytování v soukromých rekreačních chalupách. Údaje o návštěvnosti některých ubytovacích zařízení nejsou známy, protože jsou z důvodu ochrany individuálních údajů neveřejné. Celkově je v mikroregionu ubytovací kapacita kvalitativně nedostatečná a je třeba zabývat se jejím dalším rozvojem.

Stravovací služby na Jilemnicku poskytuje velké množství nejrůznějších zařízení. Jedná se o hostince, restaurace, motoresty, kavárny, cukrárny, ale i stánky s občerstvením u turistických tras a v lyžařských střediscích. V případě hostinců v malých venkovských obcích se však zpravidla jedná o podniky s omezenou nabídkou, omezeným standardem a omezenou provozní dobou. Významnější stravovací zařízení jsou dostupná především v Jilemnici a horských střediscích mikroregionu (Rokytnice nad Jizerou, Jablonec nad Jizerou, Vítkovice a Benecko). V tuto chvíli zde však pravděpodobně nelze hovořit o potenciálu pro rozvoj exkluzivní gastroturistiky.

Kromě stravovacích služeb mají velký potenciál pro rozvoj turistického ruchu i regionální produkty. Na území mikroregionu Jilemnicko se jedná o certifikované produkty, tzv. regionální produkty Krkonoše. Značky „Krkonoše – originální produkt®“ uděluje Místní akční skupina Krkonoše, z. s. řemeslným výrobkům, zemědělským a přírodním produktům v turistickém regionu Krkonoš. Tato značka garantuje zejména místní původ výrobku a vazbu na region Krkonoš, ale také jeho kvalitu a šetrnost k životnímu prostředí.

Na území DSO Jilemnicko se můžeme setkat s těmito produkty:

Tabulka 87 – Certifikované regionální produkty na území DSO Jilemnicko

Obec	Regionální produkt	Popis produktu	Výrobce
Benecko	PUMPRNIKL Perník z Krkonoš	Perník vyrobený podle upraveného receptu na krkonošský perník z 18. století.	Jaroslav Rotter a Romana Svačinová
Čistá u Horek	Ručně ryté sklo	Sklo ručně ryté dle přání zákazníka nebo vlastní vzory rodinné firmy - 30 let tradice	Miloš Plecháč – DaMiRS
Horní Branná	BIO maso, droby, kosti	Maso ze zvířat, která se narodila a vyrostla na květnatých loukách v okolí Horní Branné a byla tu poražena a zpracována. 100% místní produkt.	Biofarma Pod Hájkem s.r.o
	Kabelky, tašky, vaky a textilní doplňky	Ručně šité textilní výrobky	Jana Albrechtová
Paseky nad Jizerou	Archivní, kancelářské a školní potřeby z recyklované lepenky	Kartonové kancelářské a školní potřeby nesoucí označení Ekologicky šetrný výrobe	EMBA, spol. s r. o.
Poniklá	Perličkové vánoční ozdoby, hobbysety (stavebnice těchto ozdob)	Tradiční ručně vyráběné foukané perle a ozdoby z nich	Rautis, a.s.
	Med	Včelí med vlastní produkce	Soňa Anna-Marie Fišerová
	Ručně spřádaná příze	Ručně spřádaná ovčí vlna (na kolovratu) z vlastních ovcí či ovcí ze sousedství.	Soňa Anna-Marie Fišerová
Rokytnice nad Jizerou	Keramika	Originální ručně vyráběná a malovaná režná keramika	Michaela Dumková

Zdroj: http://www.regionalni-znacky.cz a vlastní zpracování

Cílem značení místních výrobků je zviditelnit region Krkonoš a pomoci zdejším výrobcům. Značka usnadňuje orientaci zákazníkům, a to jak turistům, kteří si chtějí odvézt skutečně pravý suvenýr z Krkonoš, tak místním obyvatelům, kteří chtějí nákupem podpořit především „své" krkonošské výrobce.

10.2.2 Atraktivity regionu

Na území DSO je několik velmi významných atraktivit cestovního ruchu. Patří mezi ně především velmi známá a vyhledávaná muzea (podrobně viz kapitola 10 Kultura – 10.3. Muzea na Jilemnicku). Nejznámějším je Krkonošské muzeum v Jilemnici. Patří sem ale také další významné objekty, jako jsou rozhledny nebo zříceniny hradů, ale i církevní památky, případně kostely, kaple a drobné sakrální památky v obcích a některé památkově chráněné objekty venkovské architektury.

Mezi nejznámější navštěvovaná veřejně přístupná místa patří zejména:

- ***Muzea*** – viz kapitola 9.3
- ***Zámek v Horní Branné*** – založen v roce 1533 Zdeněk z Valdštejna – dokončen v roce 1582 Marií z Martinic, památník J. Á. Komenského a hrobka Sv. Kříže
- ***Zřícenina hradu Štěpanice*** (Horní Štěpanice) – první písemná zmínka z roku 1304, na místě bývalého hradu se nachází zřícenina bašty a zbytky obranného systému
- ***Zřícenina hradu Levín*** (Levínská Olešnice) – hrad byl založen ve 13. století, v současné době jen hromada kamení v lesním porostu, zbytky valů a příkopů
- ***Kamenná rozhledna Přední Žalý*** (Benecko), vybudovaná roku 1892 hrabětem Harrachem
- ***Vyhlídka na Stráži*** (Rokytnice nad Jizerou)
- ***Křížová cesta s kapličkou*** (Stromkovice – Jablonec nad Jizerou)
- ***Rokytnice nad Jizerou*** (malebné městečko, církevní památky – kostel sv. Michala, Rokytnické kapličky, památky světské – budova radnice s vyhlídkovou věží apod.)
- ***Horská bouda Dvoračky*** (Rokytnice nad Jizerou)
- ***Jilemnice*** (správní centrum mikroregionu, památková zóna – areál zámku s Krkonošským muzeem, Masarykovo náměstí s budovou radnice, spořitelny, s empírovou kašnou a nejrůznějšími sochami, památkově chráněné domy, barokní kostel sv. Vavřince, rodný dům Bohumila Hanče, Hrabačovská zvonička apod.)
- ***Hančův pomník ve Vítkovicích***
- ***Kaple sv. Huberta a kostel Nejsvětější Trojice Benecko***
- ***Kostel sv. Jakuba Většího Poniklá*** (barokní stavba, nejvýznamnější památka obce Poniklá)
- ***Barokní kostely v obcích*** (sv. Kateřiny Mříčná, sv. Mikuláše Horní Branná, sv. Jana Křtitele Studenec, sv. Filipa a Jakuba Roztoky u Jilemnice apod.)
- ***Novogotický kostel sv. Jana Nepomuckého*** (Zálesní Lhota – Studenec)
- ***Kostel sv. Mikuláše Horní Branná***
- ***Kostel sv. Václava Paseky nad Jizerou***
- ***Kaplička sv. Václava Víchová nad Jizerou***
- ***Areál železniční stanice Martinice v Krkonoších*** (technická památka)
- ***Janatův mlýn Buřany*** (Jablonec nad Jizerou – výjimečná stavba lidové architektury s kompletní mlýnskou technologií) – národní kulturní památka
- ***hora Kotel*** (přírodní atraktivita - 1435 m.n.m.), nejvyšší hora Libereckého kraje

10.2.3 Cykloturistika

Územím Jilemnicka projíždí v letní sezóně pravidelné linky Krkonošských cyklobusů. Tuto službu pro turisty i místní obyvatele zajišťuje Krkonoše – svazek měst a obcí v rámci dotační podpory Libereckého i Královéhradeckého kraje. Cyklobusy jezdí od roku 2004 a od této doby vznikla poměrně široká síť linek, které pomáhají přiblížit cyklisty k jednotlivým cílům jejich cesty. Sezóna cyklobusů začíná v červnu a končí víkendovým provozem v září. Celý projekt dobře funguje i díky vstřícnosti dopravních společností, které autobusové linky provozují: Bus Line Semily (páteřní linka, Horní Mísečky, Vysoké nad Jizerou), OSNADO Trutnov (páteřní linka, Trutnov – Pomezní Boudy) a KAD Vrchlabí (Špindlerův Mlýn, Špindlerova Bouda, Hostinné – Dolní Dvůr). Přes obce mikroregionu Jilemnicko procházejí dvě linky. Linka č. 1 Harrachov – Rokytnice nad Jizerou – Vrchlabí – Pec pod Sněžkou – Horní Malá Úpa a linka č. 2 Jilemnice – Vítkovice – Horní Mísečky.

Obrázek 18 – Trasy krkonošských cyklobusů

Cyklobusy slouží jako podpůrná forma turistiky, zejména cykloturistiky, pro kterou je na území Jilemnicka vyznačeno značné množství cyklotras. Část cyklotras je vedena územím Krkonošského národního parku, řada pak v krkonošském podhůří. Jejich poměrně hustá síť umožňuje cykloturistům poznat i neprávem opomíjené a zajímavé trasy. Některé cyklotrasy jsou vhodné i pro méně zdatné turisty a rodiny s dětmi a dobře zpřístupňují i málo známá místa mikroregionu Jilemnicko.

Území mikroregionu Jilemnicko je všemi směry protkáno značenými cyklotrasami. Cyklotrasy jsou vedeny zčásti po silnicích III. třídy, výjimečně po silnici II. třídy, na souvisle zastavěném území obcí po místních komunikacích, ve volném terénu po polních cestách a v zalesněných oblastech pak v hojné míře po lesních cestách. Komunikace určené výhradně pro cyklistiku (cyklostezky) zde chybí (např. Jilemnice – Studenec – Horka u Staré Paky apod.).

Obcemi mikroregionu Jilemnicko a prochází tyto cyklotrasy:

Tabulka 88 – Cyklotrasy na území mikroregionu Jilemnicko

Cyklotrasa č.	Trasa cyklotrasy
4170	**Paseky nad Jizerou – Rakousy**
4171	**Jilemnice – Chlum pod Táborem**
4173	**Mříčná – Nad Jesenným**
4174	**Vysoké nad Jizerou – Lomnice nad Popelkou** (přes Jablonec nad Jizerou)
4175	**Pojizeřím od Českého ráje po Krkonoše** (přes Mříčnou, Svojek, Kruh)
4175A	**Martinice v Krkonoších** (žel. st.) – **Roztoky u Jilemnice** (žel. st.)
4206	**Dolní Sytová – Horní Branná**
4207	**Horní Branná – Pod Kozincem**

4277	**Klepanda – Končiny** (přes Svojek)
4294	**Libštát – Hostinné** (přes Svojek, Levínskou Olešnici, Studenec a Bukovinu u Čisté)
4295	**Poniklá – Jestřabí v Krkonoších**
K2B	**Pod Čertovou plání – Krakonošova snídaně** (území Rokytnice nad Jizerou)
K3	**Harrachov – Paseky nad Jizerou – Mýto**
K4	**Ručičky – Janov** (území Rokytnice nad Jizerou)
K5	**Rokytnice nad Jizerou – Ručičky**
K6	**Dvoračky – silnice č. 294** (Rokytnice – Rezek)
K7	**Rokytnice n.Jiz., Vidlice – Rýžoviště**
K8	**Okruh Poniklá**
K8A	**Rezek – Ve Starém Mlýně** (přes Rokytnici nad Jizerou, Vejpalice)
K9	**Hrabačov – Vítkovice – hotel Skála**
K10	**okruh Benecko**
K10A	**Benecko – Na Rovince**
K11	**Na Rovince – Bedřichov** (území obce Benecko)
K13	**Horní Mísečky – Zlaté návrší** (území obce Vítkovice)
22	**nadregionální cyklotrasa – Horní Branná – Chrastava** (Horní Branná – Jilemnice – Rokytnice nad Jizerou – Paseky nad Jizerou a dále)

Zdroj: cyklotrasy. cz a vlastní zpracování

Dále tudy ještě procházejí i okružní vyhlídkové cyklotrasy pro zdatnější cykloturisty. Do tras je zakomponován i cyklobus a lanovky. Podrobnosti turistům poskytuje web http://www.krkonose.eu/ .

Tabulka 89 – Doporučené vyhlídkové okružní cyklotrasy procházející územím DSO Jilemnicko

Cyklotrasa kolem Kobyly	Výlet na kole po krkonošských kopcích v okolí Rezku v délce 12,6 km (Rezek – Horní Dušnice – Jestřabí v Krkonoších – Rezek)
Cyklotrasa na Paseky za vlastenci	Výlet na kole přes obec, která byla předlohou Raisových Zapadlých vlastenců v délce 34,4 km (Rokytnice – Paseky – Vysoké – Poniklá – Jestřabí – Františkov – Rokytnice)
Cyklovýlet do Jizerek	od budovy nádraží ČD v Kořenově (trasa 22), po modré turistické do Martinského údolí, po zelené na Jizerku, dále po modré do Pasek n. J., odtud na Jizerku a přes Smědavu do Horního Polubného
Komenského cesta	Vrchlabí – směrem na Jilemnici – Horní Branná – směr Studenec – Dolní Branná – Horní Kalná – vrch Předpeklí – vrch Na Lánech, cyklotrasa č. 4294 – Hostinné přes Čermnou, Vlčice, Hladíkovu Výšinu, Hoffmanovy boudy, Černý Důl, Horní Lánov zpět do Vrchlabí (58km po asfaltovém, zpevněném i nezpevněném povrchu)
Podkrkonošský okruh	Trasa pro silniční kolo vede Podkrkonoším (z Vrchlabí přes Horní Brannou, Jilemnici, Hostinné, Starou Paku, Novou Paku zpět do Vrchlabí)

Pojizerský okruh – po kopcích podél Jizery	Vrchlabí – Benecko – Dolní Štěpanice – Roudnice – Rezek – Rokytno – Rokytnice nad Jizerou – Dolní Rokytnice – Jablonec nad Jizerou – Sklenařice – Vysoké nad Jizerou – Škodějov – Příkrý – Semily (podél řeky Jizery) – Dolní Sytová – Peřimov – Mříčná – Jilemnice – Horní Branná a zpět do Vrchlabí
Turistická trasa přes sedm sedel	Rokytnice – Horní Rokytnice – Dvoračky – Kotel – Labská louka – Vosecká bouda – Rokytnice
Z Čertovy hory na Krakonošovu snídani	Čertova hora – Kolem Báby – Studenov (katastr Rokytnice n. J.) – Ručičky – Kládová cesta – Krakonošova snídaně – Harrachov (délka trasy 19 km)
Z Čertovy hory přes Kamenec do Harrachova	Čertova hora – Studenov (Rokytnice n. J.) – Ručičky – Kládová cesta – Krakonošova snídaně – Terex – Harrachov (délka trasy 30 km)
Z Kořenova přes tři rozhledny do Jilemnice	Kořenov – Vysoké nad Jizerou – Dolní Sytová – Jilemnice
Z Vrchlabí a zpět přes Žalý a Benecko	Vrchlabí – Zadní Žalý – Benecko a zpět do Vrchlabí
Žalý-Benecko-Špindlerův Mlýn-Vrchlabí	Herlíkovice – Žalý – Zadní Žalý – Benecko – Rovinka – Špindlerův Mlýn – Strážné
Jilemnice křížem-krážem	Jilemnice, Kozinec, U obrázku, Martinice v Krkonoších, Horní Branná, Hrabačov, Jilemnice (délka trasy 17 km)

Zdroj: krkonose.eu a vlastní zpracování

Pro milovníky adrenalinové cyklistiky jsou na území mikroregionu k dispozici i bikeparky. Je zde bikepark Rokytnice nad Jizerou (2 druhy tratí, singletraily, lehčí překážková i těžší sjezdová), Singltrek Benecko (s důmyslně navrženou sítí lesních terénních stezek pro cyklisty) a Spezialized bike Park Týda (Horní Rokytnice - dvě trasy pro bikery).

10.2.4 Pěší turistika a další letní aktivity

Území mikroregionu Jilemnicko je velmi atraktivní i pro pěší turistiku. Je tomu zejména pro jedinečný krajinný ráz, přírodní krásy, ale i zajímavá místa. Územím prochází množství značených turistických tras (Klub českých turistů). Turisté tu mohou od jara do podzimu obdivovat přírodní krásy a zajímavosti, kulturně historické památky i velmi zachovalou krkonošskou architekturu. Na své si tu přijdou jak nároční sportovci (vysokohorská turistika), tak i běžní turisté, ale i senioři a rodiny s dětmi. Turistické trasy spojují území Jilemnicka nejen s okolními obcemi, ale také se sousedním Polskem, prostřednictvím hraničního přechodu Vosecká bouda – Szrenica.

Mezi významné turistické trasy a stezky v regionu patří na první místě „**Cesta Česko-polského přátelství“** (dle KČT červeně značená, o celkové délce 28 km), která začíná na rozcestí pod Tvarožníkem a vede podél česko-polské státní hranice kolem Sněžných jam, Petrovy boudy, Špindlerovy boudy až k boudě Slezský dům na polské straně hranice. Přes území Jilemnicka prochází počáteční úsek trasy. Druhou významnou trasou je **Bucharova cesta**, která vede z Jilemnice k prameni Labe. Střídavě protíná území Jilemnicka a Vrchlabska. Dalšími turistickými trasami v regionu, které zde procházejí po celé své délce nebo z větší části, jsou **Krakonošova cesta**, **Cesta k prameni Labe**, **K rozhledně Žalý**, **Letní turistická trasa Liška** (vycházková trasa KRNAP) která vede od Mumlavských vodopádů, přes Krakonošovu snídani, Dvoračky, Ručičky (katastr Rokytnice n. J.) a dále zpět do Harrachova, **Turistická trasa kolem Vlčího hřebenu**, **Turistická trasa Pohodová** (Harrachov – Rýžoviště – Ručičky - Čertova

hora – Harrachov), která vede po území Rokytnice n. J., trasa **„Z Pasek okolo kopce na Štěpánku“, „Z Rokytnice nad Jizerou přes Dvoračky do Harrachova“** a další turistické trasy, které spojují části obcí nebo obce vzájemně.

Pěší turistiku lze provozovat i v zimě, je tu značená pěší zimní turistická trasa **„Z Benecka na rozhlednu Žalý“**, dále **„Z Rokytnice nad Jizerou na Dvoračky“.**

Mezi zajímavé turistické atraktivity patří také tzv. naučné stezky, kterých v posledních letech významně přibývá. Mezi nejzajímavější patří tyto:

- **Benecká přírodní stezka** – trasa dlouhá 3,4 km, 10 herních stanovišť (vycházkový okruh je veden po obecních komunikacích, stávající lesní cestě a kousek po státní silnici, je vhodný i pro kočárky, každá zastávka je věnována jinému druhu krkonošské fauny, flóry nebo pohybové aktivitě).
- **Lufťákova stezka** – trasa dlouhá cca 2 km, určená pro rodiny s dětmi, 13 herních zastavení (Mapa, Lufťákova flotila, Drž partu, Bylo nás pět, Koule v háji, Lufťák hledá SuperStar, Jeden nestačí, Drevokocůr, Smotni si, Šoupni si, Puzzni si, Musíme to opravit a Trpaslík Vejral). Návštěvníci si u 4 výdejních míst mohou vyzvednout certifikát „diplomovaný lufťák“ a samolepku s lufťákem.
- **Lesnická naučná stezka U Mlejna** – trasa dlouhá cca 2 km, 7 zastavení (Martinice v Krkonoších), přibližuje péči lesníků o jilemnické lesy i jak významnou roli pro vývoj zdejších lesů hráli jejich majitelé a správci od hraběte Harracha (17. století), až po Lesy České republiky, s. p. (zastávky jsou Martinický mlýn, Obnova Martinických rybníků, Historický vývoj lesa, Na Bubně, Přirozená obnova lesa, Slané bahno, Les mnoha tváří).
- **Naučná stezka Nádraží Martinice** – nová NS, která byla zřízena členy Spolku železniční historie Martinice v Krkonoších. Železniční stanice Martinice v Krkonoších z roku 1871 je technická památka, která zahrnuje unikátní soubor dochovaných budov, technických zařízení a původních funkčních technologií (zapsaná kulturní památka ČR od r. 2015). Naučná stezka má délku 1,3 kilometru a tvoří ji 9 zastavení, kde se návštěvník dozví technické detaily a zajímavosti o nádražní budově a areálu železniční stanice. Každé ze zastavení má i malou hádanku pro dětské návštěvníky, která potěší i „dospěláky“. Stezka prochází v okolí železniční stanice a přibližuje veřejnosti z bezpečné vzdálenosti jednotlivé technické unikáty, tj. stavby a staniční zabezpečovací zařízení.
- **Naučná stezka „Jilemnice známá neznámá“** – trasa dlouhá cca 7,5 km, nenáročná procházka, která provede návštěvníky městem Jilemnice a blízkým podhůřím Krkonoš a seznámí je s místními zajímavostmi a krásami. Vede od Masarykova náměstí (radnice, barokní sousoší sv. Kříže a sousoší Panny Marie, pocházející z dílny M. B. Brauna, empírová kašna, rodný dům spisovatele Jaroslava Havlíčka, Hrabačov, domek Bohumila Hanče, kaplička sv. Anny a vyhlídka na Kozinci).
- **Naučná stezka "Okolo Rokytnice"** – trasa dlouhá cca 11 km, 12 zastavení, nenáročný okruh určený pro pěší i pro cyklisty (prochází malebnou krajinou Rokytnicka a informuje o historii Rokytnice n. J., přírodních krásách i kulturních zajímavostech).
- **Pašerácká stezka** (Rokytnice nad Jizerou) – trasa dlouhá cca 1,3 km, 4 zastavení, pro pěší turisty ale i pro zdatné cyklisty (náročná stoupání), trasa prochází okolo Rokytnice a poskytuje

zajímavé informace o historii pašování v Krkonoších a o pašerácích, kteří byli ve své době mezi krkonošským lidem velmi oblíbení.

- **Stezka „Dřevosochání“** (Rokytnice nad Jizerou) – trasa dlouhá cca 1,1 km, 4 zastavení, nenáročný okruh určený pro pěší i pro cyklisty (stezka je věnována tradiční kulturní akci „Dřevosochání“ konané ve Františkově, podél stezky jsou umístěné dřevěné sochy vzniklé při akci).
- **Naučná stezka "Poznej Horní Brannou, krásu a tajemství ukryté mezi kopci"** – trasa dlouhá cca 2,9 km, 6 zastavení (začíná na nádvoří zámku a přibližuje informace o Horní Branné a její historii vč. interaktivních herních prvků), pro rodiny s dětmi i ostatní turisty vč. osob se sníženou pohyblivostí.
- **Naučná stezka Mříčná** – naučné stezky Mříčná, 4 trasy, červená (historie), žlutá (fauna), zelená (flora a nerosty) a modrá (zajímavosti, odpady a ŽP), na každé trase jsou umístěny čtyři informační cedule a lavičky.
- **Naučná stezka „Za Kavánovými obrazy“** Víchová nad Jizerou – trasa dlouhá cca 12 km, 13 zastavení (věnována historii obce, místním kulturním památkám a hlavně činnosti víchovských občanů).
- **Naučná stezka „Zarostlá místa Kavánových obrazů“** (Víchová nad Jizerou) – okruh dlouhý 3 km po Křížlicích a Víchovské Lhotě, 12 zastavení s reprodukcemi Kavánových obrazů na místech, kde významný krajinář František Kaván žil a maloval.
- **Naučná stezka ve Studenci** – v okolí ZŠ a MŠ Studenec, krátká ale obsáhlá, představuje živou i neživou přírodu (se zaměřením na ekologickou výchovu).

V současné době je rovněž vyhledávanou aktivitou pro turisty Inline bruslení. Na území mikroregionu jsou 2 upravené trasy pro tyto bruslaře:

- In-line trasa **Benecko** – délka trasy 2,7 km, pohodová trasa lesem po asfaltové stezce z centra Benecka (u apartmánů Bellevue) na Rovinky.
- In-line trasa Dolní Kalná – Bukovina u Čisté – délka trasy cca 3,6 km, začátek je u koupaliště v Dolní Kalné a vede do obce Bukovina u Čisté po málo frekventované silnici.
- In-line trasa **Horka u Staré Paky – Levínská Olešnice** – délka trasy cca 3,4 km, mírně svažitá, vedená po silnici (vhodná převážně o víkendu, kdy je menší frekvence aut).
- In–line okruh v rámci všesportovního a volnočasového **areálu Hraběnka v Jilemnici**, souběh s tréninky sportovců (běh na lyžích, biatlon), délka nejdelšího okruhu 2,7 km.

Na území mikroregionu jsou v létě k dispozici pro turisty i další sportoviště, možnost nejrůznější rekreace i adrenalinových zážitků. K dispozici jsou tenisová a víceúčelová hřiště (Sportovní centrum Jilemnice, Tenisové dvorce Na Žuliánce, TJ Spartak - tenis, sportovní hala, Víceúčelové hřiště u ZŠ v Čisté). Dále je možné provozovat golf, a to na Benecku (u hotelu Hančova Bouda – nejvýše položené 6 jamkové hřiště a u hotelu Skalka). V Jilemnici a v Rokytnici n. J. je možné zahrát si bowling nebo kuželky, Poniklá nabízí squash. Na Benecku je k dispozici také zajímavá letní adrenalinová atrakce. Jedná se o jízdu motokárou po sjezdovce a v Rokytnici nad Jizerou je k dispozici Lanový park pro děti i dospělé.

10.2.5 Zimní turistika a lyžování

Krkonoše jsou naše nejvyšší pohoří a nejoblíbenější destinace pro zimní dovolenou v Česku. V průměru 180 dní v roce zde leží sníh, a to od 150 do 300 cm. Horské a podhorské obce mikroregionu Jilemnicko patří k významným lyžařským centrům Krkonoš. Mezi nejvýznamnější střediska mikroregionu patří Rokytnice nad Jizerou, Paseky nad Jizerou, Vítkovice a Benecko. Nachází se zde velké množství kvalitně vyznačených a hlavně udržovaných běžecký tratí a sjezdovek, které jsou určeny jak náročným lyžařům, tak i začátečníkům a malým dětem. V okolí krkonošských sjezdových skiareálů jsou vynikající podmínky pro lyžařskou turistiku. Navíc tu v řadě míst může turista lehce překonat výškový rozdíl lanovkou a dostane se tak snadno do hřebenových partií, kde pak už jen nastoupí do běžeckých tratí. Pokud jsou dobré sněhové podmínky i v krkonošském podhůří, jsou tu připraveny lyžařské stopy i ve Studenci, kolem Jilemnice, Poniklé a Martinic v Krkonoších.

Celými Krkonošemi od Harrachova až do Žacléře prochází **Krkonošská magistrála**, což je páteřní běžecká trasa dlouhá cca 71 km. Na ni pak navazuje více než 500 km místních lyžařských cest a okruhů po celých Krkonoších.

Mezi oficiální značené běžecké trasy na území Jilemnicka patří:

- **Běžecké tratě na Benecku** – celkem 6 běžeckých tratí:
    1. Závodní běžecké tratě 3, 4, a 6 (13 km)
    2. Benecko – Rovinka (3 km)
    3. Rovinka – Třídomí – Horní Mísečky (7,5 km)
    4. Rovinka – Janova hora – Horní Mísečky (7,5 km)
    5. Rovinka – Velbloudí cesta – Křížovky (7 km)
    6. Rovinka – Žalý (5 km)
- **Trasa 02 přes Rovinku** začíná na Horních Mísečkách a vede přes Třídomí, Rovinku a po Velbloudí cestě na Křížovky. Jedná se o nenáročnou trasu o délce 14 km. V období provozu sjezdovky v Herlíkovicích je schůdnost omezená.
- **Trasa 03 Žalská** začíná na Rovince a vede přes závodní běžecké tratě na Benecku, Zadní a Přední Žalý na Křížovky. Jedná se o nenáročnou trasu dlouhou 6 km.
- **Trasa 22** – Vítkovice – Harrachov – Vítkovice – Aldrov, Harrachov – Čertova hora. Jedná se o náročnou trasu v délce 23 km.
- **Bucharovou cestou přes tři kopce na Horní Mísečky** – Benecko, Žalý, Rovinka, Šeřín, Horní Mísečky, Janova hora, Rovinka, Benecko (trasa v délce 28 km).
- **V Jilemnici** a okolí se za příznivých a dostačených sněhových podmínek upravují okruhy, které začínají v areálu Hraběnka. **Trasa "Buď fit"**, dlouhá 12,5 km vede do prostoru Kozince, trasa **„Jilemnická 50",** dlouhá 25 km vede směrem do Mříčné, Kruhu a Roztok u Jilemnice. 10 km dlouhé **Sportovní tratě** jsou poté upravovány v okolí běžeckého areálu Hraběnka.
- **V Martinicích v Krkonoších** je vedena **trasa na vrch Hůra**, kde je pěkný panoramatický rozhled na Krkonoše, Tábor, Kozákov, Ještěd atd.
- **V okolí Studence** jsou tratě rozděleny do dvou okruhů. Okruh v okolí **vrchu Strážník** po pravé (severovýchodní) straně silnice prochází ve směru od obce Horka u Staré Paky do Vrchlabí. Má náročný profil, na jeho větší části jsou závodní tratě. Druhý okruh na severozápadní straně obce má profil mírnější, nejsou zde náročné sjezdy ani stoupání. Většina tratí se nachází v otevřeném

terénu, malá část probíhá lesem. Lyžařům se otvírají krásné výhledy na Krkonoše a Jizerské hory, ale i výhledy do vnitrozemí (Zvičina, Kumburk, Tábor, Kozákov a Ještěd).

- **V okolí Pasek nad Jizerou** je rovněž několik běžeckých okruhů – nejznámější jsou běžecké okruhy okolo Bílé skály a rozhledny Štěpánka tzv. vnější a vnitřní okruh.
- **V okolí Rokytnice nad Jizerou** jsou to běžecké okruhy:
  - Čertova hora – Studenov – Ručičky – Dvoračky
  - běžecké okruhy u kapličky
  - okolo Vlčího hřebene
  - Sachrův hřeben – Františkov
- **V okolí Vítkovic** je rovněž několik běžeckých okruhů:
  1. Šmoulí kolečko (1 km)
  2. Vítkovické kolečko (3 km)
  3. Aldrov – Rezek a zpět (5 km)
  4. Vítkovická pětadvacítka (25 km)
  5. okruh Aldrov – Křížlice (5 km)
  6. Okruh Aldrov – Jestřabí (6 km)
  7. Kolečko kolem letiště (7 km)
- Udržovaná trasa nazvaná **„Horní Polabí“** vede po staré zemské stezce, tzv. Příčnici a na obě strany se napojuje na řadu vesnic (mj. Čistá u Horek, Horní Branná a další).
- **Horní stanice lanové dráhy** (Vrchlabí) **přes Kněžický vrch na Křížovky** – trasa vede územím obce Benecko přes Křížovky do Herlíkovic nebo k rozhledně Žalý, případně před Rovinku až na Horní Mísečky.

Kromě běžeckého lyžování nabízí mikroregion mnoho dobře vybavených lyžařských středisek. Z toho 4 střediska provozují minimálně jednu čtyřsedačkovou lanovou dráhu (Rokytnice nad Jizerou, Paseky nad Jizerou, Benecko a Vítkovice).

Mezi lyžařská střediska na Jilemnicku patří:

- **Rokytnice nad Jizerou** – nachází se zde šest skiareálů s dvěma lanovkami a 23 vleky a 23 km sjezdovek, největší skiareál Horní Domky (s lanovkou na Lysou Horu, lanovkou Horní Domky a šesti lyžařskými vleky), skiareál U Modré hvězdy (vhodný pro začínající lyžaře a snowboardisty), skiareál Studenov (pět lyžařských vleků) a dále menší areály jako skiareál Pařez, skiareál Sachrovka, skiareál Pašák, skiareál a skiservis Udatný, skiareál Bosíno.
- **Paseky nad Jizerou** – tento areál zahrnuje 2 lanové dráhy, 2 vleky, 2 lyžařské dětské pohyblivé pásy a 10 km sjezdových tratí.
- **Jablonec nad Jizerou** – ve středisku jsou 2 vleky se třemi sjezdovkami o celkové délce 3,3 km.
- **Benecko** – tento areál je tvořen jednou lanovkou a dvanácti vleky s 3,3 km sjezdových tratí.
- **Vítkovice** – v obci se nachází dva skiareály, skiareál Aldrov s jednou lanovkou a 6 vleky, s 5,3 km sjezdových tratí, skiareál Horní Mísečky – Medvědín se 3 vleky (další vleky a lanovky v navazující obci Špindlerův Mlýn).
- **Poniklá** – skiareál Homole s jedním vlekem a 3,5 km sjezdových tratí.

- **Jestřabí v Krkonoších** – lyžařský vlek Na Stráňce v části Jestřabí v Krkonoších (délka 300 m) a lyžařský vlek Kara v části Roudnice (délka 300 m).
- **Martinice v Krkonoších** – lyžařský vlek (provozovatelem je místní SDH), délka upravované sjezdovky je 300 m.

Pro adrenalinové sportovce jsou na území mikroregionu k dispozici i 2 trasy **pro skialpinisty**. Jsou to trasy, jež lze kombinovat i s ostatními turisticky značenými trasami a s ostatními cestami a nelesními plochami v 3. a 2. zóně KRNAP. Na většině uvedených tras je možno se setkat i s velmi rizikovými partiemi a za zhoršeného počasí mohou být i velmi nebezpečné. Jsou určeny jen pro zdatné sportovce. Trasy jsou 2 a jsou na území Rokytnice nad Jizerou.

- **SKIALPOVÁ TRASA Č. 7** – Rokytnice nad Jizerou, podél potoka v Liščím Doupěti dále po žluté značce (Vlčí cesta), Okružní cesta, sjezd průsekem U Vlka, Vrata, napojení na trasy KČT.
- **SKIALPOVÁ TRASA Č. 8** – Horní Domky, výstup po modré sjezdovce, dále po modré značce na rozcestí Zadní Plech, po žluté na Krakonošovu snídani, po modré (Harrachovou cestou) výstup na rozcestí U Čtyř pánů, po zelené (České cestě) na Růženčinu zahrádku a po červené do Kotelského sedla. Odtud jsou možné 2 varianty cest, a to varianta 1 – trasa vede tyčovanou cestou na Lysou horu a odtud je možný sjezd po sjezdovkách do Rokytnice nad Jizerou. Varianta 2 – trasa vede po červené KČT, po níž je možný sjezd na Dvoračky a odtud sjezd po značených cestách do Rokytnice nad Jizerou nebo přes Vlčí hřeben.

Rokytnice nad Jizerou nabízí i další adrenalinovou atrakci a tou je tzv. Snowkiting (drakování) – tj. jízda na lyžích nebo snowboardu, kdy je lyžař tažen vypouštěným drakem.

10.2.6 Koupání a vodní sporty

Mikroregion Jilemnicko nabízí kromě pěší turistiky a lyžování i široké možnosti letního sportování a rekreace. Přestože klimatické podmínky zde nejsou tak příznivé jako v nížině a neumožňují tak dlouhou sezónu pro tyto aktivity, je možné tu nalézt několik přírodních koupališť a bazénů s filtrovanou vodou. Mezi nejznámější koupaliště se zázemím pro návštěvníky patří:

- koupaliště a sportovní areál **Pilišťata v Jablonci nad Jizerou** – plavecký bazén, dětské koupaliště, travnatá pláž, WC, sprchy, převlékárny, stánek s občerstvením.
- sportovní areál **Homole v Poniklé** – kemp s koupalištěm a hřištěm na plážový volejbal.
- koupaliště **Kruh u Jilemnice** – přírodní koupaliště, umělá nádrž, travnatý břeh pro odpočinek, stánek s občerstvením, WC a šatny, dětské hřiště a hřiště na volejbal.
- koupaliště a sportovní areál **v Mříčné** – bazén s travnatým břehem, dětský bazén, dětský koutek, skokanský můstek, skluzavka, dětské houpačky a prolézačky, pískoviště, hry (kroket, pin-pong, badminton, petangue, tenis), hřiště na volejbal a občerstvení.
- krytý plavecký bazén **v Jilemnici** – celoroční provoz, krytý plavecký bazén, sauna a solná jeskyně vč. wellness aktivit (vzduchovače, masážní trysky, Kneipův chodník a infrakabina), součástí je i dětský bazének.
- bazén se slanou i sladkou vodou a wellness aktivitami (Jablonec n. Jizerou) – „Domov U nás“, provozovatel Zlatý věk s.r.o. Praha.

Na území mikroregionu se dají pro vodní sporty využívat řeky Labe a Jizera, a to ke sjíždění na plavidlech bez motorového pohonu. Tyto sporty se dají provozovat na jaře, pokud je příznivé počasí s dostatečným množstvím vody z tajícího sněhu. V té době je Jizera vhodná pro rafting, v němž se pořádají i organizované jízdy, např. společností Yellow Point, případně pro sjíždění na kajaku či kánoi. Nástupní a výstupní místa jsou u řeky vyznačena tabulkou s piktogramem a jsou to: Harrachov – Na Mýtě, ústí Dlouhého potoka, Vilémov, Jablonec nad Jizerou – Pod ostrovem, Hradsko – Nístějka a Horní Sytová. Na jiných místech v povodí řeky na území KRNAP je naloďování a přistávání zakázáno. Chrání se takto přírodní prostředí pobřežních porostů.

10.2.7 Hipoturistika a agroturistika

Na území mikroregionu stejně jako jinde v ČR, je oblíbená hipoturistika a agroturistika. Agroturistika a hipoturistika spolu mnohde velmi blízce souvisí a nabízí trávení volného času v typických venkovských podmínkách. Na některých místech jsou obě spojené i s dobrovolnou a neplacenou zemědělskou prací. Smyslem je poznání života zemědělců a venkova, blízký kontakt se zvířaty, zemědělskými plodinami a zlepšení vztahu k půdě a přírodě vůbec. Tento produkt je nabízen většinou na zemědělských farmách. Mezi nejznámější zemědělské farmy v regionu patří:

- **Ekofarma U Kotyků** – nachází se na úpatí Krkonoš v nadmořské výšce 450 m, v Roztokách u Jilemnice. Farma vlastní certifikát ekologického chovu na veškerou produkci farmy. Zabývá se chovem masného skotu a chovem ovcí.
- **Huculská farma na Janově hoře** – nachází se v úbočí svahu Janovy hory v obci Vítkovice. Typický je kvalitní chov klisen a hřebců huculských koní, turistům je nabízena výuka jízdy na koni, vyjížďky do terénu, dětské tábory, ubytování a posezení v roubené hospůdce.
- **Agrofarma Zlatá Podkova** – nachází se v rekreačním středisku Rokytnice nad Jizerou.
- **Ranč Kocanda** – nachází se v obci Mříčná a zaměřuje se na chov koní a krajinnou tvorbu na přilehlých pozemcích.
- **Jízda na koních Buřany** (Jablonec nad Jizerou) – vyjížďky s doprovodem pro 1 až 2 jezdce na tamních koních (od 1 hodiny po několik dní) na trasách Jizerské hory – Krkonoše – Český ráj.

11 Rozvojový potenciál

Jak je v úvodu analytické části uvedeno, mikroregion Jilemnicko kopíruje svými členskými obcemi území obce s rozšířenou působností Jilemnice (dále jen ORP Jilemnice), a je složen ze 3 měst a 18 obcí venkovského charakteru. Na území mikroregionu se nachází průmyslová zóna pouze v Jilemnici, ale na území je poměrně velké množství větších ploch (nad 10 ha) pro podnikání vymezených v územních plánech obcí, měst a VÚC, např. v Jilemnici 16 ha (podrobněji viz kapitola č. 4.6 Brownfields a rozvojové plochy). Horské obce mikroregionu jsou hodně orientovány na cestovní ruch (lyžařské areály, ubytovací a stravovací kapacity). V níže položených obcích a větších městech převažují drobné a střední podniky. Velké množství pracovních míst je silně vázáno na automobilový průmysl. V menších obcích jsou lokalizovány většinou ojedinělé podnikatelské aktivity spíše tradičního charakteru, zaměřené především na zemědělství, zpracování dřeva a služby (podrobně viz kap. č. 4.4 Ekonomické subjekty v mikroregionu a pracovní uplatnění).

Ve všech obcích mikroregionu jsou v územních plánech rozvojové plochy, a to zejména pro bydlení, pro sport a tělovýchovu, pro infrastrukturu, vč. komunikací a parkovišť, smíšené plochy občanské vybavenosti, vč. drobného živnostenského podnikání a též rozvojové plochy pro průmysl a skladování (podrobně kap. č. 4.6).

V databázi Libereckého kraje jsou v 11 obcích na území mikroregionu evidovány poměrně velké nevyužité objekty, tzv. brownfields (podrobně viz kap. 4.6). Celková rozloha všech brownfields na území mikroregionu je cca 259 183 m².

Všechny obce mikroregionu mají zpracovaný a vydaný územní plán.

12 Vyhodnocení plnění dosavadního strategického plánu

12.1 Úvod

Strategický plán rozvoje mikroregionu Jilemnicko, který byl zpracován Ing. Radkou Paulů, na základě realizace samostatného projektu „Propagace a rozvoj pohraničí ve spolupráci česko-polských obcí“ v rámci Operační ho programu přeshraniční spolupráce CZ – PL 2007 – 2013, byl schválen v březnu 2012. Pracovní skupina složená ze zástupců DSO Jilemnicko provedla v rámci přípravy nového strategického dokumentu vyhodnocení plnění úkolů vyplývajících ze stávajícího Strategického plánu rozvoje Mikroregionu Jilemnicko – svazek obcí na období 2012 - 2022.

12.2 Rekapitulace dosavadních strategicky významných cílů uvedených v původní strategii

Pracovní skupina DSO provedla souhrnnou rekapitulaci strategicky významných cílů uvedených ve stávajícím Strategickém plánu rozvoje Mikroregionu Jilemnicko a seřadila je do přehledné tabulky. Poté vyhodnotila jejich plnění. Z původních záměrů vyhodnotila i záměry, které nebyly realizovány, ale které již nejsou prioritou mikroregionu a rovněž i záměry, které doposud naplněny nebyly, ale které jsou stále prioritou a jejich realizace bude přesahovat do dalšího období. Dále pracovní skupina vyhodnotila obcemi lobované záměry, jejichž splnění je však mimo působnost mikroregionu. Rovněž vydefinovala nové záměry, jejichž realizace bude prioritou pro příští období, a na jejichž splnění je nutné se zaměřit. Tyto nové záměry budou podrobně rozpracovány ve strategické části tohoto dokumentu.

Tabulka 90 – Rekapitulace dosavadních strategicky významných cílů dle stávající Strategie rozvoje mikroregionu Jilemnicko

Záměry	Realizace
Vybudování centrálního systému sběru, svozu, třídění a zpracování zelené hmoty a dřevní štěpky	2012 – 2014
Pořízení mobilního jeviště	2013 – 2015
Výstavby cyklostezky „Greenway Jizera“	2015 – 2022

Výstavba cyklostezky „Na kole za prací“	2015 – 2022
Ucelený systém prevence a vzdělávání pro obyvatele Jilemnicka	2013 – 2022
Zachování a rozvoj kulturní přehlídky „Krakonošovy letní podvečery“	2013 – 2022
Zhotovení sítě naučných stezek v obcích mikroregionu	2013 – 2022
Program obnovy venkova – údržba a oprava obecního majetku	2013 – 2022
Jednotné turistické značení mikroregionu	2013 – 2022

Zdroj: DSO Jilemnicko a vlastní zpracování

12.3 Plnění původní strategie

12.3.1 Doposud splněné nebo rozpracované strategické cíle a stručný popis plnění

Záměr - Vybudování centrálního systému sběru, svozu, třídění a zpracování zelené hmoty a dřevní štěpky

V rámci naplnění uvedeného záměru bylo v období 2012 – 2014 zřízeno 6 komunitních kompostáren v obcích Jilemnice, Rokytnice nad Jizerou, Roztoky u Jilemnice, Bukovina u Čisté, Vítkovice a Horní Branná. Nakoupena byla také společná technika (traktor, nákladní vůz s nosičem kontejnerů, drtič, překopávač a síto). Provoz celého systému zajišťovala v prvních 5 letech společnost Služby Vítkovice, s.r.o. Od 1. dubna 2019 převzala zodpovědnost za provoz systému kompostování (sběr, svoz a zpracování) společnost EKO Jilemnicko s. r. o., která zajišťuje společné služby pro region v oblasti technických služeb zaměřených na kompostování a další odpadové hospodářství. Společnost EKO Jilemnicko s. r. o. je 100 % vlastněna DSO. Správu samotných lokalit kompostáren i nadále zajišťuje DSO ve spolupráci s členskými obcemi.

Záměr - Výstavby cyklostezky „Greenway Jizera“

K záměru výstavby cyklostezky „Greenway Jizera“ byla v roce 2018 vypracována územně technická dokumentace s vytyčením přesnosti trasy +-1 výškový metr. Dalším krokem by bylo pořízení dokumentace ke stavebnímu povolení a územnímu řízení, avšak na toto nemá DSO finanční prostředky. Jednotlivé členské obce však provádějí dílčí drobné investice na trase (značení, mobiliář, oprava stávajícího povrchu, mostů a mostků).

Záměr - Výstavba cyklostezky „Na kole za prací“

Projekt cyklostezky „Na kole za prací“ je aktuálně ve fázi řešení zaměřeného na okolí Jilemnice, prozatím bez přesahu do dalšího území.

Záměr - Ucelený systém prevence a vzdělávání pro obyvatele Jilemnicka

Ucelený systém prevence a vzdělávání pro obyvatele Jilemnicka prozatím nebyl v rámci regionu vytvořen. Aktuálně je část tohoto záměru realizována skrze projekt „Efektivní veřejná správa mikroregionu Jilemnicko“, prostřednictvím něhož je zajišťováno odborné vzdělávání pro zaměstnance obcí celého regionu a pro volené zástupce. Zbývající část záměru již realizována nebude, protože přestala být prioritou mikroregionu.

Záměr – Zachování a rozvoj kulturní přehlídky „Krakonošovy letní podvečery“

Celoregionální kulturní akce „Krakonošovy letní podvečery“ je realizována již 15 let. Tradiční realizaci každým rokem garantuje finanční podpora formou členských příspěvků obcí, finančních darů a dotací.

12.3.2 Rekapitulace nenaplněných strategických cílů, které již nejsou prioritou mikroregionu

- Pořízení mobilního jeviště
- Program obnovy venkova – údržba a oprava obecního majetku
- Vytváření sítí naučných stezek v rámci mikroregionu
- Jednotné turistické značení v rámci mikroregionu
- Ucelený systém prevence a vzdělávání obyvatel mikroregionu

12.3.3 Cíle přesahující do dalšího období, které se nepodařilo zcela naplnit, ale jsou stále prioritou

- Výstavba cyklostezky „Greenway Jizera“
- Výstavba cyklostezky „Na kole za prací“

12.3.4 Mikroregionem lobované strategické cíle, jejichž splnění je mimo působnost mikroregionu

- Dlouhodobá podpora rozvojových cílů v oblasti cyklodopravy ze strany kraje a ministerstev (mezinárodní cyklotrasy, cyklotrasy nadregionálního a krajského významu)
- Dlouhodobá podpora rozvojových cílů v oblasti dopravní infrastruktury (prodloužení železnice do Harrachova, kvalitnější silniční napojení mikroregionu na Liberec a Prahu)
- Podpora zachování decentralizace orgánů státní správy (úřady blíže občanům a obcím)
- Systémové zajištění zdravotní a sociální péče ze strany státu v periferních částech ČR

12.3.5 Nové rozvojové záměry mikroregionu

Jak je výše uvedeno, pracovní skupina DSO vydefinovala nové rozvojové záměry v několika rozdílných tematických oblastech. Především se jedná o komplexní řešení odpadového hospodářství. Část tohoto záměru, týkající se bioodpadů byla úspěšně realizována v rámci naplnění jednoho ze záměrů původního SRP. Další oblastí je cílená a efektivní prezentace svazku a spolupráce s dalšími svazky a MAS. Svazek se chce rovněž zaměřit i nadále na podporu tradičních kulturních akcí a upevňování přeshraniční spolupráce. Velkou prioritou je rozšiřování infrastruktury pro ekologickou dopravu a podpora cykloturistiky. Součástí této priority jsou i přesahující záměry z minulého SRP. Rovněž je nutné realizovat některé doplňkové aktivity cestovního ruchu zaměřené zejména na hledání společných témat v území. Svazek by chtěl rovněž podpořit malé obce mikroregionu a zajisti pro ně úřední servis, což představuje odborně zajistit garanci společné legislativní problematiky napříč obcemi, metodickou pomoc formou společných vzorů, sjednocení výkladů apod.

Vydefinované projektové záměry, určené k realizaci v následujícím období:

- Komplexní řešení odpadového hospodářství mikroregionu

- Zajištění úředního servisu pro malé obce mikroregionu
- Zavedení systémového řešení prezentace svazku a jeho činností navenek
- Efektivní a intenzivní spolupráce svazku s MAS a dalšími svazky
- Společná koordinace zajištění a financování sociálních služeb mikroregionu
- Podpora a zachování tradičních kulturních akcí v regionu
- Upevňování a rozšiřování vztahů přeshraniční spolupráce
- Realizace doplňkových aktivit cestovního ruchu mikroregionu včetně hledání společných témat pro celé jeho území
- Rozšiřování infrastruktury pro ekologickou dopravu

13 Průzkum veřejnosti

V rámci aktualizace Strategického plánu rozvoje mikroregionu Jilemnicko bylo v průběhu května 2019 provedeno dotazníkové šetření mezi veřejností v členských obcích mikroregionu.

Cílem průzkumu bylo poskytnout co možná nejširší a nejvěrnější obraz názorové hladiny občanů na nejrůznější oblasti života v jednotlivých obcích i v mikroregionu jako celku. Co nejpřesněji zjistit, co občany nejvíce trápí, či čeho si naopak na své obci a mikroregionu nejvíce cení, aby bylo možné co nejspolehlivěji odhadnout jejich představy a přání ohledně budoucího rozvoje mikroregionu za účelem vytvoření co příznivějších podmínek pro život obyvatel mikroregionu, s ohledem na místní podmínky, limity a zvyklosti.

Celkově se průzkumu ke strategickému plánu zúčastnilo 124 osob. 117 osob vyplnilo elektronický dotazník a 7 osob odevzdalo vyplněný dotazník v tištěné podobě.

V srpnu 2019 bylo dokončeno vyhodnocení dotazníkového šetření. Toto vyhodnocení je podrobně uvedeno v samostatném dokumentu, který je součástí analytické části tohoto aktualizovaného strategického plánu a jeho závěry byly využity k vypracování SWOT analýzy. Vyhodnocení dotazníkového šetření je **Přílohou č. 1** tohoto dokumentu.

14 Hlavní analytické závěry

Analýza území mikroregionu Jilemnicko, vč. vyhodnocení dotazníkového šetření, přinesla několik základních poznatků a závěrů. Tyto teze byly projednány v pracovní skupině k tvorbě strategického plánu a jsou dalším podkladem pro tvorbu strategie a jí předcházející SWOT analýzy.

Mikroregion Jilemnicko – svazek obcí je:

- převážně venkovský region
- území horského a podhorského regionu
- region má 1 významnějšího centrum (Jilemnice) a zázemí 2 větších měst (Rokytnice nad Jizerou a Jablonec nad Jizerou)
- město Jilemnice je regionálním centrem – pověřená obec pro celé území
- region s produktivní zemědělskou oblastí (zejména obce v nižších polohách)
- region s nízkou zalidněností a nepříznivou demografickou strukturu – úbytek obyvatel téměř ve všech obcích a stárnutí obyvatelstva
- region s vysokou dojezdovostí do škol a zaměstnání
- region s nízkou výstavbou bytových domů a chybějícími byty pro sociálně slabší vrstvy obyvatel

- region s podprůměrnou mírou nezaměstnanosti
- region s narůstající podnikatelskou aktivitou a vysokým podílem živnostníků
- region s problematickou dopravní dostupností veřejnou dopravou (zejména o víkendech a přímá dopravní dostupnost krajského města)
- region s nedostatečnou dopravní infrastrukturou – žádná dálnice ani rychlostní silnice, mnoho úseků silniční sítě ve špatném technickém stavu
- region s nízkou mírou kanalizační sítě a čištění odpadních vod
- region s poměrně velkým rozvojovým potenciálem
- region s kvalitním životním prostředím, čistým ovzduším, čistou přírodou a velkými plochami chráněných území
- region potýkající se s nedostatkem odborných lékařů (zubař) a dostupností základní lékařské péče zejména pro děti
- region s nízkým indexem kriminality
- region s velkým množstvím kulturních tradic a rozvinutou spolkovou činností
- region se zkvalitňujícím se zázemím v obcích pro volnočasové aktivity
- region s velkým turistickým potenciálem (zejména horské obce mikroregionu)

15 SWOT analýza

SWOT analýza je ustálený termín pro celkovou analýzu vnějších a vnitřních činitelů. SWOT analýza identifikuje silné (S) a slabé (W) stránky mikroregionu, tj. vnitřní faktory, a příležitosti (O) a hrozby (T), tj. vnější faktory.

SWOT je zkratkou z anglických slov:

- **Strengths** (silné stránky – přednosti)
- **Weaknesses** (slabé stránky – nedostatky)
- **Opportunities** (příležitosti)
- **Threats** (hrozby).

Definování silných (s) a slabých (w) stránek je zaměřeno především na vnitřní faktory mikroregionu. Tyto faktory mají pozitivní nebo negativní dopad na možnost regionálního rozvoje v dané oblasti. Cílem programové části strategického plánu je odstraňovat (potlačovat) slabé stránky a využívat (posilovat, udržovat atd.) stránky silné. Definování příležitostí (o) a hrozeb (t) je zaměřeno především na vnější faktory a vlivy. Mělo by se jednat především o ty jevy, které mají nadregionální (republikovou, celosvětovou a další) platnost a region sám je nemůže nijak ovlivnit. Identifikace a znalost dopadu těchto jevů jich však pomůže využít při tvorbě akčních plánů. Akční plány by měly v co nejvyšší míře využít příležitostí, a v co nejvyšší míře potlačit závislost na výskytu hrozeb. V některých případech je obtížné posoudit, zda daný jev je příležitostí nebo ohrožením pro mikroregion.

Aktualizovaná SWOT analýza, která byla veřejně projednána tedy především:

- shrnuje poznatky analytické části
- zřetelně ilustruje hlavní závěry analýz
- umožňuje hledání souvislostí
- umožňuje posuzovat možnosti změn hrozeb na příležitosti

Aktualizovaná SWOT analýza je zpracovávána globálně pro ucelené území mikroregionu Jilemnicko, tedy pro 21 obcí a měst. Veškeré faktory jsou hodnoceny z pohledu mikroregionu jako celku.

Předmětem SWOT analýzy tedy nejsou detailní specifické problémy jednotlivých členských obcí, ale problémy celého mikroregionu.

Součástí vypracované SWOT analýzy je i pojmenování a shrnutí nejpalčivějších problémů v jednotlivých oblastech, se kterými se mikroregion potýká a vydefinování potřeb, které je nutné společně řešit.

Návrh SWOT analýzy byl zpracován na základě poznatků ze socioekonomické analýzy, dotazníkového šetření a výstupů pracovní skupiny, s účastí široké veřejnosti i jednotlivých aktérů v mikroregionu. Analýza SWOT byla využita pracovní skupinou pro aktualizaci strategického plánu spolu s dalšími analytickými materiály pro nadefinování rozvojových oblastí a vydefinování nových záměrů k dosažení rozvojových cílů. Aktualizovaná SWOT analýza posloužila tedy nejen pro stanovení zaměření celé aktualizované rozvojové strategie a pro definování nových strategických cílů, ale i pro definování jednotlivých opatření a rozvojových aktivit, kterými budou tyto cíle naplněny.

Projednaná a schválená SWOT analýza je uvedena v samostatné příloze tohoto dokumentu – **Příloha č. 2.**

15.1 Komentář k výsledkům SWOT analýzy

Z výsledků SWOT analýzy vyplývá, že území mikroregionu Jilemnicko je místem s kvalitní přírodou a životním prostředím, zachovaným krajinným rázem, hodnotnými přírodními podmínkami a zejména s rozlehlým územím v KRNAPu. Území mikroregionu je vysoce atraktivní pro cestovní ruch, zejména z důvodu přírodních podmínek, pěkného vzhledu měst a obcí, velkého množství lidové architektury a kvalitní péče o kulturní a historické dědictví. Území je vhodným místem pro odpočinek a rekreaci a má lákavý potenciál pro venkovskou turistiku. Turisticky významné lokality jsou poměrně dobře dostupné, a to i přes handicap mikroregionu, jakým je těžko přístupný a velmi členitý terén, absence dálnice a špatná dostupnost některých oblastí mikroregionu po železnici. Území mikroregionu je protkáno hustou sítí cyklotras a pěších tras. V horských obcích mikroregionu nalezneme i dostatečnou ubytovací kapacitu pro návštěvníky regionu, přestože zde chybí větší ubytovací kapacity (nelze ubytovat větší skupiny na jednom místě) a hotely vyšších tříd (4* a 5*).

Město Jilemnice je silným spádovým střediskem mikroregionu a bude mít dominantní postavení a rozhodující úlohu při přípravě a koordinaci rozvojových programů. Až na výjimky téměř ve všech obcích funguje obchod s potravinami a smíšeným zbožím. Je zde dobrá dostupnost a přijatelná kapacita MŠ, ZŠ i ZUŠ. Území mikroregionu je zároveň dobře pokryto systémem rychlé záchranné služby. Pozitivní roli sehrává též zázemí velké nemocnice v Jilemnici, která má dobrou technologickou vybavenost, širokou specializaci a je pozitivně vnímána veřejností. Je rovněž programově zařazena mezi páteřní nemocnice Libereckého kraje a do fondu akutní lůžkové péče Libereckého kraje. Problematická je v některých obcích mikroregionu dostupnost dětských a odborných lékařů (zubař), což je však celorepublikový trend. V obcích mikroregionu dobře funguje spolupráce při zajišťování sociálních služeb a v okrajových obcích existuje meziregionální překryv pečovatelských služeb.

Sociální situace mikroregionu je stabilizovaná, na území mikroregionu nejsou sociálně vyloučené lokality, je zde nízká míra nezaměstnanosti a nízká míra kriminality. Věková struktura obyvatelstva mikroregionu je však méně příznivá než v dalších územních celcích Libereckého kraje a většina obcí zaznamenává trvalý pokles obyvatelstva za posledních 20 let. Toto lze přisuzovat poloze území a souvisejícímu stěhování zejména mladých rodin na území jiných ORP. Problémem je i to, že obce v horské části území mikroregionu se stávají rekreačními centry, kde dochází ke konfliktu rekreantského a místního způsobu života. Vysoký podíl domů je využívaných jen k rekreaci, vysoké jsou ceny pozemků i objektů pro bydlení a vysoké jsou i ceny za pronájmy nebytových prostor.

Obce regionu mají silný sociální kapitál, jejich lidé mají k sobě blízko. Na území mikroregionu je bohatý kulturní, společenský a sportovní život a jsou tu dobře fungující NNO a spolky. Obce podporují spolkové činnosti a kulturní tradice. Problémem je čím dál slabší zájem mladé generace o spolkový život a nefunkční generační výměna.

Většina obcí v mikroregionu představuje tzv. „beznávesní typ“ obce. Obce jsou situovány podél jedné komunikace a vyznačují se velkou délkou. Tato skutečnost hraje negativní úlohu především při údržbě veřejných prostranství v obcích (větší provozní náklady na údržbu, úklid, údržbu veřejné zeleně, vodních toků, technické infrastruktury, obecních komunikací, chodníku atd.). Na území mikroregionu jsou elektřina a vodovod zavedeny ve všech obcích, problematický je však stav této infrastruktury. Většina obcí má podprůměrnou vybavenost a špatnou kvalitu sítí technické infrastruktury, od čehož se odvíjejí vysoké náklady na její údržbu. Ve většině obcí mikroregionu chybí plynovod. Na velmi nízké úrovni je rovněž stav vodohospodářské infrastruktury téměř ve všech obcích, zejména chybí vodohospodářská infrastruktura na odvádění a likvidaci odpadních vod. Špatný je i technický stav, nedostatek nebo neexistence budov občanské vybavenosti (školy, zdravotnická, kulturní a sportovní zařízení, kulturní památky). Rozsah a kvalita infrastruktury je samozřejmě zásadně ovlivněna finančními možnostmi obcí. V mikroregionu jsou rovněž málo využívány alternativní zdroje energie.

Z hlediska ochrany ovzduší a vod nemá mikroregion mimořádné problémy. Neexistuje plošné ekologické zatížení, žádná z obcí rovněž nemusí řešit problematiku odstraňování zátěží z minulosti. Problematické je lokální znečištění ovzduší tuhými palivy a nedostatečná čistota odpadních vod. Problémem jsou i drobné neevidované černé skládky v lesích. Problémem jsou i vysoké ceny za likvidaci odpadů v menších obcích a městech. Úkolem pro řešení v budoucnosti bude zejména dořešení nakládání s bioodpadem, zbudování a zajištění provozu sběrných dvorů v některých obcích a další rozvoj systému nakládání s odpady v celém regionu. Se změnou životního stylu venkovského obyvatelstva a omezováním zemědělského hospodaření domácností budou muset obce ve vyšší míře řešit údržbu veřejných prostranství a likvidaci biologického odpadu. Značné nebezpečí pro životní prostředí a přírodu mikroregionu představuje zatížení některých částí území individuální dopravou a nadměrným cestovním ruchem (zejm. horské oblasti), šíření invazivních a expanzivních druhů rostlin a živočichů, nevhodná druhová skladba lesních porostů a nedostatečná retenční schopnost krajiny.

Členitý reliéf mikroregionu a charakter zástavby sídel ztěžují dopravní obslužnost. Problematická je dopravní obslužnost menších obcí a nedostatečná dopravní obslužnost některých sídel, zejména ve dnech pracovního klidu a večerních hodinách, pro potřeby občanů pracujících na druhé směně. K tomu rovněž přispívá i špatný a zhoršující se stav krajských i místních komunikací a jejich vysoce náročná údržba. Pro ekonomický rozvoj území a příchod nových investorů je limitujícím faktorem absence rychlého napojení na rychlostní komunikaci.

Všechny obce mikroregionu mají zpracovánu územně plánovací dokumentaci (urbanistickou studii nebo územní plán) případně rozvojové dokumenty. Rovněž dobře funguje komunikace s Libereckým krajem. Přijatelná je i míra zadluženosti obcí, která ukazuje na poměrně zdravou ekonomiku obcí. Pozitivně je hodnocené i vedení obcí a meziobecní spolupráce. Dobře funguje i platforma sdílení zkušeností starostů obcí a měst mikroregionu. Slabou stránkou je nedostatečná odbornost některých zastupitelů měst a obcí, nedostatečná úroveň znalostí úředníků na městských a obecních úřadech zejména v oblastech měkkých a manažerských dovedností a v oblasti IT, nízká úroveň elektronizace procesů na OÚ. Problémem je rovněž malý zaměstnanecký aparát a nedostatečné aktivní zapojení a zájem občanů o místní samosprávu obcí. V horských obcích je velkým problémem rovněž netransparentní rozhodování úředníků KRNAPu a jeho negativní dopad na obce a občany.

16 Východiska pro strategickou část

16.1 Rozvojové záměry jednotlivých obcí

Při stanovení strategických cílů mikroregionu bylo vycházeno nejen z dotazníkového šetření, ze kterého vyplynuly problematické oblasti a z provedené a projednané SWOT analýzy, ale také z plánovaných rozvojových záměrů jednotlivých obcí. Pracovní skupina shromáždila spolu s vedením obcí nejdůležitější projektové záměry obcí ve výhledu let 2021 – 2027 (u některých obcích i déle – 2030). Některé z uvedených záměrů jsou realizovatelné při stávajícím financování obcí z jejich vlastních prostředků, některé záměry však bude nezbytné podpořit dotačními prostředky, protože jejich realizace je finančně velmi náročná (např. kanalizace a ČOV, centra komunitního setkávání, modernizace škol, zvýšení bezpečnosti dopravy, zvýšení kvality sociálních služeb apod.), a z vlastích prostředků obcí není možné je v rozumném časovém horizontu realizovat. V tabulce jsou uvedeny záměry z pohledu optimálního financování obcí a jejich přístupu k dotacím, a proto je přehled projektových záměrů obcí sestaven nejen s ohledem na dlouhodobý výhled jejich realizace, ale zejména s ohledem na možnost případného čerpání dotačních prostředků z nejrůznějších zdrojů. Pokud obec dotační prostředky nezíská, nebude možné některé záměry realizovat.

Tabulka 91 – Přehled projektových záměrů obcí ORP Jilemnice pro období 2020 – 2026 (u některých obcí až 2030)

Číslo	Obec	Projektový záměr	Popis záměru	Realizace	Odhadované celkové náklady v mil. Kč	I/N	Základní formulace záměru	Územní rozhodnutí	Stavební povolení	Žádost o dotaci
1	**Benecko**	Veřejné osvětlení	Vybudování veřejného osvětlení v části obce	2021 - 2023	3	I	Ano	Ano	Ano	Ne
2		Základní škola	Rekonstrukce sociálních zařízení	2020	1	I	Ano	Ne	Ne	Ano
3		Mateřská škola	Rekonstrukce oplocení zahrady	2020	1	I	Ano	Ne	Ne	Ano
4		Doprava	Chodník Dolní Štěpanice	2020 - 2023	5	I	Ano	Ne	Ne	Ano
5		Sport	Sportovní areál Sokolka Dolní Štěpanice	2020 - 2023	3	I	Ano	Ne	Ne	Ne
6	**Bukovina u Čisté**	Příprava pozemků pro výstavbu RD	Příprava obecních pozemků určených UP k výstavbě budování RD	2020 - 2021	0,5	I	Ne	Ne	Ne	Ne
7		Rekonstrukce KD	Oprava a rekonstrukce jeviště, sálu, zázemí, zateplení střechy a fasády	2021 - 2025	3	I	Ne	Ne	Ne	Ne
8	**Čistá u Horek**	Chodník s kanalizací v centru obce	Chodník v centru obce + dešťová kanalizace v chodníku (zvýšení bezpečnosti)	2020 - 2026	24	I	Ne	Ne	Ne	Ne
9		Krkonošská vyhlídka II.	Dovybavení "Krkonošské vyhlídky" (pěší turistická stezka) – odpočinková místa a vyhlídková plošina (vyhlídka na panorama Krkonoš)	2025	0,15	I	Ano	Ne	Ne	Ne
10		Zpřístupnění pozemků pro budoucí výstavbu RD	Nová obslužná komunikace za kostelem – zpřístupnění pozemků pro budoucí výstavbu RD	2023	1	I	Ne	Ne	Ne	Ne
11		Startovací byty v čp. 30	5 bytových jednotek v čp. 30 – startovací byty pro mladé rodiny	2021	10	I	Ano	Ano	Ano	Ne

12		Zpomalovací semafory u ZŠ	U silnice I/16 – v blízkosti ZŠ – dva měřiče rychlosti s napojením na zpomalovací semafory	2021 - 2022	0,4	I	Ne	Ne	Ne	Ne
13		Zázemí pro komunální služby obce	Skladové a další prostory pro zázemí obecní komunální a další techniky	2021 - 2022	0,5	I	Ne	Ne	Ne	Ne
14		Rekonstrukce školní budovy	Postupná rekonstrukce školní budovy (dle požadavků hygieny a současných standardů)	2020 - 2027	15	I	Ano	Ne	Ne	Ano
15		Zpřístupnění pozemků pro budoucí výstavbu RD	Obslužná komunikace a infrastruktura u stavebních parcel	2020 - 2027	10	I	Ne	Ne	Ne	Ne
16	**Horka u Staré Paky**	Kanalizace Horka u Staré Paky, Nedaříž	Odkanalizování obce, svedení předčištěné vody do vodoteče a zlepšení vzhledu obce	2022 - 2030	62	I	Ne	Ne	Ne	Ne
17		Oprava povrchu obecní cesty	Oprava výmolů a popraskané krajnice a položení nového živičného povrchu	2022 - 2030		I	Ano	Ne	Ne	Ne
18		Chodník Horka u Staré Paky – Nedaříž	Chodník po pravé straně směrem od Horek do Nedaříže – v délce 150m (zvýšení bezpečnosti)	2022 - 2027	2	I	ano	ne	ne	ne
19		Cyklostezka	Cyklostezka Horka – Studenec (zvýšení bezpečnosti dopravy)	2022 - 2030	30	I	ne	ne	ne	ne
20		Obecní byty	Vybudování 2 bytů nad zdravotním střediskem	2022 - 2030	5	I	ano	ano	ano	ne
21	**Horní Branná**	Centrální odkanalizování obce	Vybudování kanalizační sítě pro splaškové vody, vybudování několik menších ČOV nebo jedné společné	2021 - 2024	160	I	Ano	Ne	Ne	Ne

22		Zvýšení bezpečnosti dopravy	Úprava křižovatky sil. I/14 a III/0148 ve Valteřicích, budování přechodů a chodníků v centru obce (občanské cíle)	2021 - 2022	10	I	Ano	Ano	Ne	Ne
23		Zvýšení bezpečnosti dopravy	Chodník centrum – Dolní Branná	2021 - 2023	5	I	Ano	Ne	Ne	Ne
24		Zvýšení bezpečnosti dopravy	Chodník Centrum – Valteřice	2021 - 2023	5	I	Ano	Ne	Ne	Ne
25		Zvýšení bezpečnosti dopravy	Vybudování chodníků okolo silnice III/2954	2021 - 2024	4,5	I	Ano	Ne	Ne	Ne
26		Rekonstrukce mostu	Rekonstrukce most M10 u plátenického domu	2021 - 2023	2,5	I	Ano	Ano	Ano	Ano
27		Rekonstrukce mostu	Rekonstrukce most M09 u trafostanice	2021 - 2023	3	I	Ano	Ne	Ne	Ne
28		Vodovodní přivaděč	Vybudování přivaděče pitné vody cca 1 km z nově vybudovaného vrtu do vodojemu – Valteřice	2021 - 2023	1,5	I	Ano	Ne	Ne	Ne
29		Multifunkční sportoviště	Vybudování volnočasového a školního multifunkčního sportoviště	2021 - 2023	5,5	I	Ano	Ano	Ano	Ano
30		Multifunkční sportoviště	Vybudování volnočasového multifunkčního sportoviště – Valteřice	2021 - 2023	5,5	I	Ano	Ano	Ano	Ano
31	**Jablonec nad Jizerou**	Sanace nebo monitoring skály na Hradsku	Vybudování tarasu a monitoring skály	2022 - 2024	?	?	Ne	Ne	Ne	Ne
32		Sanace mostu Jablonec nad Jizerou /Blansko	Zrušení ocelového mostu z roku 1886, pořízení nového mostu	2021	10	I	Ano	Ano	Ano	Ano

33		Revitalizace průmyslového areálu Jablonec nad Jizerou (Městský dvůr)	Druhá etapa – zateplení, rekonstrukce střech, oken a vybudování asfaltového povrchu	2020 - 2023	35	?	Ano	Netřeba	Ne	Ne
34		Sportovně rekreační areál Pilišťata	Druhá etapa – doplnění a rekonstrukce stávajících sportovišť, modernizace zázemí, modernizace koupaliště, vybudování in-line dráhy a U-rampy, údržba zeleně	2020 - 2023	11	?	Ano	Netřeba (snad)	Ne	Ne
35		Protipovodňová opatření	Zpevnění a zvýšení toku řeky Jizery	2023	15	?	Ne	Ne	Ne	Ne
36		Dopravní a technická infrastruktura pro výstavbu nových rodinných domů	Příprava infrastruktury pro výstavbu nových rodinných domů, voda, elektřina, kanalizace, komunikace v částech Blansko, Tříčsko a Dolce	2020 - 2023	9	I	Ano	Ne	Ne	Ne
37		Revitalizace centra města (náměstí)	Nové parkovací plochy, zeleň, mobiliář, situování centra mimo hlavní komunikaci	2022 - 2023	15	I	Ano	Ne	Ne	Ne
38		Bezbariérové bydlení	Výstavba nového bezbariérového bydlení, 10 bytových jednotek v čp. 402	2021 - 2022	25	I	Ano	Ano	Ano	Ne
39		Rekonstrukce veřejného osvětlení	Rekonstrukce celé sítě veřejného osvětlení	2020 - 2021	10	?	Ano	Netřeba	Netřeba	Zatím ne
40		Rekonstrukce školního hřiště u ZŠ	Rekonstrukce školního hřiště u ZŠ	2020 - 2021	3	?	Ano	Netřeba	Netřeba	Ano
41		Výměna oken čp. 185 – Hradsko bytový dům	Výměna oken čp. 185 – Hradsko bytový dům	2020 - 2021	0,6	?	Ano	Netřeba	Netřeba	Ne

42		Oprava úseku cyklotrasy ve Stromkovicích	Oprava úseku cyklotrasy ve Stromkovicích	2020 - 2021	0,9	?	Ano	Netřeba	Netřeba	Ano
43		Technické zázemí obce	Pořízení traktoru	2020 - 2021	2	I	Ano	Netřeba	Netřeba	Ne
44		Mateřská škola	Rekonstrukce sociálního zařízení v MŠ	2020 - 2021	1	?	Ano	Netřeba	Netřeba	Snad ano MAS
45		Zdravotní středisko	Rekonstrukce sociálních zařízení ve zdravotním středisku	2020 - 2021	0,6	?	Ano	Netřeba	Netřeba	Ne
46		Rekonstrukce zpevněných ploch na Hradsku u čp. 185, 186 a 187	Rekonstrukce zpevněných ploch na Hradsku u čp. 185, 186 a 187	2020 - 2021	0,5	?	Ano	Netřeba	Netřeba	Ne
47		Rekonstrukce zpevněné plochy u objektu MŠ a ZUŠ	Rekonstrukce zpevněné plochy u objektu MŠ a ZUŠ	2020 - 2021	0,3	?	Ano	Netřeba	Netřeba	Ne
48		Bezbariérový přístup na radnici	Bezbariérový přístup na radnici	2020 - 2021	1	I	Ano	Netřeba	Netřeba	Ano
49		Zpevnění komunikace a prostranství před kostelem sv. Prokopa a pohřebištěm	Zpevnění komunikace a prostranství před kostelem sv. Prokopa a pohřebištěm	2020 - 2021	1,53	I	Ano	Netřeba	Netřeba	Zatím ne

50	**Jestřabí v Krkonoších**	Vybudování víceúčelového sportovního hřiště s umělým povrchem	Úprava povrchu pro míčové hry, umístění herních prvků pro děti a doprovodný mobiliář	2021	5	I	Ne	Ne	Ne	Ne
51		Rozhledna v Křížlicích	Výstavba nové rozhledny v části obce Křížlice, doprovodný mobiliář	2022 - 2026	5	I	Ne	Ne	Ne	Ne
52		Rekonstrukce objektu Arniky	Modernizace interiéru	2021	5	I	Ne	Ne	Ne	Ne
53		Rekonstrukce obecního úřadu	Zateplení budovy, výměna oken, půdní vestavba, interiérové vybavení, oprava sociálek	2021 - 2025	3,5	I	Ano	Ano	Ano	Ne
54	**Jilemnice**	Jilemnice bez bariér	Zkvalitnění přístupu veřejného prostranství a veřejných budov pro imobilní občany	2021 - 2026	20	I	Ano	Ne	Ne	Ne
55		Sportovně rekreační areál Hraběnka	2. etapa – Realizace terénních úprav, letní tělocvičny, biatlonového střediska, in-line dráhy a obslužného objektu s parkovištěm	2023 - 2026	100	I	Ano	Ne	Ne	Ne
56		Zajištění zázemí pro drobné služby poskytované ve městě	Vybudování nového areálu služeb a rekonstrukce stávajícího zázemí	2023 - 2026	10	I	Ano	Ne	Ne	Ne
57		Rekonstrukce prostoru koupaliště v Jilemnici	Vybudování parkoviště, obslužného objektu, bazénu s biotopovým čištěním	2021 - 2022	60	I	Ano	Ano	Ne	Ne
58		Vybudování heliportu MMN **– urgentní příjem**	Terénní úpravy a vybudování kvalitního heliportu sloužícího pro MNM, a.s. **(urgentní příjem)**	2022 - 2026	150	I	Ano	Ne	Ne	Ne

59		Zajištění infrastruktury pro výstavbu nových rodinných domů	Zajištění infrastruktury pro nové bydlení v rodinných domech – voda, plyn, kanalizace a komunikace v lokalitách Buben, Za lázněmi a Kozinec	2021 - 2026	50	I	Ano	Ne	Ne	Ne
60		Využití budovy bývalé spořitelny	Zbudování knihovny a čítárny a informačního centra v budově bývalé spořitelny (předpokladem je odkup objektu čp. 140)	2025	45	I	Ano	Ne	Ne	Ne
61		Přestavba prostor terminálů	Přizpůsobení stávajících prostorů požadavkům 21. století (dopravní řešení AN z diplomové práce pana Rosiny, terminál v Hrabačově studie od J. Langerové), zastávky ČD (Jilemnice, Hrabačov) zatím v záměru	2022 - 2023	40	I	Ano	Ne	Ne	Ne
62		Tyršovo náměstí	Přeřešení prostoru Tyršova náměstí (předláždění)	2022	4	N	Ano	Ano	Ano	Ne
63		Optimalizace vodárenské soustavy	Rozdělení vodovodu na tlaková pásma, vodojem, výměna kanalizace, nové povrchy komunikací (společně s VHS Turnov)	2020 - 2027	150	I + N	Ano	částečně	částečně	
64		Rozlučková síň	Vybudování rozlučkové smuteční síně s nezbytným zázemím pro pozůstalé, zařazeno do databáze LK, převedení pozemku církve (hřbitov) na město	2023	25	I	Ano	Ne	Ne	Ne
65		Mostní program	Náprava havarijních stavů mostů přes Jilemku a Jizerku (postupováno dle mostních prohlídek), v roce 2020 most v ul. J. Weisse, v roce 2021 most přes Jizerku	2020 - 2025	20	I+N	Ano	částečně	částečně	Částečně
66		Cyklostezky	Nejprve cyklostezka Jilemnice – Martinice v Krkonoších, následně zlepšení I/22 v úseku Hrabačov – Jilemnice, Hraběnka – koupaliště	2021 - 2023	20	I+N	Ano	Ne	Ne	Ne

67	**Kruh**	Výstavba obecního vodovodu	Vybudování celé sítě kanalizace a obecního vodovodu s vlastním zdrojem, připojení na vodojem v Roztokách u Jilemnice	2025 - 2027	50 (70)	I	Ne	Ne	Ne	Ne
68		Rekonstrukce budovy bývalé ZŠ	Přestavba na bytové jednotky s bezbariérovými byty	2025	25 (12)	I	Ano	Ne	Ne	Ne
69		Oprava hasičské zbrojnice	2. etapa – oprava budovy, zateplení, natření střechy, ošetření korozních míst	2021	0,09	I	Ne	Ne	Ne	Ne
70		Protipovodňová opatření	Vybudování záchytné stěny	2028	1,2	I			Ne	
71		Nové chodníky	Vybudování nových chodníků okolo komunikace	2029	1,4	I			Ano	
72		Cyklostezka	Vybudování cyklostezky ze středu obce okolo komunikace do Roztok u Jilemnice	2030	1,6	I			Ano	
73	**Levínská Olešnice**	Dokončení výstavby vodovodu	Propojení obou částí obce Levínská Olešnice a Žďár výstavbou vodovodu	2021	16	I	Ano	Ano	Ano	Ne
74		Odkanalizování obce	Vybudování kanalizační sítě v obci	2021 - 2026	25	I	Ne	Ne	Ne	Ne
75		Výstavba domu s pečovatelskou službou	Výstavba nového DPS na obecním pozemku	2021 - 2026	10	I	Ano	Ne	Ne	Ne
76		Nový obecní dům	Výstavba nového obecního domu se zázemím pro hasiče a dvě bytové jednotky	2021 - 2023	10	I	ANO	Ne	Ne	Ne
77		Oprava MK ve středu obce	Kompletní položení nového povrchu MK ve středu obce – asfalt a zámková dlažba, vybudování stání pro auta	2023 - 2025	2	I	NE	NE	NE	Ne
78		Vytápění KD LO	Rekonstrukce stávajícího vytápění včetně renovace parket a dřevěného obložení ve velkém sále KD	2023	2	I	Ne	Ne	Ne	Ne

79		Rekonstrukce obecní budovy	Výměna střešní krytiny vč. zateplení obecní budovy čp. 45 Žďár	2025	1,5	I	Ne	Ne	Ne	Ne
80		Vybudování zpevněné komunikace ve Žďáru u Staré Paky	Vybudování zpevněné komunikace včetně doprovodné infrastruktury – vodovodní přípojky, veřejné osvětlení k pozemků určených v ÚP pro výstavbu RD	2026	4	I	Ne	Ne	Ne	Ne
81		Zhotovení lesní cesty	Zhotovení zpevněné lesní cesty ve Žďáru pod Slavíkovým kopcem	2024	2	I	Ano	Ne	Ne	Ne
82		Naučná stezka	Vybudování naučné stezky okolo Levína, Kozince a studánky u Roubenky včetně interaktivních prvků a mobiliáře	2026	1	I	Ne	Ne	Ne	Ne
83	**Martinice v Krkonoších**	Rekonstrukce areálu ZŠ	Vybudování odpočinkové zóny, výstavba sportovní plochy, stabilizace stávajícího stavu	2025 - 2030	0,3	I	Ano	Ne	Ne	Ne
84		Rekonstrukce obecní budovy na sociální byty	Rekonstrukce č. p. 163 na 4 bezbariérové byty a 2 startovací	2025 - 2030	14	I	Ano	Ne	Ne	Ne
85		Investice do sportovního areálu	Realizace sociálního zařízení, pódia a zpevněné plochy (hřiště/kurt)	2022 - 2025	3	I	Ano	Ne	Ne	Ne
86		Revitalizace rybníka Zákřežník	Provedení oprav hráze, odbahnění	2025 - 2030	7	I/N	Ano	Ne	Ne	Ne
87		Cyklostezka „Na kole za prací“	Propojení obce s Jilemnicí	2023 - 2025	10	I	Ano	Ne	Ne	Ne
88		Dětské hřiště nad školou	Realizace volnočasového a školního hřiště na p. p. č. 520/1	2021 - 2022	3	I	Ano	Ne	Ne	Ano
89		Oprava vnitřních ploch vodojemů	Sanace panelů a stěrkových ploch	2023 - 2025	2	N	Ano	Ne	Ne	Ne
90	**Mříčná**	Rekonstrukce vodovodního řádu	Zvětšení kapacity vodovodního potrubí – výměna starých dílů	2021	2,5	I	Ne	Ne	Ne	Ne

91		Rekonstrukce a vybaveni sokolovny	Nová střecha, okna, zatepleni, nová podlaha na sále	2020 - 2021	6	I	Ano	Ne	Ne	Ano
92		Bytové jednotky sokolovna	Vybudování 3 samostatných bytových jednotek v 1 NP – v sokolovně	2021 - 2025	5	I	Ano	Ne	Ano	Ne
93		Veřejné osvětlení	Nové lampy	2021	0,2	I/N	Ano	Ne	Ne	Ano
94		Výstava nové ATS stanice	Nová zděná budova sloužící pro zázemí zajištění vodovodního zdroje	2021 - 2022	1	I	Ano	Ne	Ano	Ano
95		Zázemí v areálu koupaliště	Nové herní prvky, altán pro posezení	2021	0,3	I	Ano	Ne	N	Ne
96		Čistička – koupaliště	Zbudování čističky vody na koupališti	2021 - 2023	2	?	Ano	Ne	Ne	Ano
97		Přístavba tělocvičny ZŠ Mříčná	Zvětšení stávajících prostor pomocí přístavby	2021 - 2026	3	I	Ano	Ne	Ano	Ano
98	**Paseky nad Jizerou**	Rekonstrukce obecních bytových domů včetně občanské vybavenosti	Rekonstrukce domů č. p. 225 a 264 (mateřská škola), oprava vnitřních rozvodů, zateplení, oprava střech a oken	2021 - 2026	20	I	Ne	Ne	Ne	Ne
99		Úprava veřejného prostranství – centrální lokalita v obci.	Úprava vstupního prostoru do obce, oprava povrchu, pořízení dětských herních prvků, turistické informace, otočka autobusu, odpočinkové místo, sklad materiálu pro obec, pořízení mobiliáře, prostor pro sběr tříděného odpadu	2021 - 2026	10	I	Ano	Ne	Ne	Ne

100		Rekonstrukce budovy staré školy (památkově chráněná budova)	Postupná rekonstrukce – další etapa, prostor pro společenská setkávání a kulturní akce, dispoziční úprava prostor stodoly pro kulturní akce, vybudování zázemí pro IC a bufet, výstavba ateliéru v půdní vestavbě	2021 - 2026	15	I	Ano	Ano	Ano	Ne
101		Modernizace lyžařského areálu	Úprava zázemí garáží a občerstvení, úprava horní stanice a hygienického zázemí – uvažuje se o vytvoření univerzálního společenského sálu v prostoru stávajícího občerstvení (prostor pro pořádání kulturních akcí)	2021 - 2026	90	I	Ano	Ne	Ne	Ne
102		Oprava místních komunikací	Oprava místních komunikací v části obce Makov	2020 - 2021	9	I	Ne	Ne	Ne	Ne
103		Úprava, posílení a rozšíření zásobovací sítě veřejného vodovodu včetně zdrojů a vodojemů	Úprava a posílení pramenišť, zřízení nových akumulačních nádrží, případně vrtů, propojení se stávajícími vodojemy, rozšíření vodovodní sítě	2021 - 2027	10	I	Ne	Ne	Ne	Ne
104		Rekonstrukce víceúčelového hřiště	Rekonstrukce víceúčelového hřiště, položení konečného povrchu hřiště, obnova oplocení, příp. doplnění příslušenství	2021 - 2027	1,5	I	Ne	Ne	Ne	Ne
105	**Peřimov**	Rekonstrukce mostů	Rekonstrukce jednoho mostu	2020 - 2021	0,5	I	ne	ne	ne	ne
106		Opravy místních komunikací	Oprava povrchu a propustí	2022 - 2025	1,5	I	ne	ne	ne	ne
107		Stavba požární zbrojnice	Výstavba nové zbrojnice	2022 - 2027	5	I	ne	ne	ne	ne
108	**Poniklá**	Příprava pozemků pro výstavbu RD	Příprava obecních pozemků určených ÚP k zástavbě pro budování RD	2023 - 2026	0,7	I	Ne	Ne	Ne	Ne

109		Dostavba tělocvičné haly – III. etapa	Dokončení budovy, která je v současné době rozestavěná, využitelnost pro školu i místní spolky	2020 - 2021	7	I	Ano	Ano	Ano	Ne
110		Oprava veřejného osvětlení – LED osvětlení	Energetická úspora a výměna zastaralého světelného parku	2022 - 2026	3	I	Ne	Ne	Ne	Ne
111		Rozšíření kanalizační sítě	2. etapa – dokončení kanalizační sítě, umožňující napojení širšího okruhu občanů na obecní kanalizaci	2020 - 2021	2	I	Ne	Ne	Ne	Ne
112		Revitalizace Sokolského hřiště	Úprava sportoviště, zázemí a parková úprava	2021 - 2022	5	I	Ano	Ano	Ano	Ne
113		vrt Horní Doly	Posílení zdroje veřejného vodovodu – vrt 80 m	2021	2	I	Ano	Ano	Ano	Ne
114		Rekonstrukce místních komunikací	Rekonstrukce místních komunikací	2021 - 2027	20	N	Ano	Ano	Ano	Ne
115		Oprava objektu staré hasičské zbrojnice	Oprava objektu staré hasičské zbrojnice	2022	5	I	Ne	Ne	Ne	Ne
116		Rozšíření sítě veřejného vodovodu	Rozšíření sítě veřejného vodovodu	2021 - 2027	10	I	Ano/ne	Ano/ne	Ano/ne	Ne
117		Rekonstrukce bytového domu 54 a 55	Rekonstrukce bytového domu 54 a 55 (zateplení, okna, hydroizolace)	2021	4	I	Ano	Ano	Ano	Ano
118		Dům soc. bydlení	Demolice a nová stavba čp. 60	2023 - 2025	10	I	Ne	Ne	Ne	Ne
119		Chodníky u I/14	Stavba chodníků	2022	3	I	Ano	Ne	Ne	Ne
120		Hřiště u Jizery	Oprava sportoviště a jeho zázemí	2025 - 2027	3	I	Ano	Ne	Ne	Ne

121	**Rokytnice nad Jizerou**	Humanizace náměstí v Rokytnici nad Jizerou	Sjednocení stylu, zvýšení estetické úrovně, nový mobiliář pro děti, obnova zeleně, odpočinkový mobiliář, pěší zóna podél potoka, omezení dopravy, zvýšení bezpečnosti chodců, zvýšení možnosti pořádat na náměstí kulturní akce	2023 - 2025	16	I	Ano	Ne	Ne	Ne
122		Obnova a údržba veřejné zeleně, obnova a údržba krajinných prvků a alejí	Parkové úpravy a zakládání nové zeleně na veřejných prostranstvích, obnova krajinné zeleně v návaznosti na místní komunikace a veřejná prostranství, obnova alejí podél komunikací	2020 - 2024	10	I	Ano	Ne	Ne	Ne
123		Regenerace sídliště Horní kout	Vytvoření kvalitního zázemí pro bydlení na sídlišti, výsadba okrasné zeleně, úprava vodního toku, oprava chodníků, vytvoření klidových koutků a dětských hřišť, sportovních a hracích ploch, vytvoří dostatečného množství parkovacích míst	2021 - 2024	10	I	Ano	Ne	Ne	Ne
124		Rekonstrukce a dostavba ZŠ	Snížení energetické náročnosti budovy, zlepšení stavebně technického stavu budovy, zlepšení venkovního vzhledu, zajištění bezbariérového přístupu, zjednodušení provozních vazeb, modernizace prostředí	2020 - 2028	60	I	Ano	Ne	Ne	Ne
125		Rekonstrukce a opravy místních komunikací jako doprovodné infrastruktury cestovního ruchu	Rekonstrukce mostů, povrchu, veřejného osvětlení a doplnění mobiliáře u přístupových komunikací k občanské vybavenosti a k objektům cestovního ruchu, vybudování odpočinkových míst, včetně mobiliáře, vybudování cyklostezek	2020 - 2027	50	I	Ano	Ne	Ne	Ne

126		Rekonstrukce a přístavba budovy radnice	Snížení energetické náročnosti, nové uspořádání vnitřních prostor, oprava sociálního zařízení, zasedací síně a archivu, zajištění bezbariérového přístupu, modernizace a dostavba dalších prostor, využití půdních prostor, zpřístupnění radniční věže turistům	2020 - 2030	40	I	Ano	Ne	Ne	Ne
127		Rekonstrukce centrálních parkovišť v Horní Rokytnici, instalace automatického odbavovacího systému, instalace navigačního systému	Pořízení automatického odbavovacího systému, parkovacího závorového systému, zázemí pro obsluhu a uživatele parkoviště, rekonstrukce povrchu, odvodnění, výstavba malého IC	2022 - 2025	25	I	Ano	Ne	Ne	Ne
128		Rekonstrukce drobné architektury v krajině	Pokračování opravy drobných památek (kapliček, božích muk, křížů) na zemí města. Vydání souhrnného informačního materiálů o těchto památkách	2020 - 2026	2	I	Ano	Ne	Ne	Ne
129		Vybudování víceúčelového sálu	Jedná se o přebudování objektu původní závodní jídelny na multifunkční sál, který bude možné využít pro pořádání kulturních a společenských akcí, divadelních představení, promítání filmů (kino), jednání zastupitelstva, jednání spolků a klubů a další společenské, kulturní a sportovní akce ve městě – zároveň bude sloužit jako infocentrum	2020 - 2025	30	I	Ano	Ano	Ano	Ano

130		Rekonstrukce objektu MŠ v Horní Rokytnici a zřízení mateřského centra	Snížení energetické náročnosti, regulace otopné soustavy, modernizace vnitřního i venkovního vybavení, vybudování nové střešní konstrukce – sedlové střechy s využitím podkrovních místností na mateřské centrum	2020 - 2027	2,5	I	Ano	Ano	Ano	Ano
131		Rekonstrukce areálu sběrného dvora	Vybudování nového či dobudování a přestavbu současného sběrného dvora – nové uspořádání, zvýšení kapacity pro kontejnery na velkoobjemový, tříděný a nebezpečný odpad, kryté prostory pro skladování a lisování, zastřešení venkovních kontejnerů, zpevnění a odvodnění plochy sběrného dvora a nové zázemí pro obsluhu	2023 - 2025	15	I	Ano	Ne	Ne	Ne
132		Rekonstrukce Domu dětí a mládeže Pod střechou	Stavební úpravy objektu, snížení energetické náročnosti, výměna oken, zateplení fasády a střechy, úprava otopné soustavy	2021 - 2026	4	I	Ano	Ne	Ne	Ne
133		Snížení energetické náročnosti objektu hasičské zbrojnice	Výměna oken, zateplení fasády a střechy, úprava otopné soustavy	2020 - 2025	3,5	I	Ano	Ne	Ne	Ne
134		Tvorba tematických a naučných stezek, turistických a cykloturistických tras	Rozšíření sítě tematických a naučných stezek ve městě, vybavení mobiliářem, informačními tabulemi, rekonstrukce povrchu na stávajících trasách, odvodnění tras, oprava mostů a lávek, značení tras	2020 - 2030	5	I	Ano	Ne	Ne	Ne

135		Vybudování turistické rozhledny na Strážníku	Vybudování nové rozhledny na skalní vyhlídce na vrchu Strážník	2020	15	I	Ano	Ano	Ano	Ano
136		Vybudování zázemí pro Drobné služby města	Přestavba ocelové haly u budovy čp. 143 Dolní Rokytnice na zázemí drobných služeb města, vybudování zázemí pro zaměstnance, sklad materiálu, garáže techniky	2024 - 2026	15	I	Ano	Ne	Ne	Ne
137		Výstavba domu pro seniory (chráněné bydlení)	Vybudování nového DPS, který nahradí stávající nevyhovující, chybí bezbariérové přístupy a nedostatečná kapacita	2021 - 2023	25	I	Ano	Ne	Ne	Ne
138		Výstavba parkovacího domu za provozovnou P-Sport	Výstavba malého parkovacího domu v místě stávající odstavené plynové kotelny u náměstí, řešení nedostatečné parkovací kapacity v centru města	2026 - 2027	4	I	Ano	Ne	Ne	Ne
139		Výstavba víceúčelové sportovní haly	Výstavba nové haly včetně potřebného zázemí (šatny, sociální zařízení, sklad)	2025 - 2030	58	I	Ano	Ne	Ne	Ne
140		Zřízení Regionálního muzea a galerie Krkonoše	Vybudování nového muzea ve starém obecním objektu, příprava expozic	2030	15	I	Ano	Ne	Ne	Ne
141		Zvýšení bezpečnosti občanů a návštěvníků města – prevence kriminality	Instalace kamerového systému – 8 monitorovacích bodů, zlepšení vybavení městské policie, pořízení radaru, realizace preventivních akcí	2022	3	I/N	Ano	Ne	Ne	Ne

142		Zvýšení bezpečnosti a humanizace průjezdního úseku silnice II/294 městem Rokytnice nad Jizerou	Zvýšení bezpečnosti na komunikaci, humanizace a dopravní zklidnění komunikace, dostavba chodníkových těles, zúžení stávajících jízdních pruhů, návrh pruhů pro cyklisty, úprava přechodů, dostavba nových přechodů, umístění prvků pro snížení rychlosti, aplikace prvků pro handicapované, rekonstrukce dešťové kanalizace	2021 - 2024	52	I	Ano	Ano	Ano	Ne
143		Zvýšení požární bezpečnosti na území města – obnova hasičské techniky a vybavení	Modernizace a obnova techniky, další dovybavení, pořízení specifického vybavení pro zásah v náročném horském terénu, obnova cisternových automobilů	2020 - 2025	14	I	Ano	Ne	Ne	Ne
144		Vybudování koupaliště	Projekt řeší vybudování veřejného koupaliště ve vhodném místě včetně zázemí, šaten, sociálního zařízení, zázemí obsluhy, občerstvení a parkování pro návštěvníky, předpokládaná vodní plocha 800 m², v současné době není v Rokytnici nad Jizerou žádné veřejné koupaliště, což velmi chybí jak místním občanům, tak návštěvníkům města	2022 - 2028	20	I	Ano	Ne	Ne	Ne

145		Úprava běžeckých tratí v Rokytnici nad Jizerou a okolí	Město se hodlá ujmout upravování lyžařských běžeckých tratí na svém území, doposud se spolupracuje se společností Spartak Rokytnice a.s., která vlastní stroj na úpravu tratí a byla by dodavatelem služby, vzhledem k tomu, že stroj na úpravu tratí je staršího data výroby, bude nezbytné zakoupit nový stroj na úpravu běžeckých tratí	2020 - 2030	2	I	Ano	Ne	Ne	Ne
146		Revitalizace prostoru před smuteční síní včetně řešení parkoviště	V objektu čp. 281 v Dolní Rokytnici se nachází smuteční síň. Před hlavním vstupem do této smuteční síně je neupravený travnatý pozemek, na němž jsou odstavována auta návštěvníků, záměr řeší vybudování odstavné plochy a sadové úpravy tohoto prostoru	2021 - 2030	1	I	Ano	Ne	Ne	Ne
147		Bytový dům Horní škola	Nevyužitý objekt školy v Horní Rokytnici na ppč.658/1 a 930 v k. ú. Horní Rokytnice nad Jizerou bude přestavěn na bytové jednotky, je zde potenciál k vybudování až 20 bytových jednotek, případně je možné některé jednotky vybudovat jako nebytové (např. ordinace lékaře apod.), model provozování bytového domu Horní škola by spočíval v založení bytového družstva s tím, že město Rokytnice nad Jizerou by bylo zakládajícím členem i družstevníkem	2022 - 2030	19	I	Ano	Ne	Ne	Ne

148		Rekonstrukce a dostavba dešťové kanalizace	Dešťová kanalizace v obci vznikala v různých časových obdobích, navazují na sebe skládané kamenné kanály, betonová i kameninová potrubí , o většině však není známo jejich umístění ani dimenze, nové stavby a jejich zpevněné plochy na ni nejsou napojovány, v obci přibývají problémy s odváděním dešťové vody, je třeba vytvořit pasport stávající kanalizace, zpracovat projekty pro novou výstavbu dešťové kanalizace a provést rekonstrukci problematických úseků	2020 - 2030	8	I	Ano	Ne	Ne	Ne
149		Výstavba dětských hřišť a odpočinkových míst ve městě Rokytnice nad Jizerou	Vzhledem k velkému zájmu občanů města je nezbytné pokračovat v budování dětských hřišť, pro realizaci jsou připravována veřejná dětská hřiště, lezecká stěna, parkové úpravy s posezením, venkovní cvičící prvky pro seniory	2021 - 2025	3	I	Ano	Ne	Ne	Ne
150		Vybudování zábavního, kulturního a volnočasového parku	Jedná se o zchátralý objekt přírodního divadla v městské části Berlín - přírodní amfiteátr s hledištěm, který je v současnosti využit jednou ročně pro konání dětského dne, v rámci projektu by došlo k rekonstrukci areálu přírodního divadla, vybudování patřičného zázemí, především WC a doplnění areálu o dětské prolézačky a jiné atraktivity pro děti, veřejné ohniště, lavičky, přístřešek tak, aby vznikl ucelený areál vhodný pro pořádání letních kulturních akcí, divadelních představení a podobně	2022 - 2026	7,5	I	Ano	Ne	Ne	Ne

151		Dopravně informační systém	V řešené lokalitě města Rokytnice nad Jizerou je situováno 6 stávajících kapacitních parkovišť v prostoru skiareálů a 1 parkoviště v prostoru centra města pro osobní automobily, informační systém pro parkování vozidel není komplexně řešen, čímž dochází zejména v zimních měsících k souběžnému nárůstu dopravy na komunikacích v obci a nevhodnému parkování vozidel při silnici II/294 a na místních obslužných komunikacích, projekt řeší včasnou informovanost přijíždějících návštěvníků města	2021 - 2030	8	I	Ano	Ne	Ne	Ne
152		Revitalizace veřejného prostranství Horní domky – Rokytnice nad Jizerou	Jedná se o vybudování zpevněné otočky skibusu a navazujících ploch s odstavným stáním pro bus a s krytým nástupištěm, dále napojení prostranství na příjezdové komunikace a jejich úprava do vyhovujících parametrů, součástí bude i řešení odvodnění všech ploch a vybudování přípojky veřejného osvětlení k přístřešku, vyvolanou investicí je i přeložka plynu v místě otočky	2026 - 2030	6,5	I	Ano	Ne	Ne	Ne
153		Rekonstrukce MŠ Dolní Rokytnice	Mateřská škola v Dolní Rokytnici má kapacitu 74 dětí ve třech třídách, počet dětí v této MŠ mírně klesá, projekt řeší regulaci otopné soustavy pro snížení energetické náročnosti, rekonstrukci sociálních zařízení, bezbariérovost, rekonstrukci kuchyně, instalaci lapolu, doplnění a modernizaci vybavení a dovybavení venkovních hracích ploch pro zlepšení prostředí ve školce	2021 - 2026	5	I	Ano	Ne	Ne	Ne

154		Lyžařská cesta	Vybudování nové komunikace, která propojí Horní náměstí s nástupní stanicí lanové dráhy Horní Domky pro pěší, lyžaře a cyklisty a odkloní tak jejich pohyb z frekventované místní komunikace	2021 - 2026	12	I	Ano	Ne	Ne	Ne
155	**Roztoky u Jilemnice**	Vybudování parkoviště	Rozšíření parkovacích míst za MiniMarketem	2020 - 2026	0,08	I	Ne	Ne	Ne	Ne
156		Rozšíření vodovodu	Rozšíření vodovodu "Kamenice"	2020 - 2026	0,07	I	Ne	Ne	Ne	Ne
157		Fotovoltaika	Fotovoltaické panely na MiniMarket	2020 - 2022		I	Ne	Ne	Ne	Ne
158		Rekonstrukce MŠ	Kompletní rekonstrukce prostor MŠ	2020 - 2021	0,17	I	Ne	Ne	Ano	Ano
159		Zvýšení bezpečnosti dopravy podél silnice III/28411	Zvýšení bezpečnosti dopravy podél silnice III/28411	2020 - 2026	14,3	I	Ne	Ne	Ano	Ano
160		Zárubní zeď	Výstavba nové zárubní zdi u komunikace III/28411	2020 - 2026	2,7	I	Ne	Ne	Ano	Ne
161	**Studenec**	Příprava nových rozvojových zón pro rodinné bydlení	Zajištění infrastruktury pro nové bydlení v rodinných domech – voda, plyn, kanalizace a komunikace	2020 - 2022		I	Ne	Ne	Ne	Ne
162		Vybudování atletického areálu u školy	Vybudování hřiště včetně sportovního příslušenství	2020 - 2022	2	I	Ne	Ne	Ne	Ne
163		Cyklostezky a cyklotrasy	Vybudování cyklostezky a cyklotrasy – ve spolupráci se Svazkem	2020 - 2022	10	I	Ne	Ne	Ne	Ne

164		Realizace zpevněné krajnice (chodníku) směr Zálesní Lhota ke křížku	Výstavbou chodníku k propojení obou částí obce (bezpečnost dopravy)	2021 - 2026	1	I	Ne	Ne	Ne	Ne
165		Přístavba ZŠ a MŠ Studenec	Vybudování nového pavilonu pro první stupeň základní školy a dalšího zázemí	2020 - 2026	45	I	Ano	Ano	Ano	Ano
166		Celková rekonstrukce podlahy kuchyně ZŠ Studenec	Oprava nevyhovující podlahy – bezpečnost osob, včetně nové kanalizace	2021	0,7	I	Ano	Ne	Ne	Ne
167		Rekonstrukce budovy hasičské zbrojnice čp. 80 v Zálesní Lhotě	Rekonstrukce elektroinstalace, výměna oken, vstupních dveří, garážových vrat, instalace sociálního zařízení	2020 - 2021	0,6	I	Ano	Ne	Ne	Ne
168		Rekonstrukce budovy hasičské zbrojnice čp. 301 ve Studenci	Rekonstrukce střechy, výměna oken, vstupních dveří, nátěr fasády	2020 - 2021	1,5	I	Ano	Ne	Ne	Ne
169		Realizace zahrady Domova pro seniory obce Studenec	Rekonstrukce zahrady včetně chodníků, realizace zahradního altánu	2020 - 2021	0,3	I	Ano	Ne	Ne	Ne
170		Nový hlavní řád vodovodu v Zálesní Lhotě	Realizace prodloužení hlavního řádu vodovodu ve spodní části obce	2021 - 2022	1,5	I	Ne	Ne	Ne	Ano
171		Nasvícení přechodu pro chodce NONSTOP	Realizace nepřetržitého nasvícení	2020 - 2021	0,1	I	Ne	Ne	Ne	Ne

172		Venkovní posilovna	Vybudování workoutového hřiště ve Studenci i v Zálesní Lhotě	2020 - 2021	2,2	I	Ano	Ne	Ne	Ano
173		Vybudování chodníku podél sil. II/293 u křižovatky III/2934	Zlepšení bezpečnosti chodců u křižovatky Řeznictví Nosek	2020 - 2021	2,2	I	Ano	Ano	Ano	Ano
174	**Svojek**	Vybudování kanalizace a ČOV	Vybudování splaškové kanalizace a čistírny odpadních vod	2022 - 2032	35	I	Ne	Ne	Ne	Ne
175		Vybudování víceúčelového sportovního zařízení	Zařízení bude sloužit k pořádání sportovních akcí, hasičských soutěží, kulturních akcí	2022 - 2032	1	I	Ne	Ne	Ne	Ne
176		Zateplení a výměna oken na víceúčelové budově - KD Svojek	Zateplení budovy, výměna oken, změna způsobu vytápění	2022 - 2033	2	I	Ano	Ne	Ne	Ne
177		Přestavba garáže pro obecní techniku	Výměna střešní konstrukce a krytiny, výměna oken, nové omítky + instalace+ dlažba	2020 - 2021	1	I	Ano	Ne	Ne	Ano
178		Vestavba garsonky	Vestavba garsonky z bývalé provozovny	2020 - 2021	1	I	Ano	Ne	Ne	Ano
179		Zateplení budovy, výměna oken a výměna střešní krytiny	Zateplení budovy, výměna oken a výměna střešní krytiny	2020 - 2021	1	I	Ano	Ne	Ne	Ano
180		Zpevnění ploch u čp. 65 Svojek	Zpevnění ploch u čp. 65 Svojek	2020 - 2021	1	I	Ano	Ne	Ne	Ano

181	**Víchová nad Jizerou**	Rekonstrukce částí vodovodu	Postupná rekonstrukce dle životnosti zařízení, výměna potrubí, výkup pozemku u vodojemu a přerušovací stanice, rozšíření do další částí obce	2020 - 2026	3	I	Ano	Ne	Ne	Ne
182		Oprava obecních cest - místní komunikace	Náhrada kamenitého zpevnění za asfaltový povrch	2020 - 2026	20	I	Ne	Ne	Ne	Ne
183		Výstavba sociálních bytů	Výstavby nových sociálních bytů v čp. 50 ve Víchovské Lhotě, rekonstrukce infrastruktury, podlah, střechy, izolace tepelné a proti vlhkosti, fasáda	2022 - 2023	4	I	Ano	Ne	Ne	Ne
184		Sportovní hřiště a cvičiště pro hasiče	Výkup pozemku od pozemkového fondu, pořízení vybavení, terénní úpravy	2023 - 2025	7	I	Ano	Ne	Ne	Ne
185		Vodovodní vrt	Posílení zdrojů obecního vodovodu	2020 - 2022	cca 2	I	ANO	zatím průzkum	Ne	Ne
186		Prodloužení vodovodu do Horní Sytové	Rozšíření vodovodu	2022 - 2026	cca 5	I	Ne	Ne	Ne	Ne
187		Využití půdního prostoru Minimarketu – strop, příčky apod.	Víceúčelový prostor	2022 - 2024	cca 2	I	Ne	Ne	Ne	Ne
188		Dopravní automobil pro JSDH	Nákup automobilu	2021 - 2022	cca 1,8	I	Ne	Ne	Ne	ANO
189		MK Dolánka	Rekonstrukce asfaltového povrchu	2020 - 2021	1,9	N	ANO	Ne	Ne	ANO
190		MK Zadenka	Rekonstrukce místní komunikace.	2022 - 2024	3,5	I	ANO	Ne	Ne	Ne
191		Rekonstrukce VO	Kompletní obměna stožárů i svítidel	2021 - 2023	5	I	Ano	Ne	Ne	Ne

192		Cyklostezky	„Greenway Jizera“, „Na kole za prací“	2023 - 2030	zatím nevyčísleno	I	ANO	Ne	Ne	Ne
193	**Vítkovice**	Vybudování cyklotras a pěších stezek	Rozšíření sítě stávajících stezek a napojení na nové stezky, vybavení mobiliáře	2020 - 2021	5	I	Ne	Ne	Ne	Ne
194		Rekonstrukce budovy obecního úřadu	Nevyhovující prostory současného obecního úřadu, zvýšení kapacity, výstavby nové budovy včetně garáží	2020 - 2023	10	I	Ano	Ne	Ne	Ne
195		Rekonstrukce vytápění MŠ a ZŠ	2. etapa - Rekonstrukce otopné soustavy v ZŠ - špatný stav topné soustavy staré více než 70 let, změna paliva za úspornější	2023 - 2025	5	I	Ne	Ne	Ne	Ne
196		Výstavba nové lanové dráhy Vítkovice ZŠ – Vítkovice Aldrov	Rozšíření kapacity lyžařského střediska a jeho propojení se střediskem Aldrov	2020 - 2023	85	I	Ano	Ne	Ne	Ne
197		Obecní byty – výstavba bytových domů 3ks	Nové byty jako nabídka místním obyvatelům – startovací byty	2020 - 2024	36	I	Ano	Ne	Ne	Ne
198		Rozšíření vodovodu	Rozšíření vodovodní sítě Vítkovice – Vurmovka	2020 - 2021	6	I	Ano	Ano	Ano	Ano
199		Oprava místních komunikací	Nový asfaltový potah místních komunikací	2021 - 2022	8	I	Ne	Ne	Ne	Ne
200		Oprava ZŠ a zateplení	Výměna elektrické instalace a vody, zateplení, výměna oken	2024 - 2027	7	I	Ne	Ne	Ne	Ne
201		Sběrný dvůr	Vybudování sběrného dvoru + zázemí pro obec (sklady, garáže)	2024 - 2026	10	I	Ano	Ano	Ano	Ano

Zdroj: DSO Jilemnicko, obce na Jilemnicku a vlastní zpracování

16.2 Rozvojové záměry mikroregionu

Stejně jako jednotlivé obce mikroregionu, připravuje i DSO své rozvojové záměry v několika rozdílných tematických oblastech. Záměry se přímo odvíjejí od jednotlivých priorit a jejich realizace přispěje k naplnění globálního cíle a strategické vize, které byly definovány ve strategické části SRP. Tabulka projektových záměrů určených k realizaci v následujícím období je uvedena níže.

Z rozvojových záměrů budou vydefinovány specifické cíle jednotlivých priorit.

Tabulka 92 – Záměry mikroregionu Jilemnicko – svazek obcí

1	Komplexní řešení odpadového hospodářství mikroregionu
2	Zajištění úředního servisu pro malé obce mikroregionu
3	Zavedení systémového řešení prezentace svazku a jeho činností navenek
4	Efektivní a intenzivní spolupráce svazku s MAS, dalšími svazky
5	Společná koordinace zajištění a financování sociálních služeb mikroregionu
6	Podpora a zachování tradičních kulturních akcí v regionu
7	Upevňování a rozšiřování vztahů přeshraniční spolupráce
8	Realizace doplňkových aktivit cestovního ruchu mikroregionu, včetně hledání společných témat pro celé jeho území
9	Rozšiřování infrastruktury pro ekologickou dopravu

Zdroj: DSO Jilemnicko a vlastní zpracování

Strategická část

17 Struktura strategické části

Strategický plán rozvoje mikroregionu Jilemnicko na období 2021 – 2027 vychází z kombinace a vzájemné provázanosti expertního a komunitního přístupu při procesu zpracování. Strategie je založena na vyváženém rozvoji celého území, a to při respektování principů dlouhodobě udržitelného rozvoje a aplikaci přístupů místní Agendy 21. Takový přístup by měl zajistit stabilní ekonomický růst, šetrné využívání přírodních zdrojů, respektování sociálních potřeb obyvatelstva a ochranu životního prostředí.

Struktura dokumentu odpovídá standardním koncepčním pracím komplexního zaměření. Byla použita zavedená terminologie, běžná při tvorbě programových dokumentů a strategických plánů, respektujících principy místní Agendy 21.

Na základě provedených analytických prací, včetně SWOT analýzy a na základě vzájemných diskuzí regionálních aktérů a účastníků procesu tvorby strategie byla definována vize regionu, vize regionu, na kterou navazuje globální cíl, vymezující základní směry rozvoje. Vše je dále rozpracováno v prioritních oblastech. Pro každou prioritní oblast je stanoven prioritní cíl a následně jsou formulovány specifické cíle dané priority a opatření vedoucí k naplnění stanovených cílů.

18 Vize a globální cíl

Rozvojová vize je motto, které určuje základní směr dalšího rozvoje mikroregionu v následujících letech. Strategická vize představuje souhrnný text, který popisuje žádoucí situaci, k níž realizace strategického plánu přispěje a na ni navazuje globální cíl. Vize i globální cíl byly definovány v rámci tvorby programu rozvoje mikroregionu a vyjadřují společnou dohodu členů sdružení a dalších regionálních aktérů, k jakému ideálnímu cílovému stavu je nastavení strategie směřováno. Strategická vize představuje východisko pro akční plány v jednotlivých prioritních oblastech. Strategická vize i globální cíl jsou formulovány natolik obecně, že by jejich platnost neměla podléhat častým změnám.

Budoucí rozvoj území mikroregionu by měl vést k naplnění následující vize a na ni navazujícího globálního cíle a strategických cílů, které byly v rámci tvorby programu rozvoje regionu definovány a vyjadřují společnou dohodu členů sdružení a dalších regionálních aktérů, k jakému ideálnímu cílovému stavu je nastavení strategie směřováno.

Graf 18 – Schéma struktury strategie – Vize, globální cíl, prioritní oblasti a opatření (specifické cíle)

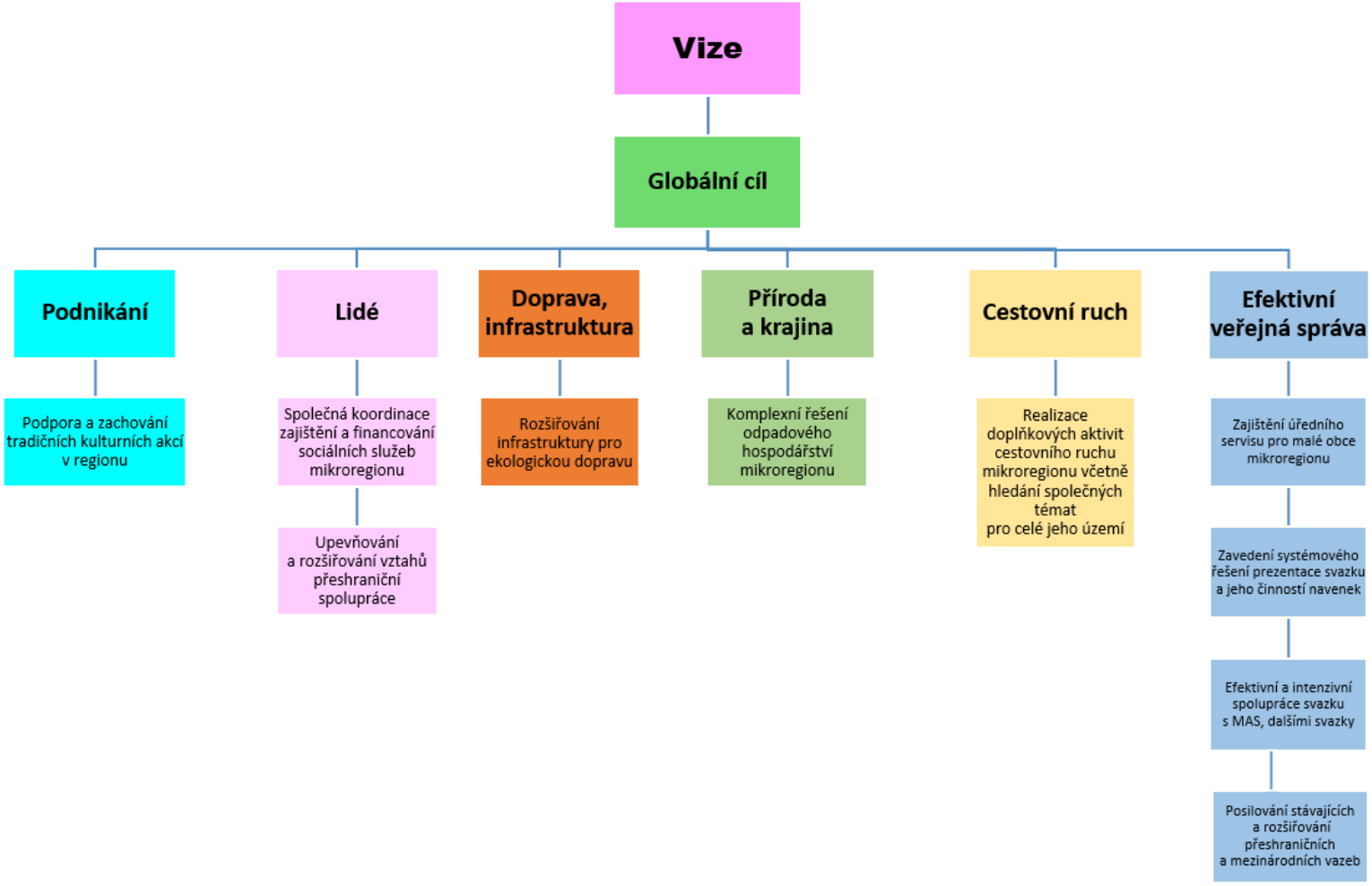

VIZE

Vyspělý a atraktivní region s moderním životním stylem, s citlivým přístupem k tradicím, efektivně využívající svůj hospodářský, přírodní i kulturní potenciál, poskytující svým obyvatelům dobré zázemí a podmínky pro kvalitní život a jeho návštěvníkům pro rekreaci.

GLOBÁLNÍ CÍL

Využití přírodního, kulturního a ekonomického zázemí a polohy regionu pro hospodářský rozvoj obcí, rozšíření nabídky služeb a pracovních příležitostí, posílení sociálního a kulturního zázemí, zvýšení kvality životního prostředí a rozvoj cestovního ruchu.

19 Prioritní oblasti a strategické cíle

Na základě vzájemných diskuzí, analytických podkladových materiálů (profil regionu, SWOT analýza) a na základě identifikovaných reálných potřeb regionu je pro území mikroregionu Jilemnicko definováno šest následující prioritních oblastí rozvoje, které představují **komplexní celky tematicky zaměřené** a směřované k naplnění vize a globálního cíle.

Prioritní oblast č. 1:

Podnikání

Strategický cíl:

Mikroregion Jilemnicko je místem s dynamicky se rozvíjejícím hospodářstvím, s rozvíjející se zaměstnaností především v oblasti malého a středního podnikání (služby, zemědělství) a se zvyšující se atraktivitou území pro investice i cestovní ruch.

Prioritní oblast č. 2:

Lidé

Strategický cíl:

Mikroregion Jilemnicko bude bezpečným a atraktivním prostředím pro kvalitní bydlení a život na venkově, kde budou zajištěny všechny potřebné služby pro obyvatele a v obcích bude rozšiřována a zkvalitňována infrastruktura pro sport a volnočasové aktivity obyvatel, podporován spolkový a komunitní život založený na místních tradicích a kde jsou lidé spokojení se životem ve své obci.

Prioritní oblast č. 3:

Doprava, infrastruktura

Strategický cíl:

Mikroregion Jilemnicko bude prostředím pro kvalitní život občanů s dostatečnou, kvalitní a fungující dopravní i technickou infrastrukturou a vysokým standardem bydlení a služeb. Zkvalitněním dopravní infrastruktury bude dosaženo lepší dopravní dostupnosti jednotlivých obcí mikroregionu. Pro zvýšení bezpečnosti silničního provozu a obyvatel budou systematicky rekonstruovány stávající komunikace a budovány nové či rekonstruovány stávající chodníky a cyklostezky. Podporována bude veřejná doprava především ve vztahu dostupnosti zaměstnání, škol a služeb pro obyvatele. Obce se rovněž zaměří na budování a modernizaci technické infrastruktury, která přispěje ke snížení znečišťování vod a ovzduší.

Prioritní oblast č. 4:

Příroda a krajina

Strategický cíl:

Mikroregion Jilemnicko bude podporovat všechny aktivity vedoucí ke zkvalitnění životního prostředí a k eliminaci negativních vlivů na přírodu a krajinu. Obce ve spolupráci s dalšími subjekty a ochránci přírody budou systematicky hledat řešení k ekologizaci činností, ochraně půdního fondu a péči o krajinu a krajinotvorné prvky, aby v něm bylo zdravé a bezpečné životní prostředí pro jeho obyvatele i návštěvníky.

Prioritní oblast č. 5:

Cestovní ruch

Strategický cíl:

Mikroregion Jilemnicko bude atraktivní turistickou oblastí, která využívá přírodních krás a turistických cílů v regionu a jeho blízkém okolí tak, aby byl nadále rozvíjen cestovní ruch, založený především na venkovské turistice, cykloturistice a lyžování. Zkvalitňována bude infrastruktura pro cestovní ruch a podpořen bude marketing a propagace regionu. Zvláštní pozornost bude věnována sakrálním a drobným pamětihodnostem. Rozvíjen a podporován bude kulturně-společenský život v obcích, aby se zkvalitnila a rozšířila nabídka služeb a zvýšila atraktivita území i možnost krátkodobé rekreace.

Prioritní oblast č. 6:

Efektivní veřejná správa

Strategický cíl:

Mikroregion Jilemnicko bude svazkem s moderní, vstřícnou a efektivní veřejnou správou, využívající moderní technologie a lidský přístup k občanům. Bude tvořit a vyhledávat nástroje, směřující k rozvoji mikroregionu a jeho členských obcí a bude využívat vzájemně prospěšných vazeb se svým okolím, včetně spolupráce s okolními mikroregiony, MAS a Libereckým krajem na společném rozvoji.

19.1 Přehled – prioritní oblasti, opatření, specifické cíle a aktivity strategického plánu

Prioritní oblast 1 Podnikání

Cíl prioritní oblasti: Mikroregion Jilemnicko je místem s dynamicky se rozvíjejícím hospodářstvím, s rozvíjející se zaměstnaností především v oblasti malého a středního podnikání (služby, zemědělství) a se zvyšující se atraktivitou území pro investice i cestovní ruch.

Tato prioritní oblast reaguje na potřebu rozvoje podnikatelského prostředí v mikroregionu, a to především v oblasti služeb, cestovního ruchu a zemědělství. Její snahou je zkvalitnění podmínek pro další rozvoj mikroregionu a pro podporu zaměstnanosti v mikroregionu. Je potřeba minimalizovat nejčastější překážky v podnikání a vytvářet podmínky pro začínající drobné podnikatele, zejména podporou zachování a rozvoje tradičních venkovských řemesel. Prioritní oblast rovněž vnímá potřebu rozvoje spolupráce uvnitř i vně municipalit.

Opatření 1.1 Podpora a zachování tradičních kulturních akcí v mikroregionu

Specifický cíl: Podporovat stávající tradiční a úspěšné kulturní akce v mikroregionu, rozvíjet a podporovat tyto akce pro rozvoj podnikání, zachování tradičních řemesel a propagaci mikroregionu. Podporovat zájmovou a spolkovou činnost v obcích a motivovat dobrovolníky případně neziskový sektor k tvorbě zajímavých aktivit/produktů. Rozvíjet spolupráci mezi veřejnou sférou a podnikatelskými subjekty v mikroregionu, propagovat tradiční výrobky a řemesla, podporovat jejich marketing a prodej na tradičních akcích v mikroregionu.

Opatření je zaměřeno na zvýšení atraktivity mikroregionu z pohledu rozvoje podnikatelského prostředí ve vazbě na tradiční kulturu, cestovní ruch a nabízené služby. Dále je zaměřeno na kvalitu a péči o atraktivity mikroregionu včetně jejich marketingu. Opatření podporuje rozvoj podnikání rovněž v oblasti zemědělství.

Typové aktivity:
- → podpora tradičních a rozvoj nových kulturních akcí
- → vytváření nových aktivit, produktů z různých oblastí
- → koordinace společných kulturních a společenských akcí
- → pravidla podpory kulturních a zájmových spolků, církví a občanských aktivit
- → kalendář akcí mikroregionu
- → aktivní prezentace akcí na webu mikroregionu
- → příprava, organizace, realizace společných akcí
- → projekty zaměřené na spolupráci podnikatelů s NNO a místní správou

Prioritní oblast 2 Lidé

Cíl prioritní oblasti: Mikroregion Jilemnicko bude bezpečným a atraktivním prostředím pro kvalitní bydlení a život na venkově, kde budou zajištěny všechny potřebné služby pro obyvatele a v obcích bude rozšiřována a zkvalitňována infrastruktura pro sport a volnočasové aktivity obyvatel, podporován

spolkový a komunitní život, založený na místních tradicích, a kde jsou lidé spokojení se životem ve své obci.

Tato prioritní oblast směřuje k problematice zkvalitnění a zvýšení dostupnosti sociálních služeb v mikroregionu. Soustředí se na zajištění vyhovující úrovně zdravotních a sociálních služeb pro všechny cílové skupiny obyvatel. Úroveň a dostupnost těchto základních veřejných služeb výrazně determinuje atraktivitu území a ovlivňuje životaschopnost obcí pro budoucí generace. Z hlediska potřeb integrace znevýhodněných skupin obyvatelstva do společnosti je dále nutné podpořit takové programy a projekty, které sledují právě tento cíl. Mikroregion Jilemnicko se převážně nepotýká s kritickými problémy v této oblasti, nevyhovující je však financování poskytovatelů sociálních služeb, kteří poskytují tyto služby v malých obcích. Z toho důvodu je žádoucí podporovat rozvoj sociálních služeb i s využitím principu dobrovolnosti, což představuje příležitost pro zkvalitnění sociální péče.

Opatření 2.1 Společná koordinace zajištění a financování sociálních služeb mikroregionu

Specifický cíl: Ve spolupráci s partnery v obcích a mikroregionu zajistit dostupné sociální služby, ve vazbě na potřeby obyvatel, a vytvářet podmínky pro rozvoj sociálních služeb poptávaných obyvateli v mikroregionu.

Toto opatření je zaměřeno na podporu společného financování sociálních služeb v mikroregionu tak, aby tyto služby byly dostupnější co nejširšími spektru obyvatel mikroregionu a byly kvalitně zajištěny i v malých obcích a osadách mikroregionu.

Typové aktivity:
- → zavádění a podpora fungování terénních sociálních služeb
- → podpora NNO působících v sociální oblasti
- → podpora sdružení a institucí působících v oblasti práce s menšinami

Prioritní oblast 3 Doprava, infrastruktura

Cíl prioritní oblasti: Mikroregion Jilemnicko bude prostředím pro kvalitní život občanů s dostatečnou, kvalitní a fungující dopravní i technickou infrastrukturou a vysokým standardem bydlení a služeb. Zkvalitněním dopravní infrastruktury bude dosaženo lepší dopravní dostupnosti jednotlivých obcí mikroregionu. Pro zvýšení bezpečnosti silničního provozu a obyvatel budou systematicky rekonstruovány stávající komunikace a budovány nové či rekonstruovány stávající chodníky a cyklostezky. Podporována bude veřejná doprava, především ve vztahu dostupnosti zaměstnání, škol a služeb pro obyvatele. Obce se rovněž zaměří na budování a modernizaci technické infrastruktury, která přispěje ke snížení znečišťování vod a ovzduší.

Prioritní oblast reaguje především na nutnou potřebu neustále zkvalitňovat dopravní a technickou infrastrukturu v obcích a zkvalitňovat veřejná prostranství, chránit životní prostředí podporou rozvoje této infrastruktury a zejména podporou ekologické dopravy.

Opatření 3.1 Rozšiřování infrastruktury pro ekologickou dopravu

Specifický cíl: Zkvalitňovat a rozvíjet dopravní infrastrukturu v mikroregionu včetně zvyšování bezpečnosti a komfortu pohybu pěších a cyklistů.

Opatření je zaměřeno na zlepšení a dovybavení komunikací pro pěší a cyklistickou dopravu v celém mikroregionu. Současný stav zejména komunikací nižších tříd, po kterých jsou vedeny cyklotrasy,

včetně mostů, mostků, propustků a lávek, je velmi neuspokojivý a nereflektuje zatíženost mikroregionu vysokou mírou cestovního ruchu. Náplní tohoto opatření je i optimalizace odstavných a parkovacích ploch z důvodu narůstajícího cestovního ruchu a počtu osobních automobilů v regionu, opravy a rozšiřování sítí chodníků, cyklostezek a stezek pro pěší, včetně nezbytných bezpečnostních opatření pro zklidnění dopravy v centrech obcí a měst.

Typové aktivity:

- pořízení projektové dokumentace
- příprava a zpracování dílčích strategií
- podpora výstavby regionální cyklostezky „Greenway Jizera“
- rozšiřování sítě cyklotras s jejich napojením na okolní regiony
- doplňková infrastruktura pro cyklisty
- podpora provozování cyklobusů
- výstavba, modernizace a úpravy chodníků a přechodů pro chodce
- podpora instalace prvků zaměřených na omezení rychlosti v obcích a na zvýšení bezpečnosti chodců při silničním provozu, např. světelná signalizační zařízení, nasvětlení přechodů a míst pro přecházení, bezpečnostní prvky na vozovce apod.
- podpora bezbariérového řešení dopravní infrastruktury

Prioritní oblast 4 Příroda a krajina

Cíl prioritní oblasti: Mikroregion Jilemnicko bude podporovat všechny aktivity vedoucí ke zkvalitnění životního prostředí a k eliminaci negativních vlivů na přírodu a krajinu. Obce ve spolupráci s dalšími subjekty a ochránci přírody budou systematicky hledat řešení k ekologizaci činností, ochraně půdního fondu a péči o krajinu a krajinotvorné prvky, aby v něm bylo zdravé a bezpečné životní prostředí pro jeho obyvatele i návštěvníky.

Prioritní oblast reaguje především na aktivní ochranu životního prostředí a aktivní ochranu krajiny. Kvalita životního prostředí má vliv na všechny aspekty rozvoje mikroregionu. Systematická péče o životní prostředí je stěžejním faktorem ovlivňujícím kvalitu života současných i budoucích obyvatel a má také zásadní vliv na turistickou atraktivitu území. Stálým rizikem je narušení ekologické stability krajiny nevhodnými antropogenními činnostmi a zásahy. Region není postižen výrazným plošným negativním ekologickým zatížením, přesto je potřeba zlepšovat odpadové hospodářství v obcích, eliminovat černé skládky atd.

Opatření 4.1 Komplexní řešení odpadového hospodářství mikroregionu

Specifický cíl: Eliminovat environmentální rizika a aktivně chránit životní prostředí v mikroregionu

Opatření je zaměřeno na zefektivnění řešení systému nakládání s odpady na území mikroregionu, na komplexnost řešení nakládání s odpady a na zvyšování podílu vytříděného odpadu. Je potřeba aktivně spolupracovat se všemi zainteresovanými subjekty na odstraňování ekologických zátěží v území. Ve spolupráci se vzdělávacími institucemi připravit a realizovat aktivity zaměřené na osvětu a výchovu v environmentální oblasti.

Typové aktivity:

- řešení systému odpadového hospodářství v obcích, včetně budování nové infrastruktury v rámci odpadového hospodářství
- zefektivňování systému třídění a nakládání s komunálním odpadem

- účinný monitoring černých skládek
- monitoring starých ekologických zátěží
- vzdělávací, osvětové a propagační programy a kampaně týkající se nakládání s odpady a ochrany přírody a krajiny obecně
- akce spojené s iniciativami pro zavádění ochrany krajinných celků a přírodních prvků

Prioritní oblast 5 Cestovní ruch

Cíl prioritní oblasti: Mikroregion Jilemnicko bude atraktivní turistickou oblastí, která využívá přírodních krás a turistických cílů v regionu a jeho blízkém okolí tak, aby byl nadále rozvíjen cestovní ruch založený především na venkovské turistice, cykloturistice a lyžování. Zkvalitňována bude infrastruktura pro cestovní ruch a podpořen bude marketing a propagace regionu. Zvláštní pozornost bude věnována sakrálním a drobným pamětihodnostem. Rozvíjen a podporován bude kulturně-společenský život v obcích, aby se zkvalitnila a rozšířila nabídka služeb a zvýšila atraktivita území i možnost krátkodobé rekreace.

Prioritní oblast je zaměřena na rozvoj cestovního ruchu v mikroregionu Jilemnicko a zejména na podporu cestovního ruchu v jeho méně navštěvovaných částech. Mikroregion Jilemnicko leží přímo v turisticky zajímavém regionu Krkonoš a Podkrkonoší a některé jeho části patří k turisticky nejnavštěvovanějším. Z toho důvodu jsou některé obce Jilemnicka přímo vyhledávané jako turistická střediska zejména zimních sportů. Stále více však dochází k přetěžování těchto několika málo turistických center a k úpadku turistiky v ostatních oblastech mikroregionu. Mikroregion jako celek má tak značné rezervy v nabídce, zejména alternativních forem turistiky, vzniku nových produktů cestovního ruchu, tematických balíčků a rozvoje doprovodných aktivit pro turisty. V rámci rozvoje cestovního ruchu je nutno postupovat s vědomím souvislostí a specifik destinace a rozvoj v tomto odvětví založit na nové koncepci produktově orientované turistiky. Adekvátně s růstem množství a kvalitou služeb je zároveň potřeba zajišťovat jejich propagaci, a to v duchu jednotné a účinné prezentace mikroregionu.

Opatření 5.1 Realizace doplňkových aktivit cestovního ruchu mikroregionu včetně hledání společných témat pro celé jeho území

Specifický cíl: Rozšiřováním nabídky doplňkových aktivit cestovního ruchu rozvíjet a posilovat cestovní ruch ve všech částech mikroregionu a systematickým marketingem zvyšovat zájem turistů o všechny destinace v mikroregionu.

Opatření je zaměřeno na rozvoj cestovního ruchu ve všech částech mikroregionu. Pomocí doplňkových aktivit pro široké spektrum turistů si klade za cíl zvýšení atraktivity mikroregionu z pohledu cestovního ruchu a nabízených služeb. Dále je opatření zaměřeno na kvalitu a péči o památky a atraktivity regionu, včetně jejich marketingu. V rámci realizace opatření by bylo vhodné definovat hlavní cílové skupiny pro mikroregion z pohledu cestovního ruchu a návštěvnosti, zmapovat nabídku stávajících produktů a ověřit jejich přínos a využití. Na základě získaných výsledků, ve spolupráci s partnery turistické oblasti Jilemnicko, Krkonoše a Podkrkonoší, připravit kvalitní a zajímavou nabídku produktů cestovního ruchu, které budou zaměřeny na vybrané cílové skupiny. Nedílnou součástí opatření je i hledání společných témat pro propagaci mikroregionu, marketing turistických produktů a dalších témat společných pro celé území, které přispějí k rozvoji turismu i v nejzapadlejších částech mikroregionu.

Typové aktivity:

→ zpracování přehledu stávajících fungujících produktů
→ tvorba tematických/regionálních produktů
→ spolupráce v rámci destinačního managementu Jilemnicko, Krkonoše a Podkrkonoší (např. spolupráce s Czech Tourism, ERN Nisa, Krkonoše – SMO a dalšími organizacemi cestovního ruchu)
→ podpora budování a obnovy doprovodné turistické a cykloturistické infrastruktury (odpočívadla, přístřešky, stolky, informační tabule o známých osobnostech, naučné stezky apod.)
→ zabezpečení doprovodných služeb pro turisty v odlehlejších částech mikroregionu (infocentra, podpora geocachingu apod.)
→ podpora a povzbuzení rozvoje tradičních řemesel a typických krajových výrobků
→ program využití individuálních rekreačních objektů pro rodinnou rekreaci
→ propagace pobytu turistů na statcích a farmách
→ podpora nových forem turistického ruchu (agroturistiky, ekoturistiky, hipoturistiky apod.)
→ jednotná prezentace turistického produktu, jako ucelené nabídky služeb (účast na prezentacích Libereckého kraje, veletrzích cestovního ruchu apod.)
→ vydání propagačních materiálů mikroregionu (vizuální prezentace, tematická brožura cyklotras a turistických cílů)
→ ročenky turistických, sportovních, kulturních a společenských akcí
→ projekt jednotného informačního systému umožňující identifikaci příslušnosti k mikroregionu (směrové značení důležitých cílů, informační tabule, aj.)
→ vytvoření naučné publikace o regionálně historické problematice mikroregionu
→ společný marketing míst vážících se k významným osobnostem mikroregionu
→ posílení propagace a marketingu regionu
→ nastavení marketingových aktivit
→ zkvalitnění informačních center a dalších informačních zdrojů pro návštěvníky regionu

Prioritní oblast 6 Efektivní veřejná správa

Cíl prioritní oblasti: Mikroregion Jilemnicko bude svazkem s moderní, vstřícnou a efektivní veřejnou správou, využívající moderní technologie a lidský přístup k občanům. Bude tvořit a vyhledávat nástroje, směřující k rozvoji mikroregionu a jeho členských obcí a bude využívat vzájemně prospěšných vazeb se svým okolím, včetně spolupráce s okolními mikroregiony, MAS a Libereckým krajem, na společném rozvoji.

Prioritní oblast je zaměřena na aspekt fungování veřejné správy a organizaci jejího výkonu. Dobrovolné svazky obcí mají ve veřejném prostoru, respektive v systému fungování veřejné správy v České republice, svoje nezastupitelné místo. Jejich pozice a zapojení do systému veřejné správy je důležité nejen s ohledem na vysokou fragmentaci území ČR, ale sehrávají také významnou roli v oblasti regionálního rozvoje. Vzhledem ke zvyšujícím se nárokům na fungování veřejných subjektů význam DSO roste, především pak z pohledu koordinovaného rozvoje regionů. Vždy je třeba hledat rovnováhu mezi maximálním přiblížením výkonu veřejné správy občanům a efektivním vynakládáním veřejných prostředků. Zároveň je důležité, aby bylo možné co největší množství agendy vyřídit na jednom kontaktním místě – zásada „obíhají informace, nikoliv občan“. Organizace výkonu veřejné správy však neznamená pouze nalezení správného místa, tedy na jaké úrovni bude daná agenda vykonávána, ale také způsob, jakým je vykonávána. Důležitou roli zde hraje úroveň řízení, metody řízení kvality,

sledování výkonnosti a efektivnosti vynakládaných prostředků a sledování spokojenosti „zákazníků“ (občanů).

Opatření 6.1 Zajištění úředního servisu pro malé obce mikroregionu

Specifický cíl: Vytvoření pomocného byrokratického, koordinačního a public relations aparátu, který by zajišťoval servis a propagaci zvláště malých obcí a nabízel pomoc jistého rozsahu představeným obcí na území mikroregionu Jilemnicko.

Opatření je zaměřeno na zkvalitňování veřejné správy, zefektivnění správních procesů, předávání informací a zlepšení komunikace mezi zúčastněnými subjekty. To vše podporují moderní nástroje řízení, kvalitní a moderní technické zázemí, aktivní účast dětí a mládeže na veřejném životě a efektivní a provázané strategické plánování. Kvalitní strategické plánování je efektivním prostředkem k zajištění koordinovaného a udržitelného rozvoje území. Kvalitní výkon funkce zastupitele pak souvisí s informovaností a přehledem o problematice obcí, zákonů a povinností zastupitelů obcí a rovněž jejich informovanost o dotačních možnostech pro obce.

Podporované aktivity:

- → zajištění metodické pomoci při tvorbě, zpracování a aktualizaci územních plánů, strategických plánů obcí apod.
- → zajištění manažerů pro přípravu a realizaci rozvojových a dotačních projektů
- → společné vzdělávání zastupitelů
- → zajištění právní podpory na odpovídající právní úrovni
- → pomoc při prosazování společných zájmů obcí
- → pomoc a zajištění odborného servisu při realizaci veřejných zakázek
- → zajišťování informovanosti představitelů obcí a zajišťování školení zaměstnanců obcí v určitých oblastech
- → systematické sdílení dobré praxe správy obcí v území
- → pravidelná setkávání představitelů samospráv v území

Opatření 6.2 Zavedení systémového řešení prezentace svazku a jeho činností navenek

Specifický cíl: Zvýšit informovanost a zájem obyvatel o mikroregion Jilemnicko – svazek obcí.

Opatření je zaměřeno na systémové řešení informovanosti občanů o práci DSO Jilemnicko. Propagace činnosti svazku by měla přispět ke vzájemnému porozumění mezi DSO, občany, obcemi, podnikatelskými subjekty na území mikroregionu a k pochopení činnosti a obecné prospěšnosti svazku. Prezentace činnosti svazku by měla přispět k posilování sociálních vazeb v mikroregionu a významnou měrou posílit pocit sounáležitosti s komunitou a vztah obyvatel k obci a mikroregionu.

Podporované aktivity:

- → rozšíření informovanosti o hospodaření s odpady, významné akce svazku
- → pravidelné setkávání zastupitelů obcí, informovanost o činnosti svazku, propojení zastupitelů
- → cílená propagace činnosti svazku a jeho tradičních akcí
- → prezentace realizovaných aktivit svazku
- → intenzivnější využití médií a sociálních sítí

Opatření 6.3 Efektivní a intenzívní spolupráce svazku s MAS, dalšími svazky

Specifický cíl: Získání nových zkušeností a zlepšení informovanosti členů a pracovníků svazku

Opatření je zaměřeno na pokračování a rozšiřování stávající dobré spolupráce svazku s obcemi v rámci mikroregionu, s MAS a dalšími svazky obcí. Jeho cílem je hledání společných řešení a spolupráce s vyššími administrativními úřady a subjekty. Předmětem opatření je i případná přeshraniční spolupráce mikroregionu.

Podporované aktivity:

- → společná tvorba akčních plánů a rozvojových aktivit meziobecní spolupráce
- → vzdělávací aktivity v rámci meziobecní spolupráce
- → odborné semináře pro veřejnost i zastupitele obcí
- → partnerská spolupráce při realizaci projektů
- → vzájemná spolupráce a výpomoc kanceláří svazků a MAS
- → strategická spolupráce a kooperace s ohledem na jednotné zájmy regionu
- → rozvoj interního vzdělávání zaměstnanců svazku

Opatření 6.4 Posilování stávajících a rozšiřování přeshraničních a mezinárodních vazeb svazku

Specifický cíl: Přenos zkušeností a příkladů dobré praxe za účelem hledání efektivních řešení na mezinárodní úrovni

Opatření je zaměřeno na hledání efektivních postupů a sdílení dobré praxe s partnerskými subjekty mimo území ČR. Jeho cílem je mimo jiné hledání společných postupů s využitím nadnárodních dotačních zdrojů.

Podporované aktivity:

- → zlepšení podmínek pro cestovní ruch (propagace území)
- → podpora vzájemné výměny obyvatel s cílem výměny zkušeností a dovedností
- → zvyšování prevence bezpečnosti území a jeho obyvatel
- → vzájemná spolupráce institucí a organizací
- → hledání nových technologických a technických řešení
- → péče o movité a nemovité kulturní dědictví
- → snižování ekonomických a sociálních rozdílů a podpora lidských práv
- → prevence a péče o zdraví obyvatel
- → snižování negativního vlivu lidské činnosti a změn klimatu na životní prostředí
- → podpora distanční formy vzdělávání a výkonu práce

Tabulka 93 – Souhrnný přehled prioritních oblastí, navrhovaných opatření a aktivit

Prioritní oblast	Opatření	Aktivity
1 Podnikání	1.1 Podpora a zachování tradičních kulturních akcí v mikroregionu	→ podpora tradičních a rozvoj nových kulturních akcí → vytváření nových aktivit, produktů z různých oblastí → koordinace společných kulturních a společenských akcí → pravidla podpory kulturních a zájmových spolků, církví a občanských aktivit → kalendář akcí mikroregionu → aktivní prezentace akcí na webu mikroregionu → příprava, organizace, realizace společných akcí → projekty zaměřené na spolupráci podnikatelů s NNO a místní správou
2 Lidé	2.1 Společná koordinace zajištění a financování sociálních služeb mikroregionu	→ zavádění a podpora fungování terénních sociálních služeb → podpora NNO působících v sociální oblasti → podpora sdružení a institucí působících v oblasti práce s menšinami
3 Doprava, infrastruktura	3. 1 Rozšiřování infrastruktury pro ekologickou dopravu	→ pořízení projektové dokumentace → příprava a zpracování dílčích strategií → podpora výstavby regionální cyklostezky „Greenway Jizera“ → rozšiřování sítě cyklotras s jejich napojením na okolní regiony → doplňková infrastruktura pro cyklisty → podpora provozování cyklobusů → výstavba, modernizace a úpravy chodníků a přechodů pro chodce → podpora instalace prvků zaměřených na omezení rychlosti v obcích a na zvýšení bezpečnosti chodců při silničním provozu, např. světelná signalizační zařízení, nasvětlení přechodů a míst pro přecházení, bezpečnostní prvky na vozovce apod. → podpora bezbariérového řešení dopravní infrastruktury
4 Příroda a krajina	4.1 Komplexní řešení odpadového hospodářství mikroregionu	→ řešení systému odpadového hospodářství v obcích včetně budování nové infrastruktury v rámci odpadového hospodářství → zefektivňování systému třídění a nakládání s komunálním odpadem → účinný monitoring černých skládek → monitoring starých ekologických zátěží → vzdělávací, osvětové a propagační programy a kampaně týkající se nakládání s odpady a ochrany přírody a krajiny obecně → akce spojené s iniciativami pro zavádění ochrany krajinných celků a přírodních prvků

5 Cestovní ruch	5. 1 Realizace doplňkových aktivit cestovního ruchu mikroregionu včetně hledání společných témat pro celé jeho území	→ zpracování přehledu stávajících fungujících produktů → tvorba tematických/regionálních produktů → spolupráce v rámci destinačního managementu Jilemnicko, Krkonoše a Podkrkonoší (např. spolupráce s Czech Tourism, ERN Nisa, Krkonoše – SMO a dalšími organizacemi cestovního ruchu) → podpora budování a obnovy doprovodné turistické a cykloturistické infrastruktury (odpočívadla, přístřešky, stolky, informační tabule o známých osobnostech, naučné stezky apod.) → zabezpečení doprovodných služeb pro turisty v odlehlejších částech mikroregionu (infocentra, podpora geocachingu apod.) → podpora a povzbuzení rozvoje tradičních řemesel a typických krajových výrobků → program využití individuálních rekreačních objektů pro rodinnou rekreaci → propagace pobytu turistů na statcích a farmách → podpora nových forem turistického ruchu (agroturistiky, ekoturistiky, hipoturistiky apod.) → jednotná prezentace turistického produktu jako ucelené nabídky služeb (účast na prezentacích Libereckého kraje, veletrzích cestovního ruchu apod.) → vydání propagačních materiálů mikroregionu (vizuální prezentace, tematická brožura cyklotras a turistických cílů) → ročenky turistických, sportovních, kulturních a společenských akcí → projekt jednotného informačního systému umožňující identifikaci příslušnosti k mikroregionu (směrové značení důležitých cílů, informační tabule, aj.) → vytvoření naučné publikace o regionálně historické problematice mikroregionu → společný marketing míst vážících se k významným osobnostem mikroregionu → posílení propagace a marketingu regionu → nastavení marketingových aktivit → zkvalitnění informačních center a dalších informačních zdrojů pro návštěvníky regionu
6 Efektivní veřejná správa	6.1 Zajištění úředního servisu pro malé obce mikroregionu	→ zajištění metodické pomoci při tvorbě, zpracování a aktualizaci územních plánů, strategických plánů obcí apod. → zajištění manažerů pro přípravu a realizaci rozvojových a dotačních projektů → společné vzdělávání zastupitelů → zajištění právní podpory na odpovídající právní úrovni → pomoc při prosazování společných zájmů obcí → pomoc a zajištění odborného servisu při realizaci veřejných zakázek

		→ zajišťování informovanosti představitelů obcí a zajišťování školení zaměstnanců obcí v určitých oblastech → systematické sdílení dobré praxe správy obcí v území → pravidelná setkávání představitelů samospráv v území
	6.2 Zavedení systémového řešení prezentace svazku a jeho činností navenek	→ rozšíření informovanosti o hospodaření s odpady, významné akce svazku → pravidelné setkávání zastupitelů obcí, informovanost o činnosti svazku, propojení zastupitelů → cílená propagace činnosti svazku a jeho tradičních akcí → prezentace realizovaných aktivit svazku → intenzivnější využití médií a sociálních sítí
	6.3 Efektivní a intenzívní spolupráce svazku s MAS, dalšími svazky	→ společná tvorba akčních plánů a rozvojových aktivit meziobecní spolupráce → vzdělávací aktivity v rámci meziobecní spolupráce → odborné semináře pro veřejnost i zastupitele obcí → partnerská spolupráce při realizaci projektů → vzájemná spolupráce a výpomoc kanceláří svazků a MAS → strategická spolupráce a kooperace s ohledem na jednotné zájmy regionu → rozvoj interního vzdělávání zaměstnanců svazku
	6.4 Posilování stávajících a rozšiřování přeshraničních a mezinárodních vazeb svazku	→ zlepšení podmínek pro cestovní ruch (propagace území) → podpora vzájemné výměny obyvatel s cílem výměny zkušeností a dovedností → zvyšování prevence bezpečnosti území a jeho obyvatel → vzájemná spolupráce institucí a organizací → hledání nových technologických a technických řešení → péče o movité a nemovité kulturní dědictví → snižování ekonomických a sociálních rozdílů a podpora lidských práv → prevence a péče o zdraví obyvatel → snižování negativního vlivu lidské činnosti a změn klimatu na životní prostředí → podpora distanční formy vzdělávání a výkonu práce

Zdroj: DSO Jilemnicko a vlastní zpracování

19.2 Vazba strategie na koncepce vyšších územních celků a dalších subjektů

Vazba rozvojových směrů mikroregionu Jilemnicko na priority Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020

Rozvojové směry mikroregionu Jilemnicko	**Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ (2019)**	1. Mezinárodně konkurenceschopná metropolitní území adaptovaná na ekonomický, prostorový a populační růst	2. Aglomerace využívající svůj růstový potenciál a plnící úlohu významných krajských hospodářských, kulturních a akademických center	3. Hospodářsky stabilizovaná regionální centra představují snadno dostupná centra kultury, zaměstnanosti a obslužnosti příslušných funkčních regionů, jejich venkovské zázemí je na regionální centra dobře dopravně napojeno, disponuje dostatečnou sítí služeb a jsou v něm uplatňována inovativní řešení	4. Revitalizované a hospodářsky restrukturalizované regiony, přizpůsobené a flexibilně reagující na potřeby	5. Dobrá kvalita života v hospodářsky a sociálně ohrožených územích	6. Kvalitní plánování regionálního rozvoje přispívající k plnění cílů regionální politiky
1.1 Podpora a zachování tradičních kulturních akcí v mikroregionu		X	XXX	XX	XXX	XXX	
2.1 Společná koordinace zajištění a financování sociálních služeb mikroregionu		XX	XXX	XXX	X	XX	
3. 1 Rozšiřování infrastruktury pro ekologickou dopravu		XXX	XXX	XXX	X	XXX	
4.1 Komplexní řešení odpadového hospodářství mikroregionu		X	XX	XXX	X		
5. 1 Realizace doplňkových aktivit cestovního ruchu mikroregionu včetně hledání společných témat pro celé jeho území		X		XXX	X		
6.1 Zajištění úředního servisu pro malé obce mikroregionu			X	XX	XXX	X	XXX
6.2 Zavedení systémového řešení prezentace svazku a jeho činností navenek			X		X	X	XXX
6.3 Efektivní a intenzívní spolupráce svazku s MAS, dalšími svazky			X	X	X	X	XXX
6.4 Posilování stávajících a rozšiřování přeshraničních a mezinárodních vazeb svazku		XXX	X		XX		XXX

Zdroj: DSO Jilemnicko, https://www.databaze-strategie.cz/cz/mmr/strategie/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2021 a vlastní zpracování

Vazba rozvojových směrů mikroregionu Jilemnicko na strategické oblasti Strategie rozvoje Libereckého kraje 2006–2020 (aktual. 2012)

Rozvojové směry mikroregionu Jilemnicko	**Strategie rozvoje Libereckého kraje 2006-2020 [akt. 2012]**	A. Dynamická a konkurenceschopná ekonomika	B. Kvalitní a zdravé lidské zdroje	C. Komplexní a kvalitní infrastruktura	D. Zdravé životní prostředí bez zátěží	E. Udržitelný rozvoj území a občanské společnosti
1.1 Podpora a zachování tradičních kulturních akcí v mikroregionu		XXX	XXX			
2.1 Společná koordinace zajištění a financování sociálních služeb mikroregionu			XXX		X	X
3.1 Rozšiřování infrastruktury pro ekologickou dopravu				XXX	XX	X
4.1 Komplexní řešení odpadového hospodářství mikroregionu		X		X	XXX	
5.1 Realizace doplňkových aktivit cestovního ruchu mikroregionu včetně hledání společných témat pro celé jeho území		XXX	XXX		X	X
6.1 Zajištění úředního servisu pro malé obce mikroregionu		X	X	X		XX
6.2 Zavedení systémového řešení prezentace svazku a jeho činností navenek		X	X			X
6.3 Efektivní a intenzívní spolupráce svazku s MAS, dalšími svazky		X	X			XXX
6.4 Posilování stávajících a rozšiřování přeshraničních a mezinárodních vazeb svazku		X	X	X		XXX

Zdroj: DSO Jilemnicko, https://www.databaze-strategie.cz/cz/lbk/strategie/strategie-rozvoje-libereckeho-kraje-2006-2020-2 a vlastní zpracování

Vazba rozvojových směrů mikroregionu Jilemnicko na klíčové oblasti rozvoje Integrované strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS „Přijďte pobejt“ 2014–2020

Rozvojové směry mikroregionu Jilemnicko	**Klíčové oblasti rozvoje Integrované strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS "Přijďte pobejt" 2014–2020**	Dostatek pracovních příležitostí, dobré podmínky pro podnikání a uplatnění lokální ekonomiky	Spokojení občané v dobře vybavených a fungujících obcích	Vyhovující dopravní infrastruktura a dopravní obslužnost, kvalitní technická infrastruktura	Udržitelný cestovní ruch jako přínos pro území	Harmonická, ekologicky stabilní a dlouhodobě udržitelně využívaná krajina a přírodní zdroje
1.1 Podpora a zachování tradičních kulturních akcí v mikroregionu		XXX	X		XX	
2.1 Společná koordinace zajištění a financování sociálních služeb mikroregionu			XXX			
3. 1 Rozšiřování infrastruktury pro ekologickou dopravu			X	XXX		XX
4.1 Komplexní řešení odpadového hospodářství mikroregionu		X	XXX			XXX
5.1 Realizace doplňkových aktivit cestovního ruchu mikroregionu včetně hledání společných témat pro celé jeho území			X		XXX	XX
6.1 Zajištění úředního servisu pro malé obce mikroregionu		X	XX			
6.2 Zavedení systémového řešení prezentace svazku a jeho činností navenek		X	XX			
6.3 Efektivní a intenzívní spolupráce svazku s MAS, dalšími svazky		XX	XX	X		
6.4 Posilování stávajících a rozšiřování přeshraničních a mezinárodních vazeb svazku		XXX	XX		X	

Zdroj: DSO Jilemnicko, http://www.maspridtepobejt.cz/index.php?lang=cz&menu=68&id_article=623 a vlastní zpracování

20 Implementace

Realizace strategického plánu je hlavním a prvotním důvodem toho, proč obce či regiony strategické plány připravují. V optimálním případě jsou jednotlivé projekty plánu postupně realizovány, což přispívá k dosažení schválených opatření, cílů a následně i k naplnění strategické vize.
Mikroregion Jilemnicko je tvořen v současné době 21 členskými územně samosprávnými jednotkami. Z těchto 21 územně samosprávných jednotek jich má 18 statut obce (Benecko, Bukovina u Čisté, Čistá u Horek, Horka u Staré Paky, Horní Branná, Jestřabí v Krkonoších, Kruh, Levínská Olešnice, Martinice v Krkonoších, Mříčná, Paseky nad Jizeru, Peřimov, Poniklá, Roztoky u Jilemnice, Studenec, Svojek, Víchová nad Jizerou a Vítkovice) a tři jednotky mají statut města (Jablonec nad Jizerou, Jilemnice a Rokytnice nad Jizerou).

Priority a cíle, včetně opatření, která jsou stanovena v této Strategii rozvoje mikroregionu Jilemnicko na léta 2021 – 2027, vycházejí z provedené evaluace předcházející Strategie mikroregionu Jilemnicko na období 2012 – 2022, dále z dotazníkového šetření mezi obyvateli mikroregionu, důkladné analýzy území, zpracované do SWOT analýzy, která byla ve všech územně samosprávných celcích projednána, sběru projektových záměrů v jednotlivých územně samosprávných celcích mikroregionu v letních měsících roku 2020, výstupů pracovní skupiny pro tvorbu SRP a zpracování dalších známých poznatků. Sběr dat a projednání SWOT analýzy koordinoval DSO Jilemnicko, který jej předal zpracovateli SRP. Priority a cíle uvedené v SRP korespondují s předmětem činnosti a cíli svazku obcí, které jsou:

a) Péče o všestranný rozvoj zájmového území
b) Péče o potřeby občanů členských obcí
c) Ochrana veřejného zájmu
d) Propagace svazku a jeho zájmového území
e) Ekologická ochrana zájmového území (ochrana přírody, životního prostředí a kulturního dědictví)
f) Koordinace rozvoje cestovního ruchu
g) Podpora kultury, lidových tradic a místních zvyklostí
h) Zavádění, rozšiřování a zdokonalování sítí technického vybavení zájmového území a zabezpečení technického zázemí a vybavení pro činnost spolku
i) Zajištění společného systému sběru a třídění bioodpadu, komunálního odpadu a tříděného odpadu
j) Koordinace a zajištění rozvoje cyklodopravy
k) Zajištění poradenského servisu pro jednotlivé obce
l) Koordinace a plánování rozvoje sociálních služeb v zájmovém území
m) Koordinace a zajištění rozvoje předškolního, školního a dalšího vzdělávání

Dále rovněž prohlubování regionální, nadregionální i přeshraniční spolupráce, koordinace postupu při obnově venkova, podpora podnikání a vytváření pracovních příležitostí pro občany v zájmovém území a zefektivnění veřejné správy.

Záměry DSO, z nichž vycházejí prioritní oblasti, opatření a aktivity pro rozvoj mikroregionu jsou proto naplánovány tak, aby byly co největším přínosem pro rozvoj celého mikroregionu.

Strategický plán mikroregionu Jilemnicko musí být živým dokumentem. Realizace plánu by měla být pečlivě sledována a plán musí být podle potřeby doplňován a upravován. Nové záměry (projekty), jakmile se objeví, by měly projít standardizovanou procedurou přípravy a zařazení do aktualizovaného

plánu. Zodpovědností realizátorů strategického plánu a všech, kteří se na tvorbě plánu podíleli, bude zajistit, že jednotlivé cíle, opatření a úkoly zůstanou věrohodné a relevantní, a že budou zrealizovány.

Orgány svazku:

- valná hromada – nejvyšší orgán
- rada
- předseda, místopředseda
- kontrolní komise
- ředitel

Průběžné vyhodnocování plnění Strategie mikroregionu Jilemnicko (evaluace), bude prováděna prostřednictvím monitorovacích indikátorů, které budou pro jednotlivá opatření stanoveny a zpracování zpětné vazby z území, podle harmonogramu schváleného radou mikroregionu.

V předchozích kapitolách tohoto dokumentu byly stanoveny konkrétní aktivity, které by měly směřovat k naplnění vize mikroregionu a stanovených cílů. Pro úspěšnou implementaci strategie je třeba jasně stanovit způsob realizace navrhovaných záměrů a definovat všechny aktéry, kteří se do samotné realizace strategie budou aktivně zapojovat.

ORGANIZACE REALIZACE STRATEGIE MIKROREGIONU

Vzhledem k náročnosti samotné realizace Strategie, by mělo být prvním krokem k naplnění vize a cílů ustanovení koordinátora procesu, který bude odpovědný za uskutečňování jednotlivých aktivit a vyhodnocování jejich realizace. S ohledem na aktuální personální možnosti mikroregionu, bude pozici koordinátora Strategického plánu vykonávat rada mikroregionu. Rada mikroregionu má rozhodující pravomoci, ve vztahu k plánování aktivit na jednotlivé časové úseky.

Průběžná evaluace (roční) Strategie mikroregionu Jilemnicko bude zajištěna pověřeným členem rady, případně pověřeným pracovníkem mikroregionu.

OBSAH EVALUAČNÍ ZPRÁVY

Naplňováním Strategie mikroregionu Jilemnicko se rozumí jednak činnost a aktivity samotného svazku obcí a jednak aktivity jednotlivých členských obcí.

Zpracování roční evaluační zprávy předpokládá vyhodnocení plnění strategie z hlediska

1. Naplňování cílů strategie v území (realizované projekty aktivity členských obcí podle jednotlivých priorit a cílů)
2. Naplňování cílů strategie vlastní činností svazku obcí

Před projednáním evaluační zprávy v radě mikroregionu bude projednána kontrolní komisí mikroregionu, která ke zprávě může přijmout doporučující usnesení.

Evaluační zpráva bude schválena radou mikroregionu do 30. 6. každého roku platnosti strategie. Současně po schválení bude vyvěšena na úředních deskách všech členských obcí a na internetových stránkách mikroregionu.

Závěrečná evaluační zpráva za celé období platnosti strategie bude vypracována do 30. března 2028.

AKTUALIZACE STRATEGIE V PRŮBĚHU PLATNOSTI

V případě podstatných změn a okolností je třeba zajistit aktualizaci strategie. Za podstatné okolnosti se považuje například přistoupení nového člena nebo vystoupení stávajícího člena mikroregionu, nebo jiná změna, která by měla dopad na činnost mikroregionu a nastavení priorit a cílů. V tomto případě

rozhodne o provedení aktualizace rada mikroregionu. V posledním roce platnosti strategie může rada mikroregionu rozhodnout o její aktualizaci na další období.

21 Závěr

Navržené prioritní oblasti, strategické cíle, rozvojová opatření a z nich plynoucí specifické cíle a příkladný výčet aktivit představují závazný ukazatel pro rozvoj mikroregionu Jilemnicko v horizontu let 2021 – 2027. Jejich zaměření vychází nejen z komplexní analýzy současného stavu, ale také z definovaného globálního cíle a celkové vize mikroregionu. Protože je od strategie rozvoje mikroregionu očekávána určitá nadčasovost, ale oproti ostatním rozvojovým dokumentům také vyšší míra konkretizace, je výčet aktivit vedoucích k naplnění jednotlivých opatření příkladný a udává tak mikroregionu směr, který teprve jejich realizací povede ke kýženému cíli.

Strategie rozvoje mikroregionu Jilemnicko reflektuje současné i nově zpracovávané rozvojové dokumenty na úrovni kraje, státu i celé EU. Rozvíjí silné stránky regionu a snaží se o potlačení těch slabých. Klíčovým parametrem úspěchu pro naplňování definované vize a globálního i strategických cílů je pokračující aktivní spolupráce všech obcí mikroregionu a snaha o dosažení konkurenceschopnosti regionu jako celku.

Jednotlivá rozvojová opatření a jejich uvažované hlavní aktivity by měly představovat základní směr, kterým bude Jilemnicko jako celek postupovat ve svém dalším rozvoji, a je to i výčet možných činností, kterými se bude zabývat, aby mohlo úspěšně naplňovat realizační fázi vytčené strategie. Přestože velká část uváděných aktivit bude vyžadovat rozsáhlé finanční, materiálové a organizační prostředky, jejich postupná a přiměřená realizace, s ohledem na udržitelný rozvoj a životní prostředí, může přinést mikroregionu prosperitu, soběstačnost a především stabilní počet trvale žijících obyvatel.

Zpracovaný dokument „Strategický plán rozvoje mikroregionu Jilemnicko 2021 - 2027“ je výchozím koncepčním dokumentem rozvoje mikroregionu na toto období. Je to rozvojová strategie pro další dlouhodobé, střednědobé i krátkodobé plánování na území západních Krkonoš. Dokument je výsledkem několik měsíců trvajícího procesu založeného na vzájemné spolupráci, komunikaci a partnerství místních regionálních aktérů. Výsledkem tohoto procesu je ucelený strategický dokument, založený na konsensu všech aktérů a účastníků procesu, vystihující hlavní cíle pro budoucí rozvoj regionu. V šesti prioritních oblastech jsou definované specifické cíle vedoucí k naplnění těchto prioritních oblastí. V každém cíli jsou pak navržena opatření a z nich plynoucí specifické cíle, kterých bude dosaženo realizací navržených aktivit (příkladný výčet).

V průběhu procesu tvorby programu rozvoje bylo v šesti prioritních oblastech definováno celkem 9 opatření (specifických cílů) a ve výčtu celkem 75 aktivit vedoucích k jejich naplnění. Součástí dokumentu je rovněž databáze projektových záměrů územně samosprávných celků, která byla během procesu tvorby dokumentu sestavena a důsledně aktualizována. Tato databáze čítá 201 projektových záměrů, které dostatečně ilustrují absorpční kapacitu regionu k naplnění jednotlivých opatření. Tato databáze není konečným výčtem projektových záměrů možných k realizaci v regionu, vyjadřuje aktuální stav k datu tvorby strategie a její dynamika a aktuálnost je v rukou zodpovědných subjektů.

Zpracováním tohoto dokumentu si mikroregion stanovil směry a priority budoucího rozvoje důležité pro představitele mikroregionu, pro územně samosprávné celky i pro subjekty působící v regionu v oblasti podnikatelského nebo neziskového sektoru. Jak je již výše uvedeno, program rozvoje mikroregionu je živý a dynamický dokument a jeho periodická aktualizace by měla probíhat na základě

průběžného vyhodnocování a monitoringu úspěšnosti nastavených opatření pro naplnění cílů. Odpovědnost za plnění strategického rozvojového dokumentu nesou představitelé svazku obcí a podílejí se na něm všichni zúčastnění, kteří se do procesu zapojili. Tento strategický rozvojový dokument je také jedním ze základních podkladů mikroregionu při sestavování a předkládání projektů za účelem získání finančních prostředků z tuzemských a zahraničních dotačních titulů, včetně strukturálních fondů EU. Rovněž je výchozím dokumentem pro tvorbu akčních plánů, specializovaných strategií a dalších záměrů.

22 Seznam obrázků

Obrázek 1 – Ilustrační fotografie Jilemnicka 10
Obrázek 2 – Mapa SO ORP Jilemnice = mikroregion „Jilemnicko - svazek obcí“ 16
Obrázek 3 – Mapa Libereckého kraje s vymezením okresů a SO ORP Jilemnice 17
Obrázek 4 – Hustota zalidnění území mikroregionu Jilemnicko 22
Obrázek 5 – Mapa kriminality dle indexů kriminality 71
Obrázek 6 – Mapa úseků silnice I/14 – Vrchlabí – Víchová n. J. – Poniklá – Jablonec n. J. – Dolní Rokytnice 78
Obrázek 7 – Mapa úseků silnice I/16 – v okrese Semily – Horka u Staré Paky – Čistá u Horek 79
Obrázek 8 – Mapa úseků železničních tratí na území DSO Jilemnicko 81
Obrázek 9 – Mapa umístění zdrojů znečišťování na území DSO Jilemnicko v r. 2017 96
Obrázek 10 – Úhrn srážek v procentech normálu 1981–2010 v roce 2018 101
Obrázek 11 – Typy půdy na území DSO Jilemnicko 104
Obrázek 12 – Přírodní lesní oblasti na území SO ORP Jilemnice 114
Obrázek 13 – Mapa hospodářského využití lesů na území DSO Jilemnicko 115
Obrázek 14 – Kůrovcová mapa 116
Obrázek 15 – Přehled vytříděného odpadu na území SO ORP Jilemnice podle struktury (rok 2015) 117
Obrázek 16 – Aktuálně nahlášené černé skládky na území ORP Jilemnice 119
Obrázek 17 – Marketingové turistické oblasti Libereckého kraje 141
Obrázek 18 – Trasy krkonošských cyklobusů 147

23 Seznam tabulek

Tabulka 1 – Základní údaje o mikroregionu Jilemnicko – svazek obcí k 1. září 2020 13
Tabulka 2 – Seznam členských obcí DSO a jejich samospráva (volební období 2019-2023) 14
Tabulka 3 – Členské obce mikroregionu Jilemnicko a jejich území 18
Tabulka 4 – Srovnání jednotlivých ORP v Libereckém kraji (k 31. 12. 2018) 20
Tabulka 5 – Vývoj počtu obyvatel členských obcí mikroregionu Jilemnicko (vztaženo k 31. 12. 2018) 23
Tabulka 6 – Hustota zalidnění území DSO Jilemnicko 24
Tabulka 7 – Aktuální věková struktura obyvatelstva obcí mikroregionu Jilemnicko a genderové rozlišení 25
Tabulka 8 – Průměrný věk obyvatel obcí na území mikroregionu Jilemnicko (vztaženo k 31. 12. 2018) 26
Tabulka 9 – Přírůstek/ úbytek obyvatelstva DSO Jilemnicko (vztaženo k 31. 12. daného roku) 27
Tabulka 10 – Přírůstek/úbytek obyvatelstva v jednotlivých obcích DSO Jilemnicko za posledních 20 let (od 1998 do 2018 – k 31.12.) 28
Tabulka 11 – Věkové charakteristiky obyvatelstva obcí DSO Jilemnicko k 31. 12. daného roku 30
Tabulka 12 – Hodnota indexu stáří na území Libereckého kraje 31
Tabulka 13 – Hodnota indexu stáří v jednotlivých obcích na území DSO Jilemnicko 32
Tabulka 14 – Hospodařící domácnosti na území DSO Jilemnicko dle SLDB 2011 35
Tabulka 15 – Domovní fond v DSO Jilemnicko dle SLDB 2011 (počet) 36
Tabulka 16 – Podíl obydlenosti rodinných domů v obcích DSO Jilemnicko (SLDB 2011) 37
Tabulka 17 – Stáří bytového fondu v jednotlivých obcích mikroregionu 38

Tabulka 18 – Rodinné domy na území mikroregionu podle doby výstavby 39
Tabulka 19 – Bytové domy na území mikroregionu podle doby výstavby 39
Tabulka 20 – Byty dokončené podle druhu stavby a intenzita bytové výstavby v letech 2008 - 2018 v DSO Jilemnicko 41
Tabulka 21 – Byty dokončené podle druhu stavby 2008 - 2018 v jednotlivých obcích DSO Jilemnicko 42
Tabulka 22 – Vlastnictví domů na území DSO Jilemnicko 43
Tabulka 23 – Zaměstnanost obyvatel DSO Jilemnicko dle hospodářských činností (k datu SLDB 2011 – v číslech) 43
Tabulka 24 – Zaměstnanost obyvatel DSO Jilemnicko dle hospodářských činností (k datu SLDB 2011 – v %) 44
Tabulka 25 – Míra zaměstnanosti v ČR 45
Tabulka 26 – Míra zaměstnanosti v Libereckém kraji (vztaženo k 31. 12. 2018) 45
Tabulka 27 – Podíl nezaměstnaných osob v ČR a v kraji (k 31. 12. 2018) 45
Tabulka 28 – Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce a podíl nezaměstnaných osob na území DSO Jilemnicko (vztaženo k 31. 12. 2018) 46
Tabulka 29 – Vybrané ukazatele za region 47
Tabulka 30 – Nezaměstnanost v jednotlivých obcích mikroregionu Jilemnicko (vztaženo k 31. 12. 2018) 49
Tabulka 31 – Podnikatelské subjekty na území mikroregionu podle převažující činnosti (vztaženo k 31. 12. 2018) 52
Tabulka 32 – Intenzita podnikatelské aktivity v jednotlivých obcích mikroregionu (vztaženo k 31. 12. 2018) 53
Tabulka 33 – Významné podniky a pracovní místa v obcích mikroregionu Jilemnicko (k 31. 12. 2018) 53
Tabulka 34 – Příjmy, výdaje obcí, daňový výnos, zadluženost (v tis. Kč k 31. 12. 2018) 55
Tabulka 35 – Registrované objekty brownfields na území DSO Jilemnicko dle databáze LK (vztaženo k 31. 12. 2018) 57
Tabulka 36 – Registrované rozvojové plochy na území DSO Jilemnicko dle databáze LK (vztaženo k 31. 12. 2018) 58
Tabulka 37 – Existence rozvojových ploch v obcích na území DSO Jilemnicko (vztaženo k 31. 12. 2018) 58
Tabulka 38 – Předškolní vzdělávání na území DSO Jilemnicko (vztaženo k 31. 12. 2018) 59
Tabulka 39 – Základní vzdělávání na území DSO Jilemnicko (vztaženo k 31. 12. 2018) 61
Tabulka 40 – Zdravotní péče na území DSO Jilemnicko (vztaženo k 31. 12. 2018) 65
Tabulka 41 – Sociální služby na území DSO Jilemnicko (vztaženo k 31. 12. 2018) 67
Tabulka 42 – Občanská vybavenost a služby (vztaženo k 31. 12. 2018) 69
Tabulka 43 – Přehled počtu spáchaných trestných činů a index kriminality za roky 2018 a 2019 70
Tabulka 44 – Současný index kriminality na území DSO Jilemnicko k 12/2019 71
Tabulka 45 – Přehledná data o území a OOP ČR Jilemnice a Rokytnice nad Jizerou za rok 2019 72
Tabulka 46 – Základní statistika trestných činů v roce 2019 na OOP ČR Jilemnice a Rokytnice nad Jizerou 72
Tabulka 47 – Základní statistika trestných činů v roce 2019 na území Libereckého kraje a České republiky 74
Tabulka 48 – Plošné pokrytí DSO Jilemnicko jednotkami požární ochrany 75
Tabulka 49 – Intenzita dopravy v úsecích silnice I/14 na území DSO Jilemnicko v letech 77
Tabulka 50 – Intenzita dopravy v úsecích silnice I/16 na území DSO Jilemnicko v letech 79
Tabulka 51 – Zásobování vodou v obcích DSO Jilemnicko (vztaženo k 31. 12. 2018) 84
Tabulka 52 – Stav kanalizační sítě v obcích DSO Jilemnicko (vztaženo k 31. 12. 2018) 85

Tabulka 53 – Spotřeba elektřiny v Libereckém kraji 87
Tabulka 54 – Výroba elektřiny z obnovitelných zdrojů na území DSO Jilemnicko (vztaženo k 31. 12. 2018) 88
Tabulka 55 – Rozvody plynu v jednotlivých obcích DSO Jilemnicko (vztaženo k 31. 12. 2018) 88
Tabulka 56 – Pokrytí jednotlivých obcí DSO Jilemnicko telekomunikačními službami (vztaženo k 31. 12. 2018) 89
Tabulka 57 – Klimatické charakteristiky mikroregionu Jilemnicko 92
Tabulka 58 – Emise znečištění ovzduší v Libereckém kraji – porovnání za posledních 15 let 93
Tabulka 59 – Emise škodlivých látek v ovzduší při porovnání LK a sousedních krajů 95
Tabulka 60 – Potenciální zdroje znečišťování ovzduší na území DSO Jilemnicko v r. 2017 95
Tabulka 61 – Emise základních znečišťujících látek v ovzduší - územní srovnání okresů LK – velké, střední a malé zdroje 97
Tabulka 62 – Měrné emise základních znečišťujících látek v ovzduší – územní srovnání okresů LK – velké, střední a malé zdroje 97
Tabulka 63 – Kategorie radonového indexu pozemku 98
Tabulka 64 – Výsledky dlouhodobého měření objemové aktivity radonu (OAR) v obcích 98
Tabulka 65 – Aktuální naměřené hodnoty chem. znečištění vody v Jizeře. 100
Tabulka 66 – Vybrané údaje z vodoměrných stanic 102
Tabulka 67 – Procentuální podíl vodních ploch na celkové výměře u jednotlivých obcí a SO ORP Jilemnice 102
Tabulka 68 – Procentuální podíl vodních ploch na celkové výměře u sousedních krajů a ČR 103
Tabulka 69 – Koeficient ekologické stability krajiny – územní srovnání za posledních 5 let 105
Tabulka 70 – Koeficient ekologické stability krajiny v obcích na území DSO Jilemnicko 106
Tabulka 71 – Registrovaný výskyt nerostných ložisek dle Regionální surovinové politiky LK 107
Tabulka 72 – Poddolovaná území mikroregionu Jilemnicko 108
Tabulka 73 – Památné stromy na území DSO Jilemnicko 111
Tabulka 74 – Procentuální podíl lesů na celkové výměře u jednotlivých obcí a SO ORP Jilemnice 112
Tabulka 75 – Procentuální podíl lesů na celkové výměře u sousedních krajů a ČR 113
Tabulka 76 – Produkce odpadů – mezikrajské srovnání za rok 2018 117
Tabulka 77 – Zemědělská půda na území obcí DSO Jilemnicko 120
Tabulka 78 – Zemědělské subjekty v obcích 122
Tabulka 79 – Kulturní zařízení v obcích na území DSO Jilemnicko (k 31. 12. 2019) 124
Tabulka 80 – Seznam spolkové činnosti a tradičně pořádaných akcí v obcích na území DSO Jilemnicko (k 31. 12. 2018) 124
Tabulka 81 – Seznam zapsaných kulturních památek k 31. 12. 2018 129
Tabulka 82 – Sportovní zařízení v obcích na území DSO Jilemnicko (k 31. 12. 2019) 138
Tabulka 83 – Počet návštěvníků na území mikroregionu Jilemnicko 142
Tabulka 84 – Počet ubytovacích zařízení na území DSO Jilemnicko 142
Tabulka 85 – Kapacita HUZ na území DSO Jilemnicko podle druhu (za posledních 7 let) 143
Tabulka 86 – Ubytovací zařízení v obcích a jejich kapacita k 31.12.2018 143
Tabulka 87 – Certifikované regionální produkty na území DSO Jilemnicko 145
Tabulka 88 – Cyklotrasy na území mikroregionu Jilemnicko 147
Tabulka 89 – Doporučené vyhlídkové okružní cyklotrasy procházející územím DSO Jilemnicko 148

Tabulka 90 – Rekapitulace dosavadních strategicky významných cílů dle stávající Strategie rozvoje mikroregionu Jilemnicko 156
Tabulka 91 – Přehled projektových záměrů obcí ORP Jilemnice pro období 2020 – 2026 (u některých obcí až 2030) 164
Tabulka 92 – Záměry mikroregionu Jilemnicko – svazek obcí 189
Tabulka 93 – Souhrnný přehled prioritních oblastí, navrhovaných opatření a aktivit 203

24 Seznam grafů

Graf 1 – Podíl obyvatel SO ORP na celkovém počtu obyvatel Libereckého kraje (údaje k 31. 12. 2018) 21
Graf 2 – Vývoj počtu obyvatel DSO Jilemnicko v období 1998 – 2018 23
Graf 3 – Vývoj průměrného věku obyvatel obcí mikroregionu Jilemnicko (k 31. 12. 2018) 26
Graf 4 – Přirozený a migrační přírůstek v obcích DSO Jilemnicko v letech 2008 – 2018 (vztaženo k 31. 12. daného roku) 27
Graf 5 – Podíl věkových kategorií na celkovém počtu obyvatel k 31. 12. 2008, 2013 a 2018 (vztaženo k 31. 12. 2018)..... 29
Graf 6 – Obyvatelstvo DSO Jilemnicko podle národnosti 33
Graf 7 – Obyvatelstvo podle náboženské víry 34
Graf 8 – Podíl obyvatel s kategorií vzdělání na počtu obyvatel DSO Jilemnicko starších 15 let dle SLB 2011 35
Graf 9 – Rodinné domy na území mikroregionu podle doby výstavby..... 39
Graf 10 – Bytové domy na území mikroregionu podle doby výstavby..... 40
Graf 11 – Zaměstnanost obyvatel DSO Jilemnicko dle hospodářských činností (k datu SLDB 2011 – v %) . 44
Graf 12 – Struktura ekonomických subjektů v mikroregionu k 31. 12. 2018 50
Graf 13 – Struktura ekonomických subjektů v Libereckém kraji k 31. 12. 2018..... 50
Graf 14 – Počet podnikatelských subjektů v DSO Jilemnicko k 31. 12. 2018 51
Graf 15 – Počet podnikatelských subjektů v DSO Jilemnicko dle právní formy k 31. 12. 2018 54
Graf 16 – Emise znečištění ovzduší v Libereckém kraji – porovnání za posledních 15 let 94
Graf 17 – Bilance zemědělské půdy na území mikroregionu Jilemnicko 121
Graf 18 – Schéma struktury navrhované strategie – Vize, globální cíl, prioritní oblasti a opatření (specifické cíle)..... 192

25 Použité zdroje dat

Administrativní registr ekonomických subjektů (ARES): http://wwwinfo.mfcr.cz/ares/ares_es.html.cz
Aplikace Českého úřadu zeměměřického a katastrálního „Nahlížení do katastru nemovitostí“: http://nahlizenidokn.cuzk.cz/
Celostátní sčítání dopravy v roce 2010: http://scitani2010.rsd.cz/
Celostátní sčítání dopravy v roce 2016: http://scitani2016.rsd.cz/pages/informations/default.aspx
Centrální evidence vodních toků: http://eagri.cz/public/web/mze/voda/aplikace/cevt.html
Česká obce sokolská: https://www.sokol.eu/
Databáze brownfieldů: https://brownfieldy.czechinvest.org
Databáze českého amatérského divadla: https://www.amaterskedivadlo.cz
Databáze demografických údajů za obce České republiky: http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm
Databáze MAPAKRIMINALITY.CZ: http://www.mapakriminality.cz/
Databáze Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy: http://www.msmt.cz/
Databáze Národního památkového ústavu MonumNet: http://monumnet.npu.cz/
Databáze strategií: http://www.databaze-strategie.cz/cz/cr/strategie
Deník veřejné správy: http://www.dvs.cz/
Elektronický taxonomický klasifikační systém půd ČR: http://klasifikace.pedologie.cz/
Evidence zemědělských podnikatelů: http://eagri.cz/
GaREP spol. s r.o., e-Rozvoj.cz, s.r.o. (2014): Metodika tvorby programu rozvoje obce. Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky, finální verze, 72 s.
Geoportál SOWAC-GIS: http://geoportal.vumop.cz/
Geologické mapy – surovinové zdroje: https://mapy.geology.cz/suris/
Geologické mapy – poddolovaná území: https://agsportal.geology.cz/agsportal/home/webmap/viewer.html?useExisting=1&layers=ad9b7dd5184342c3bdb8847c71465e1f
Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005: https://www.czso.cz/csu/czso/historicky-lexikon-obci-ceske-republiky-2001-877ljn6lu9
Hlásná a předpovědní povodňová služba: http://hydro.chmi.cz/hpps/hpps_main.php?kat=HLPRF
Chráněné krajinné oblasti: https://www.arcgis.com/apps/MapJournal/index.html?appid=af2e3c6ee45a4f11a064e96f85641c4c
Internetové stránky Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky: http://www.ochranaprirody.cz/
Internetové stránky České geologické služby: www.geology.cz/
Internetové stránky České ornitologické společnosti: https://www.birdlife.cz/capi/capi-rodina/cap-bily/
Internetové stránky Českého statistického úřadu: http://www.czso.cz/
Internetové stránky ČEZ Distribuce, a.s.: https://www.cezdistribuce.cz/
Internetové stránky České školní inspekce: https://portal.csicr.cz
Internetové stránky encyklopedie Wikipedie: http://cs.wikipedia.org/
Internetové stránky Hasičského záchranného sboru: https://www.hzscr.cz/
Internetové stránky Insolvenčního rejstříku: http://insolvencni-rejstrik.cz/
Internetové stránky města Jilemnice: http://www.mestojilemnice.cz/
Internetové stránky Místní akční skupiny „Přijďte pobejt“: http://www.maspridtepobejt.cz/
Internetové stránky Národní databáze brownfieldů: http://www.brownfieldy.cz/
Internetové stránky portálu Prevence kriminality: http://www.prevencekriminality.cz/
Internetové stránky portálu Rozpočet veřejně: http://www.rozpocetobce.cz/

Internetové stránky portálu ZEMEPIS.COM: http://www.zemepis.com/
Internetové stránky povodňového plánu Libereckého kraje: https://povodnovyportal.kraj-lbc.cz/
Internetové stránky KRNAP: https://www.krnap.cz/
Internetové stránky Krkonošského muzea Jilemnice: https://www.krnap.cz/km-jilemnice/
Internetové stránky Krkonošského muzea Poniklá: http://www.krkonose-muzeum.cz/
Internetové stránky serveru Kudyznudy.cz: https://www.kudyznudy.cz/
Internetové stránky serveru Jaknainternet.cz: http://www.jaknainternet.cz/
Internetové stránky serveru Příroda.cz: http://www.priroda.cz/
Internetové stránky serveru Regionálka.wz.cz:
http://regionalka.wz.cz/ostatni/nezamestnanost/index.htm
Internetové stránky serveru Vodní eroze: http://eroze.sweb.cz/po.htm
Internetové stránky Severočeské vodovody a kanalizace, a.s. : https://www.scvk.cz/
Internetové stránky turistického regionu Kladské pomezí: http://www.kladskepomezi.cz/
Internetové stránky Výzkumného ústavu meliorací a ochrany půdy: http://www.vumop.cz/
Internetový jízdní řád IDOS: http://jizdnirady.idnes.cz/vlakyautobusy/spojeni/
Internetový server Turistika.cz: http://www.turistika.cz/
Klimatická mapa a tabulky: http://www.ovocnarska-unie.cz/sispo/?str=klima-mapa
Koncepce ochrany přírody a krajiny Libereckého kraje: http://gis.kr-kralovehradecky.cz/cz/gis/projekty/ziv-prostredi/koncepce-ochrany-prirody-a-krajiny-3242/
Kůrovcová mapa: https://www.kurovcovamapa.cz/
Mapové aplikace České geologické služby: http://www.geology.cz/extranet/mapy/mapy-online/mapove-aplikace
Mapový portál Libereckého kraje: https://geoportal.kraj-lbc.cz/mapy
Mapový portál: https://mapy.cz/ a https://www.google.com/maps
Městská a obecní statistika: http://vdb.czso.cz/xml/mos.html
Ministerstvo práce a sociálních věcí: https://www.mpsv.cz/
Ministerstvo pro místní rozvoj: https://www.mmr.cz/
Národní registr pramenů a studánek: https://www.estudanky.eu/
Odbor regionálního rozvoje a evropských projektů Libereckého kraje (brownfields a greenfields):
https://regionalni-rozvoj.kraj-lbc.cz/
Portál Českého hydrometeorologického ústavu: http://portal.chmi.cz/
Portál Enviwiki (zdroje znečišťování ovzduší): https://www.enviwiki.cz/wiki/REZZO
Portál na podporu rozvoje obcí České republiky: http://www.rozvojobci.cz/news/financovani-rozvoje-obce-souhrn/
Portál ÚSES: http://uses.cz/
Portál územního plánování: https://portal.uur.cz/spravni-usporadani-cr-organy-uzemniho-planovani/obce.asp
Půdní mapy: https://www.mzp.cz/cz/pudni_mapy
Registr poskytovatelů sociálních služeb: http://iregistr.mpsv.cz/
Registr zdravotnických zařízení: https://snzr.uzis.cz/
Sčítání lidu, domů a bytů 2011: http://www.czso.cz/sldb2011/redakce.nsf/i/home
Systém evidence kontaminovaných míst: http://www.sekm.cz/
Ústřední seznam ochrany přírody: http://drusop.nature.cz/
Vláda ČR: https://www.vlada.cz/
Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy (MZe ČR), typy půd a BPEJ: https://bpej.vumop.cz/
Webová mapová aplikace Silniční a dálniční síť ČR: http://www.rsd.cz/Mapy/webova-mapova-aplikace

Zákony v platném znění: https://www.zakonyprolidi.cz/
Zákon č. 13/1997 Sb., Zákon o pozemních komunikacích
Zákon č. 20/1987 Sb., Zákon České národní rady o státní památkové péči
Zákon č. 108/2006 Sb., Zákon o sociálních službách
Zákon č. 114/1992 Sb., Zákon České národní rady o ochraně přírody a krajiny
Zákon č. 127/2005 Sb. Zákon o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích)
Zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích (obecní zřízení)
Zákon č. 133/1985 Sb., Zákon České národní rady o požární ochraně
Zákon č. 201/2012 Sb., Zákon o ochraně ovzduší
Zákon č. 250/2000 Sb., Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
Zákon č. 254/2001 Sb., Zákon o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)
Zákon č. 266/1994 Sb., Zákon o dráhách
Zákon č. 274/2001 Sb., Zákon o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích)
Zákon č. 334/1992 Sb., Zákon České národní rady o ochraně zemědělského půdního fondu
Zákon č. 458/2000 Sb., Zákon o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon)
Zásady územního rozvoje Libereckého kraje: https://oupsr.kraj-lbc.cz/page2416/Uzemne-planovaci-dokumenty-kraje/Zasady-uzemniho-rozvoje-Libereckeho-kraje
Životní prostředí Libereckého kraje: https://zivotni-prostredi.kraj-lbc.cz/
Data poskytnutá z obcí DSO Jilemnicko – internetové stránky obcí Jilemnicka
Informace poskytnuté z DSO Jilemnicko
Další odkazy uvedené v tabulkách v SRP

26 Seznam zkratek

a.s. – akciová společnost
ARES – Administrativní registr ekonomických subjektů
ARO – Anesteziologicko-resuscitační oddělení
AOPK ČR – Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
BD – bytové domy
BPEJ – bonitovaná půdně ekologická jednotka
CR – cestovní ruch
CZ-PL – Česko-Polsko
ČOV – čistička odpadních vod
ČGS – Česká geologická služba
ČHP – číslo hydrologického pořadí
ČKS – Česká obec sokolská
ČOS – Český klub sportovců
ČR – Česká republika
ČSTV – Český svaz tělovýchovy a sportu
ČŠI – Česká školní inspekce
č.p. – číslo popisné
DD – Domov důchodců
DPS – Dům s pečovatelskou službou

DDM – dům dětí a mládeže
DP – dotační program
DPS – dům s pečovatelskou službou
DSO – dobrovolný svazek obcí
EAO – ekonomicky aktivní obyvatelstvo
EIA – vliv stavby na životní prostředí
EHP – Evropský hospodářský dvůr
EK – Evropská komise
ERDF – Evropský fond regionálního rozvoje
EU – Evropská unie
ha – hektary
HDP – hrubý domácí produkt
CHKO – chráněná krajinná oblast
IC – informační centrum
IČ – identifikační číslo
ID - identifikátor
ID VT - identifikátor vodního toku
ICT – informační a komunikační technologie
IREDO – Integrovaná regionální doprava
IROP – Integrovaný regionální operační program
IZS – Integrovaný záchranný systém
JSDH – Jednotka sboru dobrovolných hasičů
JSVO – Jednotný systém varování obyvatel
k.úz. – katastrální území
KČT – Klub českých turistů
KES – koeficient ekologické stability
KN – katastr nemovitostí
KRNAP – Krkonošský národní park
KS SLK – Krajská správa silnic Libereckého kraje
LK – Liberecký kraj
MA21 – Místní agenda 21
MC – mateřské centrum
MAS – Místní akční skupina
MD – Ministerstvo dopravy
MěÚ – městský úřad
MF – Ministerstvo financí
MK – Ministerstvo kultury
MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj
m.n.m – metrů nad mořem
MO ČRS – místní organizace Českého rybářského svazu
MOS – meziobecní spolupráce
MPO – Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPZ – městská památková zóna
MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí
MS – mistrovství světa
MŠ – mateřská škola
MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

MV – Ministerstvo vnitra
MZe – Ministerstvo zemědělství
MŽP – Ministerstvo životního prostředí
NNO – nestátní nezisková organizace
NPP – národní přírodní památka
NO_2 – oxid dusičitý
NO_x – oxidy dusíku (obecně)
NPÚ ÚOP – Národní památkový úřad, územní odborné pracoviště
NRBK – nadregionální biokoridor
NRPS – Národní registr pramenů a studánek
NTL – nízkotlaký
O – oblast
o.p.s. – obecně prospěšná společnost
o.s. – občanské sdružení
OOP ČR – Obvodní oddělení Policie České republiky
OPD – Operační program Doprava
OPPIK – Operační program Podnikání, inovace, konkurenceschopnost
OPPS – Operační program přeshraniční spolupráce
OPVVV – Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
OPZ – Operační program Zaměstnanost
OPŽP – Operační program Životní prostředí
ORP – obec s rozšířenou působností
OZE – obnovitelný zdroj energie
OZV – obecně závazná vyhláška
PET – polyetylentereftalát
PF – Pozemkový fond
PLO – přírodní lesné oblast
PM_{10} – suspendované částice (prach) o velikosti 10 mikrometrů
POÚ – pověřený obecní úřad
PP – přírodní památka
PRVKLK – plán rozvoje vodovodů a kanalizací Libereckého kraje
PVEA – program vodohospodářských ekologických akcí
PRO – Program rozvoje obce
PRV – Program rozvoje venkova
RD – rodinné domy
REZZO – Registr emisí a zdrojů znečištění ovzduší
RIA – radonový index administrativní jednotky
RLK – rozpočet Libereckého kraje
RUD – rozpočtové určení daní
s.r.o. – společnost ručením omezeným
SC – specifický cíl
SDH – sdružení dobrovolných hasičů
SFDI – Státní fond dopravní infrastruktury
SFŽP – Státní fond životního prostředí
SK – sportovní klub
SMO – Svaz měst a obcí
SMS – krátká textové zpráva

SO – strategická oblast
SO ORP – správní obvod obce s rozšířenou působností
SO_2 – oxid siřičitý
SOŠ – střední odborná škola
SOU – střední odborné učiliště
spol. s r.o. – společnost s ručením omezeným
SPŠ – střední průmyslová škola
SR – státní rozpočet
StC – strategický cíl
STL – středotlaký
SVČ – středisko volného času
SWOT – analýza silných, slabých stránek, příležitostí a hrozeb
SZIF – Státní zemědělský intervenční fond
TEN-T – Transevropská dopravní síť
T.J. – tělocvičná jednota
TJ – tělovýchovná jednota
TOC – (Total Organic Carbon) celkový organický uhlík
ÚAP – územně analytické podklady
ÚSES – územní systém ekologické stability
UNESCO – United Nations Educational Scientific and Cultural Organization
ÚP – územní plán
ÚPSÚ – územní plán sídelního útvaru
VDJ – vodojem
VHS – vodohospodářská společnost
VKP – významný krajinný prvek
VO – veřejné osvětlení
VOC – (volatile organic compound) těkavá organická látka
v.o.s. – veřejná obchodní společnost
VTL – vysokotlaký
TZL – tuhé znečišťující látky
ZDO – základní dopravní obslužnost
ZPF – zemědělský půdní fond
z. s. – zapsaný spolek
ZRTV – základní rozvoj tělesné výchovy
ZŠ – základní škola
ZUŠ – základní umělecká škola
ŽP – životní prostředí